

Ledamöter

Liselotte Grahn Elg (M), Ordförande
Leif Zetterberg (C), 1:e vice ordförande
Christian Nordberg (MP)
Anders Cyrillus (L)
Fred Rydberg (KD)
Agneta Hägglund (S)
Lars-Göran Bromander (S)
Eva Staake (S)
Fredrik Anderstedt (S)
Werner Schubert (S)
Michael Rubbestad (SD)
Owe Fröjd (Båp)
Björn Erling (M)

Ersättare

Christer Staaf (C)
Bengt Björkman (SD)
Helene Cranser (S)
Gunilla Gustavsson (S)
Sven-Olov Dväring (S)
Mats Bergengren (MP)
Jan Sundling (M)

Kommunstyrelsen kallas till sammanträde

Tid Måndagen den 19 mars 2018, kl. 10:00
Plats Övergransalen, Kommunhuset, Bålsta

Ärenden

1. Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare
- Fastställande av dagordningen
2. Medlemsdialog, samordningsförbundet Uppsala län
Dnr 2018/00147
3. Jan Fridegårdpriset 2018 (Mats Lundeborg, rektor Biskops Arnö) kl. 11.00
Dnr 2018/00125
4. Näringslivsfrågor - stående punkt till KS 2018
Dnr 2018/00107
5. Nytt beslut om kontaktperson (tjänsteman) för Sveriges Ekokommuner (SEKOM)
Dnr 2018/00063
6. Utredning avseende ägandeform för nytt äldreboende vid Kyrkcentrum
Dnr 2018/00086
7. Revidering av horisontår och ambition om befolkningsökning i visionen
Dnr 2018/00105

Kommunstyrelsen

8. Utredning: Stadsnät, Bredbandsstrategi för Håbo kommun
Dnr 2017/00029
9. Nödvattenplan
Dnr 2018/00030
10. Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda
Dnr 2017/00611
11. Utredning: Arenor för aktiviteter
Dnr 2017/00058
12. Nya bestämmelser för föreningsbidrag
Dnr 2016/00281
13. Redovisning av kultur- och fritidspolitisk plan
Dnr 2017/00173
14. Inventering av kommande lokalbehov för föreningar
Dnr 2017/00311
15. Medborgarförslag: Låt ensamkommande unga bo kvar i kommunen efter att de fyllt 18 år
Dnr 2017/00668
16. Medborgarförslag: Möjlighet för elever att välja UL ungdomskort istället för SL kort
Dnr 2017/00011
17. Årsredovisning 2017
Dnr 2018/00089
18. Annonsering av kommunfullmäktiges sammanträden
Dnr 2018/00090
19. Särskild satsning på socionomer - 80-90-100-110
Dnr 2018/00116
20. Kommunstyrelsens sammanträdestider
Dnr 2017/00727
21. Ekonomisk uppföljning tekniska avdelningen
Dnr 2018/00109
22. Särskilt riktade personalinsatser inom Socialförvaltningen - rekryteringspeng
Dnr 2018/00120

Kommunstyrelsen

23. Revidering av ägardirektiv för Håbo Marknads AB
Dnr 2018/00106
24. Redovisning av uppdrag till kommunstyrelsens förvaltning, våren 2018
Dnr 2018/00103
25. Kommundirektörens informationspunkt
Dnr 62736
26. Övriga frågor/ärenden
Dnr 62733

Liselotte Grahm Elg
Ordförande

Sara Widströmer
Sekreterare

SAMORDNINGSFÖRBUNDET
UPPSALA LÄN

Medlemsdialog

Håbo

19 mars 2018

SAMORDNINGSFÖRBUNDET
UPPSALA LÄN

Agenda

- Årsredovisning, verksamhet, ekonomi
- Inriktning och budget för 2018
- Framsteget
- Preliminära medlemsavgifter år 2019

Årsredovisning 2017

- Fler än 200 personer har genom stödet gått vidare till arbete/studier
- Över 700 personer har tagit del av olika former av kompetenshöjande insatser
- Internkontrollplan visar god ordning
- Underskott -2,9 mkr

Inriktning 2018

- Utgå från lokala behov
- Mer insats mot individ
- Ledning styrning
- Samverkan är en kontinuerlig process

Ekonomisk översikt av verksamheten

	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	21 763	21 720
Samverkansinsatser	-20 845	-18 420
Förtroendevalda	-762	-744
Förvaltning	-3 040	-3 331
Resultat	-2 884	-775

Inriktning insatser 2017 - budgetfördelning

belopp i tkr

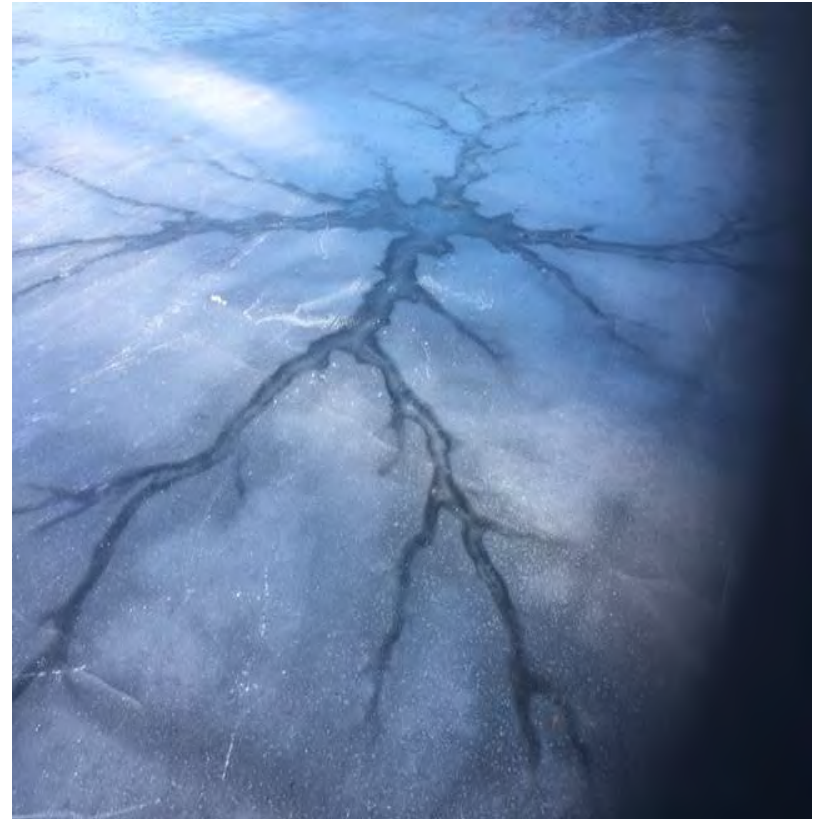
	Förbrukning 2017	Budget 2017	Förbrukad andel av budget
Samordnade insatser för individer i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering	18 042	21 077	86%
Övriga samverkansinsatser	1 974	1 794	110%
Beslutsutrymme för samverkansinsatser , ej fördelat mellan insatskategorier	829	3 023	27%
SUMMA	20 845	25 894	81%

Förbrukning i förhållande till medlemsintäkt

	Samverkans- insatser i %	Kostnad förtro- endevalda i %	Administrations- kostnad i %	Tilldelning i tkr	Kommentar	Samv	Förtr	Adm
2009	43,3%	1,7%	12,3%	24 000	uppstartsfas	10 385	411	2 943
2010	78,8%	3,9%	14,4%	22 000	uppstartsfas	17 337	851	3 177
2011	117,6%	3,9%	14,8%	21 000	fler projekt än som ryms i årets tilldelning	24 692	825	3 112
2012	95,1%	3,8%	14,8%	22 000	mognadsfas, fler projekt än som ryms i tilldelningen	20 928	828	3 261
2013	77,9%	4,7%	16,0%	22 000	mognadsfas, förbrukning i nivå med årets tilldelning	17 141	1 038	3 531
2014	92,9%	3,2%	20,1%	22 000	fler insatser finansieras än vad som ryms i årets tilldelning	20 440	702	4 424
2015	73,8%	3,1%	23,4%	20 200	förbrukning något över årets tilldelning	14 902	618	4 731
2016	86,9%	3,5%	15,7%	21 200	förbrukning över årets tilldelning	18 420	744	3 331
2017	96,6%	3,5%	14,1%	21 585	förbrukning över årets tilldelning	20 845	762	3 040

Framåt

- Lokala behoven ska styra
- Ledning och styrning, nära ordinarie arbete
- Kontinuerlig och operativ stöttning till parterna
- Ta fokus på systematisk kvalitetsutveckling, säkra processer som är möjliga att säkra
- Utgå från att samverkan mellan fyra parter är en kontinuerlig lärandeprocess

Insats(tkr)	2018	2019	2020	2021	Totalt insats
Östhammars kommun					
Bryggan Östhammar	1 200	1 440	1 440	960	5 040
Uppsala kommun					
Förrehabiliterande insatser för unga med aktivitetsersättning	995	1 839	979		3 813
Extratjänster	945	150	150		1 245
Strategiskt utvecklingsarbete	810	760			1 570
Tierps kommun					
Samordnare och partssamordnare	1 250	1 250			2 500
Knivsta kommun					
En väg in - flera vägar ut	800	1 700	1 700	1 700	5900
Håbo kommun					
Framsteget i Håbo	1 420	1 420	1 420		4 260
Enköpings kommun					
Jobbcentrum ung rehabilitering	1 400	1 400	1 400		4 200
IPS	650	400			1 050
Älvkarleby kommun					
ASF	300	300			600
Lokussamordnare	150				150
Ungdomscoach	500	600	600	100	1 800
Heby kommun					
Individstöd i samverkan	1 400	1 400	1 400		4 200
Totalt	11 820	12 659	9 089	2 760	36 328

Framsteget Håbo

4,2 mkr under 3 år. Både ungdomssatsning och samordningsteam (två delar)

Målgrupp Unga vuxna med eller utan aktivitetsers. Samt nyanlända unga vuxna som varken arbetar el. stud.

1 heltidstjänst i ett samordningsteam i ett ungdomsteam minst 20 individer per år får stöd.

Ska mynna ut i handlingsplaner, ca 70 per år.

Ungdomssatsningen- nyalända vuxna minst 50 per år ska få stöd i satsningen.

Prel. Medlemsavgifter 2019 per medlem

	2019	2018
Fördelning total medlemsavgift	22 000 000	21 966 000
FK och AF genom FK	11 000 000	10 983 000
Region Uppsala	5 500 000	5 491 500
Kommunerna i Uppsala län	5 500 000	5 491 500
Fördelning mellan kommunerna*		
Håbo	314 036	313 551
Älvkarleby	140 586	140 369
Knivsta	268 155	267 741
Heby	206 792	206 472
Tierp	312 317	311 834
Uppsala	3 277 329	3 272 264
Enköping	652 686	651 677
Östhammar	328 099	327 592
	5 500 000	5 491 500

*baseras på folkmängd 1 november 2017, SCB

Kom ihåg!

- Fyllnadsval för era utsedda representanter behöver göras i vår. Ledamöter sitter kvar i styrelsen fram till sista mars i samband med allmänna val.
- Valberedning behöver utses. En representant från Regionen, en från AF, FK och en gemensam för kommunerna i länet. Region Uppsala är sammankallande

Tack !

Prel. Medlemsavgifter 2019 per medlem

	2019	2018
Fördelning total medlemsavgift	22 000 000	21 966 000
FK och AF genom FK	11 000 000	10 983 000
Region Uppsala	5 500 000	5 491 500
Kommunerna i Uppsala län	5 500 000	5 491 500
Fördelning mellan kommunerna*		
Håbo	314 036	313 551
Älvkarleby	140 586	140 369
Knivsta	268 155	267 741
Heby	206 792	206 472
Tierp	312 317	311 834
Uppsala	3 277 329	3 272 264
Enköping	652 686	651 677
Östhammar	328 099	327 592
	5 500 000	5 491 500

*baseras på folkmängd 1 november 2017, SCB

§ 43

Dnr 2018/00063

Nytt beslut om kontaktperson (tjänsteman) för Sveriges Ekokommuner (SEKOM)

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att kontaktperson (tjänsteman) för Sveriges Ekokommuner (SEKOM) är en tjänsteman på Kommunstyrelsens förvaltning.

Sammanfattning

Håbo kommun är sedan december 2016 medlem i Sveriges Ekokommuner. Kommunen förväntas delta aktivt i nätverket med att ta till sig och sprida goda exempel och idéer för hållbar utveckling och ska därför utse kontaktpersoner i kommunen. Håbo kommun är en av 110 medlemskommuner.

I ärende 2017/00038 utsågs en tjänsteman och en förtroendevald politiker som kontaktpersoner mot Sveriges Ekokommuner i Håbo kommun. Aktuell tjänsteman som utsågs i beslutet har ett nytt uppdrag i kommunen och en ny kontaktperson på Kommunstyrelsens förvaltning har utsetts. Vid förändring av kontaktperson måste Kommunstyrelsen därför ta ett nytt beslut.

För att inte fortsättningsvis göra beslutet av kontaktperson personbundet skrivs beslutet knutet till organisationstillhörighet istället. Vem som är kommunens kontaktpersoner gentemot Sveriges Ekokommuner redovisas istället som en informationspunkt på Kommunstyrelsen vid förändring.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-01-30

Protokollsutdrag KS 2017-02-13 § 44

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Plan- och exploateringsavdelningen
Anna Atterlöf, Samhällsplanerare
0171-52806
anna.atterlof@habo.se

Nytt beslut om kontaktperson (tjänsteman) för Sveriges Ekokommuner (SEKOM)

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att kontaktperson (tjänsteman) för Sveriges Ekokommuner (SEKOM) är en tjänsteman på Kommunstyrelsens förvaltning.

Sammanfattning

Håbo kommun är sedan december 2016 medlem i Sveriges Ekokommuner. Kommunen förväntas delta aktivt i nätverket med att ta till sig och sprida goda exempel och idéer för hållbar utveckling och ska därför utse kontaktpersoner i kommunen.

I ärende 2017/00038 utsågs en tjänsteman och en förtroendevald politiker som kontaktpersoner mot Sveriges Ekokommuner i Håbo kommun. Aktuell tjänsteman som utsågs i beslutet har ett nytt uppdrag i kommunen och en ny kontaktperson på Kommunstyrelsens förvaltning har utsetts. Vid förändring av kontaktperson måste Kommunstyrelsen därför ta ett nytt beslut.

För att inte fortsättningsvis göra beslutet av kontaktperson personbundet skrivs beslutet knutet till organisationstillhörighet istället. Vem som är kommunens kontaktpersoner gentemot Sveriges Ekokommuner redovisas istället som en informationspunkt på Kommunstyrelsen vid förändring.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga ekonomiska konsekvenser.

Uppföljning

Ingen uppföljning.

Beslutsunderlag

- KS 2017/00038 Politisk kontaktperson för Sekom, Sveriges ekokommuner

---

Beslut skickas till

Plan- och exploateringsavdelningen

§ 44

Dnr 2017/00038

Politisk kontaktperson för Sekom, Sveriges ekokommuner

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att utse Fred Rydberg (KD) som politisk kontaktperson för Sekom, Sveriges ekokommuner.
2. Kommunstyrelsen beslutar att utse Kristoffer Andersson, miljösamordnare på plan- och utvecklingsavdelningen, som kontaktperson (tjänsteman) för Sekom.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2016-10-17 att kommunen ska ansöka om medlemskap i Sveriges Ekokommuner. Ansökan skickades in 2016-11-07. Medlemskapet innebär att politiker och tjänstemän i kommunen får tillgång till ett omfattande kontaktnät av kunniga personer i liknande kommuner från hela landet. En tjänsteman och en politiker ska även utses som kontaktpersoner då kommunen förväntas delta aktivt i nätverket genom att ta till sig och sprida goda exempel och idéer för hållbar utveckling.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2017-01-31 § 32
Tjänsteskrivelse 2017-01-17

KS § 180, kommunstyrelsens beslut om medlemskap i föreningen Sveriges Ekokommuner

Förslag till beslut på sammanträdet

Owe Fröjd (Båp) tar tillbaka sin kandidatur och yrkar istället bifall till Håbo-Alliansens nominering av Fred Rydberg (KD).

Michael Rubbestad (SD) yrkar bifall till nomineringen av Fred Rydberg (KD).

Beslutsgång

Ordförande Carina Lund (M) finner att endast ett förslag till beslut föreligger och frågar om kommunstyrelsen beslutar att utse Fred Rydberg (KD) till politisk kontaktperson för Sekom samt Kristoffer Andersson, miljösamordnare på plan- och utvecklingsavdelningen, som kontaktperson (tjänsteman) för Sekom. Ordförande finner att så sker.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Beslutet skickas till:

Sekom

Plan- och utvecklingsavdelningen

Vald

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

--	--	--	--	--	--

§ 46

Dnr 2018/00086

Utredning avseende ägandeform för nytt äldreboende vid Kyrkcentrum

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till Håbohus AB att genomföra byggnationen av ett nytt äldreboende med ca 60 lägenheter vid Kyrkcentrum.

Sammanfattning

På kommunstyrelsens sammanträde den 12 december beslutades att upphandlingen av särskilt boende vid kyrkcentrum skulle avbrytas och förvaltningen fick i uppdrag att återkomma med förslag på hur boendet skulle kunna genomföras med egen eller kommunkoncerngemensam ägandeform.

I princip innebär det att det finns två alternativ. Det ena är att Håbo kommun upphandlar en byggherre som har i uppdrag att bygga det nya äldreboendet. Det är ett vanligt sätt vid byggnation av kommunägda lokaler och på detta sätt uppfördes också Solängens och Dalängens äldreboende. Det andra alternativet är att uppdra till Håbohus AB att bygga äldreboendet. När boendet står klart hyr kommunen detta av Håbohus AB och hyr ut lägenheterna i andra hand till de som har ett biståndsbeslut om särskilt boende.

Förvaltningen förespråkar att Håbohus AB får i uppdrag att bygga det nya äldreboendet med ca 60 lägenheter. Fördelen med att ge uppdraget till Håbohus AB är att företaget har en organisation som är uppbyggd för byggnation och uthyrning av lägenheter. Det innebär att det inom företaget finns kvalitet och kompetens för att både bygga och ha det fastighetstekniska ansvaret för driften av ett sådant boende.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-19
Protokollsutdrag KS 2017-12-12 § 249

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Socialförvaltningen
Förvaltningschef socialtjänsten
Thomas Brandell, Socialchef
0171-52579
thomas.brandell@habo.se

Ägandeform för nytt äldreboende vid Kyrkcentrum

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till Håbohus AB att genomföra byggnationen av ett nytt äldreboende med ca 60 lägenheter vid Kyrkcentrum.

Ärende

På kommunstyrelsens sammanträde den 12 december beslutades att upphandlingen av särskilt boende vid kyrkcentrum skulle avbrytas och förvaltningen fick i uppdrag att återkomma med förslag på hur boendet skulle kunna genomföras med egen eller kommunkoncerngemensam ägandeform.

I princip innebär det att det finns två alternativ. Det ena är att Håbo kommun upphandlar en byggherre som har i uppdrag att bygga det nya äldreboendet. Det är ett vanligt sätt vid byggnation av kommunägda lokaler och på detta sätt uppfördes också Solängens och Dalängens äldreboende. Det andra alternativet är att uppdra till Håbohus AB att bygga äldreboendet. När boendet står klart hyr kommunen detta av Håbohus AB och hyr ut lägenheterna i andra hand till de som har ett bostadsbeslut om särskilt boende.

Förvaltningen förespråkar att Håbohus AB får i uppdrag att bygga det nya äldreboendet med ca 60 lägenheter. Fördelen med att ge uppdraget till Håbohus AB är att företaget har en organisation som är uppbyggd för byggnation och uthyrning av lägenheter. Det innebär att det inom företaget finns kvalitet och kompetens för att både bygga och ha det fastighetstekniska ansvaret för driften av ett sådant boende.

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden
Upphandlingsenheten
Kommundirektör
Håbohus AB
Plan- och utvecklingsavdelningen

§ 249

Överklagande av upphandlingen av äldreboendet vid Kyrkcentrum

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen uppdrar till kommunstyrelsens förvaltning att avbryta upphandlingen av särskilt boende vid kyrkcentrum.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till kommunstyrelsens förvaltning att återkomma med förslag på hur boendet skulle kunna genomföras med egen eller kommunkoncerngemensam ägandeform.

Sammanfattning

Socialchef Thomas Brandell informerar om att upphandlingen av byggnationen av äldreboendet vid Kyrkcentrum har avslutats. Vinnare utsågs bland sex anbud. En begäran om överprövning har inkommit från en av anbudsgivarna.

Fråga uppkommer om att avbryta upphandlingen och gå vidare med boendet i egen eller kommunkoncerngemensam ägandeform.

Förslag till beslut på sammanträdet

Agneta Hägglund (S) yrkar att upphandlingen avbryts och att kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att återkomma med förslag på hur boendet skulle kunna genomföras med egen eller kommunkoncerngemensam ägandeform.

Owe Fröjd (Båp) yrkar bifall till Agneta Hägglunds (S) yrkande.

Leif Zetterberg (C) yrkar bifall till Agneta Hägglunds (S) yrkande.

Fred Rydberg (KD) yrkar bifall till Agneta Hägglunds (S) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande Liselotte Grahn Elg (M) frågar om kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Agneta Hägglunds (S) yrkande och finner att så sker.

Beslutet skickas till:"

Socialnämnden
Upphandlingsenheten
Kommundirektör
Håbohus
Plan- och utvecklingsavdelningen

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

§ 51

Dnr 2018/00105

Revidering av horisontår och ambition om befolkningsökning i visionen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till ändrat horisontår och ambition om befolkningsutveckling i kommunens vision.

Sammanfattning

Kommunens vision "Vårt Håbo 2030" antogs 2014. I Visionen står det att Håbo kommun år 2030 har 25 000 invånare. I kommunens befolkningsprognos som tar hänsyn till bostadsbyggnadsplanerna i kommunen beräknas kommunen nå 25 000 invånare före år 2030.

Kommunen arbetar nu med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen med horisontår 2040. Översiktsplanen grundar sig på visionen och därför finns ett behov av att revidera visionens horisontår och även befolkningsambitioner.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-16

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Plan- och exploateringsavdelningen
Elin Brattström, Samhällsplanerare

elin.brattstrom@habo.se

Revidering av horisontår och ambition om befolkningsökning i visionen

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen ger kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att ta fram förslag till ändrat horisontår och ambition om befolkningsutveckling i kommunens vision.

Sammanfattning

Kommunens vision "Vårt Håbo 2030" antogs 2014. I Visionen står det att Håbo kommun år 2030 har 25 000 invånare. I kommunens befolkningsprognos som tar hänsyn till bostadsbyggnadsplanerna i kommunen beräknas kommunen nå 25 000 invånare före år 2030.

Kommunen arbetar nu med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen med horisontår 2040. Översiktsplanen grundar sig på visionen och därför finns ett behov av att revidera visionens horisontår och även befolkningsambitioner.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga konsekvenser.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslut skickas till

Plan- och exploateringsavdelningen

§ 52

Dnr 2017/00029

Utredning: Stadsnät, Bredbandsstrategi för Håbo kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget om utredning av stadsnät för Håbo kommun härmed är avslutat med slutsats att inte anlägga eget stadsnät.

Sammanfattning

I samband med att kommunens bredbandsstrategi antogs 2015 gav kommunstyrelsen ett uppdrag till förvaltningen att utreda förutsättningarna för Håbo kommun att inrätta ett eget stadsnät. I utredningen har konstaterats att det nu finns ett flertal privata aktörer i Håbo kommun som bygger ut fiberoptiskt bredbandsnät för internet, tv och telefoni på en fri marknad. De har kommit långt och det kan konstateras att det är en anledning som gör att det är tveksamt om kommunen behöver ta rodret och bygga ut eget stadsnät. Slutsatsen blir att det inte kan anses motiverat att Håbo ska bygga ut ett eget stadsnät i detta relativt sena skede i utbyggnaden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelser 2018-02-12
Protokollsutdrag KS 2015-08-31 § 139

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Plan- och exploateringsavdelningen
Johan Hagland, avdelningschef
0171 52617
johan.hagland@habo.se

Utredning gällande stadsnät i Håbo kommuns regi

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget om utredning av stadsnät för Håbo kommun härmed är avslutat med slutsats att inte anlägga eget stadsnät.

Sammanfattning

I samband med att kommunens bredbandsstrategi antogs 2015 gav kommunstyrelsen ett uppdrag till förvaltningen att utreda förutsättningarna för Håbo kommun att inrätta ett eget stadsnät. I utredningen har konstaterats att det nu finns ett flertal privata aktörer i Håbo kommun som bygger ut fiberoptiskt bredbandsnät för internet, tv och telefoni på en fri marknad. De har kommit långt och det kan konstateras att det är en anledning som gör att det är tveksamt om kommunen behöver ta rodret och bygga ut eget stadsnät. Slutsatsen blir att det inte kan anses motiverat att Håbo ska bygga ut ett eget stadsnät i detta relativt sena skede i utbyggnaden.

Ärendet

I samband med att kommunens bredbandsstrategi antogs 2015 gav kommunstyrelsen ett uppdrag till förvaltningen att utreda förutsättningarna för Håbo kommun att inrätta ett eget stadsnät. Det uppdraget har åvilat plan- och utvecklingsavdelningen.

Regeringen lanserade 2016 en uppdaterad nationell bredbandsstrategi med den övergripande målsättningen att 95 procent av alla hushåll och företag i Sverige ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020. Statistik från 2016 visar att tillgången till fast bredband om 30 Mbit/s i Uppsala län då var 86 procent och i Håbo 95 procent. För nivån 100 Mbit/s hade Uppsala län 72 procent och Håbo 63 procent.

Utbyggnadstakten i Håbo har ökat de senaste två åren då fler företag har visat intresse för att bygga ut nät i Håbo. Det sker en utbyggnad inte bara i Bålsta utan även i stor utsträckning utanför centralorten.

I det arbete som har skett för att komma fram till om det är lämpligt för Håbo kommun att själv engagera sig och bygga ut ett eget stadsnät har jämförelser med andra kommuner gjorts och fördelar/nackdelar studerats. Det finns nu ett flertal privata aktörer i Håbo kommun som bygger ut fiberoptiskt bredbandsnät för internet, tv och telefoni på en fri marknad. De har kommit långt och det kan konstateras att det är en anledning att det är tveksamt om kommunen behöver ta rodret och bygga ut eget stadsnät. Slutsatsen blir att det inte kan anses motiverat att Håbo ska bygga ut ett eget

stadsnät i detta relativt sena skede i utbyggnaden. Den fria marknadens aktörer har visat en stark vilja att svara mot invånarnas behov.

Däremot är det av vikt att kommunen underlättar för de företag som är intresserade av att leverera fiber till Håboborna och företagen. Företag som vill gräva ner fiberkabel i mark som ägs av kommunen måste teckna ett markavtal och få ett grävningstillstånd. I markavtalet regleras översiktligt bland annat hur arbetet på marken ska bedrivas och hur återställning ska ske. Avtalen är generella och gäller för all kommunägd mark över hela kommunen. Det är alltså fullt möjligt för flera företag att lägga ner fiber i samma område. I dagsläget har kommunen sådana avtal med fem företag. I avtalen kan kommunen till exempel ställa krav på att nätet ska vara öppet.

För att underlätta för utbyggnaden av fiber lägger kommunen ner tomrör i nya utbyggnadsområden och erbjuder företag på marknaden att dra fiberkabel för att förse nya bostäder och verksamheter med fiber från början.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Beslutet föranleder inga ekonomiska konsekvenser.

Uppföljning

Ingen uppföljning erfordras.

Beslutsunderlag

- Beslut från kommunstyrelsen 2015-08-31 § 139

Beslut skickas till

Plan- och utvecklingsavdelningen
Tekniska avdelningen

KS § 139

KS 2015/98

Bredbandsstrategi för Håbo kommun

Sammanfattning

I oktober 2011 presenterade regeringen en digital agenda för Sverige – IT i människans tjänst. I december 2013 presenterades en digital agenda Uppsala med syftet att vara ett avstamp till att Uppsala län blir Europas mest attraktiva kunskapsregion. Den nationella och regionala rapporten har en gemensam målbild, att 90 % av befolkningen ska ha tillgång till 100 Mbit/s till år 2020.

Förslaget till bredbandsstrategi är Håbo kommuns sätt att möta de nationella och regionala målen i utvecklingen av bredband och ta sitt ansvar för den samhällsutveckling kommunen står inför och därmed bidra till att bli en hållbar tillväxtkommun. Strategin grundar sig även i kommunens övergripande mål och vision. Strategin visar hur arbetet med bredband ska fördelas mellan kommunens förvaltningar. Bredbandsstrategin ersätter IT-infrastrukturprogrammet, KS hidnr. 2003.1299.

Förslaget var på remiss till samtliga nämnder samt kommunala bolag mellan den 13 april och 15 juni. Inga synpunkter inkom under remisstiden.

Beslutsunderlag

- Förslag till bredbandsstrategi för Håbo kommun, KS hidnr. 2015.1248

Yrkanden

Owe Fröjd (Båp) yrkar att förvaltningen uppdras att till kommunstyrelsens sammanträde den 26 oktober återkommer med information om hur kommunens principer kring markavtal, grävtillstånd och tillstånd för ledningar i kommunal mark fungerar idag med avseende på bredbandsutbyggnad.

Werner Schubert (S) yrkar att förvaltningen uppdras att utreda möjligheterna för kommunen att inrätta ett eget stadsnät.

Proposition

Ordförande ställer yrkandena under proposition och finner att det bifalls.

Kommunstyrelsen beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till förvaltningen återkomma med information om hur kommunens principer kring markavtal, grävtillstånd och tillstånd för ledningar i kommunal mark fungerar idag med avseende på bredbandsutbyggnad.
2. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till förvaltningen att utreda möjligheterna för Håbo kommun inrätta ett eget stadsnät.

KS § 139

KS 2015/98

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta bredbandsstrategin för Håbo kommun, KS hidnr. 2015.1248

Beslutsexpediering

Kommundirektör

Plan- och utvecklingsavdelningen

Författningssamling på hemsidan

§ 53

Dnr 2018/00030

Nödvattenplan

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att ta fram förslag på en nödvattenplan för Håbo kommun.

Sammanfattning

För att höja beredskapen för en störning i dricksvattenförsörjningen finns ett behov av att ta fram en kommunövergripande nödvattenplan som klargör hur dricksvattenleveransen för framförallt dryck och matlagning, men även för personlig hygien samt städning och andra hushållsändamål, säkerställs i det fall den ordinarie dricksvattenförsörjningen slås ut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-01-12

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Louise Lightowler, Säkerhetssamordnare
0171-525 44
louise.lightowler@habo.se

Framtagande av nödvattenplan

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsens förvaltning att ta fram förslag på en nödvattenplan för Håbo kommun.

Sammanfattning

För att höja beredskapen för en störning i dricksvattenförsörjningen finns ett behov av att ta fram en kommunövergripande nödvattenplan som klargör hur dricksvattenleveransen för framförallt dryck och matlagning, men även för personlig hygien samt städning och andra hushållsändamål, säkerställs i det fall den ordinarie dricksvattenförsörjningen slås ut.

Ärendet

Syftet med en nödvattenplan är dels att klargöra ansvarsområden och arbetsfördelning mellan de olika aktörerna, dels att fungera som en översiktlig handbok, som redogör för de frågeställningar som kan uppstå vid en störning i vattenförsörjningen och som föreslår generella åtgärder. Syftet är också att identifiera eventuella investeringsbehov samt uppmärksamma kommunens verksamheter på behovet av kontinuitetsplanering.

Målet med nödvattenplanen är att effektivt kunna hantera vattenavbrott eller situationer där vattnet är otjänligt.

Enligt vattentjänstlagen har dricksvattenproducenten ett ansvar att leverera vatten för i första hand hushållsanvändning. Aktörer som bedriver verksamhet har ansvar för att planera inför en eventuell situation då dricksvattenförsörjningen inte fungerar som vanligt. Samtidigt har kommunen det geografiska områdesansvaret på lokal nivå. Detta innebär att kommunen ska verka för att samverka och samordning kommer till stånd med aktörer inom kommunen före, under och efter en samhällsstörning. I uppgiften ligger även att samordna information till allmänheten under sådana händelser.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Framtagandet av nödvattenplan hanteras inom ram.

Beslutsunderlag

Beslut skickas till

Säkerhetssamordnaren

Förvaltningschefer för kännedom

§ 54

Dnr 2017/00611

Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa komplettering till Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda, antagen av kommunfullmäktige 2017-12-04, § 151.

Sammanfattning

Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier antogs av kommunfullmäktige 2017-12-04, § 151. Michael Rubbestad (SD) yrkar att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att ta fram kompletterande skrivning rörande kommunens ansvar och skyldigheter gentemot den förtroendevalde i händelse av att denne utsatts för hot, våld eller trakasserier.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-16

Tjänsteskrivelse 2018-01-18

Protokollsutdrag från kommunfullmäktige, 2017-12-04, § 151.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Louise Lightowler, Säkerhetssamordnare
0171-525 44
louise.lightowler@habo.se

Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa komplettering till Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda, antagen av kommunfullmäktige 2017-12-04, § 151.

Sammanfattning

Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier antogs av kommunfullmäktige 2017-12-04, § 151. Michael Rubbestad (SD) yrkar att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att ta fram kompletterande skrivning rörande kommunens ansvar och skyldigheter gentemot den förtroendevalde i händelse av att denne utsatts för hot, våld eller trakasserier.

Ärendet

Enligt beslut i Kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-01-30, § 25 återremitteras ärendet för omarbetning i samverkan med Liselott Grahn Elg (M), Fredrik Anderstedt (S) och Michael Rubbestad (SD).

Ett samverkansmöte genomfördes 2018-02-16 med ovan representanter samt säkerhetssamordnaren. På mötet beslutades att:

- de antagna riktlinjerna kompletteras med en checklista som tydliggör hanteringen vid en händelse.
- under mandatperioden genomförs en övergripande utbildning för samtliga förtroendevalda kring säkerhetsfrågor kopplade till hot, våld och allvarliga trakasserier.
- under mandatperioden genomförs en mer riktad utbildning för partiernas gruppleddare i sin roll som stöd till ledamöter vid en händelse, tex. vid svåra samtal.

Checklistan och inriktning på utbildning förankras i gruppleddarforumet.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från kommunfullmäktige, 2017-12-04, § 151.

Beslut skickas till

Säkerhetssamordnaren

Kommunstyrelsens förvaltning
Louise Lightowler, Säkerhetssamordnare
0171-525 44
louise.lightowler@habo.se

Komplettering till Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa komplettering till Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda, antagen av kommunfullmäktige 2017-12-04, § 151.

Sammanfattning

Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier antogs av kommunfullmäktige 2017-12-04, § 151. Michael Rubbestad (SD) yrkar att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att ta fram kompletterande skrivning rörande kommunens ansvar och skyldigheter gentemot den förtroendevalde i händelse av att denne utsatts för hot, våld eller trakasserier. Denna kompletterande skrivning ska fastställas av kommunfullmäktige i ett separat beslut.

Ärendet

Kommunen har enligt Arbetsmiljölagen inget ansvar för de förtroendevaldas arbetsmiljö. I första hand är det den lokala polisen som har huvudansvaret för personskydd av förtroendevalda i kommunen. I de antagna riktlinjerna vid hot, våld och allvarliga trakasserier förtydligas ansvarsfördelningen mellan kommunen, de politiska partierna, polisen och den enskilde förtroendevalda.

Syftet med riktlinjerna är i första hand att arbeta förebyggande för att minska risken att en förtroendevald utsätts för hot, våld eller allvarliga trakasserier. Om en förtroendevald ändå skulle bli utsatt finns rutiner för hur detta ska uppmärksammas och hanteras.

I riktlinjerna vid hot, våld och allvarliga trakasserier nämns under rubriken Personsäkerhetsåtgärder att skyddsåtgärder inte är generella utan avgörs utifrån de specifika förutsättningarna i det enskilda fallet.

Det finns inget färdigt paket att applicera vid en händelse utan det viktiga är att den enskilde förtroendevalda får den hjälp och det stöd personen har behov av. Den förtroendevalda kan tex. erbjudas krissamtal genom kommunens försäkringsbolag eller ett personlarm som är kopplat till SOS. Det finns även skyddsinsatser från polisen att tillgå beroende på omfattningen av händelsen.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2017-1204, § 151.

Beslut skickas till
Säkerhetssamordnare

Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige antar Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda.
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram kompletterande skrivning rörande kommunens ansvar och skyldigheter gentemot den förtroendevalde i händelse av att denne utsatts för hot, våld eller trakasserier. Denna kompletterande skrivning ska fastställas av kommunfullmäktige i ett separat beslut.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens förvaltning har fått i uppdrag att ta fram riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda. Dessa riktlinjer tillämpas både i det förebyggande arbetet och vid olika former av hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda i Håbo kommun med koppling till deras offentliga uppdrag. Riktlinjerna omfattar även hot och våld riktat mot förtroendevalda i samband med offentliga sammanträden.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2017-11-20 § 241

Protokollsutdrag arbetsutskottet 2017-11-07 § 167

Tjänsteskrivelse 2017-10-20

Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda, 2017-10-19

Förslag till beslut på sammanträdet

Michael Rubbestad (SD) yrkar att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att ta fram kompletterande skrivning rörande kommunens ansvar och skyldigheter gentemot den förtroendevalde i händelse av att denne utsatts för hot, våld eller trakasserier. Denna kompletterande skrivning ska fastställas av kommunfullmäktige i ett separat beslut.

Owe Fröjd (Båp) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut samt till Michael Rubbestads (SD) tilläggsyrkande.

Beslutsgång

Ordförande Ulf Winberg (M) frågar först om kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag till beslut och finner att så sker. Därefter frågar

JUSTERA
RE

EXPEDIERAD

SIGNATU
R

UTDRAGSBESTYRK
NING

ordförande om kommunfullmäktige bifaller Michael Rubbestads (SD) tilläggsyrkande och finner att så sker.

Beslutet skickas till:

Samtliga nämnder

Säkerhetssamordnare, för åtgärd

Kansliet, för uppföljning och till hemsidan

JUSTERA
RE

EXPEDIERAD

SIGNATU
R

UTDRAGSBESTYRK
NING

§ 55

Dnr 2017/00058

Utredning: Arenor för aktiviteter

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt förvaltningen att i förstudien av nytt bibliotek inkludera de delar av Arenor för aktiviteter som berör kultur, musik/kulturskola, kulturföreningar, samlingslokaler och arrangemang
2. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt förvaltningen att i det kommande arbetet med förstudie/projektering av ny idrottshall på Gröna Dalenområdet inkludera de delar av Arenor för aktiviteter som berör idrott, idrottsföreningar och evenemang
3. Kommunstyrelsen beslutar att i båda förstudierna/projekteringarna skall föreningarnas framtida lokalbehov beaktas
4. Kommunstyrelsen beslutar att avsluta uppdraget Arenor för aktiviteter

Sammanfattning

För att få ny fart på Arenor för aktiviteter föreslår förvaltningen att uppdraget avslutas och i stället inkluderas i förstudie av nytt bibliotek och den kommande förstudien/projekteringen av ny idrottshall på Gröna Dalen. I båda förstudierna/projekteringarna skall föreningarnas framtida lokalbehov beaktas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-08

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning

Hans-Martin Akleye, Tf Kulturchef
0171-52798
hans-martin.akleye@habo.se

Utredning: Arenor för aktiviteter

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt förvaltningen att i förstudien av nytt bibliotek inkludera de delar av *Arenor för aktiviteter* som berör kultur, musik/kulturskola, kulturföreningar, samlingslokaler och arrangemang
2. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt förvaltningen att i det kommande arbetet med förstudie/projektering av ny idrottshall på Gröna Dalenområdet inkludera de delar av *Arenor för aktiviteter* som berör idrott, idrottsföreningar och evenemang
3. Kommunstyrelsen beslutar att i båda förstudierna/projekteringarna skall föreningarnas framtida lokalbehov beaktas
4. Kommunstyrelsen beslutar att avsluta uppdraget *Arenor för aktiviteter*

Sammanfattning

För att få ny fart på *Arenor för aktiviteter* föreslår förvaltningen att uppdraget avslutas och i stället inkluderas i förstudie av nytt bibliotek och den kommande förstudien/projekteringen av ny idrottshall på Gröna Dalen. I båda förstudierna/projekteringarna skall föreningarnas framtida lokalbehov beaktas.

Ärendet

Under många år har olika former av allaktivitetshus diskuterats i Håbo. Under namnet *Möjligheternas Hus* startades arbetet upp 2011. Flera politiska uppdrag har getts till förvaltningen men inga har riktigt kommit i mål. I dagsläget finns ett uppdrag, *Arenor för aktivitet*, aktuellt. Vid sidan av detta finns flera uppdrag, förstudier mm som kan kopplas till grundtankarna i *Arenor för aktivitet*.

Grundtankarna i projekten har hela tiden varit att skapa arenor som gör det möjligt för Håboborna att uppleva och vara aktiva inom framför allt kultur- och fritidsfältet men också inom andra områden. För att lösa upp historiska knutar och att komma till handling föreslås följande;

Projektet/uppdraget *Arenor för aktivitet* avslutas och dess innehåll delas i en del som huvudsakligen berör idrottens behov samt större evenemang och en del som huvudsakligen berör kultur, förenings- och samlingslokaler samt övrigt.

Delen som rör idrottens behov läggs till förstudie/projektering för ny idrottshall vid Gröna Dalenskolan och utvecklas till ett större projekt. Den

andra delen inkluderas i den förstudie av nytt bibliotek/kulturhus som genomförs under 2018.

Gröna Dalenskolan är centralt placerad i Bålsta och ett nytt bibliotek/kulturhus bör också placeras centralt. Lösningen innebär i och för sig två projekt i förstudiefasen men lokalerna skulle kunna placeras i närheten av varandra eller tillsammans för olika samverkans effekter.

Ett gediget bakgrundsmaterial finns samlat sedan början av 10-talet och kan utgöra en bra grund för både fortsatt dialog och utredning inom de båda nya projekten.

Lokalbehoven, både inom idrott/fritid och kulturområdet, är stora. Förutom flera idrottshallar är behovet inom idrotten framför allt en fullstor anläggning med publikkapacitet. En fullstor anläggning skulle även kunna användas vid olika typer av större evenemang och mässor. Inom kulturområdet behövs större ytor för bibliotek, utställning, teater, möten, verkstäder mm. Även en utbyggnad av musikskolan till kulturskola skulle ställa nya lokalbehov som kan inkluderas i ett nytt bibliotek/kulturhus. I dagsläget är både bibliotek och musikskola trångbodda och förlagda till Fridegård. Fridegårdsgymnasiet är även de trångbodda och har ökande lokalbehov.

I ett annat uppdrag skall förvaltningen utreda föreningarnas framtida lokalbehov. I förstudier och projektering för nytt bibliotek och ny idrottshall vid Gröna Dalen skall därför föreningarnas framtida lokalbehov beaktas.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Medel för förstudie av nytt bibliotek finns i budget 2018. En utökning av uppdraget att även omfatta delar av *arenor för aktiviteter* kräver inga ytterligare resurser. Då medel avsätts för förstudie/projektering av ny idrottshall vid Gröna Dalen bör ett utökat projekt beaktas.

Uppföljning

En första uppföljning sker i samband med redovisning av förstudien av ett nytt bibliotek.

Beslutsunderlag

– "[Ange vilka underlag som hör samman med tjänsteskrivelsen]"

Beslut skickas till

Akten

Kultur- och livsmiljöavdelningen

Tekniska avdelningen

§ 56

Dnr 2016/00281

Nya bestämmelser för föreningsbidrag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna tidplan och process för Nya bestämmelser för föreningsbidrag.
2. Kommunstyrelsen beslutar att tillsätta en politisk styrgrupp för Nya bestämmelser för föreningsbidrag.
3. Kommunstyrelsen beslutar att förslag till taxor och avgifter för lokaler tas upp vid Kommunfullmäktiges sammanträde i oktober.
4. Kommunstyrelsen beslutar att den extra Föreningsmiljonen under 2018 huvudsakligen skall användas till projekt och kompensation till föreningar som missgynnas av nuvarande bidragssystem.
5. Kommunstyrelsen beslutar att 50tkr av den extra Föreningsmiljonen under 2018 skall användas till kostnader i samband med dialog med föreningar.
6. Kommunstyrelsen beslutar att delegera beslut om projektbidrag upp till 50tkr till Kulturchef.
7. Kommunstyrelsen beslutar att delegera beslut om bidrag till föreningar som missgynnas av nuvarande bidragssystem till Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen återremitterade 2016-09-05 ärendet om nya bestämmelser för föreningsbidrag för Håbo kommun till förvaltningen. Förvaltningen har under 2017 genomfört en större utredning, Utredning av det totala stödet till föreningar. Utredningen är en kartläggning av det totala stödet till föreningarna och innefattar såväl olika former av kontantbidrag till verksamhet och lokaler samt lokalsubventioner.

Resultaten av undersökningen visar på att stora delar av det förslaget som återremitterades bör arbetas om. För att skapa ett bidragssystem som är bättre anpassat till och svarar på föreningarnas behov och förutsättningar, ser förvaltningen det som nödvändigt att genomföra en förnyad dialog med föreningar i kommunen.

Med en förnyad dialog med föreningarna under vår och sommar kommer beslutet att skjutas till kommunfullmäktige i oktober. Då bidragen intimt hänger ihop med taxor och avgifter för de lokaler som föreningarna hyr skjuts även beslut om dessa till oktober.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens ar-
betsutskott

För att ge möjlighet i det nya bidragssystemet att ekonomiskt kompensera föreningar som påverkas negativt av det föreslår förvaltningen att den extra miljonen till föreningsbidrag under 2018 används dels till att under året kompensera uppenbart förfördelade föreningar samt att ge stöd till föreningars utvecklingsprojekt. Kommunstyrelsen föreslås tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av nya bestämmelser.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-09

Bilaga reviderade regler för föreningsbidrag

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning

Hans-Martin Akleye, Tf Kulturchef
0171-52798
hans-martin.akleye@habo.se

Nya bestämmelser för föreningsbidrag

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna tidplan och process för *Nya bestämmelser för föreningsbidrag*.
2. Kommunstyrelsen beslutar att tillsätta en politisk styrgrupp för *Nya bestämmelser för föreningsbidrag*. Ersättning till ledamöter utgår enligt gällande arvodesregler.
3. Kommunstyrelsen beslutar att förslag till taxor och avgifter för lokaler tas upp vid Kommunfullmäktiges sammanträde i oktober.
4. Kommunstyrelsen beslutar att den extra *Föreningsmiljonen* under 2018 huvudsakligen skall användas till projekt och kompensation till föreningar som missgynnas av nuvarande bidragssystem.
5. Kommunstyrelsen beslutar att 50tkr av den extra *Föreningsmiljonen* under 2018 skall användas till kostnader i samband med dialog med föreningar.
6. Kommunstyrelsen beslutar att delegera beslut om projektbidrag upp till 50tkr till Kulturchef.
7. Kommunstyrelsen beslutar att delegera beslut om bidrag till föreningar som missgynnas av nuvarande bidragssystem till Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen återremitterade 2016-09-05 ärendet om nya bestämmelser för föreningsbidrag för Håbo kommun till förvaltningen. Förvaltningen har under 2017 genomfört en större utredning, *Utredning av det totala stödet till föreningar*. Utredningen är en kartläggning av det totala stödet till föreningarna och innefattar såväl olika former av kontantbidrag till verksamhet och lokaler samt lokalsubventioner.

Resultaten av undersökningen visar på att stora delar av det förslaget som återremitterades bör arbetas om. För att skapa ett bidragssystem som är bättre anpassat till och svarar på föreningarnas behov och förutsättningar, ser förvaltningen det som nödvändigt att genomföra en förnyad dialog med föreningar i kommunen.

Med en förnyad dialog med föreningarna under vår och sommar kommer beslutet att skjutas till kommunfullmäktige i oktober. Då bidragen intimt hänger ihop med taxor och avgifter för de lokaler som föreningarna hyr skjuts även beslut om dessa till oktober.

För att ge möjlighet i det nya bidragssystemet att ekonomiskt kompensera föreningar som påverkas negativt av det föreslår förvaltningen att den extra miljonen till föreningsbidrag under 2018 används dels till att under året kompensera uppenbart förfördelade föreningar samt att ge stöd till föreningars utvecklingsprojekt. Kommunstyrelsen föreslås tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av nya bestämmelser.

Ärendet

Kommunstyrelsen återremitterade 2016-09-05 ärendet om nya bestämmelser för föreningsbidrag för Håbo kommun till förvaltningen då nya uppgifter hade framkommit och mer diskussion ansågs behövas innan beslut fattas.

Förvaltningen har under 2017, med stöd av konsult *Utvärderingsringen*, genomfört en större utredning, *Utredning av det totala stödet till föreningar*. Utredningen är en kartläggning av det totala stödet till föreningarna och innefattar såväl olika former av kontantbidrag till verksamhet och lokaler samt lokalsubventioner. I utredningen finns även en redovisning av en enkät till föreningarna om kommunens kontantbidrag. Utredningen ger bra grund för en ny dialog med kommunens föreningar och därefter en omarbetning av förslaget till nya bidragsregler. Utredningen visar på att förändringar behöver göras för att utveckla ett föreningsstöd som bättre möter föreningars och invånares behov i Håbo kommun. Det gäller framförallt att fokusera på ett mer jämlikt system.

För att en förening ska vara bidragsberättigad i dag gäller att vissa krav uppfylls av föreningen. Dessa krav påverkar såväl föreningarnas administration som kommunens administration varför förenklningar kan vara att föredra. Dagens regelsystem möjliggör inte nya former av verksamheter att etableras och växa som till exempel verksamheter inom rollspel, e-sport och LAN där ungdomar och vuxna startar och driver sina föreningar på egna villkor och skapar verksamhet tillsammans.

Idrotten är, som i andra kommuner, också dominerande i Håbo kommun och det stödsystem som finns är i stora drag anpassat för idrott, framförallt lagidrott. I Håbo kommun är det endast 16 % av det totala stödet som går till föreningar utanför idrotten. Det är alltså angeläget att också utveckla ett gynnsamt stöd för föreningar utanför idrotten, exempelvis till ungdoms-, kultur- och pensionärsföreningar.

Process 2018 för framtagande av nya bidragsbestämmelser

För att ett optimalt föreningsstöd ska kunna tas fram behöver en så kallad demokratiprocess genomföras med föreningarna. Detta för att få en bättre förståelse för föreningarnas nuvarande behov samt skapa en dialog med erfarenhetsutbyten mellan dem själva och avdelningen för Kultur- och livsmiljö. Föreningarna ska ges möjligheten till en dialog-, delaktighets- och inflytandeprocess för att hjälpa till att utveckla ett resurseffektivt bidragssystem.

*Tidplan***1. Dialog och delaktighetsforum**

Föreningarna bjuds in till dialog och delaktighetsmöten. Två möten sker i april-maj.

2. Remissförfarande

Ett förslag till nya bidragsregler sänds på remiss till föreningarna under sommaren 2018.

3. Uppsökandedialog

Uppsökande dialogmöten genomförs under maj-aug med de föreningar som önskar.

4. Återkopplingsmöte

Mötet sker efter remissrundan och uppsökande dialogmöten med föreningar och andra berörda med Kultur- och livsmiljö för sista chans att lämna in förslag innan det lämnas till Kommunstyrelsen. Mötet sker i augusti månad.

Föreningsmiljonen

Nya regler för föreningsbidrag kommer att innebära att det finns ”vinnare och förlorare”. Det betyder att vissa föreningar kommer att få en större del av den totala bidragsbudgeten och andra en mindre. I samband med införandet måste då ”förlorarna” kompenseras vilket kommer att innebära ökade totalkostnader för föreningsbidraget. Kommunfullmäktige har beslutat att i budget 2018 utöka anslaget för föreningsbidrag med en miljon kronor. Förvaltningen föreslår att under 2018 inte använda dessa medel för generella bidragsökningar.

De nuvarande bidragsbestämmelserna innebär att förutsättningarna för kommunens föreningar ser väldigt olika ut. Om en ser till idrottsföreningarna skiljer det totala stödet, kontantbidrag, lokalbidrag och lokalsubvention, per deltagartillfälle sig stort, från 12 kronor till 437 kronor. Skillnaden som uppstår beror framför allt på vilken typ av lokal/anläggning som används och vem som har ansvar för den. I vissa fall är skillnaden rimlig då en del idrotter kräver dyra anläggningar, t.ex. simning och ishockey. Medan i andra fall så beror skillnaden på reglerna och kan inte ses som skäliga. För övriga föreningar är också skillnaden stor på vilka förutsättningar som kommunen ger. Målet med nya bestämmelser är att utjämna skillnaderna och att ge så lika förutsättningar som möjligt.

Flera föreningar har idéer om hur de skulle vilja utveckla sin verksamhet inom olika områden. Det handlar om att nå nya grupper, utveckla nya

verksamheter mm. Det finns flera grupper i samhället som skulle behöva insatser för en bättre folkhälsa genom såväl fysisk aktivitet som andra t.ex. sociala insatser/aktiviteter som skulle kunna göras i föreningsverksamhet.

Förvaltningen föreslår därför att den extra miljonen till föreningsbidrag under 2018 används till dels att kompensera föreningar som uppenbart missgynnas av de nuvarande bestämmelserna för föreningsbidrag, dels att avsätta en del av miljonen till projektbidrag för föreningar.

Taxor och avgifter för lokaler mm till föreningarna

Då den allra största delen av kommunens stöd till föreningarna utgörs av lokalsubventionerna måste de ses i en helhet tillsammans med föreningsbidragen. Därför föreslås att beslutet om taxor och avgifter för kommunens lokaler flyttas till Kommunfullmäktige i oktober då beslut om ny bestämmelser för föreningsbidrag tas upp.

Politisk styrgrupp

Då nya regler för bidrag är en viktig och mångfacetterad fråga även politiskt anser förvaltningen att det bör finnas en politisk styrgrupp där förvaltningen kontinuerligt under processen kan rapportera och diskutera olika ställningstaganden.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den fortsatta utredningen och dialog med föreningar görs inom tilldelad ram. Om den extra miljonen till föreningsbidrag används enligt tjänsteskrivelsens förslag krävs inga ytterligare medel för föreningsbidrag i budget 2019.

Uppföljning

Utredningens arbete rapporteras kontinuerligt till den politiska styrgruppen. Rapport från föreningsdialoger samt preliminärt förslag till nya bestämmelser för föreningsbidrag redovisas till Kommunstyrelsen i september. Förslag till nya bestämmelser för föreningsbidrag samt taxor och avgifter läggs till Kommunfullmäktige i oktober.

Beslutsunderlag

- 2016-09-05, Beslut i Kommunstyrelsen, återremiss av nya bestämmelser för föreningsbidrag
- 2017-09-10, Bilaga, Utredning av det totala stödet till föreningar

---

Beslut skickas till

Akten

Kommunstyrelsens förvaltning, Kultur- och livsmiljö

Bidragsregler med bilagor för föreningar i Håbo kommun, antagna av kommunfullmäktige 2016-XX-XX, att gälla från den 1 januari 2017.

Alla bidrag utbetalas inom ramen för kommunfullmäktige och ansvarig nämnds beviljade medel. Ansvarig nämnd har tolkningsföreträde avseende regler och riktlinjer för föreningsbidragen och justerar detaljbestämmelser efterhand.

1. Innehåll

2. Varför kommunen ger stöd till det lokala föreningslivet

Hur kommunen kan ge stöd till det lokala föreningslivet

3. Definitioner

- 3.1. Förening
- 3.2. Registrerad förening
- 3.3. Bidragsberättigad förening
- 3.4. Medlem
- 3.5. Krets eller samarbetsorgan som söker bidrag
- 3.6. Medlemsmatrikel
- 3.7. Närvaroförteckning
- 3.8. Sammankomst
- 3.9. Ny förening
- 3.10. Ej bidragsberättigad förening
- 3.11. Bidragsgrundande år
- 3.12. Bidragsår
- 3.13. För sent inkommen ansökan
- 3.14. Granskning
- 3.15. Utbetalning av bidrag
- 3.16. Basprisbelopp
- 3.17. Felaktigt inlämnade uppgifter
- 3.18. Återbetalning av bidrag och avstängning

4. Detaljbestämmelser bidrag

- 4.1. Aktivitetbidrag
- 4.2. Lokal- och driftbidrag
- 4.3. Projekt- och utvecklingsbidrag
- 4.4. Bidrag till pensionärsförening
- 4.5. Bidrag till handikappsförening

2. Varför kommunen ger stöd till det lokala föreningslivet

En enlig politik i Håbo kommun har med Vision 2030 visat sin långsiktiga viljeriktning att skapa ett samhälle där människan är i centrum och där vårt naturlandskap är tillgängligt för alla. I hållbara Håbo finns det goda livet med möjligheter till utbildning, kultur, sjönära miljöer och ett rikt kulturarv.

Närheten skapar möten och mångfald mellan människor. Mångfald skapar innovation och framgång. Ett rikt föreningsliv med de många ideellt arbetande föreningsledarna, har en särskild roll i utvecklingen av kommunen och dess utbud av positiva och utvecklande aktiviteter. Aktiviteter som möjliggör att mötas över generationsgränserna och skapar ett gränslöst utövande i alla dess former.

Ett levande och välkomnande föreningsliv bidrar till att stärka demokrati och mångfald. Medverkan förebygger och skapar god hälsa. Barn och ungdomar är en viktig målgrupp i och för Håbo kommun.

Övergripande är att alla barn och unga i Håbo ska ges bästa möjliga förutsättningar för personlig utveckling och lärande, bland annat genom delaktighet och inflytande.

Barn och unga ska kunna utvecklas till aktiva, kreativa, trygga och ansvars-kännande individer och medborgare.

Hur kommunen kan ge stöd till det lokala föreningslivet

Håbo kommuns stöd till det ideella föreningslivet sker på många olika sätt.

Ett ekonomiskt bidrag som söks enligt detta regelverk, är avsett att vara ett stöd till den lokala föreningen/organisationen som bedriver verksamhet för Håbo kommuns invånare. Bidraget kan vara riktat för ett specifikt ändamål, exempelvis via ett avtal som reglerar ersättning för arbetsinsats.

Stöd ges även i form av tillgång av kommunen ägda och inhyrda lokaler till subventionerade hyror.

3. Definitioner

3.1 Förening

Skatteverkets definition av en förening: *"En förening är en sammanslutning av fysiska och/eller juridiska personer som tillsammans verkar för ett gemensamt ändamål. De vanligast förekommande typerna av föreningar är de ideella- och ekonomiska föreningarna. Det finns även andra föreningar som är grundade på särskilda lagar, förordningar eller föreskrifter. En förening kan vara en juridisk person om den har styrelse, stadgar och medlemmar. För vissa föreningar som exempelvis de ekonomiska föreningarna, krävs även en registrering hos Bolagsverket."*

Håbo kommun följer denna definition.

3.2 Registrerad förening

För att bli en registrerad förening, krets- eller samarbetsorgan¹ (allt benämnt föreningen i det följande) ska föreningen;

- vara ideell uppbyggd och/eller att dess verksamhet är ideell, samt fungerar enligt demokratiska principer
- ha stadgar som antagits på föreningens årsmöte där det framgår att den som instämmer i föreningens mål har rätt att bli medlem i föreningen och delta i verksamheten
- ha en demokratiskt vald styrelse och ekonomisk förvaltning
- föra en medlemsmatrikel
- årligen ha årsmöte där verksamhetsberättelse, ekonomisk rapport och revisionsberättelse behandlas och godkänns

Bedrivs barn och ungdomsverksamhet, ska det ske i en drogfri miljö och där deltagarna kan utöva inflytande över verksamheten.

3.3 Bidragsberättigad förening

För att bli en bidragsberättigad förening ska, utöver kraven för registrering, föreningen även;

- bedrivit ideell verksamhet under minst sex (6) månader efter registrering
- har ett organisationsnummer från Skatteverket
- har ett bank/plusgiro eller bankkonto i föreningens namn
- vara ansluten till riks- eller distriktsorganisation där sådan finns. Förening som till huvuddelen bedriver barn- och ungdomsverksamhet, men inte tillhör en godkänd riksorganisation, kan efter prövning av beslutande nämnd, godkännas som stödberättigad förening

---

¹ Med krets- och samarbetsorgan avses en sammanslutning av flera stödberättigade föreningar. Undantag kan göras för i kommunen aktiva studieförbund, kyrkor samt föreningar av arten Anonyma Alkoholister.

- har sin huvudsakliga verksamhet i Håbo kommun och att flertalet medlemmar är bosatta i Håbo kommun².
- har minst fem (5) bidragsberättigade medlemmar, definieras i pkt 3.4.
- medge kommunen och deras revisorer rätt att ta del av föreningens räkenskaphandlingar, protokoll, revisioner, verksamhetsplaner, årsrapporter, närvarokort och övriga handlingar
- förvara vid ansökan åberopade handlingar i minst fyra (4) år efter bidragsårets utgång

Föreningen skickar årligen in, tillsammans med sin bidragsansökan:

- senaste justerat årsmötesprotokoll med aktiv styrelses kontaktuppgifter
- verksamhetsberättelse
- revisionsberättelse
- fastställd resultat- och balansräkning
- aktuellt medlemsantal uppdelat på grupperingen:
  - 0 (frivilligt att lägga in sitt personnummer)
  - 7-12
  - 13-19
  - 20-25
  - 26-65
  - 65<

3.4 Krets eller samarbetsorgan som söker bidrag

Söks bidrag av krets- eller samarbetsorgan kan inte enskild förening, som ingår i sammanslutningen, ansöka om samma bidrag.

3.5 Medlem

Medlem är en person som är formellt anslutna till en förening och betalat medlemsavgift. Medlemskapet innebär både rättigheter och skyldigheter gentemot föreningen. Betalande medlem har rösträtt på årsmötet och är valbar till förtroendeuppdrag inom föreningen.

Med bidragsgrundande medlem menas matrikelförd medlem i åldern 7< år.

Hit räknas *inte* person som betalat entré till dans, bingo, inköpt fiskekort eller liknande, där medlemskapet behövs som legalisering av verksamhet eller rättighet.

---

² Undantag kan göras där föreningens publika verksamhet särskilt kommer kommuninvånarna till godo.

3.6 Medlemsmatrikel

En medlemsmatrikel är en lista över dem som är medlemmar i föreningen, samt notering om vilka som betalat medlemsavgift. Listan bör även innehålla namn, födelsedata (uppdelning se pkt 3.3), kön³ och kontaktuppgifter som adress och telefonnummer.

3.7 Närvaroförteckning

Närvaroförteckning vid regelbundna sammankomster ska innehålla;

- verksamhetens art
- deltagare med åldersuppgift
- datum och klockslag
- ansvarig ledare som närvarar under hela sammankomsten

3.8 Sammankomst

Bidrag lämnas per sammankomst. Med sammankomst menas ledarledd verksamhet, där antalet deltagare i aktiviteter per år, divideras med siffran fem (5) som utgör beräkningsgrunden.

Kommersiella arrangemang med entré, exempelvis dans, bingo, basarer och dylikt räknas inte som sammankomst.

3.9 Ny förening

För en nybildad förening eller en förening som första gången ansöker om bidrag, ska föreningen utöver bidragsansökan, även bifoga:

- föreningens stadgar
- protokoll från föreningens bildande
- registrering som visar att föreningen tillhör godkänd riksorganisation
- organisationsnummer från Skatteverket
- bank/plusgiro eller bankkonto i föreningens namn
- förteckning över medlemmar som betalt medlemsavgift
- föreningens kontaktuppgifter
- föreningens fastställda policydokument

---

³ Punkten refererar till ett aktivt jämställdhetsarbete. Ger möjlighet att öppna upp för fler kön.

3.10 Ej bidragsberättigad förening

Bidrag kan inte sökas av följande föreningsformer:

- ekonomiska föreningar
- intresseorganisationer såsom fackliga organisationer, politiska föreningar, företagarföreningar, fastighetsägarföreningar, hyresgästföreningar eller motsvarande
- stödorganisationer såsom supporterklubbar och insamlingsorganisationer
- hem- och skolföreningar
- militära organisationer
- skolidrottsföreningar
- religiösa samfund
- enskilda fritids- eller kulturutövare⁴

3.11 Bidragsgrundande år

Bidragsgrundande år är samma sak som föregående verksamhetsår. Bidrag betalas alltid ut i efterskott. Detta gäller för det lokala aktivitetsstödet, d.v.s. Aktivitetbidrag samt Lokal- och driftbidrag.

3.12 Bidragsår

Bidragsår är det år under vilket bidragets storlek fastställs och utbetalas.

3.13 För sent inkommen ansökan

Bidragsansökan som kommer in för sent, hanteras enligt följande:

- sju (7) veckodagar för sent inkommen ansökan medför avdrag på beviljat stöd med 30 %
- 14 veckodagar för sent inkommen ansökan medför avdrag på beviljat stöd med 50 %
- ansökan som kommer in mer än 15 veckodagar för sent behandlas inte.

3.14 Granskning

Ansvarig förvaltning äger rätt att granska de handlingar som ligger till grund för bidragsansökan. Föreningen är skyldig att förvara dessa handlingar i minst fyra (4) år efter bidragsårets utgång.

Om ansökan behöver kompletteras, innan beslut kan tas, ska förening efter uppmaning, sända in begärda handlingar senast inom 10 dagar. Därefter förfaller föreningens möjlighet att få bidraget.

---

⁴ Beslutande nämnd kan göra undantag om verksamheten särskilt kommer kommuninvånare/na till godo. Exempelvis lägerbidrag till enskild individ, kulturella och kreativa näringar och privata initiativ, i andra former än föreningsliv.

3.15 Utbetalning av bidrag

Beviljat bidrag betalas ut till bank/plusgiro eller bankkonto registrerat i föreningens namn, senast 30 dagar efter beslut.

Utbetalning görs inte till förening som står i skuld till Håbo kommun utan att en skriftlig överenskommelse har gjorts för hur skulden ska regleras.

3.16 Basprisbelopp

När prisbasbelopp nämns som grund för ett bidrags storlek, används av Skatteverket fastställt belopp, för bidragsgrundande år.

För mer information om prisbasbelopp, se www.skatteverket.se.

3.17 Felaktigt inlämnade uppgifter

Uppgifterna som lämnas in ska vara sanningsenliga och korrekta. Grova felaktigheter i uppgifterna kommer att granskas vidare och lämnas över till annan berörd myndighet.

3.18 Återbetalning av bidrag och avstängning

Beslutande nämnd har rätt att kräva återbetalning av utbetalat stöd och stänga av förening från vidare föreningsstöd om det använts i strid mot gällande bestämmelser, eller för annat ändamål än som uppgivits i ansökan.

Detaljbestämmelser bidrag

4.1 Aktivitetbidrag

Ändamål

Aktivitetsbidraget är till för att stimulera och genomföra aktiviteter för:

- barn och ungdomar mellan 7-25 år

Villkor

- Barn och ungdomsförening/organisation ska ha minst fem (5) medlemmar i åldern 7-25 år. Deltagare får räknas en gång/dag och idrott och om minst tre (3) deltagare. D.v.s. samma bestämmelser som för statligt lokalt aktivitetsstöd, se www.rf.se.
- För att få bidrag ska föreningen/organisationen genomföra minst fem (5) aktiviteter/termin.
- Med aktivitet menas ledarledd verksamhet som planerats och beslutats av föreningens/organisationens styrelse, medlemsmöte eller liknande.
- Bidragsberättigad aktivitet ska noteras på deltagarlista (3.6) där följande uppgifter ska framgå:
  - datum och klockslag
  - ansvarig ledare som närvarar under hela sammankomsten
  - verksamhetens art
  - deltagarens namn och födelsedatum

En sammanställning av deltagarlistor/närvarokort görs på bidragsansökan som sedan skickas in tillsammans med övriga handlingar (3.3).

Aktivitetsbidrag kan inte sökas för:

- deltagare i avgiftsbelagd studiecirkelverksamhet, vilka får bidrag i annan ordning
- kommersiella arrangemang med entré, ex. dans, bingo, basarer (3.4 och 3.7)
- entrébelagda tävlingar, arrangemang eller sammankomst anordnad av lokalt samarbetsorgan, distrikts- eller riksorganisation eller sammankomst för vilken föreningen har fått annat bidrag.

Bidraget

Åldersgrupp 7-12 år 50 kr per sammankomst.

Åldersgrupp 13-19 år 70 kr per sammankomst.

Åldersgrupp 20-25 år 50 kr per sammankomst.

Ansökan

Ansökan ska vara inkommen kommunen senast 1 mars.

Ansökningsblankett finns på kommunens hemsida, www.habo.se/bidrag.

4.2 Lokal- och driftbidrag

Ändamål

Bidraget är avsett som ett ekonomiskt stöd till föreningar som äger eller hyr lokal, mark eller anläggning av privat fastighetsägare. Bidrag kan även lämnas till förening som har drift/skötsel av en kommunal anläggning.

Villkor

- Föreningen äger eller har kontrakt på lokal, mark eller anläggning.
- Nyttjas stadigvarande.
- Hyresbidrag från annan bidragsgivare ska redovisas i ansökan.
- Bidrag lämnas endast för lokaler, mark eller anläggning inom Håbo kommun. *Till ansökan bifogas styrkta kopior av verifikationer, utställda på föreningen, som rör föregående kalenderårs kostnader för exempelvis:*
  - hyra/arrende
  - el och värme
  - sotning
  - soptömning
  - vatten och avlopp
  - försäkring
  - miljöavgifter
  - räntor
  - underhåll som är godkänt av ägare innan arbetsinsats skett.

Bidraget

Maxbelopp för detta bidrag är 2,5 prisbasbelopp.

Föreningar vars verksamhet, till mer än 50 %, bedrivs för barn och ungdomar i ålder 7-25 år, kan beviljas 100 % av ansökt belopp.

Övriga föreningar kan beviljas 20 % av ansökt belopp.

Ansökan

Ansökan ska vara inkommen kommunen senast 1 mars.

Ansökningsblankett finns på kommunens hemsida, www.habo.se/bidrag.

4.3 Projekt- och utvecklingsbidrag

Ändamål

Projekt för publik verksamhet som kommer kommuninvånare/na till godo, exempelvis med följande inriktning; kultur – arrangemang – utbildning – lägerbidrag.

Utvecklingsbidrag kan sökas för att starta upp ny verksamhet/er, särskild riktad verksamhet inom föreningen, en verksamhet som sikt kan komma att övergå i ordinarie verksamhet.

Bidraget avser tidsbegränsade projekt/arrangemang. Ett projekt kan pågå i upp till ett år, med möjlighet till årsvis förlängning i ytterligare två år.

Syftet är att ta vara på aktiviteter som även kan ske utanför det traditionella föreningslivet och på ett obyråkratiskt sätt stödja dessa.

Villkor

På ansökan beskrivs innehåll och syfte, samt en kostnadskalkyl. Kalkylen ska redovisa beräknade utgifter och intäkter, möjligheter till egen eller extern finansiering. Rör det sig om ett projekt bifogas projektplan.

Senast 90 dagar efter genomfört projekt/ arrangemang sänds redovisning in till kommunen. Rör det sig om ett projekt som sträcker sig över ett år delredovisas det i samband med förnyad ansökan.

Är sökande inte en ideell förening kan ansökan prövas utifrån villkoren pkt 3.2 och 3.3.

För sökande under 18 år krävs målsmans samtycke. (3.9 - not. 4)

Bidraget

Stöd och storlek kan variera. Maxbelopp som kan erhållas är ½ av ett prisbasbelopp.

Utbetalning sker i samband med beslutet.

Ansökan

Ansökan kan ske två gånger per år 1 mars och 1 september.

Ansökan och redovisning sker på blankett som laddas ner från kommunens hemsida, www.habo.se/bidrag.

4.4 Bidrag till pensionärsförening

Ändamål

Bidraget är avsett att stimulera föreningsverksamhet.

Villkor

Som pensionär räknas förtids-, sjuk- och ålderspensionärer.

Vid ansökningstillfället ska uppgifter enligt pkt 3.3 bifogas, där det bland annat framgår antalet medlemmar i föreningen samt i vilken ålderskategori.

Bidraget

Bidrag är fastställt till 35 kr per medlem och år.

Ansökan

Ansökan ska vara inkommen kommunen senast 1 mars.

Ansökningsblankett finns på kommunens hemsida, www.habo.se/bidrag.

4.5 Bidrag till handikappsförening

Ändamål

Bidraget är avsett att stimulera föreningsverksamhet.

Villkor

Medlem är som person som är formellt anslutna till en förening och betalat medlemsavgift (pkt 3.5)

Vid ansökningstillfället ska uppgifter enligt pkt 3.3 bifogas, där det bland annat framgår antalet medlemmar i föreningen samt i vilken ålderskategori.

Bidraget

Bidrag är fastställt till 35 kr per medlem och år.

Ansökan

Ansökan ska vara inkommen kommunen senast 1 mars.

Ansökningsblankett finns på kommunens hemsida, www.habo.se/bidrag.

§ 57

Dnr 2017/00173

Redovisning av kultur- och fritidspolitisk plan

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget att ta fram ett förslag till kultur- och fritidspolitisk plan för Håbo kommun genomförs 2019 under förutsättning att Kommunfullmäktige i budget 2019 beslutar om resurser för framtandet.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har uppdragit till förvaltningen att redovisa förslag till kultur- och fritidspolitisk plan. Eftersom resurser saknas för att ta fram en plan föreslår förvaltningen att planen tas fram under 2019 om resurser tilldelas arbetet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-12

Protokollsutdrag KS 2017-02-13 § 33

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning

Hans-Martin Akleye, Tf Kulturchef
0171-52798
hans-martin.akleye@habo.se

Redovisning av kultur- och fritidspolitisk plan

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget att ta fram ett förslag till kultur- och fritidspolitisk plan för Håbo kommun genomförs 2019 under förutsättning att Kommunfullmäktige i budget 2019 beslutar om resurser för framtagandet.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har uppdragit till förvaltningen att redovisa förslag till kultur- och fritidspolitisk plan. Eftersom resurser saknas för att ta fram en plan föreslår förvaltningen att planen tas fram under 2019 om resurser tilldelas arbetet.

Ärendet

Kommunstyrelsen har uppdragit till förvaltningen att redovisa förslag till kultur- och fritidspolitisk plan i enlighet med kultur- och livsmiljöutskottets beslut 2016-03-30 § 14.

En kultur- och fritidspolitisk plan utgör en grund för och anger ambitionsnivån för kommunens insatser inom verksamhetsfältet. Håbo kommun saknar idag en plan vilket gör att det saknas en röd tråd i utveckling och prioriteringar inom kultur- och fritidsområdet. Att ta fram en plan är ett grannliga arbete där många måste involveras och därigenom resurskrävande. Arbetet med en plan kräver också tid. Att ta fram ett förslag till plan tar ca ett år. Förvaltningen ser positivt på att en plan skall tas fram men under 2018 saknas helt resurser för detta dels då andra stora utrednings- och utvecklingsuppdrag binder upp den ordinarie personalen dels för att medel för omkostnader i ett framtagande saknas.

Förvaltningen föreslår att arbetet med en kultur- och fritidspolitisk plan genomförs under 2019 och att ett förslag till plan lämnas till kommunfullmäktige i mars 2020. Medel för arbetet äskas i budgetprocessen inför budget 2019. Projektdirektiv tas fram under hösten 2018.

I arbetet med planen skall en kartläggning av framtida behov av lokaler inom kultur- och fritidsområdet ingå.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Resurser för framtagande av planen äskas i budgetprocessen inför budget 2019.

Uppföljning

Projektdirektiv med förslag till process tas upp i Kommunstyrelsen under hösten 2018

Förslag till kultur- och fritidspolitisk plan lämnas till Kommunfullmäktige i mars 2020

Beslutsunderlag

– "[Ange vilka underlag som hör samman med tjänsteskrivelsen]"

Beslut skickas till

"[Ange vem eller vilka som beslutet ska skickas till]"

§ 33

Dnr 2016/00525

Svar på motion: Handlingsplan för värnande av det lokala kulturarvet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige beslutar att motionen är besvarad med hänvisning till det som framkommit i beredningen.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att redovisa förslag till kultur- och fritidspolitisk plan i enlighet med kultur- och livsmiljöutskottets beslut 2016-03-30 § 14.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2016-09-26, § 111, att remittera inkommen motion från Linnea Bjuhr (SD), avseende upprättandet av en handlingsplan för värnande av det lokala kulturarvet, till kommunstyrelsen för beredning.

Av motionen framgår att Håbo kommun är rikt på fornlämningar från framförallt vikingatiden, och att dessa på ett tydligare sätt bör tillvaratas av kommunen. Mot bakgrund av detta yrkar motionären på följande:

- att kommunstyrelsen tar fram en handlingsplan för hur det lokala kulturarvet ska värnas, i enighet med motionens anda
- att kommunen verkar för att ta del av de bidrag som finns att söka för att värna det lokala kulturarvet
- att kommunen verkar för att de runstenar som finns i kommunen tas omhand
- att kommunen söker samverkan med relevanta organisationer för implementering av handlingsplanen

Kommunstyrelsens förvaltning har berett ärendet och har i beredningen funnit att de yrkanden som läggs fram i motionen redan hanteras inom kommunens kultur- och fritidsverksamhet idag.

Förvaltningen förslår därför att kommunfullmäktige beslutar att motionen ska anses som färdigbehandlad, med hänvisning till vad som framkommit under ärendets beredning.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2017-01-31 § 21
Tjänsteskrivelse 2016-10-03
KF 2016-09-26, § 111

Motion 2016-09-26

Förslag till beslut på sammanträdet

Michael Rubbestad (SD) yrkar att motionen ska anses vara besvarad istället för färdigbehandlad, samt att förvaltningen ges i uppdrag att redovisa en kultur- och fritidspolitisk plan i enlighet med kultur- och livsmiljöutskottets beslut 2016-03-30 § 14

Owe Fröjd (Båp) yrkar bifall till Michael Rubbestads (SD) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag till beslut eller Michael Rubbestads (SD) förslag till beslut och finner att Michael Rubbestads (SD) förslag till beslut bifalls.

_____

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

| | |

|

§ 58

Dnr 2017/00311

Inventering av kommande lokalbehov för föreningar

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag göra en utredning om framtida lokalbehov inom kultur- och fritidsområdet som en del i framtagandet av en kultur- och fritidspolitisk plan.
2. Kommunstyrelsen beslutar att avsluta uppdraget Inventering av kommande lokalbehov för föreningar.

Sammanfattning

Förvaltningen har fått i uppdrag att inventera föreningarnas framtida lokalbehov. Förvaltningen ser behovet av att utreda det framtida lokalbehovet inte bara för det nuvarande föreningslivet utan för kultur- och fritidsområdet som helhet. Därför föreslås att uppdraget inkluderas i uppdraget att ta fram en kultur- och fritidspolitisk plan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-08

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning

Hans-Martin Akleye, Tf Kulturchef
0171-52798
hans-martin.akleye@habo.se

Inventering av kommande lokalbehov för föreningar

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag göra en utredning om framtida lokalbehov inom kultur- och fritidsområdet som en del i framtagandet av en kultur- och fritidspolitisk plan.
2. Kommunstyrelsen beslutar att avsluta uppdraget *Inventering av kommande lokalbehov för föreningar*.

Sammanfattning

Förvaltningen har fått i uppdrag att inventera föreningarnas framtida lokalbehov. Förvaltningen ser behovet av att utreda det framtida lokalbehovet inte bara för det nuvarande föreningslivet utan för kultur- och fritidsområdet som helhet. Därför föreslås att uppdraget inkluderas i uppdraget att ta fram en kultur- och fritidspolitisk plan.

Ärendet

KS har gett förvaltningen i uppdrag att undersöka vilket behov av lokaler kommunens föreningar har i framtiden. Håbo har ett rikt föreningsliv med närmare 200 föreningar. Av dessa är det ett 50-tal som bedriver barn- och ungdomsverksamhet. Drygt 50 av föreningarna är vilande eller har liten eller ingen verksamhet.

Lokalbehoven för föreningar är väldigt varierande. Allt från att hyra en mindre sammanträdeslokal ett par gånger om året till att driva en större egen anläggning. I dagsläget är förvaltningens bedömning att vi har en brist på idrottslokaler. Dels generella lokaler såsom fotbollsplaner, idrottshallar eller möteslokaler dels olika former av lokaler som måste utrustas särskilt för en eller ett par specifika idrotter. Flera av de idrottslokaler vi har idag, och även av de som föreningar själva driver, har också passerat sitt bäst före datum och behöver antingen ersättas eller rustas upp.

När det gäller andra typer av lokaler för föreningar är det osäkert om det egentligen finns en brist. Däremot behövs en översyn av befintliga lokaler i förhållande till föreningarnas behov. Ett 30-tal föreningar har idag egna lokaler som de antingen hyr av kommunen eller själva äger. En del av dessa är belägna i Talltorp, där lokalerna skall avvecklas. Liksom för idrottslokalerna är det en del av de övriga föreningslokalerna som inte håller en tillräckligt god standard. Under 2018 kommer kultur- och livsmiljöavdelningen att samarbeta med tekniska avdelningen kring ersättningslokaler för de föreningar som är verksamma i Talltorp.

Förvaltningen ser behovet av att utreda det framtida lokalbehovet inte bara för det nuvarande föreningslivet utan för kultur- och fritidsområdet som helhet. Lokalbehovet inom kultur- och fritidsområdet bör också ses i ett större perspektiv och som en del av en kultur- och fritidspolitisk plan.

Då förvaltningen under 2018 har flera stora projekt som skall genomföras saknas personella resurser för en heltäckande utredning. Det som kan göras är att i samband med bidragsutredningens dialog med föreningar även få en initial bild av det framtida lokalbehovet. En större utredning kan först genomföras under 2019. En av förvaltningens större utredningar under 2018 är förstudien av nytt bibliotek. I denna kommer framtida lokalbehov inom kultur- och fritidsområdet särskilt att beaktas.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Utredningen finansieras inom ram. Beroende på inventeringens resultat kan besparingar alternativt ökade kostnader uppstå i framtiden.

Uppföljning

Utredningen inkluderas i Kultur- och fritidspolitisk plan och redovisas/följs upp i den.

Beslutsunderlag

- 2017-04-03, KS beslut §48 Möjlighet att förhyra kommunala lokalen Borgen

---

Beslut skickas till

Akten

Kultur- och Livsmiljö, Kommunstyrelsens förvaltning

§ 48

Dnr 2017/00155

Möjligheten att förhyra kommunala lokalen "Borgen"

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att nuvarande hyresregler kvarstår.
2. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att inventera kommande lokalbehov för föreningar.
3. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att ge förslag på uthyrningspolicy.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2010-06-14, § 57, att tillåta uthyrning av samtliga lokaler i den kommunala fastigheten Medborgarhuset till föreningsliv, privatpersoner och företag mot en taxa. Vissa delar av lokalen har nyttjats av privatpersoner som festlokal, och vissa sådana tillfällen har skadegörelse och vandalisering inträffat.

Den stundande ombyggnationen av resecentrum kommer att innebära att en annan kommunal fastighet som brukats av det lokala föreningslivet, Club Myran, kommer att behöva rivas. Det innebär att nya lokaler för verksamheten behöver tillskapas. Kommunstyrelseförvaltningens förslag är att Club Myrans verksamhet flyttas till Medborgarhuset. Men denna ökade beläggning av Medborgarhuset medför, enligt förvaltningen, vissa svårigheter att upprätthålla den uthyrningsverksamhet som kommunfullmäktige beslutat om avseende privatpersoner och företag. Dels eftersom Club Myrans verksamhet till viss del är platskrävande vilket försvårar nyttjande av lokalerna som festlokaler, men även eftersom den tyvärr allt för förekommande vandaliseringen tenderar att rendera lokalen obrukbar under den tid då sanering och reparationer pågår, vilket då skulle försämra möjligheterna för kommunens föreningsliv att upprätthålla sin verksamhet.

I övrigt menar förvaltningen att det är oklart huruvida en kommunal uthyrning av en festlokal till allmänhet och framförallt företag är förenligt med den kommunala kompetensen såsom den anges i 2 kap 1-8 §§ i kommunallagen, såväl som med de konkurrensbegränsande bestämmelser som återfinns ibland annat konkurrenslagen.

Mot bakgrund av ovanstående, och föranlett av ytterligare ett fall av skadegörelse på Medborgarhuset, fattade kommundirektören ett delegationsbeslut om att tillfälligt stoppa möjligheten att hyra medborgarhuset för privatpersoner och företag. Förvaltningen föreslår att detta tillfälliga uthyrningsstopp permanentas.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Efter behandling föreslog kommunstyrelsens arbetsutskott att samtliga lokaler i Medborgarhuset ska få hyras av föreningslivet och av privatpersoner, men inte av företag. Kommunstyrelsen föreslår istället att nuvarande hyresregler kvarstår samt att fullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att inventera kommande lokalbehov för föreningar och ge förslag på uthyrningspolicy.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen 2017-03-20 § 64

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2017-03-07 § 47

Tjänsteskrivelse 2017-02-22

KF 2010-06-14, § 57

Förslag till beslut på sammanträdet

Fredrik Anderstedt (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Beslutet skickas till:

Kulturchef

Kansliet

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

§ 59

Dnr 2017/00668

Medborgarförslag: Låt ensamkommande unga bo kvar i kommunen efter att de fyllt 18 år

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunfullmäktige bifaller medborgarförslaget med hänvisning till socialnämndens yttrande och redan vidtagna åtgärder.

Sammanfattning

I medborgarförslaget föreslås att ensamkommande ungdomar ska tillåtas bo kvar i kommunen även efter att de fyllt 18 år. Detta eftersom de ungdomar som, vid 18-årsdagen, blir av med sitt boende för att flyttas till boende i Migrationsverkets regi blir otrygga då de tappar det kontaktnät de lyckats skapa.

Socialnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget och anför att nämnden instämmer med förslagsställarna i ungdomarnas behov av trygghet för att kunna slutföra sina studier. Därför har nämnden beslutat att alla ensamkommande som blivit hänvisade till Håbo kommun, oavsett om de är bosatta inom kommunens gränser eller i andra kommuner, ska få vara kvar där. Därmed ska ungdomarna inte återföras till Migrationsverket på sin 18 årsdag, även om asylprocessen fortfarande pågår.

Då Socialnämnden således redan vidtagit de åtgärder som föreslås i medborgarförslaget föreslår kommunstyrelsens förvaltning att medborgarförslaget ska bifallas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-01-24

Medborgarförslag 2017-10-26

Yttrande från Socialnämnden

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Namn, adressuppgifter mm

Personnummer	Personuppgift er skyddade
Förnamn	Anna enligt PUL
Efternamn	Larsson
Folkbokföringsadress	Personuppgift er skyddade
Postnummer	Perso PUL
Ort	nupp Bälsta iter
Mobiltelefon	Personuppgift er skyddade
E-postadress	Personuppgifter skyddade enligt PUL
Folkbokförd i Håbo	Ja PUL
Fler förslagsställare	Ja

Förslag

Formulera förslaget

Låta ensamkommande unga bo kvar i kommunen efter att de fyller 18 år

I vår kommun i dag har vi ungdomar som längtar och pratar inte om något annat än vad de kan och ska göra dagen de fyller 18 år. MEN, vi har också ett flertal ungdomar som har en otrolig ångest, skräck och depression inför denna 18 årsdag.

Många av de ensamkommande unga som vi har i Håbo kommun i dag har hunnit rota sig i vår kommun och påbörjat det nya livet under den otroligt långa väntetiden för att söka asyl. De har lyckats hitta en trygghet att klamra sig fast vid i form av lärare, ledare och andra vuxna såsom läxhjälp, fadder och språkvän.

I dag växer den psykiska ohälsan ibland våra ensamkommande barn och unga i kommunen då många av de som kom till Sverige under 2015 nu börjar närma sig 18 år eller nyligen fyllt 18 år. De som har fyllt 18 år har nu blivit av med sitt boende och de som snart fyller år ser med ångest och skräck på vad som händer med deras syskon och vänner. Lärare i skolan, ledare på fritidsaktiviteter ser detta på nära håll och är oroliga för dem. I längden påverkas skolgången samt deras integration i samhället. Vi ser en ökad risk för drop-outs i från skolan och självmord på grund av psykisk ohälsa i form av utbrändhet och depression. Detta medför även en ökad risk för svartjobb och kriminalitet. Vi ser ett ökat agg mot samhället samt användning av droger för att hantera den svåra ångest och skräck.

Vi ser i dag ett parallellsamhälle med hemlösa eller med frivilliga medborgare, familjer i kommunen som öppnar sitt hem för att ge dem en möjlighet att få tak över huvudet för att möjliggöra fortsatt skolgång. Detta är oftast tillfälliga ohållbara lösningar med övernattningar på flera olika ställen under en vecka.

De ensamkommande unga har rätt till sin skolplats men det är en ohållbar situation att kommunen inte hjälper dem med boende så att det kan slutföra sina studier samt till ett värdigt liv med möjlighet till den trygghet som de har kunnat bygga upp med lärare, tränare etc.

Fler och fler kommuner i Sverige såsom Linköping, Norrtälje och Karlsborg med flera tar hand om sina ensamkommande unga. Vi vill att även Håbo kommun tar hand om alla sina invånare

och tar hänsyn till mänskliga värderingar och låter dem bo kvar i vår kommun även efter det att de fyllt 18 år och låter dem få ha kvar den trygghet och kontaktnät som de har lyckats skapa.

En skyndsam handläggning är önskvärd på grund av ärendets art.

Medborgarförslag från Anna Larsson, Shiva Samadi och Helena Rastas

Fler Förslagsställare

Folkbokförd i Håbo kommun

Ja

Förnamn

Shiva

Efternamn

Samadi

Folkbokföringsadress

Personuppgifter

Postnummer

stulade enligt

Ort

Personuppgifter

Folkbokförd i Håbo kommun

Bålsta

Förnamn

Helena

Efternamn

Rastas

Folkbokföringsadress

Personuppgifter

Postnummer

Personuppgifter

Ort

Personuppgifter

Jag försäkrar att ovan angivna medförslagsställare är mantalsskrivna i Håbo kommun, att de tagit del av medborgarsförslaget och ställer sig bakom det

Ja

ade

enligt

PUL

Certifikat

Certifikatutgivare

Mobilt BankID

SN § 2

Dnr 2017/00026

Medborgarförslag - Låt ensamkommande unga bo kvar i kommunen efter att de fyllt 18 år

Beslut

1. Socialnämnden beslutar att medborgarförslaget är besvarat och överlämnar det härmed vidare till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunen har tagit emot ett medborgarförslag om att ensamkommande ungdomar bör få bo kvar i kommunen efter att de fyllt 18 år. Förslagsställarna beskriver att de ensamkommande ungdomarna har sin skolplacering i kommunen, att de önskar slutföra sina studier här och att de känner en trygghet i kommunen med de nätverk som de byggt upp sedan de kom till Håbo kommun. Förslagsställarna pekar på att ungdomarna känner stor oro, otrygghet och osäkerhet under asylprocessen.

Socialnämnden instämmer helt med förslagsställarna om att de ensamkommande ungdomarna behöver stabilitet och slutföra sina studier i den kommun dit de har blivit anvisade från början. Socialnämnden har sedan november månad beslutat sig för att alla ensamkommande som har hänvisats till Håbo kommun, oavsett om de är bosatta inom kommunens gränser eller i andra kommuner, ska få vara kvar där och inte återföras till migrationsverket på sin 18 årsdag, trots att asylprocessen fortfarande pågår.

Socialnämnden anser därmed att medborgarförslaget är färdigbehandlat till följd av de åtgärder som nämnden sedan tidigare vidtagit för de ungdomar som berörs.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse SN2017/26, nr30962, 2017-12-28
- Delegationsbeslut, KS2017/668, nr78520, 2017-11-06
- Beslut, KF § 131, 2017-10-30
- Medborgarförslag, 2017-10-26

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens kansli
Sara Widströmer, Kommunsekreterare
0171-525 61
sara.widstromer@habo.se

Medborgarförslag: Låt ensamkommande unga bo kvar i kommunen efter att de fyllt 18 år

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige bifaller medborgarförslaget med hänvisning till socialnämndens yttrande och redan vidtagna åtgärder.

Sammanfattning

I medborgarförslaget föreslås att ensamkommande ungdomar ska tillåtas bo kvar i kommunen även efter att de fyllt 18 år. Detta eftersom de ungdomar som, vid 18-årsdagen, blir av med sitt boende för att flyttas till boende i Migrationsverkets regi blir otrygga då de tappar det kontaktnät de lyckats skapa.

Socialnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget och anför att nämnden instämmer med förslagsställarna i ungdomarnas behov av trygghet för att kunna slutföra sina studier. Därför har nämnden beslutat att alla ensamkommande som blivit hänvisade till Håbo kommun, oavsett om de är bosatta inom kommunens gränser eller i andra kommuner, ska få vara kvar där. Därmed ska ungdomarna inte återföras till Migrationsverket på sin 18 årsdag, även om asylprocessen fortfarande pågår.

Då Socialnämnden således redan vidtagit de åtgärder som föreslås i medborgarförslaget föreslår kommunstyrelsens förvaltning att medborgarförslaget ska bifallas.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inte aktuellt

Uppföljning

Inte aktuellt

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag 2017-10-26
- Yttrande från Socialnämnden

Beslut skickas till

Förslagsställaren, för kännedom
Socialnämnden, för kännedom
Kansliet, till hemsidan

§ 60

Dnr 2017/00011

Medborgarförslag: Möjlighet för elever att välja UL ungdomskort istället för SL kort

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget med hänvisning till vad som framkommit under beredningen.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit, förslagsställaren föreslår att istället för att erhålla ett SL-kort för resor till Stockholm för en termin ska gymnasieelever som bor i Håbo kommun istället kunna välja att få ett UL-ungdomskort, då avsäger sig eleven SL-kortet. Elever som bor utanför kommunen kan fortsätta välja SL-kortet. Förslagsställaren skriver bland annat att de fåtal resor som elever gör in till Stockholm med skolan kan istället betalas av målsman.

Elever vid Fridegårdsgymnasiet får sedan flera år ett SL-kort tilldelat av skolan, vilket ska användas vid studieresor och praktik. Den utdelningen är inte knuten till rätten till reseersättning. Om eleverna vid Fridegårdsgymnasiet skulle ha möjligheten att välja UL-kort istället skulle skolan ändå vara tvungen att bekosta resorna till skolaktiviteter då detta ingår i skolans ansvar enligt Skollagen. Det är inte tillåtet att en skola låter elevens vårdnadshavare bekosta de resorna. Eleverna som går på gymnasier i Stockholms län tilldelas SL-kort som reseersättning för resan med pendeltåg och SL-buss. Kommunen är skyldig enligt lag att anordna resan för eleverna på gymnasier i Stockholm, det går inte att sluta dela ut SL-korten, såvida inte kommunen på annat sätt bekostar resan med SL-trafiken. Detta gäller även om vårdnadshavaren eller eleven hellre skulle motta ett UL-kort. Har eleverna en färdväg på minst sex kilometer mellan bostaden och skolan anordnas resorna också med UL-kort för vissa av eleverna.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2017-12-06 § 108, att uppdraget att dela ut SL-kort till elever vid Fridegårdsgymnasiet ska dras tillbaka från och med hösten 2018. Detta gäller SL-korten som inte är knuten till rätten till reseersättning, vilket gör att medborgarförslaget från hösten 2018 inte är aktuellt. Förvaltningen föreslår att medborgarförslaget avslås med hänvisning till vad som framkommit under beredningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-01-15

Medborgarförslag 2017-01-09

Protokollsutdrag BOU 2017-12-06 § 108
Protokollsutdrag BOU 2017-05-10 § 46

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens kansli
Clara Thorgren, Kommunsekreterare
0171-52892
clara.thorgren@habo.se

Medborgarförslag: Möjlighet för elever att välja UL-ungdomskort istället för SL-kort

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget med hänvisning till vad som framkommit under beredningen.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit, förslagsställaren föreslår att istället för att erhålla ett SL-kort för resor till Stockholm för en termin ska gymnasieelever som bor i Håbo kommun istället kunna välja att få ett UL-ungdomskort, då avsäger sig eleven SL-kortet. Elever som bor utanför kommunen kan fortsätta välja SL-kortet. Förslagsställaren skriver bland annat att de fåtal resor som elever gör in till Stockholm med skolan kan istället betalas av målsman.

Elever vid Fridegårdsgymnasiet får sedan flera år ett SL-kort tilldelat av skolan, vilket ska användas vid studieresor och praktik. Den utdelningen är inte knuten till rätten till reseersättning. Om eleverna vid Fridegårdsgymnasiet skulle ha möjligheten att välja UL-kort istället skulle skolan ändå vara tvungen att bekosta resorna till skolaktiviteter då detta ingår i skolans ansvar enligt Skollagen. Det är inte tillåtet att en skola låter elevens vårdnadshavare bekosta de resorna.

Eleverna som går på gymnasier i Stockholms län tilldelas SL-kort som reseersättning för resan med pendeltåg och SL-buss. Kommunen är skyldig enligt lag att anordna resan för eleverna på gymnasier i Stockholm, det går inte att sluta dela ut SL-korten, såvida inte kommunen på annat sätt bekostar resan med SL-trafiken. Detta gäller även om vårdnadshavaren eller eleven hellre skulle motta ett UL-kort. Har eleverna en färdväg på minst sex kilometer mellan bostaden och skolan anordnas resorna också med UL-kort för vissa av eleverna.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2017-12-06 § 108, att uppdraget att dela ut SL-kort till elever vid Fridegårdsgymnasiet ska dras tillbaka från och med hösten 2018. Detta gäller SL-korten som inte är knuten till rätten till reseersättning, vilket gör att medborgarförslaget från hösten 2018 inte är aktuellt. Förvaltningen föreslår att medborgarförslaget avslås med hänvisning till vad som framkommit under beredningen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

-

Uppföljning

-

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag 2017-01-09
- Protokollsutdrag BOU 2017-12-06 § 108
- Protokollsutdrag BOU 2017-05-10 § 46

Beslut skickas till

Förslagsställaren
Barn- och utbildningsnämnden
Kansli, uppdragslistan

§ 108

Dnr 2017/02547

SL-kort till elever vid Fridegårdsgymnasiet

Barn- och utbildningsnämndens beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att uppdraget att dela ut SL-kort till elever vid Fridegårdsgymnasiet ska dras tillbaka från och med hösten 2018.

Sammanfattning

Elever vid Fridegårdsgymnasiet får sedan flera år ett SL-kort av skolan att använda vid studieresor och praktik. SL-korten delas ut på uppdrag från den dåvarande bildningsnämnden som gav förvaltningen uppdraget 2012.

SL-korten finansieras av skolans budget för lärverktyg. Kortets användningsområde har förändrats sedan 2012 på grund av nytt avtal mellan UL och SL. På grund av de förändrade förutsättningarna bedömer skolledningen att pengarna kan användas på ett mer effektivt sätt.

Förvaltningen föreslår därför nämnden att uppdraget om SL-kort till elever vid Fridegårdsgymnasiet dras tillbaka från och med hösten 2018.

SL-kort per läsår läggas. Beräknat på 75 procent av nuvarande 569 elever blir den 674 660 Sek för innevarande läsår.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2017-11-07, BOU 2017/02547 nr 37609
Protokoll Bildningsnämnden 2012 § 83

Förslag till beslut på sammanträdet

Carl-Johan Torstenson (M): yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Owe Fröjd (Båp): yrkar avslag till arbetsutskottets förslag till beslut.

Linnea Bjuhr (SD): yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Akasya Randhav (S): yrkar att bifoga underlag till protokollet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att barn- och utbildningsnämnden beslutar i enlighet med Carl-Johan Torstensons (M) förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

JUSTERARE

AK

CL

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Omröstningsresultat

Följande ordning för omröstning föreslås och godkänns. Ja-röst för bifall till Carl-Johan Torstensons (M) yrkande om bifall till arbetsutskottets förslag till beslut och Nej-röst för bifall till Owe Fröjds (Båp) förslag om avslag.

Ja-röst lämnas av: Lennart Carlsson (M), Carl-Johan Torstenson (M), Gunilla Alm (L), Helene Zeland Bodin (C), Christian Nordberg (MP), Werner Schubert (S), Marcus Carson (S), Akasya Randhav (S), Nina Manninen (S) och Linnea Bjuhr (S).

Nej-röst lämnas av: Owe Fröjd (Båp).

(SO) / AJ 2017-12-18

Omröstningen utfaller med 10 Ja-röster och 1 nej-röst. Därmed bifaller barn- och utbildningsnämnden Carl-Johan Torstensons (M) yrkande om bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Beslutet skickas till:

Rektor Fridegårdsgymnasiet
Förvaltningschef

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGSBESTYRKNING
 			

Barn- och utbildningsnämnden

BOU § 46

Dnr 2017/00428

Remiss- Medborgarförslag om möjlighet för elever att välja UL ungdomskort i stället för SL kort

Beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden anser att medborgarförslaget bör avslås med hänvisning till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsförvaltningen anser att förslaget bör avslås. Huvudanledningen är att Håbo kommun inte har lagliga möjligheter att göra den uppdelning som förslagsställaren förespråkar. Förslaget skulle sannolikt även innebära ökade kostnader för kommunen.

Förslagsställaren skriver att ungdomar i Håbo kommun enligt nya regler skall ha mer än sex km till skolan från bostaden för att få erhålla ett UL kort. Detta är bara delvis korrekt. Reglerna är inte nya, utan återfinns i lagen (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor. Det stämmer dock att elever i gymnasiet som omfattas av rätten till sådan ersättning måste ha en färdväg på minst sex kilometer mellan bostaden och skolan. Den resan anordnas också med UL-kort för vissa av eleverna.

Eleverna som går på gymnasier i Stockholms län tilldelas SL-kort som reseersättning för re-san med pendeltåg och SL-buss. Elever på Fridegårdsgymnasiet tilldelas också SL-kort men den utdelningen är inte knuten till rätten till reseersättning. Som förslagsställaren skriver är inte trafikfarlig väg något som berättigar till reseersättning och har inte heller varit det innan. Reseersättningen skiljer sig i detta avseende från skolskjutsen i gymnasiesärskolan.

Eftersom kommunen är skyldig enligt lag att anordna resan för eleverna på gymnasier i Stockholm går det inte att sluta dela ut SL-korten, såvida inte kommunen på annat sätt bekostar resan med SL-trafiken. Detta gäller även om vårdnadshavaren eller eleven hellre skulle motta ett UL-kort.

För Fridegårdsgymnasiets utdelning av SL-kort har möjligheten att resa till skolaktiviteter varit ett av målen. Om eleverna där skulle ha möjligheten att välja UL-kort istället skulle skolan ändå vara tvungen att bekosta resorna till skolaktiviteter då detta ingår i skolans ansvar enligt Skollagen. Det är inte tillåtet att en skola låter elevens vårdnadshavare bekosta de resorna.

De elever som beviljas reseersättning med SL-kort har även rätt till ersättning för kostnaden för att ta sig mellan bostaden och Bålsta station.

JUSTERA
RE

EXPEDIERAD

SIGNATU
R

UTDRAGSBESTYRK
NING

Barn- och utbildningsnämnden

Håbo kommuns bedömning är att elever med minst sex kilometers färdväg mellan bostaden och stationen ska anses ha en kostnad för den delen av resan, liksom elever som på grund av funktionshinder eller någon annan särskild omständighet inte kan gå så långt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2017-05-02, BOU 2017/00428 nr 31546

Förslag till beslut på sammanträdet

Carl-Johan Torstenson (M): barn- och utbildningsnämnden anser att medborgarförslaget bör avslås med hänvisning till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Beslutet skickas till:

Skolkontoret
Fridegårdsgymnasiet

JUSTERA
RE

EXPEDIERAD

SIGNATU
R

UTDRAGSBESTYRK
NING

Namn, adressuppgifter mm

Personnummer	Personuppgift
Förnamn	er skyddade Patrik enligt PUL
Efternamn	Sivermalm
Folkbokföringsadress	Personuppgift Personuppgift
Ort	Bålsta inter
Folkbokförd i Håbo	skyddade
Fler förslagsställare	enligt PUL
Förslag	PUL

Formulera förslaget

Enligt nya regler skall ungdomar i Håbo kommun ha mer än 6 km till skolan från bostaden för att få erhålla ett UL kort. Elever som går i gymnasiet erhåller fortsatt ett SL kort. (Det tidigare SL med Bålstatillägget finns inte längre). Trafikfarlig väg gäller inte heller längre för gymnasieelever.

Mitt förslag är att istället för att erhålla ett SL kort för resor till Stockholm för en termin skall gymnasieelever som bor i Håbo kommun istället kunna välja att få ett UL ungdomskort. Då avsäger sig eleven SL kortet. Elever som bor utanför kommunen kan fortsätta välja SL kortet.

De fåtal resor som elever gör in till Stockholm med skolan betalas istället av målsman. (Sker kanske endast 1-2 ggr/ läsår).

Detta gör att:

- säkrare transporter sker av eleverna varje dag
- föräldrar som inte har råd att lägga ut 2200 kr/termin kan fortsätta känna sig trygga att deras ungdomar kommer fram och tillbaka till skolan varje dag.

Certifikat

Certifikatutgivare

Mobilt BankID

Kommunstyrelsens förvaltning
Ekonomienheten
Carin Homann, Controller
0171-528 05
carin.homann@habo.se

Årsredovisning 2017

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner årsredovisningen för kommunstyrelsens verksamheter för år 2017
2. Kommunstyrelsen överlämnar Håbo kommuns årsredovisning för år 2017 till kommunens revisorer
3. Kommunstyrelsen godkänner den slutgiltiga utdelningen från Håbo Marknads AB till 72,1 miljoner kronor enligt kommunfullmäktiges beslut 2016-04-04, KF 2015/00221.
4. Kommunfullmäktige beslutar att ombudgetera 78,0 miljoner kronor till år 2018 för pågående investeringar, enligt följande
  - Kommunstyrelsen 58 926 000 kronor
  - Barn- och utbildningsnämnden 789 000 kronor
  - VA-verksamhet 17 579 000 kronor
  - Avfallsverksamhet 669 000 kronor
5. Kommunfullmäktige noterar att utdelningen från Håbo Marknads AB är fastställd av kommunstyrelsen och styrelsen för Håbo Marknads AB, uppgår till 72,1 miljoner kronor och enligt tidigare beslut har utdelningen anteciperats i resultaträkningen för år 2017.

Sammanfattning

Den kommunala redovisningslagen reglerar externredovisning och i lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för årsredovisningen och har upprättat årsredovisning för år 2017 samt förslag till ombudgetering av pågående investeringsprojekt till år 2018.

I 2017 års bokslut uppgår koncernens resultat till 54,2 miljoner kronor (111,5 föregående år) vilket är 57,2 miljoner kronor sämre än föregående år. Eliminering av koncerninterna poster har gjorts i den sammanställda redovisningen.

De kommunala bolagen redovisar ett resultat på sammanlagt drygt 68,7 (36,6) miljoner kronor, varav Håbohus AB 5,0 (40,9) miljoner kronor och Håbo Marknads AB 62,5 (-4,7) miljoner kronor. Räddningstjänsten redovisar ett överskott på 3,4 (1,0) miljoner kronor, varav Håbo kommuns andel är 1,2 miljoner kronor.

Kommunens resultat är 137,7 (74,9) miljoner kronor vilket är 62,8 miljoner kronor bättre än föregående år. Under året har kommunen fått intäkter av engångskaraktär bland annat stimulansmedel för ökat bostadsbyggande om

4,6 miljoner kronor samt reavinst vid försäljning av exploateringsfastigheter 29,3 miljoner kronor. Dessutom har en utdelning om 72,1 miljoner kronor från Håbo Marknads AB anteciperats i kommunens bokslut vilket förbättrar resultatet.

Resultatet för nämnderna, exklusive avgiftsfinansierade verksamheter, är ett överskott jämfört med budget med 10,2 (29,0) miljoner kronor.

Kommungemensamma verksamheter lämnar ett överskott om 9,0 miljoner kronor, bygg- och miljönämnden 4,3 miljoner kronor, socialnämnden 6,0 miljoner kronor och vård- och omsorgsnämnden 4,1 miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden följer budget och barn- och utbildningsnämnden redovisar underskott om -13,3 miljoner kronor. Den taxefinansierade avfallsverksamheten redovisar överskott om cirka 500 000 kronor.

Av de långsiktiga finansiella målen och nämndernas mål anses 19 av 29 som uppfyllda vid årets slut vilket motsvarar 66 procent måluppfyllnad. Måluppfyllnaden ligger på samma nivå som föregående år men fördelningen mellan målområdena är annorlunda. Samtliga finansiella mål är uppfyllda.

Årets investeringar uppgår till 133,4 (75,3) miljoner kronor. Budgeten är 216,4 miljoner kronor och överskottet är därmed 83,0 miljoner kronor. Av överskottet avser 78,0 miljoner kronor pågående projekt där budget föreslås överföras till år 2018.

Förvaltningen återkommer till delårsrapporten per mars om eventuellt utökad upplåningsbehov för år 2018 för de överförda investeringarna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse
- Årsredovisning 2016
- Bilaga till kommunstyrelsens årsredovisning: Investeringar

Beslut skickas till

Kommundirektör
Ekonomichef
Revisionen

§ 61

Dnr 2018/00089

Årsredovisning 2017

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen godkänner årsredovisningen för kommunstyrelsens verksamheter för år 2017
2. Kommunstyrelsen överlämnar Håbo kommuns årsredovisning för år 2017 till kommunens revisorer
3. Kommunstyrelsen godkänner den slutgiltiga utdelningen från Håbo Marknads AB till 72,1 miljoner kronor enligt kommunfullmäktiges beslut 2016-04-04, KF 2015/00221.
4. Kommunfullmäktige beslutar att ombudgetera 78,0 miljoner kronor till år 2018 för pågående investeringar, enligt följande
  - Kommunstyrelsen 58 926 000 kronor
  - Barn- och utbildningsnämnden 789 000 kronor
  - VA-verksamhet 17 579 000 kronor
  - Avfallsverksamhet 669 000 kronor
5. Kommunfullmäktige noterar att utdelningen från Håbo Marknads AB är fastställd av kommunstyrelsen och styrelsen för Håbo Marknads AB, uppgår till 72,1 miljoner kronor och enligt tidigare beslut har utdelningen anteciperats i resultaträkningen för år 2017.

Sammanfattning

Den kommunala redovisningslagen reglerar externredovisning och i lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för årsredovisningen och har upprättat årsredovisning för år 2017 samt förslag till ombudgetering av pågående investeringsprojekt till år 2018.

I 2017 års bokslut uppgår koncernens resultat till 54,3 miljoner kronor (111,5 föregående år) vilket är 57,2 miljoner kronor sämre än föregående år. Eliminering av koncerninterna poster har gjorts i den sammanställda redovisningen.

De kommunala bolagen redovisar ett resultat på sammanlagt drygt 68,7 (36,6) miljoner kronor, varav Håbohus AB 5,0 (40,9) miljoner kronor och Håbo Marknads AB 62,5 (-4,7) miljoner kronor. Räddningstjänsten redovisar ett överskott på 3,4 (1,0) miljoner kronor, varav Håbo kommuns andel är 1,2 miljoner kronor.

Kommunens resultat är 137,7 (74,9) miljoner kronor vilket är 62,8 miljoner kronor bättre än föregående år. Under året har kommunen fått intäkter av engångskaraktär bland annat stimulansmedel för ökat bostadsbyggande om

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens ar-
betsutskott

4,6 miljoner kronor samt reavinst vid försäljning av exploateringsfastigheter 29,3 miljoner kronor. Dessutom har en utdelning om 72,1 miljoner kronor från Håbo Marknads AB anteciperats i kommunens bokslut vilket förbättrar resultatet.

Resultatet för nämnderna, exklusive avgiftsfinansierade verksamheter, är ett överskott jämfört med budget med 10,2 (29,0) miljoner kronor. Kommun-gemensamma verksamheter lämnar ett överskott om 9,0 miljoner kronor, bygg- och miljönämnden 4,3 miljoner kronor, socialnämnden 6,0 miljoner kronor och vård-och omsorgsnämnden 4,1 miljoner kronor. Överförmyndarnämnden följer budget och barn- och utbildningsnämnden redovisar underskott om -13,3 miljoner kronor. Den taxefinansierade avfallsverksamheten redovisar överskott om cirka 500 000 kronor.

Av de långsiktiga finansiella målen och nämndernas mål anses 19 av 29 som uppfyllda vid årets slut vilket motsvarar 66 procent måluppfyllnad. Måluppfyllnaden ligger på samma nivå som förgående år men fördelningen mellan målområdena är annorlunda. Samtliga finansiella mål är uppfyllda.

Årets investeringar uppgår till 133,4 (75,3) miljoner kronor. Budgeten är 216,4 miljoner kronor och överskottet är därmed 83,0 miljoner kronor. Av överskottet avser 78,0 miljoner kronor pågående projekt där budget föreslås överföras till år 2018.

Förvaltningen återkommer till delårsrapporten per mars om eventuellt utökad upplåningsbehov för år 2018 för de överförda investeringarna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-22

Årsredovisning 2017

Bilaga till kommunstyrelsens årsredovisning: Investeringar

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Årsredovisning 2017

Håbo i vårt hjärta

Vi stänger böckerna för 2017 med ett överskott på närmare 138 miljoner kronor. Att återigen få göra ett mycket bra resultat ger mig stora förhoppningar för framtiden. Det ger oss möjlighet att göra nödvändiga och bra investeringar.

Håbo kommuns barn och elever når fortsatt goda resultat. Resultaten i de kommunala grundskolorna är de bästa sedan det nu rådande betygssystemet infördes.

Årets medborgarundersökning visar att förskolan i Håbo har fått ett mycket högt förtroende. Grundskolan placerar sig dessutom bland de 25 procent bästa i landet. Det är ett resultat av ett tålmodigt och målinriktat arbete som har fått ta tid och som vi nu börjar se effekterna av.

Grundskolan i Håbo kommer nu på plats 65 av Sveriges 290 kommuner i rapporten Öppna jämförelser. Det är en avsevärd förbättring från plats 97 ifjol och plats 110 för två år sedan. I Uppsala län kommer Håbo näst högst av kommunerna med sin 65:e plats i SKL:s rankning. Bara Knivsta placerar sig något högre upp, på plats 63.

Fridegårdsgymnasiet fortsätter att vara en framgångsrik gymnasieskola. Resultaten från elev- och personalenkäter är mycket goda. Skolan har högt söktryck och intresset från elever som bor i närliggande kommuner ökar. Det här medför en högre konkurrens om skolplatserna.

Fridegårdsgymnasiets elever fortsätter även att ha stora framgångar inom Ung företagsamhet. Skolan blev under

våren delad andra plats av de fyra bästa UF-skolorna i landet.

Håbo uppnår goda resultat när det gäller kvalitetsaspekter för särskilt boende inom äldreomsorgen och omsorg- och serviceutbudet inom hemtjänsten, där kommunen placerar sig bland de 25 procent bästa kommunerna i landet.

Hemtjänsten har genomgått stora förändringar. Avgifts- samt ersättningsmodellen har ändrats med syfte att få ett positivt ökat fokus på individens individuella behov. Hela äldreomsorgen arbetar utifrån en arbetsmetod om individens behov i centrum.

Pomonas dagverksamhet bytte namn till Träffpunkten och med en tydlig inriktning på friskvårdande aktiviteter har det blivit en mycket uppskattad verksamhet med ett ökat antal besökare.

Arbetsstödsverksamheten inom socialpsykiatri har visat mycket goda resultat under året. Med stöd av metoden IPS (Individual Placement and Support) har verksamheten gett stöd och förutsättningar åt ett antal personer att få ett lönearbete.

Inom missbruksenheten utvecklas arbetsmetoder och öppenvården erbjuder nu beroendeterapi, uppsökande fältarbete och stöd närmre arbetsmarknaden för målgruppen, samt uppskattade möten för anhöriggrupper

Samtliga medarbetare inom avdelningarna stöd till barn och unga och stöd till vuxna är nu utbildade inom våld i nära relationer. De riktlinjer nämnden antog år 2016 har införts och arbetet fortsätter under år 2018

Nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande har, i liknande omfattning som år 2016, anvisats till Håbo från Migrationsverket i enlighet med bosätt-

ningslagen. Bostadssituationen är fortsatt mycket ansträngd och förvaltningen behöver fortsatt hyra in privatbostäder och även ibland dela upp bostäder för flera hushåll.

Satsningen på socionomer som gjordes under 2017 har gett resultat och idag är det en stabil bemanning som leder till ökad service, tillgänglighet och kvalitet.

177 nya bostäder har färdigställs under året. 89 bostäder i Frösundavik, 18 bostäder vid Glastomten samt 33 bostäder vid Lyckebo. 37 stycken småhus har även byggts runt om i kommunen. Årets bostadsbyggande är en markant ökning jämfört med de senaste åtta åren då nyproduktionen har pendlat mellan 30–50 bostäder per år. Under 2018 förväntas 300–400 bostäder bli inflyttningsfärdiga.

Centralt i Bålsta är den så kallade Tvåhusplanen en detaljplan som mot slutet av året färdigställs för att kunna antas i början av 2018. Det rör sig om cirka 500 bostäder med trädgårdskaraktär som kommer att kunna uppföras. För båda detaljplanerna Björkvallen och Kalmarsand tas viktiga steg mot nästa skede i planarbetet, granskning respektive samråd. Projektet Skokloster Udde tar en rejäl omstart med nya förutsättningar och oklarheter kring tidigare avtal rätas ut. Det finns byggrätter i äldre detaljplaner i såväl Skokloster som i Krägga där markägaren påbörjar förberedelser inför genomförande. I Övergran blir en detaljplan om nio nya bostäder laga kraft.

I vårt Håbo finns det många företag. Just företaget utmärker Håbo i många mätningar. Vi gör det bra. Flera företag tittar på vår kommun för att placera sig här, vilket är väldigt roligt.

I och i anslutning till centralorten Bålsta finns stora möjligheter till utveckling av mark för etablering av verksamheter. I befintliga Dragets verksamhetsområde har kommunen under året anlagt infrastruktur som ger över 100 000 kvadratmeter mark för företag att etablera sig inom och utvecklas.

Inom Lillsjöns Företagspark pågår planändring för att möjliggöra lokalisering av en större dagligvaruhandel. Området har under flera år stått obebyggt förutom en etablering. Nu väntas området snabbt fyllas med nya verksamheter med start under 2018. När det gäller handel och liknande verksamheter planeras utveckling ske inom ramen för Bålsta centrum planeringen där det uppmuntras till lämpliga verksamheter i kommande bostadsbebyggelse i gatuplanen. Dessutom är fastighetsägaren för Bålsta Centrum i uppstart med planläggning-

en för att utveckla centrum med såväl bostäder som kommersiella lokaler.

De större utvecklingsområdena i anslutning till Bålsta utgörs av Logistik Bålsta och Dragelund. Nordväst om Bålsta är stora markarealer avsatta för utveckling av verksamheter för det som utgör kommande Logistik Bålsta. Planprogram togs fram 2013 och första detaljplanen för kvarter 3 om cirka 30 hektar har antagits av kommunfullmäktige, men ligger efter överklagande i mark- och miljööverdomstolen för avgörande. För kvarter 3 är Kilenkrysset köpare. Planläggning för kvarter 4 som bland annat ger möjlighet för Benders att utveckla sin verksamhet har pågått en tid och närmar sig samråd. För kvarter 2, 5 och 6 påbörjas planläggning i slutet av året. När första detaljplanen vinner laga kraft kan utbyggnad av infrastrukturen påbörjas.

Håbo kommun är en av de bästa kommunerna i Sverige på att besvara e-post. 100 procent av alla frågor som skickats till kommunens gemensamma e-postadress besvaras inom en timme. Även service per telefon placerar sig Håbo kommun bland toppkommunerna, som tionde bästa kommun. 74 procent av de som ringer kommunen med en enkel fråga får inte bara samtalet besvarat inom 60 sekunder, de får även svar på sin fråga redan vid första kontakten. Av dessa uppger även 89 procent att kommunens handläggare varit tillmötesgående, trevlig och hjälpsam.

I den årliga medborgarundersökningen är medborgarnas bedömning att kommunens gator och vägar är bättre än övriga deltagande kommuner, men på övriga områden får Håbo kommun ett lägre betyg än övriga deltagande kommuner.

Med målet att vara en attraktiv kommun behöver vi fortsätter vårt idoga arbete. Kommunen har under året ökat energieffektiviseringen i de egna fastigheterna. Vi fortsätter även att utveckla vårt arbete för föreningarna, företagen och kulturen i vår kommun. Där alla åldrar är lika viktiga – Håbo ska vara en plats för alla.

Tack ni alla som bidrar till att göra Håbo till en plats för alla!

Liselotte Grahn Elg
Kommunstyrelsens ordförande

Fakta om Håbo kommun

Representation i kommunfullmäktige

Parti	Mandat	Procent av giltiga röster valet 2014
Socialdemokraterna	15	35,7
Bålstapartiet	2	4,6
Miljöpartiet de gröna	2	5,9
Vänsterpartiet	1	2,8
Moderaterna	10	25,3
Folkpartiet liberalerna	2	3,9
Centerpartiet	3	7,2
Kristdemokraterna	1	3,0
Sverigedemokraterna	5	11,3
Summa	41	

Befolkning

Hushållssammansättning	Antal 2015	Antal 2016	Procent 2016	Procent riket 2016
Ensamstående utan barn	2 258	2 290	28	39
Ensamstående med barn	633	664	8	7
Sammanboende utan barn	2 175	2 196	27	24
Sammanboende med barn	2 558	2 606	31	23
Övriga hushåll	487	520	6	7
Totalt	8 111	8 276	100	100

Uppgifter avseende år 2016 är de senast tillgängliga.

Åldersfördelning 2017-12-31

Ålder	Håbo kommun	Håbo kommun	Riket	Uppsala län
	Antal	%	%	%
0-6	1 840	8,7	8,4	8,4
7-9	895	4,2	3,6	3,7
10-12	934	4,4	3,5	3,5
13-15	903	4,3	3,3	3,3
16-19	1 108	5,3	4,3	4,3
20-29	2 212	10,5	13,3	15,7
30-44	3 891	18,5	19,1	19,1
45-64	5 550	26,3	24,6	23,5
65-79	3 124	14,8	14,8	14,1
80-w	626	3,0	5,1	4,4
Summa	21 083	100,0	100,0	100,0

Skattesatser, procent

Håbo kommun	2013	2014	2015	2016	2017
Kommunen	21,34	21,34	21,34	21,34	21,34
Landstinget	11,16	11,16	11,16	11,71	11,71
Skattesats totalt	32,50	32,50	32,50	33,05	33,05

Innehåll

Inledning

Fakta om Håbo kommun	5
----------------------	---

Förvaltningsberättelse

Organisation	6
Förvaltningsberättelse	7
Sammanfattning	7
Håbo kommun	12
Hundralappen	17
Fem år i sammandrag	18
Ekonomi	19
Personalredovisning	28
Befolkning, boende och sysselsättning	32

Ekonomisk redovisning

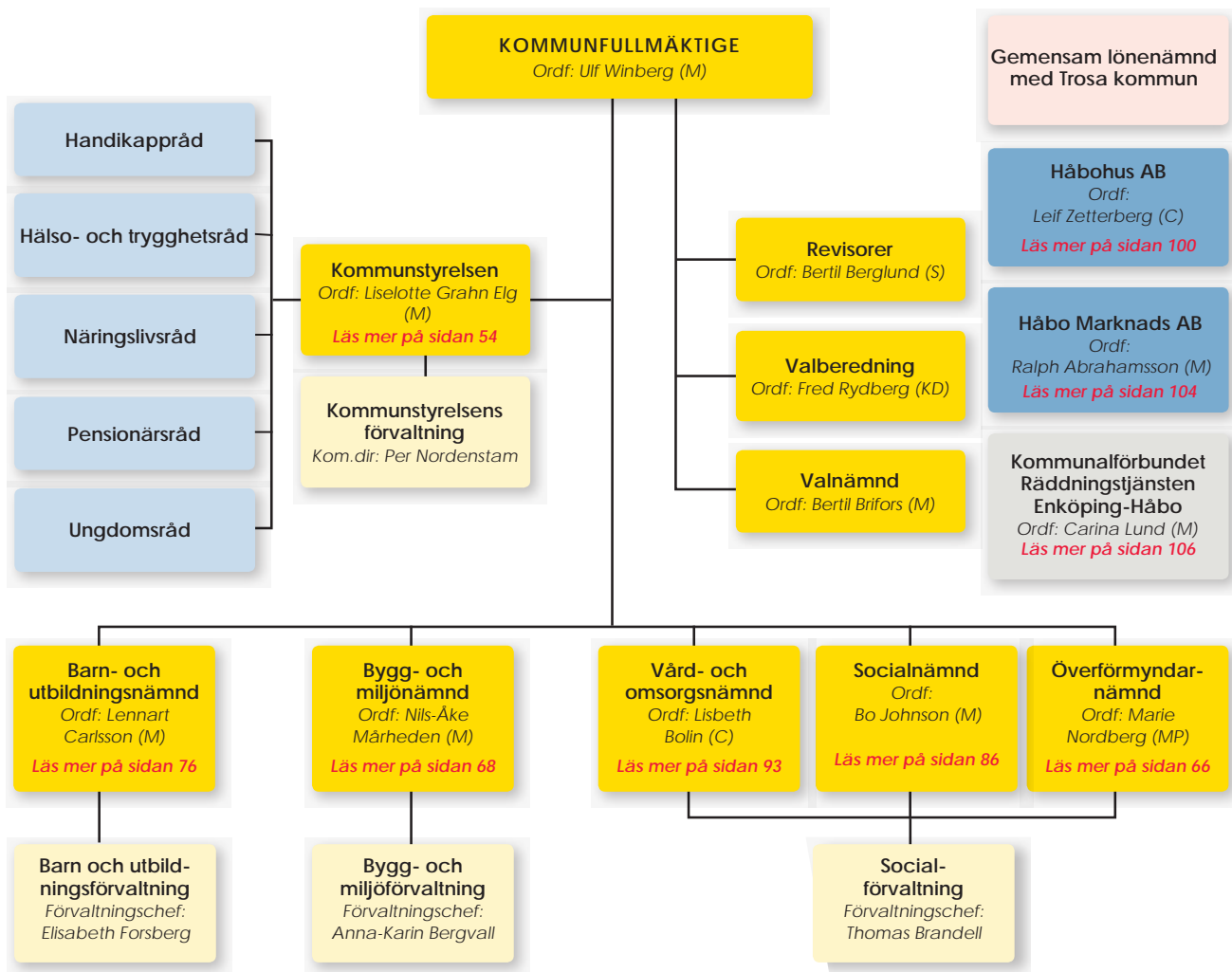
Redovisningsprinciper	35
Resultaträkning	37
Balansräkning	38
Kassaflödesanalys	39
Notförteckning	40
Driftredovisning	44
Investeringsredovisning	45
Exploateringsredovisning	46
VA- och avfallsverksamhet	50

Verksamheter, nämnder & bolag

Kommunstyrelsen	54
Överförmyndarnämnden	66
Bygg- och miljönämnden	68
Barn- och utbildningsnämnden	76
Socialnämnd	86
Vård- och omsorgsnämnd	93
Håbohus AB	100
Håbo Marknads AB	104
Kommunalförbundet	
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	106
Revisionsberättelse	110

Alla siffror inom parentes är föregående år om inget annat anges.

Organisation

- Politiker
  - Helägda kommunala bolag
  - Tjänstemän
  - Samverkansorgan
  - Kommunalförbund
  - Gemensam nämnd
- Organisation per 171231

Förvaltningsberättelse

Raden längst bak från vänster: Leif Zetterberg (C), Anders Cyrillus (L), Owe Fröjd (Bp), Fredrik Anderstedt (S), Fred Rydberg (Kd). **Längs fram från vänster:** Christian Nordberg (Mp), Agneta Hägglund (S), Liselotte Grahn Elg (M), Werner Schubert (S).

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges fyra övergripande målområden har inte uppfyllts i sin helhet detta år. Nämnderna har uppfyllt 19 av 29 mål vilket motsvarar en total måluppfyllnad om 66 procent. Måluppfyllnaden ligger på samma nivå som föregående år men fördelningen mellan målområdena är annorlunda. Kommunens finansiella mål har uppfyllts i sin helhet

med god marginal. Bokslutet visar ett positivt resultat för hela koncernen och kommunen redovisar ett resultat på 137,7 miljoner kronor. Dock behöver koncernen ta höjd för kommande kända och okända kostnadsökningar och intäktsminskningar genom att öka andelen eget kapital.

Kommunens samlade verksamhet

Den sammanställda redovisningen sammanfattar kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Det ska ge en helhetsbild av verksamheten oavsett om den bedrivs i egen regi eller utförs av kommunens bolag eller externa bolag.

Kommunens samlade verksamhet består, utöver kommunen, av kommunens helägda kommunala bolag, Håbohus AB och Håbo Marknads AB. Kommunen bedriver även räddningsverksamhet tillsammans med Enköpings kommun i ett kommunalförbund. Kommunen har tillsammans med Trosa kommun en gemensam nämnd, där Håbo kommun administrerar Trosa kommuns löneutbetalningar.

Verksamheten i extern regi, där kommunen köper huvudverksamheter från andra utförare inklusive

räddningstjänsten, har ökat till 266,8 miljoner kronor, jämfört med 256,3 miljoner kronor föregående år. Det innebär att 19 procent (20 procent föregående år) av kommunens verksamhet utförs av andra än kommunen. Generellt gäller att kommunen har det övergripande ansvaret för verksamheten även om själva utförandet ligger utanför kommunens organisation. Undantaget är tillsynsansvaret för grundskolan och gymnasiet som ligger på Skolinspektionen.

Barn- och utbildningsnämnden betalar 134,6 miljoner kronor för gymnasieskola, grundskola, förskoleklass, fritidshem och förskola som utförs av annan huvudman än kommunen. Vård- och omsorgsnämnden köper främst äldreboende och hemtjänst för totalt 47,0 miljoner kronor. Socialnämnden köper främst boende för ensamkommande flyktingbarn samt institutionsvård

för 52,1 miljoner kronor från andra utförare. Det är en minskning med 20 procent från år 2016. Kommunstyrelsen betalar totalt 11,1 miljoner kronor för främst snöröjning och sandning av vägar. Driftbidraget till räddningstjänsten tillkommer. Överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs från 2017 i Uppsala kommuns regi, 2,0 miljoner kronor.

Kommunkoncernen

I den kommunala koncernen ingår kommunen, kommunens helägda bolag Håbohus AB, Håbo Marknads AB samt kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo. Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande.

Ingen justering av avskrivningsprinciper har gjorts utan varje företags principer gäller. Interna poster av väsentligt värde har eliminerats vad gäller mellanhavanden mellan kommunen och bolagen samt mellan respektive bolag och mellan kommunalförbundet för räddningstjänsten och kommunen.

Sammanställd redovisning

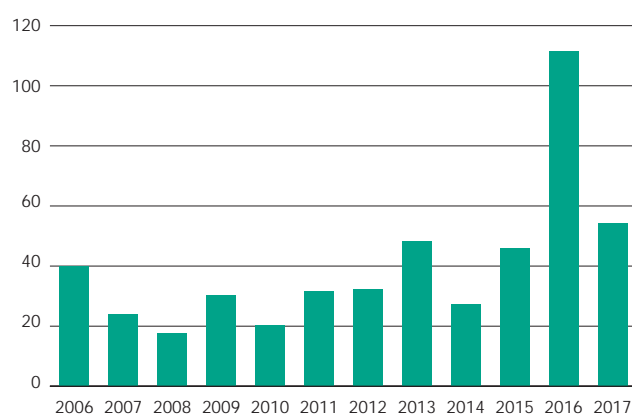
Resultaträkning, tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Rörelsens intäkter	461 859	466 871
Rörelsens kostnader	-1 241 903	-1 370 700
Avskrivningar	-91 186	-82 967
Verksamhetens nettokostnad	-871 230	-986 796
Skattenetto	1 035 957	1 082 078
Finansnetto	-24 702	-22 405
Resultat efter finansiella poster	140 025	72 877
Uppskjuten skatt	-14 633	0
Skatt på årets resultat	-13 917	-18 640
Resultat	111 475	54 238
Omslutning	2 411 904	2 569 363
Soliditet	22,6 %	23,3 %

Konsolideringen till kommunkoncernnivå omfattar Håbo kommun, Håbohus AB, Håbo Marknads AB samt Håbo kommuns andel, det vill säga 35 procent, av kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo. Eliminering har gjorts av periodiseringsfonder och obeskattade reserver för Håbo Marknads AB samt för Håbohus AB. Årets resultat mäts efter finansnetto och efter extraordinära intäkter och kostnader. I 2017 års bokslut uppgår koncernens resultat till 54,2 (111,5) miljoner kronor, vilket är 57,3 miljoner kronor sämre än föregående år. I den sammanställda redovisningen har koncerninterna poster eliminerats.

Kommunens redovisade resultat är 137,7 (74,9) miljoner kronor, vilket är 62,8 miljoner kronor bättre än föregående år. De kommunala bolagen redovisar ett

resultat på sammanlagt drygt 68,7 (36,6) miljoner kronor, varav Håbohus AB 5,0 (40,9) miljoner kronor och Håbo Marknads AB 62,5 (-4,7) miljoner kronor. Räddningstjänsten redovisar ett överskott på 3,4 (1,0) miljoner kronor, varav Håbo kommuns andel är cirka 1,2 miljoner kronor.

Sammanställt resultat åren 2016–2017, mkr

Koncernen redovisar ett positivt resultat för 2017 men låneskulden är fortfarande stor och koncernen är mycket räntekänslig. Koncernen måste även framöver öka andelen eget kapital och därigenom skapa reserver för att möta kommande både kända och oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsminskningar.

Koncernens soliditet har ökat från 22,6 till 23,3 procent. Inklusive pensionsförpliktelser uppgår soliditeten till 11,0 (9,2) procent. Som jämförelse uppgick det ovägdade medelvärdet för soliditeten i länets kommuner till 29,5 procent år 2016. Inklusive pensionsförpliktelser uppgick soliditeten till 10,7 procent.

Tillgångar

Koncernens totala tillgångar ökar med 157,5 (101,3) miljoner kronor netto. Kommunens tillgångar ökar med 154,9 (28,3), Håbo Marknads AB:s tillgångar ökar med 5,1 (-0,7), Räddningstjänstens tillgångar ökar med 2,0 (-0,3). Håbohus AB:s tillgångar minskar med -4,6 (74,2) miljoner kronor. Förklaringen till kommunens ökning av tillgångarna är i huvudsak de stora investeringarna i fastigheter. Avskrivningarna uppgår till 82,9 (91,2) miljoner kronor, en minskning med 8,2 miljoner kronor sedan år 2016.

Skulder

Skulderna inklusive pensionsförpliktelser och avsättningar förändras med 103,2 (-23,6) miljoner kronor. Totala avsättningar minskar med -10,0 (-10,8) miljoner kronor sedan föregående år. Minskningen beror i huvudsak på utbetalning till medfinansiering Citybanan. Pensionsavsättningar ökar med 1,4 (-0,9). Lång- och kortfristiga skulder förändras med 113,1 (-12,7) miljoner kronor.

Långfristiga skulder ökar med 105,5 (-56,7) miljoner kronor varav 100 miljoner kronor förklaras av kommunens nya upptagna externa lån. Kortfristiga skulder ökar med 7,7 (44,0) miljoner kronor. Pensionsförpliktelser som redovisas utanför kommunens balansräkning enligt blandmodellen, minskar med -7,1 (-14,5) miljoner kronor i jämförelse med föregående år.

Ansvarsförbindelser och borgensåtaganden

Externa borgensåtaganden och ansvarsförbindelser för koncernen uppgår vid årets slut till 10,5 (9,3) miljoner kronor, vilket är en ökning netto med 1,1 miljoner kronor sedan 2016. Kommunens borgensåtagande för föreningarna ökar med 1,8 miljoner kronor, samtidigt som ansvarsförbindelserna minskar med -717 000 kronor. Minskningen beror på att kommunen inte längre har några förbindelser om förlustansvar för bostadslån med statlig kreditgaranti.

tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Ansvarsförbindelser		
Bostadsrätter statlig kreditgaranti	700	0
Egnahem statlig kreditgaranti	0	0
Egnahem kommunal kreditgaranti	71	54
Ansvarsförbindelse Håbohus AB	135	135
Fastighetsförteckningar Håbohus AB ¹⁾	0	0
Borgensåtaganden		
Föreningar	8 427	10 266
BRF Våppeby	0	0
Summa	9 333	10 455

¹⁾ Avser ansvarsförbindelsen på Källvägen (kooperativa hyresrätter). Från och med 2016 är ansvarsförbindelsen borttagen på grund av att bolaget nyttjat kommunal borgen.

Kommuninvest – medlemsansvar

Håbo kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Håbo kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2016-12-31 uppgår Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342,5 miljard kronor och totala tillgångar till 349,2 miljard kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgår till 1 370 miljoner kronor

(0,400 procent) och andelen av de totala tillgångarna uppgår till 1 400 miljoner kronor (0,401 procent).

Håbohus AB

Verksamhet

Bolaget äger fastigheter belägna inom Håbo kommun. Fastigheterna omfattar både bostäder och lokaler. Bolaget är medlem i Sveriges allmännyttiga bostadsföretagsorganisation, SABO, samt Fastighetsbranschens arbetsgivarorganisation Fastigo. Dessutom är bolaget delägare i Husbyggnadsvaror, HBV förening utan personlig ansvarighet.

Antalet ägda lägenheter uppgår vid årets slut till 1 350 (1 331) med en bostadsyta om 88 018 kvadratmeter samt 8 970 kvadratmeter lokalyta. I lägenhetsbeståndet ingår 172 bostäder för grupp-, äldreboende och särskilt boende samt 66 lägenheter med upplåtelseformen kooperativ hyresrätt.

Händelser av väsentlig betydelse

Håbohus har under 2017 startat två nyproduktionsprojekt. Det ena projektet byggs på Lindegårds Backe intill Åbergs museum. Projektet innehåller ett serviceboende för LSS och ett psykiatriboende samt tioalet vanliga hyresrätter. Totalt 29 lägenheter ingår i projektet. Inflyttning beräknas till våren 2018. Det andra projektet byggs på Vallvägen, också det i anslutning till Åberg museum. Projektet innehåller två gruppboende för LSS samt 86 vanliga hyresrätter. Totalt innehåller projektet 97 lägenheter med inflyttning till våren/sommaren 2019.

Området Sofelundsvägen är helt inflyttat och alla lägenheter är uthyrda.

Håbohus har under året arbetat aktivt enligt det miljöledningssystem som infördes under föregående år. Miljöledningssystemet Svensk miljöbas ställer krav på ett systematiserat arbete mot ständiga förbättringar. Håbohus har också arbetat med omställning av fordonsparken och energimålet kopplat till det. Arbeta är även påbörjat med att konvertera en byggnad från fjärrvärme till värmepump för att säkra drift- och kostnadseffektivitet.

Ekonomi

Nedan redovisas ett sammandrag av bolagets resultat och balansräkning. Bolaget redovisar ett positivt resultat om 5,0 (40,9) miljoner kronor. Bolagets samlade skuld, både det lång- och kortfristiga, har minskat med cirka -12,4 (14,5) miljoner kronor. Likvida medel har minskat från förra året med -30,4 (20,4) miljoner kronor. Bolagets soliditet har förbättrats från 12,7 procent till 13,3 procent. För ytterligare information om Håbohus AB hänvisas till bolagets avsnitt.

Resultaträkning, tkr	2016	2017
Verksamheternas intäkter	120 457	126 002
Försäljning fastigheter	64 086	0
Verksamhetens kostnader	-67 087	-70 348
Avskrivningar	-27 328	-30 399
Finansnetto	-16 582	-14 901
Resultat efter finansiella poster	73 546	10 354
Bokslutsdispositioner	-21 226	-3 816
Uppskjuten skatt	2 526	0
Skatt på årets resultat	-13 920	-1 503
Årets resultat	40 926	5 035

Balansräkning, tkr	2016	2017
Anläggningstillgångar	935 497	961 587
Omsättningstillgångar	1 510	1 270
Kassa och bank	60 386	29 950
Summa tillgångar	997 393	992 807
Eget kapital	126 679	131 714
Obeskattade reserver	36 778	40 594
Avsättningar	6 456	5 441
Långfristiga skulder	787 400	791 000
Kortfristiga skulder	40 080	24 058
Summa eget kapital och skulder	997 393	992 807
Soliditet	12,7%	13,3%

Håbo Marknads AB

Verksamhet

Håbo Marknads AB är helägt av Håbo kommun och ansvarar för näringslivsrelaterat arbete samt besöksnäringsverksamheten i kommunen.

Bolaget ska stödja och utveckla befintligt näringsliv samt verka för nyetableringar av företag till kommunen.

Bolaget ska bistå kommunen i marknadsföring och försäljning av företagsmark, samt arbeta övergripande för ökad tillväxt inom näringsliv, turism och handel.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har bolaget i samarbete med kommunen fyllt det nya området i Draget med nya företag. I Håbo kommun finns cirka 1 800 bolag/arbetsställen och under 2017 startades 150 nya företag.

Bolaget förfogar inte längre över egen verksamhetsmark. Marken har övergått i kommunal ägo. Från 2017 är därför bolagets huvudfokus att stötta befintligt näringsliv samt att arbeta med att planera och färdigställa en översiktsplan för verksamheter i Dragelund och Logistik Bålsta. Bolaget startar och driver ett brett dialogprojekt för att förbättra samarbetet mellan politiker, tjänstemän och företagare.

Bolaget har arrangerat 5 frukostmöten och ett mingel där företagare, kommuninnevånare, politiker och tjänstemän samlades under olika teman.

Bolaget arbetar utåtriktat med marknadsföring för att få fler företag och personer att välja Håbo som etableringsort eller bostadsort.

Ekonomi

Nedan redovisas ett sammandrag av bolagets resultat och balansräkning. Bolaget redovisar ett positivt resultat om 62,5 (-4,7) miljoner kronor i huvudsak beroende på försäljning av mark till kommunen. Försäljningsintäkter från markförsäljning uppgår till 83,1 (1,9) miljoner kronor. Bolagets samlade skuld, både det lång- och kortfristiga, har minskat med -4,8 (7,9) miljoner kronor. Likvida medel har ökat från förra året med cirka 4,9 miljoner kronor. Bolagets soliditet har förbättrats från 39,6 procent till 84,1 procent.

För ytterligare information om Håbo Marknads AB hänvisas till bolagets avsnitt.

Resultaträkning, tkr	2016	2017
Verksamhetens intäkter	1 377	938
Försäljning mark	1 861	83 052
Verksamhetens kostnader	-11 857	-5 165
Avskrivningar	-58	-58
Finansnetto	-97	-4
Resultat efter finansiella poster	-8 774	78 763
Uppskjuten skatt	4 067	0
Skatt på årets resultat	4	-16 297
Årets resultat	-4 703	62 466

Balansräkning, tkr	2016	2017
Anläggningstillgångar	2 590	2 532
Omsättningstillgångar	25 796	79 058
Kassa och bank	2 275	7 183
Summa tillgångar	30 661	88 773
Eget kapital	12 145	74 612
Obeskattade reserver	0	0
Långfristiga skulder	6 088	0
Kortfristiga skulder	12 428	14 161
Summa eget kapital och skulder	30 661	88 773
Soliditet	39,6%	84,1%

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Verksamhet

Räddningstjänsten Enköping-Håbo är ett kommunalförbund skapat i syfte att fullfölja de skyldigheter som medlemskommunerna har enligt lagen om skydd mot olyckor.

I förbundets uppdrag ingår att utbilda kommunens anställda i brandskydd, systematiskt brandskyddsarbete och HLR (hjärt- och lungräddning).

Förbundet är uppdelat i sex insatsområden med varsin brandstation för snabbast möjliga räddningsinsats.

Håbo kommuns andel av räddningstjänsten är 35 procent och Enköpings kommuns andel är 65 procent.

Händelser av väsentlig betydelse

Förbundet har hjälpt brandkåren Attunda och Sala med tillsynsverksamhet och tagit fram en kompetensplan för det operativa arbetet.

Förbundet har invigt två nya brandstationer, i Veckholm och på Arnö.

Förbundet ser en försämring när det gäller skador till följd av olyckor jämfört med 2016, men ändå en förbättring i jämförelse med de senaste fem åren.

Regeringen har tillsatt två utredningar gällande räddningstjänstens verksamhet. Alarmeringsutredningen ska garantera att larmkedjan fungerar och utreda en effektivare räddningstjänst. Den andra utredningen gäller kommunernas förmåga att hantera större räddningsinsatser och regional samverkan.

Ekonomi

Nedan redovisas ett sammandrag av Håbo kommuns andel om 35 procent av kommunalförbundets resultat och balansräkning. Förbundet redovisar ett positivt resultat om sammantaget 3,6 miljoner kronor, varav Håbos andel utgör 1,2 miljoner kronor i överskott. Förbundets samlade skuld, både det lång- och kortfristiga, har ökat med cirka 7,6 miljoner kronor eller 2,7 miljoner kronor för Håbo. Likvida medel har minskats från förra året med -2,2 kronor. Förbundets soliditet har förbättrats från -1,3 procent till 4,4 procent. Det positiva resultatet gällande förbundets eget kapital skapar en ekonomisk stabilitet inför kommande år.

För ytterligare information om Räddningstjänsten Enköping-Håbo hänvisas till förbundets avsnitt.

Resultaträkning, tkr	2016	2017
Verksamheternas intäkter	1 674	1 878
Driftbidrag från kommunen	19 425	20 174
Verksamheternas kostnader	-19 907	-19 857
Verksamhetens nettokostnad	1 192	2 195
Avskrivningar	-784	-879
Finansnetto	-56	-141
Årets resultat	352	1 175

Balansräkning, tkr	2016	2017
Anläggningstillgångar	10 307	11 970
Omsättningstillgångar	6 860	9 770
Kassa och bank	368	-412
Summa tillgångar	17 535	21 328
Eget kapital	-236	938
Långfristiga avsättningar	6 043	5 986
Långfristiga skulder	3 500	3 500
Kortfristiga skulder	8 228	10 904
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	17 535	21 328

Foto: Göran Roxin

Håbo kommun

Uppföljning av kommunens mål Mål och politisk viljeinriktning

Kommunövergripande mål redovisas nedan. Utifrån dessa mål har nämnderna tagit fram verksamhetsmål som är betydande för god ekonomisk hållning. En utvärdering av verksamhetsmålen finns att läsa under avsnittet om nämnder.

Mål för god ekonomisk hushållning och finansiella mål

För perioden 2016–2018 har fyra målområden med tillhörande strategier på kommunfullmäktiges nivå prioriterats. Dessa är tillika kommunens mål för god ekonomisk hushållning. Kommunens finansiella mål för perioden redovisas inom målområdet ”Håbo en kommun med sund ekonomi”.

Håbo kommun ska under perioden bli:

- » Attraktiv
- » Kvalitativ och effektiv
- » Hållbar
- » En kommun med sund ekonomi

Med utgångspunkt ifrån kommunfullmäktiges mål har varje nämnd och styrelse i uppdrag att årligen arbeta fram egna måldokument. Dessa ska innehålla nämndens/styrelsens egna prioriterade mål och åtgärder för att bidra till att nå kommunfullmäktiges prioriterade målområden och strategier. Utvärdering av kommunfullmäktiges mål, som tillika är mål för god ekonomisk hushållning, sker genom utvärdering av nämndernas mål enligt plan för uppföljning som årligen fastställs av kommunstyrelsen.

Attraktiva Håbo

Håbo kommun är en unik och attraktiv plats i Mälardalen med goda förutsättningar för tillväxt. Bra kommunal service och insatser i samverkan med andra aktörer stärker känslan av Håbo kommun som en bra plats för boende, arbete och besök.

För att bli attraktiva Håbo ska vi:

- » Skapa förutsättningar för fler bostäder och ett varierat näringsliv.
- » Stimulera möjligheter till meningsfull fritid för alla.
- » Öka samarbetet med olika aktörer för förbättrad infrastruktur och kollektivtrafik.
- » Förbättra tillgängligheten till mötesplatser och upplevelser.

Kvalitativa och effektiva Håbo

Vi ska utveckla våra tjänster utifrån håbobornas behov. Kraven på innehåll och kvalitet på tjänster och service ökar samtidigt som resurserna är begränsade. Vi måste eftersträva ett effektivt resursutnyttjande där ständiga förbättringar är en ledstjärna i alla våra verksamheter.

För att bli kvalitativa och effektiva Håbo ska vi:

- » Utveckla vår medborgardialog för ökad delaktighet och kunskap om kommunens verksamheter.
- » Tillvarata och uppmuntra medarbetarnas kompetens och engagemang.
- » Följa upp alla verksamheter med kvalitets- och effektivitetsmått och förtydliga arbetet med ständiga förbättringar.
- » Förbättra våra resultat genom att jämföra oss med andra kommuner och verksamheter för att identifiera förbättringsområden.

Hållbara Håbo

Vår verksamhet och tillväxt ska vara ekonomiskt och ekologiskt hållbar. Kommande generationer ska ha bättre förutsättningar att förvalta och utveckla kommunen.

För att bli hållbara Håbo ska vi:

- » Minska de egna verksamheternas miljö- och klimatpåverkan.
- » Skapa förutsättningar för att invånare och näringsliv aktivt ska kunna bidra till att minska kommunens miljö- och klimatpåverkan.
- » Värna kommunens grönområden och biologiska mångfald.

Håbo en kommun med sund ekonomi

Håbo kommuns verksamhet präglas av god ekonomisk hushållning. Skatten ska inte höjas och bör vara i nivå med jämförbara kommuner i Mälardalen.

- » Kommunens resultat ska över perioden uppgå till minst två procent av skattenettet.
- » Kommunens investeringar, exklusive exploateringsrelaterade kostnader, ska vara egenfinansierade.
- » Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad.
- » Exploateringsverksamheten ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen.

Har målen nåtts?

Sammanfattande bedömning

Av de långsiktiga finansiella målen och nämndernas mål anses 19 av 29 som uppfyllda vid årets slut vilket motsvarar 66 procent måluppfyllnad. Måluppfyllnaden ligger på samma nivå som föregående år men fördelningen mellan målområdena är annorlunda. Den största skillnaden mot föregående år är den positiva utvecklingen inom målområdet hållbara Håbo som gått från 33 procents måluppfyllnad år 2016 till 71 i år. Skillnaden mot tidigare år är att insatser för ökad energieffektivisering och en effektiv och balanserad förvaltning av natur- och vattenresurser nu visar resultat. Även vård- och omsorgsverksamhetens satsning för att trygga en hållbar personalförsörjning visar positiva resultat. Nedgången inom målområdet kvalitativa och effektiva Håbo har ett nära samband med utmaningarna kopplat till arbetet att vara en attraktiv arbetsgivare. Nedgången inom målområdet Håbo en kommun med sund ekonomi beror på barn- och utbildningsnämnden ekonomiska underskott som måste hanteras. Målområdet attraktiva Håbo har en marginellt högre måluppfyllnad mot föregående år.

Nämndernas bedömning av måluppfyllelse redovisas i tabellen nedan. En mer detaljerad beskrivning av bedömning av varje mål finns under respektive nämnds redovisning.

Attraktiva Håbo – 63 procent måluppfyllnad
Målområdet har en lite förbättrad måluppfyllnad sedan år 2016 (57 procents måluppfyllnad) och det är framförallt tack vare socialnämndens goda måluppfyllnad. De har en aktiv samverkan med andra aktörer, främst polisen och barn- och ungdomspsykiatrin, för att det förebyggande arbetet kring barn och unga och deras hälsa ska utvecklas. Utbildningsinsatser och nya samverkansforum har genomförts för att utveckla arbetet kring våld i nära relationer. Vid utredningar om insatser för vuxna har barnperspektivet beaktats i samtliga fall. Positivt är också att Håbos kommunala förskolor och skolor når höga resultat. De mycket goda resultaten i årskurs 9 vad gäller meritvärde placerar Håbo bland landets 25 procent bästa kommuner. Det finns en god planberedskap för nya bostäder och den bebyggelse som finns och planeras värnar om och uppmärksammar kulturvården.

Trots många nya riktade insatser för en meningsfull fritid för unga bedöms målet att ge alla i Håbo goda förutsättningar att må bra och utvecklas inte uppnått. Brister i dokumentation av individuella mål i genomförandeplanerna har påverkat möjligheten till ett individuellt förhållningssätt inom vård och omsorg negativt. Planberedskapen för etablering av verksamheter behöver öka för att möta de behov som finns.

	Attraktiva Håbo	Kvalitativa och effektiva Håbo	Hållbara Håbo	Håbo en kommun med sund ekonomi	Antal mål som är uppfyllda
Kommunstyrelsen	■ ■	■ ●	●	●	3 av 6
Bygg- och miljönämnden	●	■ ●	● ■ ●		4 av 6
Barn- och utbildningsnämnden	●	●	● —	■	3 av 5
Socialnämnden	● ● ●	● ■			4 av 5
Vård- och omsorgsnämnden	■	■	●		1 av 3
Långsiktiga finansiella mål				● ● ● ●	4 av 4
Antal mål som är uppfyllda	5 av 8	4 av 8	5 av 7 1 ej bedömd	5 av 6	19 av 29

● Uppfyllt ■ Uppfyllts inte — Ej bedömd

Kvalitativa och effektiva Håbo – 50 procent måluppfyllnad

Målområdet har sämre måluppfyllnad än år 2016 (70 procents måluppfyllnad). Digitalisering, samverkan och kundfokus, mallar och rutiner är nyckelord när årets insatser för ökad effektivitet och kvalitet summeras. Användningen av e-tjänster ökar totalt sett mer än målsättningen men det finns fortfarande verksamhetsområden där utvecklingen inte sker i den utsträckning som planerats. Fler ärenden kan hanteras direkt av kontaktcenter vilket ökat tillgängligheten för medborgare, företagare och föreningar samtidigt som det frigjort tid för handläggning och andra arbetsuppgifter i

verksamheterna. Genom tidiga insatser, samverkan och aktiviteter på hemmaplan har behovet av externa insatser inom missbruksvården minskat. De goda kunskapsresultaten i årskurs nio och den förbättrade digitala uppföljningen gör att bedömningen är att alla barn och elever i Håbo kommuns förskolor och skolor når målen. Ökad kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg genom att ta till vara på ny teknik har uppnåtts men viktig kompetensutveckling avseende dokumentation har inte genomförts.

Andelen hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat kraftigt under årets senaste fyra månader men når inte målsättningen för helåret. Målet att vara en

attraktiv arbetsgivare är inte uppfyllt på grund av ökad andel personalavgångar, ökad övertid, resursbrist och ökad korttidsfrånvaro som tillsammans lett till ett lägre attraktiv arbetsgivarindex (AVI) och lägre hållbart medarbetarengagemang (HME) än tidigare. Trots resultat som ligger i nivå med andra kommuner nås inte de uppställda resultatnivåerna för året.

Hållbara Håbo – 71 procent måluppfyllnad
Målområdet har en mycket god utveckling av måluppfyllnaden mot år 2016 (33 procents måluppfyllnad). Kommunen har under året ökat energieffektiviseringen i de egna fastigheterna och har en effektiv och balanserad förvaltning av natur- och vattenresurser. En kommunikationsinsats har lett till att medborgarna har en ökad kunskap om radonhalten i inomhusmiljön och fler än tidigare nyttjar erbjudandet om att mäta radonhalten i sin bostad. Vård och omsorgsverksamheterna har ökat sin attraktivitet som arbetsgivare och tryggtat personalförsörjningen på kort och lång sikt. Håbos kommunala förskolor och skolor är trygga och främjar en livslång lust att lära. Fler insatser behövs dock för att även främja en bättre inomhusmiljö i kommunens skol- och förskolelokaler.

Det har varit svårt att genomföra tillförlitliga mätningar inom kostverksamheten i kommunens skolor. Därför går det inte att utvärdera om Håbo kommun värnar om och inspirerar till god matkultur med näringsriktiga och lustfyllda måltider i en lugn och rofylld miljö. De ekologiska inköpen har ökat succesivt under slutet av året men målet är inte helt uppfyllt på grund av brist i tillgång på ekologiska livsmedel. I november trädde ett nytt ramavtal på livsmedel i kraft vilket ökar möjligheterna att köpa ekologiska produkter i fler livsmedelskategorier än tidigare.

Håbo en kommun med sund ekonomi – 83 procent måluppfyllnad
Målområdet har lägre måluppfyllnad sedan år 2016 (100 procents måluppfyllnad). Det beror främst på att barn- och utbildningsnämndens resultat visar på ett större underskott. Därmed är målet om en resurseffektiv verksamhet inte uppnått.

Kommunens finansiella mål nås

Håbo kommun ligger i mitten av länets kommuner tillsammans med Enköpings kommun, när det gäller skattesats till kommunen. Skatten har inte höjts.

Kommunens resultat för året är 12,7 procent av skattenettet. Resultatet under perioden år 2016–2018 bedöms därför ha god möjlighet att nå målsättningen som är minst två procent av skattenettet.

Kommunens investeringar, exklusive exploateringsrelaterade kostnader, har finansierats helt med egna medel och målet har nåtts. Nyupplåning har skett med

100 miljoner kronor för att finansiera exploateringsinvesteringar och del av markköp.

Överskott och intäkter av engångskaraktär har använts till att inte ytterligare öka kommunens skuldsättningsgrad. Medlen har använts till att finansiera kommunens investeringar.

Alla pågående exploateringsprojekt beräknas tillsammans ge ett överskott/nettoexploatering på 4,3 miljoner kronor under projekttiden. Därmed nås målet om att exploateringsverksamheten totalt sett ska ge ett ekonomiskt överskott till kommunen.

Kvalitet

Vi jämför oss med andra kommuner

Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) är ett verktyg där kommuner jämförs. Arbetet drivs av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Jämförelsen ser på kommuners kvalitet ur ett invånarperspektiv. 258 kommuner deltar i jämförelsenätverket idag.

Kommunens kvalitet undersöks årligen ur fem perspektiv:

- » Tillgänglighet
- » Trygghet
- » Information och delaktighet
- » Effektivitet
- » Kommunen som samhällsutvecklare

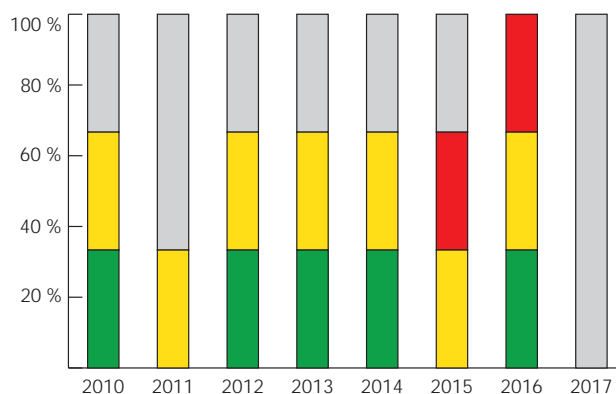
Resultaten ger en indikation på kvaliteten i kommunen och därför är det viktigt att analysera resultaten och se varför de ser ut som de gör. I jämförelsedigrammen används färgerna rött, gult och grönt för att visa hur Håbo kommuns resultat ligger till jämfört med andra. För varje mått rangordnas alla kommuner efter sitt resultat och de bästa får grön färg, de sämsta får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data visas det med grå färg. Varje stapel i diagrammen visar översiktligt andel mått med respektive färg inom varje perspektiv. Färgsättningen visar om resultatet är bra eller dåligt i jämförelse med andra, inte om resultatet i sig är bra eller dåligt.

På nästkommande sidor ges en sammanfattande bild av Håbo kommuns kvalitet i jämförelse med andra kommuner. Kommentarer för varje perspektiv belyser de mått där Håbo kommun är bland Sveriges 25 procent bästa (grön del av stapeln) eller bland de 25 procent sämsta (röd del av stapeln).

Trygghet

Måten handlar om hur trygga invånarna känner sig i Håbo kommun. En upplevelse som trygghet kan vara svår att mäta. Trygghet kan vara allt ifrån att känna igen personen som knackar på dörren när hemtjänsten kommer till att inte ha alltför stora barngrupper i förskolan.

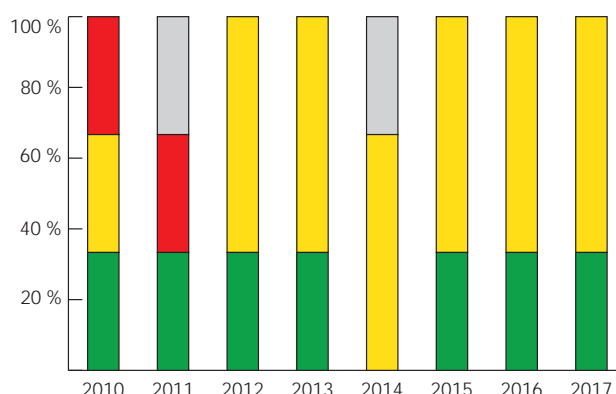
För året finns ännu inga tillgängliga data att tillgå för de mått som ingår i KKiK.

Delaktighet

Delaktighet omfattar medborgarinflytande, demokrati samt kvaliteten på kommunens webbplats. Håbo kommun arbetar för att förbättra kommunikationen och dialogen med medborgarna. I resultatjämförelsen visar det sig att Håbos medborgare har större möjlighet än i många andra kommuner att dela i kommunens utveckling.

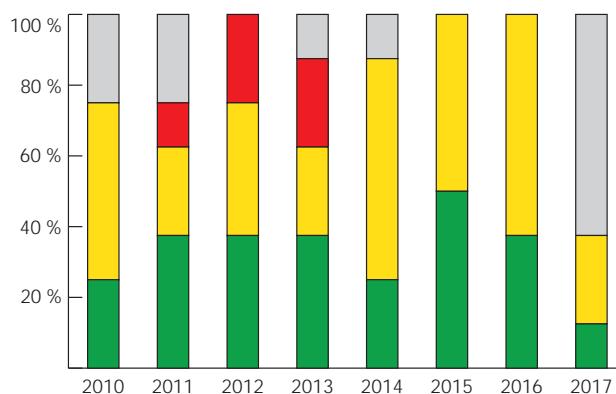
Under året har informationen på kommunens webbplats förbättrats jämfört med föregående år. Undersökningen visar att de fortsatta utvecklingsområdena främst är information inom områdena "Öppenhet och påverkan" och "Grundskola".

Kommunen som samhällsutvecklare

Måtten för samhällsutveckling är en blandning av olika mått. En del mått kan kommunen själv påverka medan andra påverkas av sådant som är utanför kommunens kontroll. Båda är dock viktiga för samhällsutvecklingen. Här behandlas bland annat frågor om hur stor andel av befolkningen som har jobb, hur folk mår, hur väl kommunen jobbar med miljöfrågor och hur bra invånarna tycker att kommunen är att bo och leva i.

Företagandet i Håbo utmärker sig speciellt positivt inom samhällsutvecklingen. Nyföretagarcentrums prognos för året pekar på åtta nyregistrerade företag per tusen invånare vilket placerar Håbo kommun bland de 25 procent främsta i Sverige.

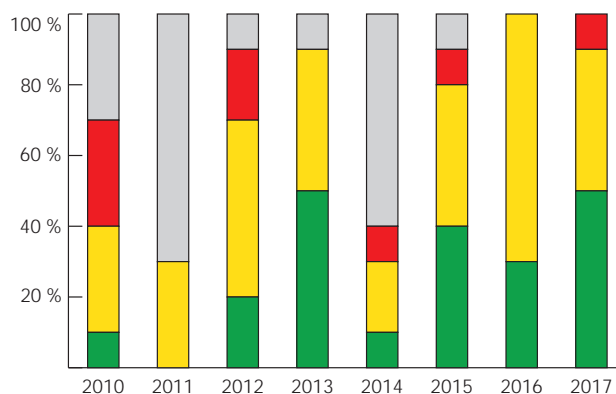
Tillgänglighet

Tillgänglighet handlar om hur lätt eller svårt det är att komma i kontakt med kommunen samt kommunens öppettider. Här mäts även hur långa kommunens olika väntetider är.

Håbo kommun är en av de bästa kommunerna i Sverige på att besvara e-post. 100 procent av alla frågor som skickats till kommunens gemensamma e-postadress besvaras inom en timme. Även service per telefon placerar Håbo kommun bland toppkommunerna som tionde bästa kommun. 74 procent av de som ringer kommunen med en enkel fråga får inte bara samtalet besvarat inom 60 sekunder, de får även svar på sin fråga redan vid första kontakten. Av dessa uppger även 89 procent att kommunens handläggare varit tillmötesgående, trevlig och hjälpsam.

85 procent av de som önskat plats på förskola har blivit erbjuden plats på önskat datum. Den genomsnittliga väntetiden för de som inte erbjudits plats på önskat datum är 10 dagar. Det placerar Håbo kommun bland de 25 procent bästa kommunerna i landet.

Under året har den genomsnittliga väntetiden från ansökan till inflyttningsdatum på ett av kommunens äldreboende försämrats och är nu 89 dagar. Det placerar Håbo kommun bland de 25 procent sämsta kommunerna i landet.

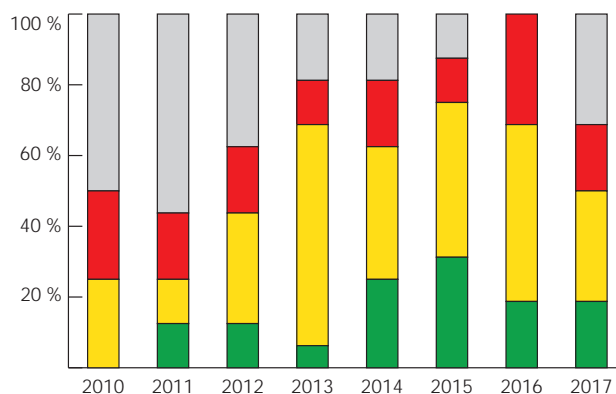
Effektivitet

Detta avsnitt behandlar frågor om kommunens effektivitet, det vill säga resultatet av genomförda satsningar. Det visar vilken kvalitet som uppnås exempelvis i skola och i omsorgen med de resurser kommunen förfogar över.

Håbo uppnår goda resultat när det gäller kvalitetsaspekter för särskilt boende inom äldreomsorgen och omsorg- och serviceutbudet inom hemtjänsten äldreomsorg, där kommunen placerar sig bland de 25 procent bästa kommunerna i landet.

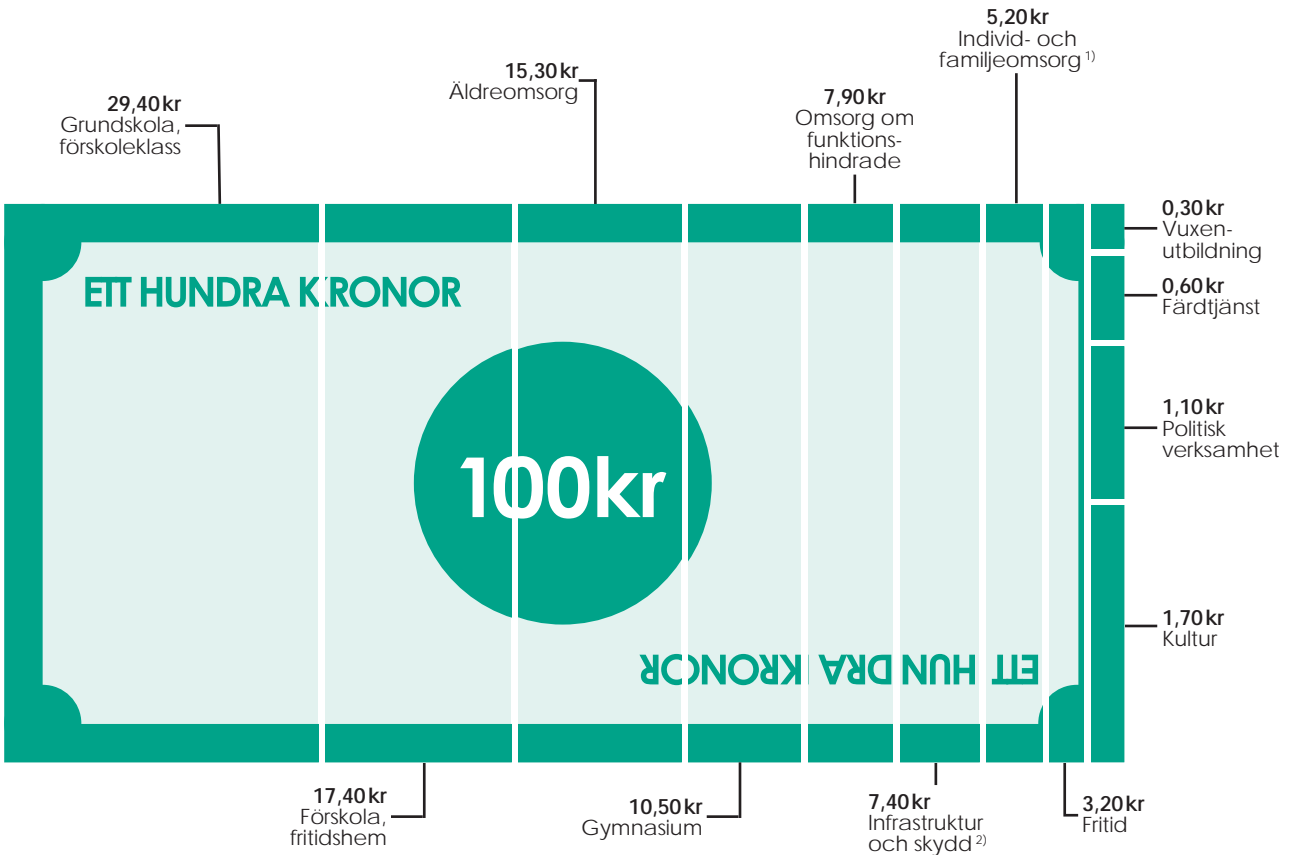
I Håbos skolor är resultaten något varierade under året. 82 procent av Håbos elever i årskurs 6 når upp till kunskapskraven i alla ämnen, vilket är bland de 25 procent bästa kommunerna i landet. Däremot är andelen elever i årskurs 3 som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, SV2 och MA endast 56 procent, vilket är bland de 25 sämsta kommunerna i landet. Elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram har blivit något färre än tidigare år medan andelen gymnasieelever som tar examen inom 4 år har ökat under året.

Ett område där resultatet försämrats är inom socialtjänstens insatser för åldersgruppen 13–20 år. Fler ungdomar har återkommit till socialtjänsten inom ett år efter avslutad utredning eller insats än tidigare år vilket innebär att Håbo kommun nu placerar sig bland de 25 procent sämsta kommunerna i landet.

Under år 2017 användes 100 kr av skattemedlen enligt nedan

Det mesta av dina skattekronor går till skola och omsorg. Så här fördelas 100 kronor i skatt till olika verksamheter.

¹⁾ Inklusivt arbetsmarknadsåtgärder och flyktningmottagande

²⁾ Samhällsbyggnad, Gator/vägar/parker, skydd till exempel räddningstjänst

Fem år i sammandrag

	2013	2014	2015	2016	2017
Antal invånare 31 december	19 968	20 034	20 279	20 737	21 083
Befolkningsökning, antal invånare	85	66	245	458	346
Kommunal skattesats per 100 kr	21,34	21,34	21,34	21,34	21,34
Landstingets skattesats per 100 kr	11,16	11,16	11,16	11,71	11,71
Total skattesats per 100 kr	32,50	32,50	32,50	33,05	33,05
Skattekraft som andel av medelkommun, procent	109	109	108	109	108
Verksamhetens nettokostnad, mkr	836	907	922	953	1 009
Årets resultat, mkr	43	17	49	75	138
Årets resultat som andel av skattenettet	4,8%	1,8%	5,1%	7,2%	12,7%
Soliditet	21%	22%	24%	28%	32%
Soliditet inklusive pensionsåtagande	-9%	-6%	-1%	5%	13%
Investeringar, netto mkr	129	87	91	75	133
Självfinansieringsgrad investeringar	76%	71%	100%	115%	96%
Investeringar inklusive exploatering, netto mkr	129	104	106	133	190
Årets resultat koncernen, mkr	48	27	44	112	54
Soliditet koncernen	17%	17%	18%	22,6%	23,3%

Ekonomi

Årets resultat

Kommunen redovisar ett positivt resultat på 137,7 (74,9) miljoner kronor jämfört med budgeterat resultat på 12,0 miljoner kronor, vilket är 125,7 miljoner kronor bättre än budget. Under året har kommunen fått intäkter av engångskaraktär bland annat stimulansmedel för ökat bostadsbyggande om 4,6 miljoner kronor och reavinst vid försäljning av exploateringsfastigheter 29,3 miljoner kronor. Dessutom har en utdelning om 72,1 miljoner kronor från Håbo Marknads AB anteciperats i kommunens bokslut vilket förbättrar resultatet.

Avvikelsen jämfört med budgeterat resultat beror på både positiva och negativa poster. Nämnderna redovisar ett överskott på 10,2 (29,0) miljoner kronor. Överskott redovisas av kommungemensamma verksamheter med 9,0 (8,8) miljoner kronor, bygg- och miljönämnden 4,3 (3,8) miljoner kronor, socialnämnden 6,0 (10,7) miljoner kronor och vård- och omsorgsnämnden 4,1 (-1,4) miljoner kronor. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott med -13,3 (7,5) miljoner

Taxefinansierade verksamheter redovisar ett överskott på totalt 8,0 (3,2) miljoner kronor, varav avfallsverksamheten ett överskott om cirka 460 000 (-800 000) kronor och Vatten och avloppverksamheten ett överskott på 7,5 (4,0) miljoner kronor. VA-verksamhetens överskott regleras direkt mot VA-fonden i balansräkningen och redovisas inte i kommunens resultaträkning.

Skatteintäkter och det kommunala utjämningsbidraget för Håbo är 13,0 (2,2) miljoner kronor högre än budgeterat.

Finansnettot visar ett överskott på 87,6 (17,2) miljoner kronor beroende på överskottsbetalning från Kommuninvest på 1,7 (1,0) miljoner kronor och den låga räntenivån för kommunens långfristiga skulder 16,2 (11,2) miljoner kronor. Finansiella intäkter av engångskaraktär om 72,1 miljoner kronor är anteciperad utdelning från Håbo Marknads AB.

Kontot för pensionskostnader och upplupna lönekostnader ger nettounderskott på 4,0 (4,7) miljoner kronor, varav upplupna löneskulder har ökat med 2,0 (2,1) miljoner kronor och pensionskostnader visar högre kostnader med 4,0 miljoner kronor jämfört med budget. Under året har kommunen betalat ut 7,4 miljoner kronor i Alternativt KAP/KL som tidigare bokfördes som en pensionsskuld.

Avskrivningarna av kommunens anläggningstillgångar och inventarier är lägre än budgeterat och ger ett överskott på 4,3 miljoner kronor. Huvuddelen av överskottet redovisas på kommunens fastigheter och inom affärsverksamheterna, VA och avfall.

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter	354 333	378 185
Verksamhetens kostnader	-1 307 423	-1 387 266
Finansnetto	-7 967	64 689
Verksamhetsnetto	-961 057	-944 392
Skattenetto	1 035 957	1 082 078
Resultat	74 900	137 686
Omslutning	1 413 112	1 663 832
Soliditet	28,1%	32,2%

Resultat jämfört med budget

Resultatet för nämnderna, exklusive avgiftsfinansierade verksamheter, är ett överskott med 10,2 (29,0) miljoner kronor. Finansnettot uppgår till ett överskott på 64,7 (17,2) miljoner kronor, beroende på lägre räntekostnader för kommunens långfristiga lån och överskottsutdelning från Kommuninvest samt ägarutdelning från Håbo Marknads AB. Skattenettet är 13,0 (2,2) miljoner kronor högre än budgeterat. Avfallsverksamheten redovisar överskott om cirka 500 000 kronor vilket regleras mot uppbyggt eget kapital för avfallsverksamheten, se not 22.

Avvikelse mellan budget och resultat

Nämnder/styrelse	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Kommungemensamma verksamheter	8,8	9,0
Överförmyndarnämnd	-0,4	-
Socialnämnd	10,7	6,0
Bygg- och miljönämnd	3,8	4,3
Barn- och utbildningsnämnd	7,5	-13,3
Vård- och omsorgsnämnd	-1,4	4,1
Avfallsverksamhet	-0,8	0,5
Summa	28,2	10,6

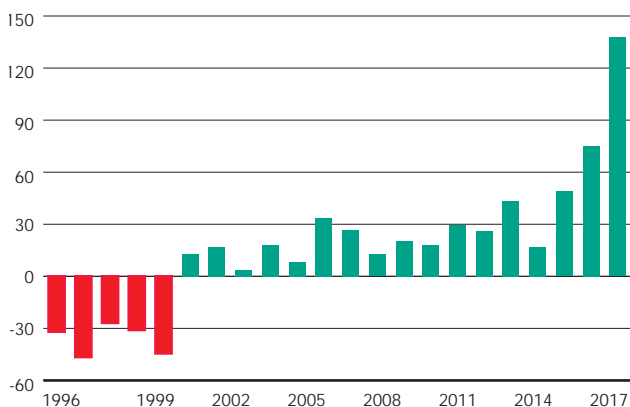
Den största procentuella avvikelsen mot budgeten uppvisar bygg- och miljönämnden med 20,1 (19,7) procent (4,3 miljoner kronor), socialnämnden med 10,8 (17,7) procent (6,0 miljoner kronor) och kommunstyrelsen inklusive övergripande verksamheter med 5,2 (4,5) procent (9,0 miljoner kronor), vård- och omsorgsnämnden 1,7 (1,5) procent (4,0 miljoner kronor). Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 2,4 (1,3) procent (-13,3 miljoner kronor) jämfört med budgeten.

Avfallsverksamhetens redovisar ett överskott på 458 000 kronor. VA-verksamhetens resultat för 2017 uppgår till ett överskott på 7,5 miljoner kronor, vilket inte redovisas i tabellen ovan beroende på att resultatet för VA-verksamheten regleras i balansräkningen som en skuld eller fordran på kommunen.

Utförligare analyser och kommentarer redovisas i nämndernas verksamhetsberättelser.

Resultat år 1996–2017

För åren 1996–2000 uppgick de ackumulerade underskotten till 180,0 miljoner kronor. De senaste 17 åren har kommunen redovisat överskott om sammanlagt 549,0 miljoner kronor.

Nämndernas nettokostnader

Nettokostnadsförändring och realisationsvinster exklusive interntjänster, tkr

Nämnd	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Förändringar	Procent
Kommungemensamma verksamheter ¹⁾	-180 250	-185 901	5 651	3,1
Överförmyndarnämnden	-2 040	-1 828	-212	-10,4
Socialnämnd	-46 587	-46 758	171	0,4
Bygg- och miljönämnd	-18 295	-19 395	1 100	6,0
Barn- och utbildningsnämnd	-460 138	-500 226	40 089	8,7
Vård- och omsorgsnämnd	-201 379	-219 378	17 999	8,9
Summa	-908 689	-973 486	64 798	7,1
Realisationsvinster	12 589	20 364	-7 775	
Summa	-896 100	-953 122	57 023	6,4

Kapitalkostnaderna är exkluderade i redovisningen ovan med anledning av att jämförelsen mellan åren ska bli rättvisande. Realisationsvinster är redovisade för båda åren i tabellen ovan. Taxefinansierade verksamheterna avfall och VA ingår inte i redovisningen ovan.

¹⁾ Kommunfullmäktige, stöd till politiska partier, valnämnd, revision, kommunstyrelse, kommunstyrelsens förvaltning inklusive kultur och livsmiljö.

Organisationsförändring avseende kostverksamheten från kommunstyrelse till barn- och utbildningsnämnden som genomfördes årsskiftet 2016/2017 har korrigerats i tabellen ovan för att jämförelsen ska bli rättvisande.

Nämndernas nettokostnader ökar med 64,8 miljoner kronor jämfört med år 2016. Kostnadsökningen är 7,1 procent, vilket kan jämföras med ökningen på 33,6 miljoner kronor (3,9 procent) mellan 2015 och 2016.

Ökning av nettokostnader

Analysen i tabellen visar att den procentuella nettokostnadsökningen mellan 2016 och 2017 är högre än mellan 2015 och 2016. I relation till ökningen av skattenettet

med 46,1 miljoner kronor mellan åren, är nettokostnadsökningen 2,6 procentenheter högre 2017. I analysen har eliminering skett av nettokostnader för avgiftsfinansierade verksamheter, pensionskostnader, upplupna löneskulder och realisationsvinster. För att jämförelsen mellan åren ska bli rättvisande har kommunen inte tagit med interna intäkter och kostnader, exempelvis internhyrestransaktioner och kapitalkostnader, det vill säga internränta och avskrivning på tillgångarna.

Kostnader inom kommungemensam verksamhet

Kommungemensamma verksamheters nettokostnader har ökat med cirka 5,7 miljoner kronor eller 3,1 procent.

Verksamheter som ökat kostnaderna är; fastighetsverksamhet 2,1 miljoner kronor, lokalvård cirka 1,0 miljon kronor, parker cirka 500 000 kronor, ishall 1,3 miljon kronor, räddningstjänsten 825 000 kronor och föreningslokaler 1,0 miljoner kronor. Övriga verksamheter inom kommungemensam verksamhet har ökat kostnaderna med 2,2 miljoner kronor.

Kostnadsminskningen finns inom flera verksamheter; gator och vägar 1,0 miljoner kronor, allmän fritidsverksamhet 1,1 miljoner kronor och utomhusanläggningar 1,2 miljoner kronor.

Nettokostnader för nämndernas verksamheter, exklusive interna transaktioner och kapitalkostnader

Hos nämnderna ökar barn- och utbildningsnämndens nettokostnader med 40,1 (20,0) miljoner kronor eller 8,7 (4,8) procent. Inom gymnasieverksamheten ökar kostnaderna med 8,6 miljoner kronor från förra året, bland annat beroende på högre personalkostnader (6,1 miljoner kronor) och högre kostnader för köpta platser av andra kommuner (4,1 miljoner kronor). Försäljning av gymnasieplatser till andra kommuner har gett ökad intäkt om 2,1 miljoner kronor. Inom musikskolan är kostnadsökningen 185 000 kronor. Inom verksamheterna grundskola, fritidshem och förskoleklasser ökar kostnaderna i jämförelse med förra året med 18,3 miljoner kronor. Inom förskola och pedagogisk omsorg ökar kostnaderna med 13,2 miljoner kronor. Inom övriga verksamheter inom barn- och utbildningsnämnden ökar kostnaderna med 3,1 miljoner kronor. Inom kommunens vuxenutbildning inklusive särskola och SFI (Svenska för invandrare) minskar kostnaderna med cirka 3,3 miljoner kronor jämfört med förra året.

Socialnämndens nettokostnader ökar med cirka 200 000 kronor eller 0,4 procent. Barn- och ungdomsvård ökar med cirka 2,0 miljoner kronor, ekonomisk bistånd 2,1 miljoner kronor och flyktingverksamhet 1,4 miljoner kronor. Verksamheten missbruksvård för vuxna minskar med 3,5 miljoner kronor jämfört med förra året. Boende och övriga insatser inom LSS (lagen om stöd och

service till vissa funktionshindrade) minskar med 2,6 miljoner kronor. Övriga verksamheter ökar kostnaderna med cirka 800 000 kronor i jämförelse med förra året.

Vård- och omsorgsnämnden ökar nettokostnaden med 18,0 miljoner kronor eller 8,9 procent på grund av flera kostnadsökningar. Kostnaden för vård och omsorg i särskilt boende ökar med 4,6 miljoner kronor. Kostnaden för insatser i ordinärt boende ökar med 3,5 miljoner kronor, varav hemtjänsten ökar med totalt 1,8 miljoner kronor. Kostnaden för hemsjukvården ökar med cirka 1,7 miljoner kronor i jämförelse med förra året. Kostnaden för insatser inom LSS-verksamheten ökar med drygt 7,7 miljoner kronor. Kostnaderna för färd- och riksfärdtjänst minskar med 200 000 kronor. Övrig kostnadsökning inom nämndens verksamhetsområde uppgår till 700 000 kronor netto.

Bygg- och miljönämndens nettokostnader ökar med 1,1 miljoner kronor eller med 6,0 procent jämfört med förra året. Bruttokostnaderna ökar med cirka 3,8 miljoner kronor och intäkterna ökar med drygt 2,7 miljoner kronor. Intäktsökningen beror främst på högre avgifter för bygglov jämfört med förra året.

Kostnads- och intäktsanalys mellan åren 2016 och 2017, exklusive interna transaktioner

Slag	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Förändring
Intäkter	354 333	378 186	23 853
Kostnader			
Inköp av varor och tjänster samt utbetalning av bidrag	-530 609	-566 444	-35 835
Kostnader för arbetskraft (personalkostnader)	-713 798	-769 191	-55 393
Summa kostnader	-1 244 407	-1 335 635	-91 228
Avskrivning av inventarier och fastigheter	-63 016	-51 631	11 385
Skatteintäkter och utjämning	1 035 957	1 082 078	46 121
Finansnetto	-7 967	64 688	72 655
Netto	74 900	137 686	62 786

Intäkter

Kommunens externa intäkter ökar med 23,9 (82,4) miljoner kronor. Ökningen härrör från flera intäktskällor:

- » Försäljningen av varor och material minskar med cirka 1,0 miljoner netto i huvudsak inom verksamheten vård- och omsorg 1,1 miljoner kronor och inom gemensamma verksamheter 100 000 kronor. Verksamheter som ökar försäljningsintäkter jämfört med förra året är fritid och kultur 129 000 kronor samt infrastruktur och skydd 94 000 kronor.
- » Taxor och avgifter ökar med 10,1 miljoner kronor netto. Största ökningarna finns inom affärsverksamhet 4,4 miljoner kronor, infrastruktur och skydd med mera 3,1 miljoner kronor, förskola 840 000 kronor

samt miljö- och hälsa 630 000 kronor. Inom övriga verksamheter sker en ökning netto med cirka 1,1 miljoner kronor.

- » Intäkter i form av hyror och arrenden ökar med 1,9 miljoner kronor. En stor del är hyresintäkter från externa kunder främst inom vård- och omsorg och ekonomiskt bistånd med 1,6 miljoner kronor. Övriga verksamheter redovisar ökade hyresintäkter med 400 000 kronor i jämförelse med förra året.
- » Bidrag till kommunen minskar med 6,6 miljoner kronor. Verksamheter som får ökade bidrag i jämförelse med 2016 är pedagogisk verksamhet 4,5 miljoner kronor, fritid och kultur 732 000 kronor, särskilt inriktade insatser 747 000 kronor samt infrastruktur och skydd 372 000 kronor. Verksamheter som får minskade bidrag är verksamheten flyktmottagande 10,3 miljoner kronor, överförmyndarverksamhet 2,2 miljoner kronor, övriga verksamheter får minskat bidrag om 450 000 kronor.
- » Kommunens försäljning av verksamheter till andra kommuner samt övriga ersättningar ökar med 3,1 miljoner kronor. Bland annat ökar försäljningen inom grundskola 2,1 miljoner kronor, gymnasium 1,7 miljon kronor och kommunal vuxenutbildning 800 000 kronor. Övriga verksamheter minskar intäkterna med netto 1,5 miljoner kronor.
- » Försäljning av tillgångar, i huvudsak mark och fastigheter, ökar med 16,3 miljoner kronor.

Inköp av material, lämnade bidrag, köp av verksamhet och övriga driftkostnader

Kostnaden för köp av material, lämnade bidrag, köp av verksamhet och övriga driftkostnader ökar med 35,8 miljoner kronor i jämförelse med förra året. Förändringen förklaras av flera poster. Främst finns kostnadsökningar inom köp av huvudverksamhet 10,5 miljoner kronor, lokalhyror 6,9 miljoner kronor, lämnade bidrag 3,4 miljoner kronor, kostnad för såld exploateringsfastighet 5,0 miljoner kronor, tillfälligt hyrd person 4,0 miljoner kronor och konsulttjänster 6,7 miljoner kronor. Övriga driftkostnader ökade totalt med 7,4 miljoner kronor. Överskottet för VA-verksamheten uppgår till 7,5 miljoner kronor, en förändring jämfört med förra året med 3,5 miljoner kronor, då VA-verksamheten gick med ett överskott om 4,0 miljoner kronor. De största kostnadsminskningarna är inom fastighetskostnader och entreprenader 11,6 miljoner kronor.

Verksamheten i extern regi, där kommunen köper huvudverksamheter från andra utförare inklusive räddningstjänsten, har ökat till 266,8 miljoner kronor, jämfört med 256,3 miljoner kronor föregående år. Det innebär att 19 procent (20) av kommunens verksamhet utförs av andra än kommunen. Generellt gäller att kommunen har det övergripande ansvaret för verksamheten även om själva utförandet ligger utanför kommunens organisation. Undantaget är tillsynsansvaret för grundskolan och gymnasiet som ligger på Skolinspektionen.

Barn- och utbildningsnämnden betalar 134,6 miljoner kronor för gymnasieskola, grundskola, förskoleklass, fritidshem och förskola som utförs av annan huvudman

än kommunen. Vård- och omsorgsnämnden köper främst äldreboende och hemtjänst för totalt 47,0 miljoner kronor. Socialnämnden köper främst boende för ensamkommande flyktingbarn samt institutionsvård för 52,1 miljoner kronor från andra utförare. Det är en minskning med 20 procent från år 2016. Kommunstyrelsen betalar totalt 11,1 miljoner kronor för främst snöröjning och sandning av vägar. Driftbidraget till räddningstjänsten tillkommer. Överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs från 2017 i Uppsala kommuns regi, 2,0 miljoner kronor.

Kostnad för arbetskraft (personalkostnader)

Kostnaderna för personal inklusive pensioner ökar totalt med 55,4 miljoner kronor från 2016 vilket är en ökning med 7,8 procent. Lönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar ökade med 47,2 miljoner kronor eller 7,0 procent. Kostnaderna för pensionsavsättningar och pensionsutbetalningar ökade med 9,7 miljoner kronor eller 25,5 procent jämfört med 2016.

Slag, tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Förändring
Löner	-505 312	-538 275	-32 963
Kostnadsersättningar	-5 442	-3 994	1 448
Arbetsgivaravgifter	-164 955	-179 109	-14 154
Pensioner kostnader	-38 088	-47 812	-9 724
Summa personalkostnad	-713 797	-769 190	-55 393

Avskrivning av inventarier och fastigheter

Avskrivningskostnaden, det vill säga värdeminskningen av kommunens anläggningstillgångar och inventarier, är 51,6 (63,0) miljoner kronor. Jämfört med år 2016 minskar avskrivningskostnaden med 11,4 miljoner kronor. Minskningen återfinns till största delen inom fastigheter, maskiner och inventarier samt VA-verksamheten. Ökning av avskrivningskostnader återfinns inom anläggningar, gator och vägar. Inom avfallsverksamheten är det en marginell minskning.

Från år 2016 har redovisningsprincipen för avskrivningar ändrats från linjär avskrivning till komponentavskrivning.

Minskningen inom fastighetsverksamheten beror på att rivningskostnad för en förskola i Skokloster och vissa delar av rivningskostnaden på Futurumskolan skrevs ner i 2016 års bokslut enligt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Förändringarna redovisas i tabellen nedan.

Objekt	År 2016	År 2017	Förändring
Fastigheter	-38 496	-29 335	9 161
Maskiner och inventarier	-8 648	-5 242	3 406
Bidrag infrastruktur (Citybanan)	0	0	0
VA-verksamheten	-9 188	-9 004	184
Avfallsverksamheten	-1 105	-1 171	-66
Anläggningar (gata)	-5 579	-6 877	-1 298
Summa avskrivningar	-63 016	-51 629	11 387

Avskrivning bidrag infrastruktur (Citybanan) redovisas från år 2016 som verksamhetskostnad.

Skatteintäkter

Intäkten av skatter och statsbidrag, vilket är kommunens största finansieringskälla, ökar med 46,1 (59,0) miljoner kronor eller 4,5 (6,0) procent mellan 2016 och 2017. Jämfört med budget är skatteintäkter och statsbidrag totalt 13,0 miljoner kronor högre.

Skatteutjämning och statsbidrag

År 2005 infördes ett skatteutjämningsystem i Sverige. Utjämningsens syfte är att skapa mer likvärdiga ekonomiska förutsättningar för landets kommuner. Invånarna ska kunna få lika god service oberoende var i landet de bor. Den senaste revideringen genomfördes 1 januari 2014. Revideringen medförde att Håbo kommun betalar mindre till utjämningsystemet än tidigare. Delarna i utjämningsystemet redovisas nedan.

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämnings syftar till att utjämna strukturella kostnadsskillnader mellan landets kommuner. Under 2017 betalar kommunen 23,0 (20,3) miljoner kronor i kostnadsutjämning vilket är 2,7 miljoner kronor mer än 2016.

LSS-utjämning

År 2004 infördes ett nytt nationellt system för att utjämna LSS-kostnaderna mellan landets kommuner. Vid införandet betalade kommunen 4,5 miljoner kronor i utjämnings och under årens lopp har kommunens kostnad i utjämnings ökat. År 2017 betalar kommunen 45,6 (41,9) miljoner kronor till LSS-utjämnings vilket är en ökning med 3,7 miljoner kronor från år 2016. LSS-utjämnings lämnades oförändrad när den nya skatteutjämnings reviderades år 2014.

Inkomstutjämning, generella statsbidrag och regleringsbidrag

Inkomster från inkomstutjämning och regleringsbidrag/avgift uppgår till 67,8 (51,2) miljoner kronor för Håbo. Inkomsterna är 16,6 miljoner kronor högre än 2016. Utöver inkomstutjämnings får kommunen under året generella statsbidrag om 8,9 miljoner kronor varav 4,6 miljoner kronor i extra statsbidrag för flyktingmot-tagandet och 4,3 miljoner kronor för att stimulera ökat bostadsbyggande i kommunen.

Fastighetsavgift

Införandet av fastighetsavgiften år 2008 var neutral, både för varje enskild kommun och för staten. Intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften 2008 uppskattades till 12 miljarder kronor och fördelades lika mellan kommunerna. Från 2009 har den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften tillförts varje kommun och adderas till det ursprungliga beloppet från 2008. Sedan införandet 2008 har inkomsterna från fastighetsavgiften ökat till kommunen. Jämfört med 2008 är ökningen till 2017

10,4 miljoner kronor. 2017 är det prognostiserade beloppet 38,1 miljoner kronor vilket är en ökning med 2,0 miljoner kronor jämfört med 2016.

Finansnetto och räntekostnader

Finansnettot, som utgörs av skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, har sedan 2016 ökat med 74,0 miljoner kronor. Finansiella kostnader ligger i stort sett på samma nivå som 2016 på 11,8 miljoner kronor och finansiella intäkterna ökar med 72,8 miljoner kronor. Detta beror i huvudsak på Håbo Marknads AB:s utdelning till kommunen om cirka 72,1 miljoner kronor vilket räknas som en jämförelsestörande post mellan åren.

Finansiella kostnader på långfristiga lån

Räntekostnaderna på långfristiga skulder minskar med 1,5 miljoner kronor till 11,2 miljoner kronor jämfört med 2016. Minskningen under 2017 beror bland annat på den låga räntenivån. Kommunen har under året ökat upplåningen med 100 miljoner kronor.

Kommunen använder ränteswappar för att säkra upp ränterisken på underliggande lån. Av kommunens totala skuldportfölj på 733,7 miljoner kronor har 415 miljoner kronor eller 57 (66) procent av lånen säkrats upp med derivatinstrument med olika förfallostruktur eller till en fast räntebindning. Ränterisken vid en procents höjning av räntan uppgår till 3,1 (2,2) miljoner kronor på helår.

Syftet med ränteswappar är att begränsa exponeringen mot risken i rörlig ränta. Genom ränteswapparna betalar kommunen en fast ränta och erhåller 3 månaders Stibor. Att delvis ta bort denna risk överensstämmer med kommunens målsättning om en jämn och stabil räntekostnad över tiden. Den totala genomsnittsräntan för kommunens långfristiga skulder uppgår till 1,5 (2,0) procent varav 0,02 (0,02) procent för lånen med rörlig ränta. Jämfört med föregående år är det oförändrat.

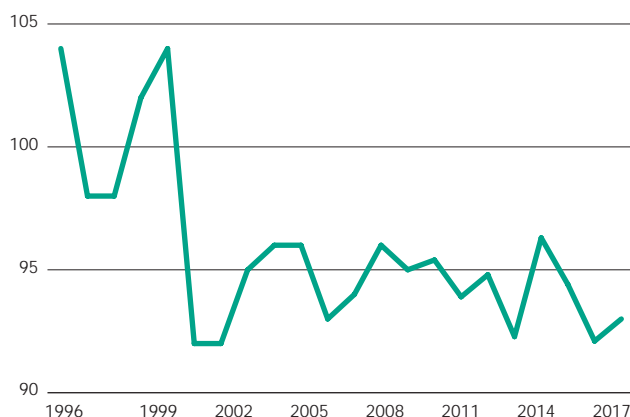
Finansiella intäkter

Finansiella intäkterna är 76,5 (3,8) miljoner kronor, varav 2,3 miljoner kronor från kommunens bolag. Övriga finansiella intäkter på 2,2 miljoner kronor kommer bland annat från kommunens koncernkonto och utdelningar och återbäring från Kommuninvest. Jämförelsestörande post 2017 på 72,1 miljoner kronor är en utdelning från Håbo Marknads AB.

Kostnadstäckningsgrad

Verksamhetens nettokostnader måste, sett över ett antal år, täckas av skatteintäkter och generella statsbidrag. Dessutom behöver kommunen ett visst överskott för att kunna betala lån, framtida nyinvesteringar och pensionsutbetalningar. Nedanstående diagram visar verksamhetens nettokostnad exklusive finansiella kostnader.

Nettokostnader exklusive finansiella kostnader i förhållande till skatter och utjämning

För att uppnå en konsoliderande nivå på verksamheten behöver relationstalet vara cirka 93 procent, vilket Håbo nådde i år. Relationstalet för år 2017 ligger på 93 (92,1) procent och en kostnadsminskning har gjorts på cirka 7,1 miljoner kronor. I och med att resultatet för kommunen uppgick till 65,6 miljoner kronor exklusive ägarutdelningen från Håbo Marknads AB om 72,1 miljoner kronor har en konsolidering kunnat göras år 2017.

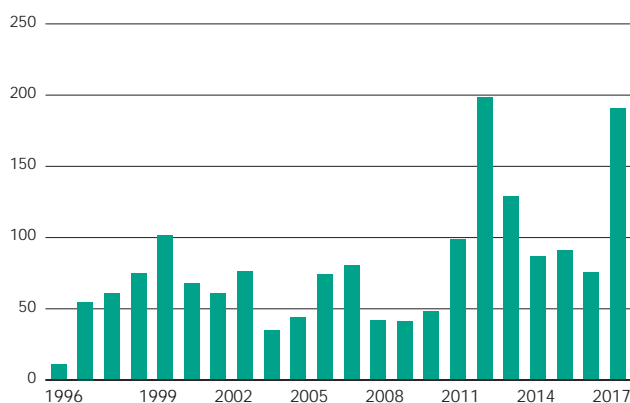
Investeringar

Håbo kommun har under åren 1996 till 2017 investerat 1 738,3 miljoner kronor netto i anläggningar och inventarier. Kommunens totala bokförda värde av anläggningar och inventarier uppgår 2017 till 1 431,0 (1 176,9) miljoner kronor.

Investeringsbudgeten för år 2017 uppgår till 216,4 miljoner kronor, inklusive ombudgeteringar från år 2016 för pågående investeringsprojekt. Förbrukning av investeringsmedel per 31 december uppgår till 133,4 miljoner kronor. Pågående projekt som kommer att begäras ombudgeterade till år 2018 uppgår till 78,0 miljoner kronor. Om pågående projekt beaktas, som föreslås ombudgeteras år 2018 om 78,0 miljoner kronor, redovisas ett överskott om 5,1 miljoner kronor.

Investeringar i omsättningstillgångar och exploateringsverksamhet uppgår till 56,9 miljoner kronor.

Investeringar i anläggningar och inventarier år 1997–2017

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändring av likvida medel under året uppdelade i kategorierna löpande-, investerings- och finansieringsverksamhet.

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten är positivt och uppgår till 225 589 (109,8) miljoner kronor.

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Investeringskostnaderna för materiella tillgångar och exploateringen är 299,5 (110,1) miljoner kronor. I anskaffningskostnader ingår pågående exploateringsprojekt med 64,6 miljoner kronor.

Finansieringen av investeringar i anläggningar, maskiner och exploatering har skett genom det egna kassaflödet med 225,6 miljoner kronor och 74,0 miljoner genom upplåning via externa kreditinstitutioner.

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

Under året har upplåning skett med 100,0 miljoner kronor. Anslutningsavgifter för VA-verksamheten uppgår under perioden till 2,1 (1,1) miljoner kronor. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgår till 101,9 miljoner kronor.

Förändring av likvida medel

Likvida medel ökar med 28,0 (-55,3) miljoner kronor och uppgår vid årets slut till 29,0 (1,0) miljoner kronor.

Låneskuld

Håbo kommun är ung och saknar i stort sett de övervärden på tillgångssidan som många andra kommuner i Stockholmsområdet kunnat använda för att finansiera sin expansion. Skuldsättningsgraden är hög eftersom kommunen gjorde mycket omfattande investeringar inom skolan under åren 1996 till 2003. Kommunens externa långfristiga låneskuld har ökat under året från 633,7 miljoner kronor till cirka 788,7 miljoner kronor. Det motsvarar en ökning från 30 558 kronor till 34 915 kronor per invånare. Därutöver har kommunen pensionsåtaganden på 407,1 (412,8) miljoner kronor eller 19 407 (19 906) kronor per invånare, en minskning med 499 kr/invånare. Under 2017 investerar kommunen 192,3 miljoner kronor i mark och anläggningar samt exploatering.

Skuldportföljen har en volym på 733,7 miljoner kronor. Den genomsnittliga räntan för hela skuldportföljen uppgår till cirka 1,53 procent (2,0) procent.

Både den genomsnittliga räntebindningen och räntan har förändrats. Den genomsnittliga räntenivån i portföljen har minskats med cirka 0,47 procentenheter.

Kommunen använder aktivt derivatinstrument för att säkra upp ränterisken på underliggande lån. Av kommunens totala skuldportfölj har cirka 319 (415) miljoner

kronor eller 43 (66) procent av lånen säkrats upp med derivatinstrument med olika förfallostruktur eller till fast räntebindning. Ränterisken vid en procents höjning av räntan uppgår till 4,1 miljoner kronor på helår.

Skuldportföljens genomsnittliga kapitalbindning är 2,85 år och den genomsnittliga räntebindningen är 2,09 år. Av portföljen har 17,72 procent en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 49,74 procent har en räntebindning på 1 år eller kortare. Utan derivat hade 81,77 procent av portföljen haft en räntebindning på 1 år eller kortare.

Med nuvarande låneportfölj har kommunen inga valutarisker eller kreditrisker. Kommunen har inte placerat några tillgångar, därav föreligger inga risker avseende finansiella tillgångar.

Medfinansieringen av Citybanan

Kommunfullmäktige beslutade år 2009 (KF § 98) att Upplands Lokaltrafik (Uppsala läns landsting) ingick avtal med staten om medfinansiering av Citybanan. För Håbo kommuns del innebar detta att fullmäktige godkände en medfinansiering om 38,0 miljoner kronor jämte indexuppräknning. Den årliga indexuppräknningen för åren 2009–2017 uppgår till 8,2 miljoner kronor, vilket belastat kommunens resultat åren 2010–2017. Indexuppräknningen för 2017 uppgår till 469 000 kronor vilket har belastat resultatet. Utbetalningen för år 2017 är 11,7 miljoner kronor inklusive indexuppräknning.

Slutbetalningen av medfinansieringen av Citybanan gjordes år 2017 och har uppgått till 46,2 miljoner kronor för perioden 2013–2017 inklusive indexuppräknningar.

Utbetalningsplan Citybanan åren 2013–2017

År	Procent	Belopp
2013	10	4 484
2014	15	6 821
2015	25	11 510
2016	25	11 615
2017	25	11 747
Summa	100	46 177

Upplösningen, det vill säga avskrivningen av bidraget, påbörjades år 2013 innebärande en avskrivning på kapitalbeloppet med 1,5 miljoner kronor år 2016, vilket belastar resultaträkningen. Detta görs i enlighet med riksdagens beslut om ändring i lagen (1997:614), 5 kapitel 7 §, om kommunal redovisning. År 2013–2038 kommer den årliga nedskrivningskostnaden om 1,5 miljoner kronor att belasta kommunens resultaträkning. Likvidmässigt har utbetalningarna år 2014–2017 belastat kommunens resultaträkning.

Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld uppgår vid årets slut till 407,1 (412,8) miljoner kronor, varav cirka 91,5 (90,0) miljoner kronor redovisas under avsättningar i

balansräkningen och 315,7 (322,8) miljoner kronor som ansvarsförbindelse enligt den blandade modellen. Den totala pensionskulden minskar med 5,7 miljoner kronor jämfört med 2016. Kommunen har inga förpliktelser avseende särskilda avtalspensioner mot chefer eller medarbetare, utan erbjuder lönevaxling till medarbetare som önskar det.

Pensionsmedelsförvaltning

Specifikation, tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	-89 990	-91 457
Ansvarsförbindelser – pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar	-322 768	-315 669
Finansiella placeringar	0	0
Återuppläning i verksamheten	-412 758	-407 126

De delar av avgiftsbestämd ålderspension som hänförs till åren 1998–1999 redovisades under avsättningar inklusive årliga uppräknings motsvarande statslåneräntan.

För år 2000 avsattes 1,1 procent till avgiftsbestämd ålderspension och resterande 2,7 procent redovisades under avsättningar inklusive ränteuppräkning.

För år 2001 beslutade kommunfullmäktige att hela den avgiftsbestämda ålderspensionen (3,8 procent) skulle avsättas för individuell förvaltning.

Från och med år 2002 gör kommunen en avsättning även för timanställda och vikarier. Ett nytt avtal förhandlades fram som ger timanställda som är 28 år eller äldre pensionsrätt från och med 2002.

För år 2003 beslutade kommunfullmäktige att pensionsavsättningarna för 1998–2000 betalas ut som avgiftsbestämd ålderspension enligt PFA 98 (tjänstepensionsavtalet) inklusive löneskatt. Betalningen gjordes under 2004 och uppgick efter nuvärdesberäkning av förmånsvärdet till 24,2 miljoner kronor inklusive löneskatt.

I tabellen nedan redovisas pensionsutbetalningarna för år 2004–2017.

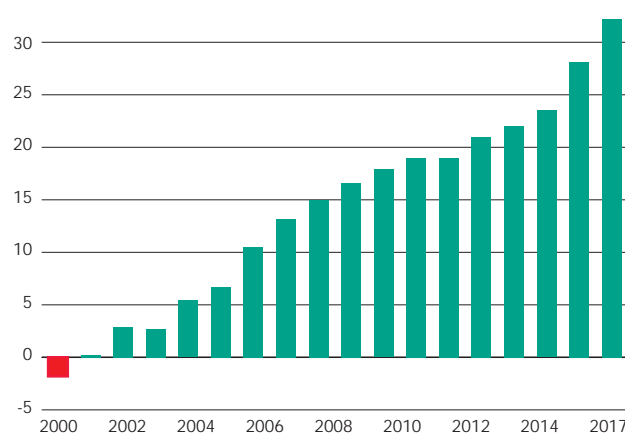
År	Avgiftsbestämd ålderspension inkl. löneskatt, mkr	År	Avgiftsbestämd ålderspension inkl. löneskatt, mkr
2004–2006	42,6	2012	22,5
2007	17,8	2013	24,0
2008	18,5	2014	25,0
2009	20,3	2015	27,4
2010	20,5	2016	28,6
2011	21,4	2017	31,0

För år 2017 uppgår den avgiftsbestämda delen av pensionen till 31,0 (28,6) miljoner kronor inklusive löneskatt. Utbetalningen av 2017 års pensionskostnad för den avgiftsbestämda pensionen sker i mars 2018.

Sedan år 2016 görs en avsättning till de förtroendevalda enligt OPF-KL motsvarande 4,5 procent på utbetalda arvoden. Avsättning inklusive löneskatt uppgår till cirka 90 000 kronor.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital och ger en uppfattning om kommunens finansiella styrka på längre sikt. Utvecklingen av soliditeten bestäms dels av resultatet, dels av hur tillgångar, avsättningar och skulder förändras under året. Det finns ingen norm för vilken soliditet en kommun bör ha. Kommunen strävar dock efter en hög soliditet eftersom det minskar kommunens finansiella kostnader. Soliditeten för Håbo kommun år 2017 är 32,2 (28,1) procent, vilket kan jämföras med den ovägda genomsnittliga soliditeten för länets kommuner som år 2016 var 43,9 procent.

Om man även tar hänsyn till pensionsförpliktelserna, både de som redovisas som ansvarsförbindelse och som avsättning, är soliditeten +13,2 (5,3) procent, att jämföra med den ovägda soliditeten för länet år 2016 som var 9,4 procent.

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Hösten 2004 förändrades lagen om god ekonomisk hushållning och hur balanskravet ska tillämpas, vilket innebär att kommunen ska ha ”återställt” ett eventuellt underskott i budgeten senast tre år efter det år då underskottet uppstod. Riksdagen har fattat beslut (proposition 2011/12:172) om en förändrad lagstiftning kring balanskravet och att kommunerna ska kunna reservera medel i så kallade resultatutjämningsfonder under vissa förutsättningar. Kommunfullmäktige fattade beslut 2013-11-11 KF § 84 att anta lokala riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv samt att reservera överskott upparbetade från och med räkenskapsåret 2010–2012, enligt beräkning av ingående balans för resultatutjämningsreserven, uppgående till 14,7 miljoner kronor.

De lokala riktlinjerna som kommunfullmäktige beslutade om har sin utgångspunkt i kommunens ekonomiska ställning, vilka faktorer som främst påverkar verksamhet och ekonomi i framtiden samt en bedömning av faktorernas betydelse och påverkbarhet, som planerade investeringar, låneskulder och det totala pensionsåtagandets påverkan på resultat och ställning. Av kommunens riktlinjer framgår att;

1. Reservering till resultatutjämningsfonden får göras om kommunens finansiella mål är uppnådda med ett belopp som motsvarar den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämningsmedel. Detta eftersom kommunen har ett lågt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.
2. Dessutom krävs att överskottet överstigande två procent, enligt ovan i kommunens resultaträkning inte används likviditetsmässigt till att finansiera årets investeringar.

Kommunens balanskravsresultat är positivt och uppgår enligt beräkningen i tabellen nedan till 36,3 miljoner kronor eller 3,4 procent. Enligt beslutade riktlinjer avsätts inte medel till resultatutjämningsreserven år 2017. Att notera är att intäkter av engångskaraktär uppgår till totalt 101,4 miljoner kronor.

Anledningen till att avsättning till resultatutjämningsfonden inte är möjlig att göra i år beror på att överskottet har använts till att finansiera årets investeringar.

Årets resultat (tkr)	137 686
Avgår samtliga realisationsvinster (tkr)	-29 334
Avgår utdelning från Häbo Marknads AB	-72 052
Årets resultat efter balanskravsresultat (tkr)	36 300
Avgår medel till resultatutjämningsmedel	0
Tillägg medel från resultatutjämningsreserv	0
Årets balanskravsresultat	36 300
Balanskravsresultat från tidigare år	0
Summa balanskravsresultat	36 300
Balanskravsresultat att reglera	36 300

Framtiden

Långsiktig finansiell analys 2018–2027

Under 2017 redovisades en långsiktig finansiell analys av kommunens ekonomi till kommunstyrelsen i samband med budgetprocessen för åren 2018–2020. Analysen genomfördes av Sveriges kommuner och landsting. Den långsiktiga finansiella analysen gjordes med tanke på de stora demografiska förändringar som väntas de kommande åren. Enligt SCB:s befolkningsprognos och kommunens bostadsförsörjningsplaner kommer de beräknade demografiska behoven att överstiga skatteintäkterna de kommande tio åren. Utredningen redovisade också att den förväntade befolkningsökningen

leder till att såväl behoven av, som kostnaderna för, kommunal verksamhet kommer att öka. Totalt handlar det om en ökning på 353 miljoner kronor i fasta priser (2015 års priser) under perioden 2015–2027 vilket är en ökning med drygt 32 procent. Den verksamhet som sticker ut vad beträffar det demografiska trycket är framför allt äldreomsorgen.

Detta och en hög investeringsvolym i verksamhetsfastigheter, fritidsanläggningar och teknisk infrastruktur under de närmaste åren måste finansieras. En viktig grundpelare är då att redovisa ett resultat som finansierar merparten av investeringarna för att slippa öka skuldsättningen alltför kraftigt i kommunen. Då kommer framtida generationer inte tvingas finansiera det som tidigare generationer har konsumerat, utan kan få använda sina skatteintäkter fullt ut för egen konsumtion.

Utredningens sammanfattande bedömning är att det planerade bostadsbyggandet och den befolkningsökning som följer av densamma är nödvändig för kommunens framtida tillväxt.

Men liksom för de flesta kommuner står Häbo kommun inför stora utmaningar. Om inte staten skjuter till mer pengar måste kommunen antingen höja skatten eller vidta åtgärder som kraftigt sänker kostnaderna (alternativt både och).

Det kan också bli svårt att genomföra planerade investeringar. För att hålla de finansiella kostnaderna nere krävs ett bra resultat, minst 2 procent per år men helst 4 procent och att kommunen fortsätter stärka resultatnivån de kommande åren.

Utredningen konstaterade också att kommunen har en betydande besparingspotential. Besparingspotentialen är störst inom äldreomsorgen, LSS och gymnasieskolan.

Personalförsörjning

Landets kommuner står inför en stor kompetensutmaning när antalet barn och gamla ökar betydligt mer än de i arbetsför ålder. Utmaningens omfattning varierar i olika delar av landet. Det krävs förändrade arbetssätt för att välfärdstjänsterna även framöver ska hålla en god eller förbättrad kvalitet. En möjlighet är att utveckla nya sätt att arbeta med digital teknik.

Ny teknik, förändrat arbetssätt och arbetsorganisation blir nödvändigt för att klara välfärden. Om inte förändringar genomförs behövs en ökning av antalet personer i arbetsför ålder som börjar arbeta inom välfärden. Historiskt sett i landets kommuner har välfärdstjänsterna växt med en halv till en procent mer än vad befolkningsförändringarna krävt på grund av ökad ambitionsnivå på nationell och lokal nivå.

Dessutom har kommunerna utmaningar i form av en ökande personalomsättning samt kommande pensionsavgångar och är beroende av en säkrad kompetensförsörjning för att klara att leverera tjänster med kvalitet till sina medborgare.

Sveriges kommuner och landsting skriver i en rapport om förändrade arbetssätt att Sveriges kommuner och landsting står inför stora utmaningar. Valfärdsverksamheterna behöver öka antalet anställda med knappt 200 000 personer under de kommande tio åren för att klara åtaganden utifrån den demografiska utvecklingen. Därtill förväntas drygt 300 000 personer gå i pension under perioden.

Samtidigt är bristen på arbetskraft stor i Sverige de närmaste åren. Det kommer att vara hård konkurrens om arbetskraften då antalet personer i arbetsför ålder inte ökar lika mycket som antal barn och äldre.

Rekryteringsbehoven kan minska med cirka 180 000 personer de kommande tio åren med hjälp av de tre strategierna; fler arbetar mer, förläng arbetslivet och utnyttja tekniken, enligt SKL (Sveriges kommuner och landsting).

Budgetföljsamhet

Samtliga nämnder utan barn- och utbildningsnämnden uppvisar överskott i bokslutet jämfört med budget. Överskott hos nämnderna uppgår till cirka 10,1 miljoner kronor. Prognostillförlitligheten hos nämnderna kan dock bli bättre då nämnderna sammantaget prognostiserade ett överskott för året med cirka 2,4 miljoner kronor i delårsbokslutet per 31 augusti. Med ansträngd ekonomisk situation framöver krävs budgetföljsamhet och bättre prognoser.

God ekonomisk hushållning

Många kommuner har en ansträngd ekonomisk situation, samtidigt som behoven av välfärdstjänster ökar. De måste även leva upp till lagreglerna för god ekonomisk hushållning. Grundtanken bakom god ekonomisk hushållning är att dagens kommuninvånare ska finansie-

ra sin egen välfärd och inte förbruka vad tidigare generationer tjänat ihop. Annars skjuts betalningar upp till framtida generationer. God ekonomisk hushållning förutsätter därför överskott över tiden.

Ett skäl är att investeringsnivån oftast är högre än de avskrivningar på investeringar som årligen belastar resultatet. Det behövs ett överskott för att finansiera investeringar, annars måste kommunen öka sin upplåning eller frigöra resurser exempelvis genom försäljningar av anläggningstillgångar eller minska verksamhetens kostnader.

Ett annat motiv är att de pensionsrättigheter som anställda tjänat in före år 1998 inte är finansierade. Dessa rättigheter måste därför finansieras nu eller i framtiden. Redovisningsmetoden (den så kallade blandmodellen) innebär att dessa åtaganden inte bokförs som skulder i balansräkningen och att värdesäkring inte kostnadsförs. För närvarande innebär det bland annat att kommunen redovisar lägre kostnader än vad som varit fallet om alla pensionskostnader hade beaktats. Om ett antal år blir förhållandet det omvända.

Ett tredje motiv för överskott är att kommunen bör ha en buffert för att kunna möta oväntade händelser eller sämre tider, utan att behöva göra drastiska nedskärningar i verksamheten.

God ekonomisk hushållning handlar dock inte enbart om att få ekonomin för helheten att gå ihop. Minst lika viktigt är att organisationen arbetar effektivt och att verksamheterna utför de uppdrag som politiken och de ekonomiska ramarna ger. Det innebär ett ständigt arbete i hela organisationen så att uppdrag, resursfördelning och ansvar är tydliga.

Vipul Vitblani
Ekonomichef

Personalredovisning

Antal anställda

Personalredovisningen är till för att redovisa hur personalsituationen ser ut, och det som redovisas är läget den 1 november. Bilden som ges är en ögonblicksbild, eftersom personalsituationen förändras hela tiden.

Redovisningen bygger på ett antal nyckeltal från kommunens personalsystem som ger grundläggande information om personalsituationen. I år används ett nytt rapportsystem, vilket innebär att vissa uppgifter inte är helt jämförbara med tidigare år.

Redovisningen omfattar tillsvidare- och visstidsanställda med månadslön (inklusive helt lediga anställda) enligt Allmänna bestämmelser (AB). Tillsvidareanställda är de som i dagligt tal ofta kallas fast anställda. Med visstidsanställda avses tidsbegränsat anställda under viss bestämd tid såsom vikarier, allmänna visstidsanställningar, provanställningar, efter 67 års ålder eller enligt skollagen.

När timavlönad personal redovisas anges det särskilt att de är medräknade i redovisningen.

Antal månadsavlönade totalt

Nyckeltal, år	2015	2016	2017
Alla anställda, antal i kommunen	1 403	1 471	1 525
Andel kvinnor i %	79,5	79,0	78,5
Andel män i %	20,5	21,0	21,5
Andel tillsvidareanställda i %	90,5	85,4	86,3
Andel visstidsanställda i %	9,5	14,6	13,7

Kommunen växer kontinuerligt vilket innebär att även antalet anställda ökar. Den 1 november 2017 är 1 316 personer tillsvidareanställda och 209 personer visstidsanställda. Kvinnorna utgör en klar majoritet med 78,5 procent av alla anställda.

Antal månadsavlönade per förvaltning

Nyckeltal, år	2015	2016	2017
Kommunstyrelsens förvaltning	238	232	188
Bygg- och miljöförvaltningen	22	37	32
Barn- och utbildningsförvaltningen	754	798	889
Socialförvaltningen	389	404	418

Kostenheten har organisatoriskt flyttat från kommunstyrelsens förvaltning till barn- och utbildningsförvaltningen.

Rekryteringar och avgångar

Under året har 388 lediga tjänster utannonserats. De flesta ser kommunens platsannonser via arbetsförmedlingens platsbank, kommunens webbplats och intranätet.

198 (191) stycken av våra tillsvidareanställda har slutat under året. Det motsvarar en personalomsättning på 15,4 (15,0) procent. 79,8 (79,0) procent har slutat på grund av egen uppsägning, 16,7 (15,0) procent på grund av pension och resterande av övrig orsak.

Den ökande personalomsättningen kan bero på att högkonjunkturen ökar rörligheten på arbetsmarknaden samt att det är en stor efterfrågan på vissa svårrekryterade yrkesgrupper.

Ett av kommunstyrelsens mål är att Håbo kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Det görs genom att tydliggöra vilka förmåner som kommunens anställda har samt upprätthållande av nätverk för nyanställda, mentor- och aspirantprogram. Ytterligare ett sätt att uppnå detta är att erbjuda full sysselsättning till de medarbetare som så önskar.

Hel- och deltidsanställda

Nyckeltal, år	2015	2016	2017
Tillsvidareanställda kvinnor			
Heltid 100 procent	81,7	78,2	78,7
Deltid -74 procent	3,3	6,5	6,8
Deltid 75-99 procent	15,0	15,3	14,5
Tillsvidareanställda män			
Heltid 100 procent	91,9	88,4	87,2
Deltid -74 procent	2,6	5,6	6,8
Deltid 75-99 procent	5,5	6,0	6,0

Kollektivavtalet Allmänna bestämmelser (AB) anger att vid behov av arbetskraft och innan nyanställning sker ska kommunen först pröva om det går att erbjuda höjd sysselsättningsgrad till deltidsanställd arbetstagare på arbetsstället som skriftligen anmält intresse av detta.

Enligt det centrala kollektivavtalet HÖK mellan Kommunal och Sveriges kommuner och landsting SKL ska alla kommuner aktivt arbeta för att andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. Heltid ska därmed vara norm i alla verksamheter och yrkesgrupper. En handlingsplan som sträcker sig till år 2021 har därför upprättats under året. Målet är att tillsvidareanställning på heltid är det normala vid nyanställning och att redan anställd medarbetare ska arbeta heltid i högre utsträckning än idag.

78,7 procent av alla tillsvidareanställda kvinnor i kommunen är heltidsanställda. Motsvarande siffra för männen är 87,2 procent. Det är främst kvinnor som arbetar i verksamheter med många deltidsanställningar, som vård och omsorg och skolmåltidsverksamhet.

På kommunstyrelsens förvaltning arbetar 90,4 procent av de tillsvidareanställda kvinnorna heltid. Motsvarande siffra för övriga förvaltningar är; 100 procent för bygg- och miljöförvaltningen, 85,5 procent för barn- och utbildningsförvaltningen och 60,3 procent för socialförvaltningen. Socialförvaltningen erbjuder sedan

år 2013 heltidsanställning till alla tillsvidareanställda på dagtid inom äldre- och korttidsboende.

Åldersstruktur

Genomsnittsåldern för kommunens samtliga månadsavlönade har fortsatt minska något till nuvarande 44,1 år. De tillsvidareanställdas snittålder är 45,0 år. Genomsnittsåldern för den tidsbegränsat anställda personalen är 37,1 år. 40,3 procent av alla tillsvidareanställda är över 50 år.

Antal tillsvidareanställda	Kvinnor	Män	Alla
	1 046	270	1 316
Indelning i åldersgrupp och procent			
20–29	8,6	10,0	8,9
30–39	20,0	20,7	20,1
40–49	31,7	26,7	30,7
50–59	27,5	29,6	27,9
60 och över	12,2	13,0	12,4

Pensionsavgångar

I år valde 33 personer att gå i pension. Av dessa var 7 stycken under 65 år, 17 stycken var 65 år och 9 stycken var över 65 år. 28 personer gick i pension 2016 och 26 personer 2015.

Arbetad tid och resursanvändning

Här redovisas den faktiskt arbetade tiden och olika former av frånvaro. Frånvaro delas upp i semester, sjukfrånvaro samt lagstadgad och annan överenskommen ledighet. Avtalad arbetstid är det möjliga antalet arbetade timmar per år (helgdagar borträknade). Vid beräkning av den totala arbetade tiden tas dessutom hänsyn till mertid och övertid, vilket inte ingår i den avtalade arbetstiden.

Den arbetade tiden för 2017 är 2 311 300 timmar, vilket motsvarar cirka 76,5 procent av den avtalade tiden. Redovisningen avser alla månads- och timavlönade.

Arbetad tid och frånvaro, timmar i 1000-tal	2015	%	2016	%	2017	%
Arbetstid enligt avtal	2 604	100	2 932	100	3 022	100
Summa frånvaro	661	25,3	725	24,7	740	24,5
Övertid och mertid	27	1,0	33	1,1	29	1,0
Totalt arbetad tid	1 970	75,7	2 240	76,4	2 311	76,5

Utförda årsarbeten

Arbetad tid minus frånvaro kan omräknas till årsarbetare. Ett årsarbete avspeglar en normal årsarbetstid på 1 700 timmar för en heltidsarbetande. Med den beräkningsgrunden utförde alla anställda i kommunen, inklusive timavlönade men exklusive feriearbetarna, totalt 1 360 årsarbeten.

Sjukfrånvaro Hälsotal

Sjukfrånvarotalet i procent av tillgänglig arbetstid är totalt 6,7 procent för hela kommunen. Därmed har sjukfrånvaron gått tillbaka till 2014 års nivå. De totala sjukfrånvarotimmarna omräknat till årsarbetare motsvarar 110 årsarbetare.

Redovisningen omfattar alla arbetstagare oavsett anställningsform och avtal. Som sjukfrånvaro räknas frånvaro på grund av sjukdom, olycksfall, arbetsskada, medicinsk behandling, arbetslivsriktad rehabilitering och sjuk- eller aktivitetsersättning. Sjukfrånvaron anges i procent av de anställdas sammanlagda möjliga ordinarie arbetstid i timmar, den tillgängliga arbetstiden. Man har därför tagit hänsyn till frånvaro utan lön, exempelvis tjänstledighet för annat arbete, tjänstledighet för vård av barn eller övrig frånvaro utan lön.

Nyckeltal sjukfrånvaro (procent)	2015	2016	2017
Total sjukfrånvaro av den tillgängliga ordinarie arbetstiden	7,2	7,0	6,7
Sjukfrånvaro för kvinnor av den tillgängliga ordinarie arbetstiden	8,2	7,6	7,3
Sjukfrånvaro för män av den tillgängliga ordinarie arbetstiden	3,6	4,6	4,7
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre	5,6	5,0	5,9
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30–49	7,6	7,3	6,2
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre	7,3	7,4	7,8
Andel i % av total sjukfrånvaro som varat 60 dagar eller mer	48,8	45,8	39,3

Den totala sjukfrånvaron per förvaltning anges nedan

- » Kommunstyrelsens förvaltning 6,8 procent (7,2)
- » Bygg- och miljöförvaltningen 3,4 procent (3,8)
- » Barn- och utbildningsförvaltningen 6,2 procent (6,5)
- » Socialförvaltningen 7,9 procent (8,0)

För samtliga förvaltningar har sjukfrånvaron minskat. Detta beror på att långtidssjukfrånvaron har minskat trots att korttidssjukfrånvaron enligt nedan har ökat något.

Sjuklönekostnaden för sjukperioden dag 2–14 är totalt i hela kommunen 9,3 miljoner kronor (7,8) under året. Därtill tillkommer sjuklönekostnaden från och med dag 15 som uppgår till 1,6 miljoner kronor.

Den 31 december 2017 var 55 (67) anställda i kommunen långtidssjukskrivna i mer än 60 dagar, varav hälften på deltid.

Korttidssjukfrånvaro

Korttidsfrånvaron för dag 1–14 har ökat något till 4,1 procent, beräknat på arbetstid enligt avtal, vilket inkluderar tjänstlediga, tidsbegränsat anställda, timavlönade och är inklusive övertid/mertid. Detta enligt nyckeltalsinstitutets beräkningsätt. 2016 var korttidsfrånvaron 3,9 procent. Motsvarande siffra för år 2015 var 4,1 procent.

Kommunstyrelsens mål är att Håbo kommun som attraktiv arbetsgivare ska minska korttidsfrånvaron dag 1–14, till 3,5 procent. Åtgärder som erbjuds är utbildning till chefer om rehabilitering för medarbetare med återkommande korttidsfrånvaro, samt samtalsträning. Till medarbetare med fyra sjuktillfällen eller mer de senaste sex månaderna kan trepartssamtal ”Krav och funktionsanalys” erbjudas med företagshälsovården.

Till åtgärderna hör personalavdelningens månatliga utskick till chefer med information om vilka medarbetare som har fyra eller fler sjuktillfällen de senaste sex månaderna. Vid årets slut visade det sig att sammanlagt 479 medarbetare har haft fyra eller flera sjuktillfällen under året.

Arbetsmiljö och företagshälsovård

Håbo kommun har ramavtal med Enköpingshälsan AB för företagshälsovårdstjänster för kommunens personal. Det är därmed filialen Företagshälsovården Håbohälsan som är kommunens huvudsakliga leverantör. Anledningar till att vända sig till företagshälsovården är dels det förebyggande arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsen och dels det rehabiliterande arbetet med enskilda anställda som drabbats eller riskerar att drabbas av ohälsa och sjukskrivning.

Den totala kostnaden för företagshälsovård hos Håbohälsan är 344 000 kronor (290 000)

293 timmar användes för företagshälsovård under året. Fördelningen är för respektive tjänst .

- » företagsläkare 18 timmar (32 timmar)
- » beteendevetare 156 timmar (103 timmar)
- » företagssköterska 97 timmar (140 timmar)
- » ergonom 21 timmar (65 timmar)
- » skyddsingenjör 0 timme (1 timmar)

Snittkostnaden för företagshälsovård per månadsavlönad var därmed 226 kronor (för år 2016: 197 kronor, 2015: 185 kronor).

Friskvård

Kommunen genomför åtgärder för att främja de anställdas hälsa och minska sjukfrånvaron. Totalt finns 36 stycken friskvårdsinspiratörer på olika arbetsplatser.

Anställda har möjlighet att använda arbetstid till friskvård, den så kallade friskvårdstimmen, om verksamheten tillåter. Personalen erbjuds även ett friskvårdsbidrag till aktiviteter enligt skatteverkets regelverk. Syftet är att stimulera och främja personalens förutsättningar till ökad fysisk och psykisk hälsa.

Simhallen erbjuder fritt bad för kommunens anställda på angivna tider.

Medellön

Ett jämförelsemått för lön är begreppet medellön i kronor per månad. Medellönen speglar priset på arbetskraft vid nyanställning beroende på krav för tjänsten, marknadsläget samt resultatet i de centrala lönekollektivavtalen. Medellönen beräknas som ett medelvärde av överenskommen lön inklusive fasta tillägg, för all månads- och timavlönad personal enligt Allmänna bestämmelser.

Medellön, kronor per månad	2015	2016	2017
Kvinnor	25 930	27 173	27 924
Män	26 759	27 835	28 630
Totalt	26 113	27 324	28 081

Barn- och utbildningsförvaltningen är den förvaltning som har minst löneskillnad mellan kvinnor och män. Socialförvaltningen är den förvaltning där kvinnorna har högre medellön än männen.

Medellön per förvaltning, kr per månad	Kvinnor	Män	Totalt
Kommunstyrelsens förvaltning	28 971	30 809	29 621
Bygg- och miljöförvaltningen	37 200	39 442	38 033
Barn- och utbildningsförvaltningen	28 839	28 883	28 849
Socialförvaltningen	25 992	25 576	25 921
Totalt	27 924	28 630	28 081

Personalkostnad

Personalkostnader består av löner för arbetad och ej arbetad tid, ersättningar, sociala avgifter, pensionskostnader samt personalsociala kostnader.

Personalkostnader beräknas för alla tillsvidareanställda, visstids- och timavlönade enligt Allmänna bestämmelser. Personalkostnaden uttrycks i tusental kronor per årsarbetare.

Personalkostnad per årsarbetare, tkr	Totalt Lön för arbetad tid	
År 2017	523	465
År 2016	501	442
År 2015	492	434
År 2014	474	420
År 2013	460	405
År 2012	447	392
År 2011	439	389
År 2010	431	378
År 2009	429	380
År 2008	414	367

Befolkning, boende och sysselsättning

Boende och befolkning

Bostäder

I Håbo kommun finns cirka 8 400 bostäder vid årets slut. Drygt 70 procent av bostäderna är småhus och resterande del flerbostadshus, vilket kan jämföras med hela landet där cirka 43 procent av bostadsbeståndet utgörs av småhus.

Under 2017 färdigställs 177 nya bostäder (utfärdade slutbesked). I Frösundavik färdigställs SMÅA och Västbygg 89 bostäder. I centrala Bålsta är det sista etappen i projektet Glastomten om 18 bostäder som blir färdig samt Lyckebo med sina 33 bostäder. I övrigt byggs 37 småhus som runtom i kommunen.

Årets bostadsbyggande är en markant ökning jämfört med de senaste åren. År 2016 färdigställdes 64 bostäder och år 2009–2015 har nyproduktionen pendlat mellan 25–50 bostäder per år. Även de närmaste åren fortsätter med en hög andel nyproduktion, baserat på de bostadsprojekt som nu är under planering och genomförande. Under 2018 förväntas 300–400 bostäder bli inflyttningsfärdiga. Den höga bostadsproduktionen fortsätter även i de kommande Bålsta centrumprojekten.

I kommunens bostadsförsörjningsprogram från 2014 anges riktlinjen att den årliga produktionen av bostäder ska ske balanserat i etapper och samspela med regionens tillväxtambitioner samt att det produceras 150–200 bostäder per år i kommunen. Årets produktion av bostäder ligger i linje med programmet. Kommande år förväntas produktionen ligga över målet i programmet. Avgörande för byggstart är dock som alltid byggherrens avvägning av efterfrågan på marknaden.

Av bostadsförsörjningsprogrammets 15 bostadsprojekt är fyra delprojekt på Våppeby äng under genomförande. Där uppför BoKlok, Håbohus och Götenehus nya bostäder. Tillsammans blir det drygt 300 bostäder, och i ett senare skede tillkommer etapp II för Götenehus. Glastomten är färdigställd och i Frösundavik sker sista inflyttning under våren 2018. Bålsta centrum är det projekt med störst antal bostäder, dock uppdelat på flera etapper. Den första etappen utgörs av Resecentrum som kommer att innehålla drygt 700 bostäder. Planen planeras att granskas och antas under 2018. Under året pågår planeringsinsatser i flera av etapperna.

Centralt i Bålsta är den så kallade Tvåhusplanen en detaljplan som färdigställs mot slutet av året för att kunna antas i början av 2018. Det är cirka 500 bostäder som

kan uppföras. För detaljplanerna Björkvallen och Kalmarsand tas viktiga steg mot nästa skede i planarbetet, granskning respektive samråd.

Projektet Skokloster Udde tar en rejäl omstart med nya förutsättningar. Oklarheter kring tidigare avtal rätas ut. Det finns byggrätter i äldre detaljplaner i såväl Skokloster som Krägga där markägaren påbörjar förberedelser inför genomförande. I Övergran kommer en detaljplan om nio bostäder vinna laga kraft.

Befolkningen

Håbo kommun får fler invånare och under 2017 översteg befolkningen 21 000 invånare. Vid årsskiftet uppgick befolkningen till 21 083 personer.

Under 2017 ökade befolkningen med 346 personer, till 21 083 personer jämfört med 20 737 personer år 2016. Det motsvarar en procentuell befolkningsökning med 1,7 procent, vilket är en starkare ökning än Sveriges totala befolkningstillväxt på 1,3 procent.

Befolkningstillväxten under 2017 berodde till största del på ett positivt flyttnetto. Under året flyttade 1 543 personer till kommunen och 1 248 personer flyttade ut från kommunen. Det innebär att Håbo kommun hade ett positivt födelsenetto på 295 personer. Befolkningen ökade även på grund av positivt födelsenetto. Under året föddes 196 barn medan 144 personer avled, vilket bidrog till ett födelsenetto på 52 personer.

Kommunens befolkningsprognos indikerade en befolkningsökning på 489 personer. Den reella ökningen blev istället 346 personer, vilket är 143 personer färre än befolkningsprognosens antagande. Avvikelsen beror till största del på att det reella flyttnettot understeg det prognosticerade flyttnettot med drygt 100 personer under året. Även födelesnettot understeg det prognosticerade födelesnettot med 35 personer.

Ålder	Utfall 2016-12-31	Utfall 2017-12-31	Förändring
0	264	214	-50
1-5	1 278	1 358	80
6-9	1 151	1 163	12
10-12	927	934	7
13-15	891	903	12
16-18	814	858	44
19-24	1 368	1 323	-45
25-44	4 978	5 030	52
45-64	5 363	5 550	187
65-74	2 453	2 388	-65
75-79	646	736	90
80-w	604	626	22
Totalt	20 737	21 083	346

In- och utflyttning

In- och utflyttningen till Håbo kommun är fortsatt hög. Kommunen har en stor omsättning på bosatta vilket är

karaktäristiskt för Stockholms kranskommuner. Flyttnettot uppgick 2017 till 295 personer, vilket är en minskning jämfört med tidigare år.

Totalt flyttade 1 543 personer till Håbo kommun under 2017 och 1 248 personer flyttade från kommunen. Utbytet med övriga Sverige vad gäller in- och utflyttare är betydligt större än utbytet med det egna länet. Det kan förklaras med att en stor andel av flyttarna sker över länsgränsen mot Stockholms län. Gentemot utlandet hade Håbo kommun ett positivt flyttnetto på 62 personer under året, vilket är fler än föregående år.

	Inflyttning 2017	Utflyttning 2017	Flyttnetto 2017	Flyttnetto 2016
Egna länet	117	261	-144	-114
Övriga Sverige	1 298	921	377	408
Utlandet	128	66	62	55
Totalt	1 543	1 248	295	349

Åldersstruktur

Håbo kommun fortsätter att ha en förhållandevis ung befolkning. Det antas beror på att kommunens höga andel småhus attraherar barnfamiljer. Genomsnittsåldern i kommunen är bland de lägsta i Sverige med 39,7 år, jämfört med 41,2 år i landet.

Den stora andelen barnfamiljer bidrar till att andelen barn och unga under 20 år är förhållandevis hög i jämförelse med länet och riket som helhet.

Gruppen 20- till 29-åringar är dock lägre jämfört med länet och hela landet. Detta beror på att många unga vuxna flyttar från kommunen för att arbeta eller studera, vilket bidrar till en lägre andel av dessa åldersgrupper i kommunen.

Andelen 30- till 79-åringar är ungefär densamma i Håbo kommun som i Uppsala län och landet. Andelen personer över 80 år är lägre jämfört med länet och riket, andelen äldre har dock ökat i en snabbare takt i Håbo kommun och det är troligt att denna utveckling kommer att fortsätta även under kommande år.

Att bygga små och billiga hyresrätter i kollektivtrafiknära lägen, som framför allt attraherar unga vuxna, kan bidra till att balansera åldersfördelningen i kommunen.

Sysselsättning och näringsliv

I och i anslutning till centralorten Bålsta finns stora möjligheter till utveckling av mark för etablering av verksamheter. I befintliga Dragets verksamhetsområde har kommunen under 2017 anlagt infrastruktur som ger över 100 000 kvadratmeter mark för företag att etablera sig inom och utvecklas. Majoriteten av tomterna är sålda, och återstående tomter har tilltänkta köpare. Ett par av köparna har också påbörjat sin byggnation.

Inom Lillsjöns Företagspark pågår planändring för att där möjliggöra lokalisering av en större dagligvaruhandel. Området har under flera år stått obebyggt förutom en etablering. Nu väntas området snabbt fyllas med nya verksamheter med start under 2018. När det gäller handel och liknande verksamheter planeras utveckling ske inom ramen för Bålsta centrum planeringen där det uppmuntras till lämpliga verksamheter i kommande bostadsbebyggelse i gatuplanen. Dessutom är fastighetsägaren för Bålsta Centrum i uppstart med planläggningen för att utveckla centrum med såväl bostäder som kommersiella lokaler.

De större utvecklingsområdena i anslutning till Bålsta utgörs av Logistik Bålsta och Dragelund. Nordväst om Bålsta är stora markarealer avsatta för utveckling av verksamheter för det som utgör kommande Logistik Bålsta. Planprogram togs fram 2013 och första detaljplanen för kvarter 3 om cirka 30 hektar har antagits av kommunfullmäktige, men ligger efter överklagande i mark- och miljööverdomstolen för avgörande. Beslut väntas i början av 2018. För kvarter 3 är Kilenkrysset köpare. Planläggning för kvarter 4, som bland annat ger möjlighet för Benders att utveckla sin verksamhet, har pågått en tid och närmar sig samråd. För kvarter 2, 5 och 6 påbörjas planläggning i slutet av året. När första detaljplanen vinner laga kraft kan utbyggnad av infrastrukturen påbörjas.

Dragelund utgörs av ett större markområde (cirka 60 hektar) med attraktivt läge längs med väg E18 med möjlig anslutning mot Dragets trafikplats. Planeringen är ännu i tidigt skede med framtagande av ett planprogram. Parallellt studeras även hur mark på östra sidan motorvägen kan utvecklas för verksamheter och där mark inom Upplands-Bro kommun kan komma inkluderas.

Under året pågår arbete med framtagande av ny översiktsplan där förutsättningarna för näringslivets utveckling är en självklar del såväl med vissa strategiska inriktningar som utpekande av lämpliga områden för verksamhetsutveckling. Samtidigt hanterar översiktsplanen hur de befintliga företagen ges bästa möjliga förutsättningar att utvecklas inom de områden som kommunen kan råda över eller påverka inom.

Branschspridning

Håbo kommun är kommunens största arbetsgivare med många anställda inom vård, omsorg och utbildning. Kommunens näringsliv består till stor del av mindre företag och ett mindre antal medelstora företag. Verksamheterna är spridda men stora delar av arbetsstyrkan är sysselsatta inom tillverkning, byggverksamhet, handel och tjänster.

Se tabell på nästa sida.

Bransch	Antal	Procentuellt
Jordbruk, skogsbruk och fiske	63	1,1
Tillverkning och utvinning	553	9,9
Byggverksamhet	816	14,6
Handel, hotell och restaurang	857	15,4
Transport	335	6,0
Tjänster	747	13,4
Utbildning	892	16,0
Vård och omsorg	716	12,8
Offentlig förvaltning och försvar	252	4,5
Ej specificerat	343	6,2
Totalt	5 574	99,9

Uppgifter avseende år 2016 är de senast tillgängliga.

Arbetspendling

Håbo kommun har ett bra strategiskt läge mitt i Mälardalen, längs Mälarbanan och E18. Kommunens geografiska läge är en förutsättning för kommunens arbetspendling. Den huvudsakliga arbetspendlingen sker mot Storstockholm, men kommunen har även utbyte med Uppsala, Enköping och Västerås. Pendeltåg och regional-tåg möjliggör att en stor del av kommunens befolkning kan jobba i andra kommuner i Mälardalsregionen.

Totalt pendlar 6 839 personer ut från Håbo kommun. Inpendlingen till kommunen uppgår till 2 053 personer. Att antalet utpendlare är större än antalet inpendlare innebär att Håbo kommun har ett negativt pendlingsnetto. Det negativa pendlingsnettot uppgår till 4 786 personer och beror till stor del på kommunens goda pendlingsförutsättningar och närheten till starka arbetsmarknader i omkringliggande städer.

Vanligast är att pendla till Stockholms län, dit totalt 5 801 personer pendlar. 714 personer pendlar till andra kommuner inom Uppsala län och 95 personer pendlar till Västmanlands län.

Inpendlingen till Håbo kommun uppgår till 2 053 personer. Hälften av dessa, 1 043 personer, pendlar in från Stockholms län. Inom Uppsala län pendlar 804 personer till Håbo kommun från länets övriga kommuner.

Arbetspendling	Håbo kommun
Förvärvsarbetande befolkning	10 378
Arbetsstillfällen	5 592
Utpendling	6 839
Inpendling	2 053
Nettopendling	-4 786

Arbetslöshet

I slutet av 2017 uppgick andelen arbetslösa, i arbetsmarknadspolitiska program eller arbetssökande till 3,2 procent av befolkningen i förvärvsarbetande ålder i Håbo kommun. Det är lika stor andel som under 2016. Andelen är relativt låg i jämförelse med övriga Uppsala län och hela landet.

Uppsala län har en lägre arbetslöshet jämfört med hela landet, då 4,5 procent av länets befolkning var arbetslösa i slutet av 2017. Detta är dock en ökning jämfört med tidigare år.

Även bland unga vuxna har Håbo kommun en låg arbetslöshet. 2017 uppgick andelen 18–24-åringar i arbetslöshet, i arbetspolitiska program och arbetssökande till 3,7 procent. Detta kan jämföras med 4,5 procent i Uppsala län och 6,4 procent i hela landet.

Andel av befolkningen 16–64 år i arbetslöshet och i program eller med stöd, vid årets slut (%).

År	Håbo	Uppsala län	Riket
2000	2,9	4,2	5,8
2012	3,2	4,6	6,5
2013	3,7	4,7	6,7
2014	3,5	4,2	6,3
2015	3,4	4,2	6,1
2016	3,2	4,3	6,0
2017	3,2	4,5	5,9

Redovisningsprinciper

Redovisningsmodellens dokument

Den externa resultat- och balansräkningen är upprättad enligt den kommunala redovisningslagen. Finansieringsanalys är upprättad enligt rekommendation nr 16 2005 från RKR (Rådet för kommunal redovisning). Drift- och investeringsredovisningen uppfyller kraven på avstämningens möjlighet mellan budget och utfall.

Tillgångar och skulder

Överordnad princip för värdering av tillgångar och skulder är försiktighetsprincipen som innebär att skulder inte undervärderas och tillgångar inte övervärderas.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. För anskaffning av inventarier är beloppsgränsen ett halvt prisbasbelopp. För tillgångsaktivering av övriga anläggningstillgångar tillämpas väsentlighetsprincipen, det vill säga att utgiften ska utgöra en väsentlig komponent och beloppet ska vara väsentligt för fastigheten. Ett riktvärde på beloppsgräns är 100 000 kronor.

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar redovisas som en förutbetalad intäkt bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Ny redovisningsprincip gäller i kommunen från 2016-01-01 enligt RKR 11.4 avseende komponentredovisning. Kommunen har upprättat riktlinjer för komponentredovisning inom fastighet, gata och VA. Komponenter har identifierats inom respektive verksamhet som har betydande skillnader i nyttjandeperiod. Komponenterna särredovisas i anläggningsregistret. Tillgångar med ett väsentligt ingående bokfört värde 2016 har delats upp på komponenter. Kvarvarande nyttjandeperiod på dessa komponenter har fastställts. Investeringar utförda under 2016 och framåt kommer att delas upp i komponenter när tillgången ianspråkats.

För avskrivningstider och fördelning mellan komponenter har skrifter av SKL och Svenskt Vatten varit vägledande. För skolbyggnader och förvaltningslokaler är den genomsnittliga avskrivningstiden för nybyggnation 33 år och för äldreboenden 63 år. Inom gatuumrådet, för de komponenter som är avskrivningsbara, är den genomsnittliga avskrivningstiden för nyanläggningar av lokalgator 60 år, huvudgator 30 år, huvudgator med genomfart av tung trafik 15 år och gång- och cykelvägar

15 år. Komponenten väggkropp avskrivs inte. Inom VA är den genomsnittliga avskrivningstiden för vattenverk cirka 30 år, reningsverk cirka 35 år, pumpstationer cirka 35 år och ledningar 70 år. Byggnader och markanläggningar, inklusive pågående arbeten, värderas på balansdagen till anskaffningsvärde med avdrag för planenliga och bokföringsmässiga avskrivningar.

På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Maskiner och inventarier har värderats till anskaffningsvärde. Aktivering sker innevarande år. Avskrivningstider för maskiner och inventarier är 3, 5 eller 10 år.

Kommunen har 2014 ändrat klassificeringen av vissa anläggningstillgångar i redovisningen till omsättningstillgångar. Exploateringsmark redovisas nu under omsättningstillgångar. Jämförelsetalen från tidigare år har omräknats.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas till det lägsta av anskaffnings- eller verkligt värde. Omklassificering av markreserv till omsättningstillgång vid exploatering sker då detaljplan fastställts och vunnit laga kraft.

Genomsnittlig ränta har inräknats med 2,5 procent år 2017 i anskaffningsvärden för exploateringsverksamheten enligt den alternativa regeln i RKR 15.1 med 2 736 000 (2 825 000) kronor. Ränta har inräknats både för anläggningstillgångar som avser exploatering (slag 11 710) och på omsättningstillgångar (slag 14 799).

Redovisning av hyres-/leasingavtal

RKR skiljer på två typer av leasingavtal, finansiella eller operationella. Klassificeringen av leasingavtalet grundar sig på transaktionens ekonomiska innebörd. Ett finansiellt leasingavtal kan sägas motsvara ett köp av objektet i fråga medan ett operationellt leasingavtal motsvarar hyra av objektet. Avgörande för klassificeringen är i huvudsak vilken omfattning de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägandet av det aktuella leasingobjektet enligt en helhetsbedömning finns hos leasegivaren eller hos leasetagaren. Om riskerna och fördelarna av avtalet i huvudsak finns hos leasetagaren är det att betrakta som ett finansiellt leasingavtal för denna.

RKR anser att om leasingavtalets värde är obetydligt ska det inte klassificeras som finansiellt utan som operationellt. Längden på leasingperioden är också vägledande; ett leasingavtal kortare än 3 år klassificeras som ett operationellt leasingavtal. De avtal som finns i kommunen är inte av väsentligt värde och har klassificerats som operationella.

Klassificering av ett leasingavtal ska ske vid avtalets början.

Skulder

Kommande års amortering av långfristig skuld redovisas som kortfristig skuld.

Från och med år 1998 redovisar kommunen sina pensionsåtaganden enligt redovisningslagens blandade modell. Den innebär att pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och att pensionsförmåner som intjänats från och med 1998 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som skuld. Ränta på pensionslöften intjänade från och med 1998 redovisas i posten finansiell kostnad.

Redovisning av särskild löneskatt

Enligt en rekommendation från RKR ska även löneskatten för alla pensionsavsättningar, pensionsförpliktelser och pensionsutbetalningar periodiseras. Övergången till denna redovisningsprincip gjordes 1999.

Redovisning av avgiftsbestämd pension (tjänstepensionsavtalet)

Den del av pensionskostnaden som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen har särredovisats. I balansräkningen har belopp som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen klassificerats som en upplupen kostnad (kortfristig skuld).

Periodisering av utgifter och inkomster

Periodisering av utgifter och inkomster hänförliga till räkenskapsåret har gjorts enligt god redovisningssed. Leverantörs- och kundfakturerings efter balansdagen som är hänförliga till räkenskapsåret, har tagits upp som skuld respektive fordran. Utgiftsräntor har periodiserats.

Skatteintäkter

Enligt RKR:s rekommendation ska den prognostiserade slutavräkningen för år 2016 och 2017 resultatföras i bokslutet för år 2017.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Avfallsverksamhetens överskott ska i bokslutet redovisats som en specifikation till det egna kapitalet. Mot bakgrund av försiktighets- och matchningsprinciper bör överskott/underskott för avgiftsfinansierad verksamhet särskilt redovisas.

VA verksamhetens eget kapital

En tillämpning av RKR:s rekommendation 18 innebär att vattenverkets eget kapital har klassificerats till kortfristig fordran/skuld, vilket tidigare redovisats som en not till kommunens egna kapital. Avräkning mot VA verksamhetens egna kapital sker i årsbokslutet

Bidrag till infrastrukturella investeringar, rekommendation 6.2 från RKR

Under 2009 fattade kommunfullmäktige beslut om kommunal medfinansiering av Citybanan. Bidraget på 38,0 miljoner kronor är bokfört både som en tillgång och som en avsättning på balansräkningen. Upplösning av bidraget kommer att påbörjas det år som utbetalningen sker och under 25 år. Utbetalningen har påbörjats under 2013 med 4,5 miljoner kronor. Den avsättning som kommunen gjorde 2013 har indexuppräknats med index enligt avtal. För kommunen blev kostnaden för indexuppräkning för åren 2009–2016 cirka 7,6 miljoner kronor.

Redovisning av lånekostnader, rekommendation från RKR 15.1

Rekommendationen beskriver två redovisningsmetoder för lånekostnader. Huvudmetoden är att lånekostnader belastar resultatet för den period de uppkommer. Den alternativa metoden innebär att lånekostnader som är direkt hänförliga till anskaffning, uppförande eller produktion av vissa angivna tillgångar, inräknas i anskaffningsvärdet för tillgången. Håbo kommun tillämpar huvudmetoden med undantag för investering i exploateringsanläggningstillgångar och exploateringsomsättningstillgångar ovan.

Resultaträkning

tkr	Not	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Verksamhetens intäkter	1	461 859	466 871	354 333	378 185
Verksamhetens kostnader	2	-1 241 903	-1 370 700	-1 244 407	-1 335 635
Avskrivningar	3	-91 186	-82 967	-63 016	-51 631
Verksamhetens nettokostnad		-871 230	-986 796	-953 090	-1 009 081
Skatteintäkter	4	996 205	1 035 918	996 205	1 035 918
Generella statsbidrag och utjämning	5	39 752	46 160	39 752	46 160
Finansiella intäkter	6	2 208	2 213	3 774	76 529
Finansiella kostnader	7	-26 910	-24 618	-11 741	-11 840
Resultat före extraordinära poster		140 025	72 877	74 900	137 686
Uppskjuten skatt	8	-14 633	0		
Skatter på årets resultat	9	-13 917	-18 640		
ÅRETS RESULTAT		111 475	54 238	74 900	137 686

Balansräkning

tkr	Not	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	2 072 541	2 244 698	1 159 186	1 413 620
Maskiner och inventarier	11	28 876	29 580	17 806	17 330
Finansiella anläggningstillgångar	12	15 961	15 961	19 081	12 992
Bidrag till statlig infrastruktur	13	31 920	30 400	31 920	30 400
Summa anläggningstillgångar		2 149 298	2 320 638	1 227 993	1 474 342
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	14	30	30	30	30
Exploateringsfastigheter	15	70 720	70 437	44 814	44 531
Fordringar	16	127 813	112 487	139 260	115 880
Kassa och bank	17	64 043	65 772	1 015	29 049
Summa omsättningstillgångar		262 606	248 725	185 119	189 490
SUMMA TILLGÅNGAR		2 411 904	2 569 363	1 413 112	1 663 832
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital	18				
Eget kapital		543 960	598 197	397 520	535 206
I: Årets resultat		111 475	54 238	74 900	137 686
II: Resultatutjämningsreserv		14 700	14 700	14 700	14 700
III: Övrigt eget kapital		417 785	529 259	307 920	382 820
Avsättningar					
Pensioner	19	96 033	97 442	89 990	91 457
Övriga avsättningar	20	25 757	14 372	11 210	0
Summa avsättningar		121 790	111 814	101 200	91 457
Skulder					
Långfristiga skulder	21	1 477 692	1 583 238	686 792	788 739
Kortfristiga skulder	22	268 462	276 114	227 600	248 430
Summa skulder		1 746 154	1 859 352	914 392	1 037 169
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		2 411 904	2 569 363	1 413 112	1 663 832
Pensionsförpliktelser		322 788	315 669	322 788	315 669
Varav löneskatt		65 596	61 630	63 020	61 630
Borgen och ansvarsförbindelser	23	9 333	10 455	771 698	772 820

Kassaflödesanalys

tkr	Not	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		111 474	54 238	74 900	137 686
Justering för av- och nedskrivningar		91 186	82 967	63 016	51 631
Justering för gjorda avsättningar		-10 829	-9 975	-12 511	-9 743
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	24	14 903	1 520	1 520	1 520
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		206 734	128 749	126 925	181 094
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet					
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-14 246	15 329	-39 872	23 381
Ökning/minskning av förråd och exploateringsfastigheter		-14 746	283	-12 950	283
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		43 976	7 651	35 691	20 831
Kassaflöde från den löpande verksamheten		221 718	152 012	109 794	225 589
Investeringsverksamheten					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-200 489	-192 812	-82 858	-133 780
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		36 868	0	9 695	0
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar		7 570	376	7 570	376
Köp av mark		0	-1 444	-113	-110 235
Pågående exploateringsprojekt		-44 424	-64 598	-44 424	-64 598
Omklassificering markreserv till omsättningstillgång			2 649	0	2 649
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	6 088
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-200 475	-255 829	-110 130	-299 500
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		50 000	103 600	50 000	100 000
Amortering av skuld		-106 720	-157	-106 057	-157
Anslutningsavgifter		1 140	2 102	1 140	2 102
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-55 580	105 545	-54 917	101 945
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-34 337	1 728	-55 253	28 034
Årets kassaflöde		-34 337	1 728	-55 253	28 034
Likvida medel vid årets början		98 380	64 043	56 268	1 015
Likvida medel vid årets slut		64 043	65 771	1 015	29 049
Räntebärande nettoskuld					
Räntebärande nettoskuld vid årets början		1 481 138	1 424 575	689 575	633 675
Räntebärande nettoskuld vid årets slut		1 424 575	1 528 175	633 675	733 675
Förändring av räntebärande nettoskuld		-56 563	103 600	-55 900	100 000

Notförteckning

Noter - Resultaträkning

Not 1

Verksamhetens intäkter, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Försäljningsintäkter	16 603	14 024	11 176	10 141
Taxor och avgifter	107 357	117 372	106 910	117 059
Hyror och arrende	62 399	113 151	26 834	28 767
Bidrag	164 663	158 029	164 557	157 936
Försäljning av verksamheter och entreprenader	95 975	34 948	31 871	34 948
Försäljning av exploateringsfastigheter	11 698	29 334	9 803	29 334
Försäljning av anläggningstillgångar	3 182	13	3 182	0
Jämförelsestörande poster	0	0	0	0
Summa totalt	461 877	466 871	354 333	378 185

Not 2

Verksamhetens kostnader, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Material, entreprenader, konsulter, bidrag och transfereringar	-295 722	-359 873	-286 644	-300 621
Kostnader för såld mark	-227	-5 258	-227	-5 258
Kostnader för arbetskraft	-743 293	-798 038	-713 798	-769 191
Övriga verksamhetskostnader	-202 661	-207 531	-243 738	-260 565
Summa	-1 241 903	-1 370 700	-1 244 407	-1 335 635

Not 3

Avskrivningar, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Fastigheter	-81 484	-76 563	-54 337	-46 389
Inventarier och maskiner	-9 702	-6 404	-8 679	-5 242
Summa	-91 186	-82 967	-63 016	-51 631

Not 4

Skatteintäkter, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Kommunalskatt	999 535	1 039 046	999 535	1 039 046
Avräkningskatt innevarande år	-4 172	-4 205	-4 172	-4 205
Avräkningskatt justering föregående år	842	1 077	842	1 077
Summa	996 205	1 035 918	996 205	1 035 918

Not 5

Generella statsbidrag och utjämning, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Kommunal fastighetsavgift	36 055	38 064	36 055	38 064
Kostnadsutjämning	-20 292	-22 983	-20 292	-22 983
Generella statsbidrag	14 781	8 883	14 781	8 883
Inkomstutjämning	51 843	67 981	51 843	67 981
Regleringsavgift	-693	-201	-693	-201
LSS-utjämning	-41 942	-45 584	-41 942	-45 584
Summa	39 752	46 160	39 752	46 160

Not 6

Finansiella intäkter, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Ränteintäkter	680	6	2 246	2 277
Ränteintäkter checkkredit	1 229	1 935	1 229	1 935
Övrigt	299	272	299	265
Jämförelsestörande poster				
Utdelning Häbo Marknadsbolag AB 2017	0	0	0	72 052
Summa	2 208	2 213	3 774	76 529

Not 7

Finansiella kostnader, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Räntekostnader	-27 953	-23 871	-12 819	-11 234
Avgår räntekostnad exploateringsfastigheter	2 824	2 736	2 824	2 736
Ränta på pensioner	-1 029	-2 472	-994	-2 346
Indexuppräkning Citybanan	-404	-469	-404	-469
Övriga finansiella kostnader (bank)	-224	-541	-224	-526
Checkkredit	-124	-1	-124	-1
Summa	-26 910	-24 618	-11 741	-11 840

Not 8

Skatt på årets resultat, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Aktuell skatt på årets resultat	-13 917	-18 640	0	0
Summa	-13 917	-18 640	0	0
Uppskjutna skatter	-14 633	-3 816	0	0
Summa	-14 633	-3 816	0	0

Not 9

Förändring av eget kapital, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Häbo kommun	74 900	65 634	74 900	137 686
Häbohus AB	40 926	8 012	0	0
Häbo Marknads AB	-4 703	-20 582	0	0
Kommunalförbundet Rådningstjänsten Enköping-Häbo	352	1 174	0	0
Summa	111 475	54 238	74 900	137 686

Noter - Balansräkning

Not 10

Mark, byggnader och tekniska anläggningar, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Akkumulerat anskaffningsvärde	0	0	1 786 331	1 907 609
Akkumulerade avskrivningar	0	0	-676 823	-748 425
Bokfört värde 1/1	1 963 756	2 072 540	1 109 510	1 159 186
Årets anskaffning	238 797	251 719	121 279	303 821
Årets avskrivning	-81 619	-76 536	-54 338	-46 363
Omklassificering	-3 955	-2 649	0	-2 649
Investeringsbidrag	-7 570	-376	-7 570	-376
Försäljning	-36 869	0	-9 695	0
Bokfört värde 31/12	2 072 540	2 244 698	1 159 186	1 413 619
Varav				
Markreserv och exploateringsfastigheter	60 930	66 830	63 418	171 004
Verksamhetsfastigheter	1 359 614	1 524 774	601 222	637 217
Fastigheter för affärsverksamhet	302 105	331 245	299 515	328 714
Publika fastigheter	116 564	137 232	116 564	137 232
Fastigheter för övrigt verksamhet	1 235	1 154	1 235	1 154
Pågående exploateringsprojekt	232 092	183 463	77 232	138 298
Summa	2 072 540	2 244 698	1 159 186	1 413 619

Not 11

Maskiner och inventarier, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Akkumulerat anskaffningsvärde			113 823	119 940
Akkumulerade avskrivningar			-93 455	-102 134
Bokfört värde 1/1	28 372	28 876	20 368	17 806
Årets anskaffning	6 117	7 135	6 117	4 793
Årets avskrivning	-9 568	-6 431	-8 679	-5 269
Bokfört värde 31/12	28 876	29 580	17 806	17 330
Varav				
Maskiner	280	88	280	88
Inventarier	18 327	18 106	16 522	16 315
Bilar och andra transportmedel	9 265	10 459	0	0
Konstverk, samlingar	739	733	739	733
Övriga maskiner och inventarier	265	194	265	194
Summa	28 876	29 580	17 806	17 330

Not 12

Finansiella anläggnings-tillgångar, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Aktier				
Kommunaktiebolaget 6 stycken	1	1	1	1
Häbo Marknads AB 1 300 stycken	0	0	1 300	1 300
Häbo Hus AB 1 789 stycken	0	0	1 789	1 789
Mälarbanan 90 stycken	90	90	90	90
Andelar				
Bålstavägen	6	6	6	6
Kommuninvest	12 076	12 036	6 018	6 018
Husbyggnadsvaror HBV förening UPA	0	40	0	0
Försäkringar				
Kapital- och pensionsförsäkringar	0	0	0	0
Långfristiga fordringar				
Häbo Marknads AB	0	0	6 089	0
Förlagslån 45936 Kommuninvest	3 788	3 788	3 788	3 788
Summa	15 961	15 961	19 081	12 992

Not 13

Bidrag till statlig infrastruktur	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Medfinansiering Citybanan	33 440	31 920	33 440	31 920
Avskrivning bidrag infrastruktur	-1 520	-1 520	-1 520	-1 520
Summa	31 920	30 400	31 920	30 400

Not 14

Förråd, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
10-årssmycke	30	30	30	30
Summa	30	30	30	30

Not 15

Exploateringsfastigheter	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Bokfört värde 1/1	31 863	70 720	31 863	44 814
Årets anskaffningar	13 178	0	13 178	0
Justering/försäljning av exploateringsfastigheter	-227	-283	-227	-283
Exploateringsfastigheter Häbo marknads	25 906	0	0	0
Summa	70 720	70 437	44 814	44 531

Not 16

Fordringar, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Eget kapital, VA	0	0	0	0
Kundfordringar	8 380	13 941	22 027	13 840
Andra kortfristiga fordringar	54 023	55 300	53 461	53 264
Avräkning skattekonto	14 279	7 330	14 069	7 060
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	29 048	12 962	27 621	18 762
Upplupna skatteintäkter och avgifter	22 082	22 954	22 082	22 954
Summa	127 812	112 487	139 260	115 880

Not 17

Kassa och bank, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Kassa	34	27	34	27
Plusgiro	63 029	63 422	0	26 699
Bank	981	2 323	981	2 323
Summa	64 044	65 772	1 015	29 049

Not 18

Eget kapital, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Ingående eget kapital	419 107	543 960	322 620	397 520
Förändring eget kapital obeskattad reserv	13 378	0	0	0
Årets resultat	111 475	54 238	74 900	65 635
Summa eget kapital Häbo kommun	543 960	598 197	397 520	463 155
Häbo kommun	388 330	453 966	397 520	463 155
Häbohus AB	153 577	161 588	0	0
Häbo Marknads AB	2 289	-18 295	0	0
Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Häbo	-236	938	0	0
Summa eget kapital koncern	543 960	598 197	397 520	463 155

Specifikation av egna kapitalet

Årets resultat	111 475	54 238	74 900	65 635
Resultatutjämningsreserv	14 700	14 700	14 700	14 700
Övrigt eget kapital	417 785	529 259	307 920	382 820
Varav särredovisning avfallsverksamheten	1 169	1 627	1 169	1 627
Summa	543 960	598 197	397 520	463 155

Not 19

Avsättningar pensioner, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Avsättningar för pensioner ingående balans	96 901	96 033	91 291	89 990
Ränteuppräknings	1 358	1 358	1 358	1 358
Basbeloppsuppräknings	-364	987	-364	987
Nya utbetalningar	-2 082	-2 355	-2 082	-2 355
Intjänad förmånsbestämd ålderspension	-233	1 415	-233	1 415
Nya efterlevande pensioner	239	239	513	239
Övrig post	-3 517	-1 233	-44	-6
Löneskatt pensioner	731	998	-449	-171
Summa	93 033	97 442	89 990	91 457
Pensionsförpliktelser				
Ingående balans	337 326	322 788	337 326	322 788
Ränte- och basbeloppsuppräknings	4 434	9 117	4 434	9 117
Gamla utbetalningar	-12 711	-13 175	-12 711	-13 175
Aktualisering	-1 597	1 227	-1 597	1 227
Övrigt	-960	-1 116	-960	-1 116
Förändring löneskatt	-3 704	-3 172	-3 704	-3 172
Summa	322 788	315 669	322 788	315 669

Senast avlästa aktualiseringsgrad: 87,0%

Kommunen har inga förpliktelser avseende särskilda avtalspensioner mot chefer eller medarbetare, utan erbjuder löneväxling till medarbetare som önskar det.

Not 20

Övriga avsättningar, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Avsättning med-finansiering Citybanan	22 420	11 210	22 420	11 210
Citybanan, årliga indexuppräknningar	405	0	405	0
Utbetalningar	-11 615	-11 210	-11 615	-11 210
Avsättning skatter Häbohus AB	6 456	5 441	0	0
Uppskjuten skatt Häbohus AB	8 091	8 931	0	0
Summa	25 757	14 372	11 210	0

Not 21

Långfristiga skulder, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Långfristiga låneskulder 1/1	1 448 475	1 392 575	689 575	633 675
Nya upptagna lån under året	50 000	103 600	50 000	100 000
Amorteringar under året	-105 900	0	-105 900	0
Utgående långfristig skuld	1 392 575	1 496 175	633 675	733 675
Förutbetalda anslutningsinkomster	48 572	50 674	48 572	50 674
Statliga investeringsbidrag	4 546	4 389	4 546	4 389
Övriga lån	32 000	32 000	0	0
Summa	1 477 693	1 583 238	686 793	788 738

Not 22

Kortfristiga skulder, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Eget kapital, VA	1 251	8 768	1 251	8 768
Kortfristiga skulder lån, räntor	5 439	1 794	1 840	1 794
Checkkredit Nordea	27 867	0	27 867	0
Skuld HMAB markförvärv	0	0	0	78 712
Leverantörsskulder	60 483	66 174	57 656	71 611
Personalens källskatt	11 723	12 215	11 455	11 968
Social- och skolsamfund	863	871	863	871
Kortfristiga skulder	27 673	38 720	13 576	15 999
Depositionsavgifter	623	623	623	623
Upplupna löneskulder	48 073	50 674	47 124	49 695
Arbetsgivaravgifter	13 858	14 513	13 198	13 822
Upplupen pensionsskuld	29 430	31 886	28 747	31 199
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	37 007	42 575	19 228	28 119
Förutbetalda kommunalskatt	4 172	7 301	4 172	7 301
Summa	268 462	276 114	227 600	320 482

Not 23

Borgen och ansvarsförbindelser, tkr	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Borgensättaganden				
Häbohus AB	0	0	759 000	759 000
Föreningar	8 427	10 266	8 427	10 266
Räddningstjänsten	0	0	3 500	3 500
Delsumma	8 427	10 266	770 927	772 766
Ansvarsförbindelser				
Bostadsrätter statlig kreditgaranti	700	0	700	0
Egnahem kommunal kreditgaranti	71	54	71	54
Ansvarsförbindelse Häbohus AB	135	135	0	0
Delsumma	906	189	771	54
Summa	9 333	10 455	771 698	772 820

Not 24

Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	Koncern 2016	Koncern 2017	Kommun 2016	Kommun 2017
Förändring EK obeskattad reserv	13 383	0	0	0
Avskrivning bidrag statlig infrastruktur	1 520	1 520	1 520	1 520
Summa	14 903	1 520	1 520	1 520

Driftredovisning

Verksamhetsnivå netto, tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse
Skattefinansierade verksamheter				
Kommunfullmäktige	-789	-1 347	-1 441	94
Stöd till politiska partier	-943	-978	-1 000	22
Valnämnden	0	-21	-7	-14
Revision	-992	-933	-1 139	206
Kommunstyrelsen	-136 989	-140 996	-149 697	8 701
Räddningstjänst	-19 075	-19 900	-19 900	0
Överförmyndarnämnd	-2 045	-1 828	-1 828	0
Bygg- och miljönämnd	-15 594	-17 084	-21 392	4 308
Barn- och utbildningsnämnd	-525 613	-564 835	-551 571	-13 264
Socialnämnd	-46 831	-49 673	-55 680	6 007
Vård- och omsorgsnämnd	-218 462	-231 532	-235 620	4 088
Summa skattefinansierade verksamheter	-967 333	-1 029 127	-1 039 275	10 148
Taxefinansierade verksamheter				
Avfallshantering	-763	458	0	458
Summa taxefinansierade verksamheter	-763	458	0	458
Finansförvaltning				
Pensions- och upplupna lönekostnader	-9 961	-20 187	-15 500	-4 687
Avskrivningar	-14 728	-3 300	-3 300	0
Internränta	27 369	22 975	24 205	-1 230
Exploatering och reavinster	12 589	20 363	0	20 363
Summa finansförvaltning	15 269	19 851	5 405	14 446
Finanskonton				
Skatteintäkter	999 543	1 039 046	1 029 720	9 326
Slutavräkning	-3 337	-3 128		-3 128
Statsbidrag och utjämning	39 752	46 160	39 347	6 813
Finansiella intäkter	3 774	76 529	2 500	74 029
Finansiella kostnader	-12 003	-12 103	-25 679	13 576
Summa finansiering	1 027 729	1 146 504	1 045 888	100 616
ÅRETS RESULTAT	74 902	137 686	12 018	125 668
Resultat som andel av skattenettot	7,2%	12,7%	1,1%	

Driftredovisningen visar avvikelser i förhållande till den budget som kommunfullmäktige beslutat för nämnderna för året. I driftredovisningen har interna transaktioner inte eliminerats. Bokslut för år 2016 har justerats för organisationsförändringar år 2017 för att öka jämförbarheten för nämnderna mellan åren.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

tkr	Budget 2017		Bokslut 2017		Justering pågående projekt till 2018	Budget netto-avvikelse
	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto		
Kommunstyrelsen	-8 098		-4 099	-4 099	-2 509	1 490
KS tekniska avdelning	-151 354	376	-92 820	-92 444	-56 417	2 493
Socialnämnd	-100				0	100
Bygg- och miljönämnd	-150		-253	-253	0	-103
Barn- och utbildningsnämnd	-6 024		-4 171	-4 171	-789	1 064
Vård- och omsorgsnämnd	-955		-989	-989	0	-34
Summa skattefinansierade verksamheter	-166 681	376	-102 332	-101 956	-59 715	5 010
Avfallsverksamhet	-1 570		-831	-831	-669	70
VA-verksamhet	-48 179		-30 598	-30 598	-17 579	2
Summa taxefinansierade verksamheter	-49 749		-31 429	-31 429	-18 248	72
Summa investeringar	-216 430	376	-133 761	-133 385	-77 963	5 082

Exploateringsinvesteringar

tkr	Budget 2017	Bokslut 2017		
	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Exploateringsinvestering i skattefinansierad verksamhet	-79 478	928	-48 298	-47 370
Exploateringsinvestering i taxefinansierad verksamhet	-25 572	676	-16 302	-15 626
Ökning omsättningstillgångar	-14 922	-	-4 954	-4 954
Summa exploateringsinvesteringar	-119 972	1 604	-69 554	-67 950

Exploateringsredovisning

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa och iordningställa mark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier. Där ingår också att bygga gemensamma anordningar som gator, grönområden, VA-anläggningar med mera som krävs för att marken ska vara byggbar.

Anläggningar på allmän plats det vill säga gator, parkmark, belysning, VA-anläggningar med mera som betjänar exploateringsområdena redovisas som anläggningstillgång och ingår i kommunens investeringsredovisning/budget. Inkomster som syftar till att finansiera dessa anläggningar ska periodiseras över tillgångens livslängd.

Den del av exploateringsfastigheten, det vill säga marken, som ska säljas, ska klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Resultatet från försäljningen av exploateringsfastigheter påverkar kommunens resultaträkning.

För varje nytt exploateringsprojekt behandlas budgeten i kommunstyrelsen där projektets ekonomiska resultat redovisas. Projekten redovisas till kommunstyrelsen när de avslutas. Under projektiden följs projekten upp med prognoser för det ekonomiska utfallet.

I tabellen nedan redovisas totalt nedlagda och prognostiserade utgifter i kommunens exploateringsverksamhet.

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster	337 217	352 919	17 304	17 353	49 383	29 736
Utgifter	-311 736	-348 683	-65 216	-129 629	-80 679	-69 554
SUMMA NETTOEXPLOATERING	25 481	4 236	-47 912	-112 276	-31 296	-39 818
Specifikation						
Anläggningsstillgång, skattefinansierat	-179 809	-200 239	-34 014	-57 216	-58 853	-48 298
Anläggningsavgift, skattefinansierat	124 203	113 127	5 624	5 674	14 569	928
Anläggningsstillgång VA	-63 439	-78 551	-17 912	-27 568	-17 956	-16 302
Anläggningsavgift VA	62 441	64 056	1 876	1 876	6 420	676
Utgift för omsättningstillgång	-68 488	-69 893	-13 290	-44 845	-3 870	-4 954
Minskning av omsättningstillgång	68 488	69 893	232	232	5 958	5 184
Summa till balansräkning	-56 604	-101 607	-57 484	-121 847	-53 732	-62 766
Intäkt att resultatföra	150 573	175 736	9 803	9 803	28 394	28 132
Kostnad att resultatföra	-68 488	-69 893	-232	-232	-5 958	-5 184
Summa till resultaträkning	82 085	105 843	9 571	9 571	22 436	22 948

Nettoexploateringen visar vilka inkomster och utgifter kommunen totalt sett har för årets exploatering i aktuella projekt. År 2017 uppgår inkomsterna till 29,7 miljoner kronor och utgifterna till 70,0 miljoner kronor. Sammanlagt är det 39,8 miljoner kronor i utgifter.

Hur detta påverkar kommunens balans- och resultaträkning visas i specifikationen i tabellen ovan.

48,3 miljoner kronor har använts till anläggningstillgångar som gator och parkmark, 16,3 miljoner kronor har använts till VA-anläggningar och 5,0 miljoner

kronor har använts till omsättningstillgångar, det vill säga mark som ska säljas. 1,6 miljoner kronor har inkommit som avgifter eller bidrag från exploatörer.

Flera av projekten har nu kommit till försäljning av mark, totalt uppgår till försäljningen för året till 28,1 miljoner kronor. Försäljningsresultatet, reavinsten, uppgår till 22,9 miljoner kronor efter att kostnader för markförsäljning dragits av.

Exploateringsredovisning per projekt Nedan redovisas kommunens pågående exploateringsprojekt.

01 Björnbro/Logistik Bålsta kvarter 3-4

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster	159 447	159 447	4 896	7 550		
Utgifter	-115 628	-115 628	-1 858	-30 561	-7 400	-6 568
Summa nettoexploatering	43 819	43 819	3 038	-23 011	-7 400	-6 568

Projektet Björnbro/Logistik Bålsta omfattar cirka 150 hektar mark i sex kvarter nordväst om tätorten och kommer att byggas ut under cirka 15 års tid. För kvarter 3 och 4 finns planuppdrag och avtal med exploatörer varför kvarter 3-4 är i planerings- och exploaterings-skedet. Detaljplan för kvarter 3 antogs i december 2015, överklagades och ligger vid årsskiftet hos Mark- och

miljööverdomstolen för prövning. För kvarter 4 pågår planläggning i samarbete med tilltänkt exploatör för del av kvarteret. Under året har infrastruktur (gata och VA) fram till järnvägen färdigställt för 6,6 miljoner för att möjliggöra väg- och VA-anlutning till tomt såld av Häbo Marknads AB.

02 Frösundavik etapp 1

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster	43 908	44 761	9 803	9 803	3 841	
Utgifter	-62 675	-64 171	-15 435	-25 823	-9 593	-5 782
Summa nettoexploatering	-18 767	-19 410	-5 632	-16 020	-5 752	-5 782

Frösundavik etapp 1 omfattar cirka 145 bostäder varav cirka 95 enbostadshus och 50 lägenheter. Kommunen bygger ny förskola om åtta avdelningar. Exploaterings-avtal och projektbudget med underskott på 18,8 miljoner kronor behandlades i kommunfullmäktige år 2015. Projektets totala netto väntas bli cirka -19,4 miljoner

kronor till följd av något ökade utgifter. VA-anlutnings-avgifter som väntades in i år, kommer nästa år. Projektet beräknas slutföras våren 2018, efter övertagande av infrastruktur från exploatören, möjligen kan försäljning av handelstomten dröja.

03 Draget

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster	75 932	75 932			9 849	5 531
Utgifter	-55 270	-79 600	-43 005	-67 489	-12 111	-13 531
Summa nettoexploatering	20 662	-3 668	-43 005	-67 489	-2 262	-8 000

Mark och infrastruktur i Dragets industriområde är i princip färdigställt hösten 2017. Marken är attraktiv och majoriteten av tomter har köpare. Långa handläggningstider hos lantmäteriet gör att över 90 procent av försäljningsintäkterna dröjer till 2018. Projektet budgeterades till ett överskott på 20 miljoner kronor men aktuell prognos visar underskott med 3,7 miljoner kronor. Problem med markförhållanden, projektering, masshantering, VA-dimensionering, brist i kontinuitet av

personella resurser gör att projektets ekonomi har försämrats väsentligt. Utredning pågår om det finns möjlighet att få ersättning för felaktig projektering. Dessutom har projektet belastats med ett par delprojekt som lämpligen borde hanterats inom ordinarie investeringsbudget. Slutrapporteringen kommer att visa orsaker till fördyring tydligare. Det fåtal tomter som inte är sålda kan generera ett högre pris till följd av högre marknadsvärde vilket kan förbättra utfallet.

04 Svarta Lutans väg

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster	3 331	6 191	3 331		6 191	5 860
Utgifter	-2 750	-2 623	-2 904	-2 530	-93	-93
Summa nettoexploatering	581	3 568	427	-2 530	6 098	5 767

Projektet avser anläggande av gata och utbyggnad av vatten- och avloppsledningar för att ansluta tre nya småhusomter i Eneby. Mark och infrastruktur är färdigställt och tomterna är sålda under 2017.

Marknadsvärdet på tomtmark har stigit vilket ger högre intäkt än beräknat. VA-anslutningsavgifter inflyter år 2018 och projektet kan därefter avslutas.

05 Viby Äng etapp E:2

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster			-33			
Utgifter		-47		-40	-7	-11
Summa nettoexploatering		-47	-33	-40	-7	-11

Exploateringsavtalet med Bålsta Småstadsutveckling gällande Viby Äng etapp E:2 godkändes av kommunstyrelsen år 2015. Området omfattar cirka 35 bostäder i småhus/parhus/radhus. Detaljplanen är laga kraft. Exploatören bygger ut området i deletapper och beräknar

avsluta under 2019. Exploatören bygger ut infrastruktur och överlämnar anläggningarna till kommunen efter godkänd slutbesiktning. Ingen budget har upprättats på grund av kostnadernas ringa omfattning.

06 Väppeby Äng

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster	43 149	55 138			25 552	16 741
Utgifter	-31 046	-41 908	-3 146	-3 146	-37 353	-34 650
Summa nettoexploatering	12 103	13 230	-3 146	-3 146	-11 801	-17 909

Exploateringsbudget antogs i april 2016 och projektet bedömdes då ge ett netto på 12,1 miljoner kronor. Totalentreprenör för utbyggnad av den kommunala infrastrukturen finns och utbyggnad pågår. Inom kvartersmarken bygger Håbohus AB och BoKlok AB 163 lägenheter respektive 86 lägenheter samt två gruppbestäder med elva lägenheter. Området är även tänkt att rymma en mindre förskola.

Markbearbetningskostnaderna har ökat på grund av svåra geotekniska förhållanden, vilket bland annat medfört krav på lättfyllnad samt stor volym massor som måste fraktas bort. Dessutom har projektet belastats med

några delprojekt som lämpligen borde hanterats inom ordinarie investeringsbudget, och därför har den typen av investeringar kopplat till VA och gång- och cykelvägar utanför exploateringsområdet lyfts ur projektet och ingår istället i kommunens ordinarie investeringsbudget. I och med det väntas projektet rymmas inom budgeterad nettoexploatering. Infrastrukturen färdigställs snabbare än väntat och slutligt färdigställande beräknas år 2019. Förlängningen av Lindegårdsvägen med ny gång- och cykelväg beräknas vara färdigställd och kunna öppnas hösten 2018. Försäljningsintäkter för de senare etapperna dröjer till 2018.

07 Mellanby

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster	1 450	1 450			1 450	676
Utgifter	-1 367	-1 367	-40	-40	-1 327	145
Summa nettoexploatering	83	83	-40	-40	123	821

Mellanby angränsar till Frösundavik. Exploatören utför lokalgata och VA-anläggningar i Mellanby och överlämnar dessa till kommunen utan ersättning. Budget antogs

i februari 2016 och väntas följas. Återstår att överta anläggningarna från exploatören och avsluta projektet, vilket väntas kunna ske under 2018.

08 Glastomten

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster					0	928
Utgifter		-339			-339	-1 270
Summa nettoexploatering		-339			-339	-342

Kommunen övertar infrastruktur i form av torg samt parkeringsplatser längs Stockholmsvägen som en följd av Håbohus byggnation av hyresrätter i området.

Kommunens nettoutgift är totalt 342 000 kronor, vilket inte budgeterats. Projektet är avslutat.

09 Bålsta centrum

Tkr	Total budget	Total prognos	Bokslut 2016	Bokslut tom 2016	Prognos 2017	Bokslut 2017
Inkomster	10 000	10 000			2 500	
Utgifter	-43 000	-43 000			-12 456	-7 794
Summa nettoexploatering	-33 000	-33 000			-9 956	-7 794

Exploateringsbudget för del av Bålsta Centrum etapp 1 antogs i februari 2017 och omfattar tillfälligt och permanent busstorg samt pendelparkering. Vidare ingår utgifter för projektering, upphandling, projekt- och bygglledning för gator, vatten- och avlopp, torg, gång-

och cykelväg med mera inom hela den första etappen. Parkeringsdäcket och ombyggnation av befintlig bussterminal har inte hunnit genomföras år 2017 varför en stor del av utgifterna dröjer till år 2018.

VA- och avfallsverksamhet

VA-verksamhet

Uppdrag och ansvarsområde

VA-enheten inom kommunstyrelsen ansvarar för den kommunala dricksvattenförsörjningen och avloppsvattenreningen i kommunen. Det finns två vattenverk, två avloppsreningsverk, högreservoar, flera pumpstationer samt vatten-, spill- och dagvattennät.

VA-verksamheten ska arbeta för ett långsiktigt säkerställande av dricksvattenförsörjningen och minimera störningar på miljö och egendom för både samhället och kommuninvånare via avloppsvattenhantering och vattendistribution.

VA-verksamheten ska finansieras av intäkter från abonnenternas avgifter för vatten, avlopp och dagvatten och särredovisas därför från kommunens skattefinansierade verksamhet, enligt VA-lagen.

Årets händelser

Utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp till Biskops-Arnö pågår och väntas vara klart i början på 2018. Utredning av kommunens framtida vatten- och avloppsförsörjning pågår.

Ekonomi

VA-verksamheten har ett resultat på 7,5 miljoner kronor. Det beror främst på senarelagda investeringar vilket gör att kapitalkostnaderna är 2,3 miljoner kronor lägre än budget. Det beror även på ökade intäkter med 1,6 miljoner kronor, lägre kostnader för entreprenörer och övriga kostnader med 959 000 kronor samt en bokföringspost på 2,7 miljoner kronor som var avsedd att korrigera befarat underskott i VA-fonden.

Det tidigare samlade underskottet i VA-fonden på 1,2 miljoner kronor ökar nu, efter årets resultat på 7,5 miljoner kronor, till ett samlat överskott på 8,8 miljoner kronor.

Resultaträkning

tkr	Not	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter			
Brukningssavgifter	1	45 568	50 138
Övriga intäkter		19	29
Anläggningsavgifter		1 899	2 885
Periodisering av årets anläggningsavgifter		-1 899	-2 885
Periodisering av tidigare års anläggningsavgifter		760	783
Förändring av investeringsfond		0	0
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (förutbetalda intäkter)		0	0
Interna intäkter (inom koncernen)	2	2 414	2 653
Summa intäkter		48 761	53 603
Verksamhetens kostnader			
Externa kostnader	3	-26 326	-28 914
Interna kostnader (inom koncernen)		-2 456	-2 678
Avskrivningar	4	-9 188	-9 007
Summa kostnader		-37 970	-40 599
Finansiella intäkter		1 453	1 231
Finansiella kostnader		-8 226	-6 718
Summa verksamhetens nettokostnad		-6 773	-5 487
Resultat före extraordinära poster		4 018	7 517
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat		4 018	7 517

Not 1

Brukningssavgifter tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Fast förbrukningssavgift VA	19 528	21 533
Rörlig förbrukningssavgift VA	26 032	28 650
Övriga ersättningar	8	-45
Summa intäkter	45 568	50 138

Not 2

Interna intäkter (inom koncernen)	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Fast förbrukningssavgift VA	781	851
Rörlig förbrukningssavgift VA	1 633	1 802
Summa intäkter	2 414	2 653

Not 3

Externa kostnader tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Personalkostnader	-7 741	-9 286
Övriga kostnader	-18 585	-19 335
Summa kostnader	-26 326	-28 621

Not 4

Avskrivningar tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Bålsta vattenverk	-603	-602
Skokloster vattenverk	-112	-112
Bålsta reningsverk	-5 953	-5 950
Skokloster reningsverk	-64	-64
Högreservoaren	-8	-8
Bålsta ledningar	-1 931	-1 983
Skokloster ledningar	-57	-61
Larm och kommunikation	-285	-50
Bålsta pumpstationer	-101	-101
Bålsta dagvattendammar	-59	-59
Bilar och inventarier	-15	-17
Summa kostnader	-9 188	-9 007

Balansräkning

tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Tillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	272 510	302 871
Maskiner och inventarier	25	20
Summa anläggningstillgångar	272 535	302 891
Lån till kommunen	48 572	50 674
Summa finansiella anläggningstillgångar	48 572	50 674
Summa tillgångar	321 107	353 565
Eget kapital och skulder		
Eget kapital ingående värde	-2 767	1 251
Årets resultat	4 018	7 517
Summa eget kapital	1 251	8 768
Pensioner	0	0
Summa avsättningar	0	0
Lån av kommunen	271 284	294 123
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	48 572	50 674
Summa långfristiga skulder	319 856	344 797
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	0
Övriga skulder, semesterlöneskuld	0	0
Summa kortfristiga skulder	0	0
Summa eget kapital och skulder	321 107	353 565

Investeringar

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget avvikelse
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	11 293	48 179	30 598	-17 581
Summa	11 293	48 179	30 598	-17 581

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	21 184	22 897	21 044	-1 853
Interna intäkter	1 200	300	2 112	1 812
Summa intäkter	22 384	23 197	23 156	-41
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	-27	0	0	0
Personalkostnader	-4 106	-4 488	-4 184	304
Övriga kostnader	-17 203	-17 983	-16 038	1 945
Interna kostnader	-1 811	-726	-2 475	-1 749
Summa kostnader	-23 147	-23 197	-22 697	500
Resultat	-763	0	459	459

Investeringar

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	-1 144	-1 570	-831	739
Summa	-1 144	-1 570	-831	739

Avfallsverksamhet Uppdrag och ansvarsområde

Avfallsenheten inom kommunstyrelsen ansvarar för att transportera hushållsavfall och liknande avfall inom kommunen till en behandlingsanläggning samt att avfallet återvinns eller bortskaffas. Verksamheten arbetar för en långsiktigt hållbar avfallshantering.

Avfallsverksamheten ska finansieras av intäkter från avgifter och särredovisas därför från kommunens skattefinansierade verksamhet.

Årets händelser

En översyn av öppettiderna och besöksstatistiken på återvinningscentralen har resulterat i förändrade öppettider på vardagarna och en begränsning av besök till 100 besök per år. Mer personal på plats samtidigt ger en bättre sortering av avfallet och ökad service till besökarna.

En ny mer miljöstyrande avfallstaxa infördes från 1 maj. Kundens valfrihet avseende servicegrad har utökats.

För att öka mängden utsorterat matavfall har avfallsenheten under våren delat ut en årsförbrukning av matavfallspåsar till hushållen.

Ekonomi

Avfallsverksamheten har ett resultat på 458 000 kronor. Främst för lägre personalkostnader med 304 000 kronor. Kostnaden för entreprenörer och övriga kostnader är lägre än budget med 300 000 kronor samtidigt som kapitalkostnaderna är något högre än budget med 106 000 kronor.

Det tidigare samlade överskottet i avfallsfonden på 1,2 miljoner kronor ökar efter årets resultat till ett samlat överskott på 1,6 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen uppfyller tre av sex mål under 2017. Ökad digitalisering, kundfokus och samverkan samt förbättrade mallar och rutiner leder till ökad effektivitet och kvalitet i kommunstyrelsens verksamheter. Energi-effektiviseringen i kommunens fastigheter och verksamheter ökar och exploateringsverksamheten ger totalt ett ekonomiskt överskott. Målet för god planberedskap för nya företagsetableringar och bostäder bedöms inte som uppfyllt eftersom det inte planlagts tillräckligt mycket mark för näringslivsetablering. Andra mål som inte uppfylls

helt är att ge alla i Håbo goda förutsättningar att må bra och utvecklas samt vara en attraktiv arbetsgivare.

Förberedelserna för Bålsta centrum utveckling fortsätter med utredningar och projekteringar för området runt järnvägsstationen. Den nya kommunövergripande översiktsplanen kommer ut på samråd. Flera nya bostadsområden byggs eller är i planeringsstadiet såsom Frösundavik, Väppeby Äng, Mellanby och Viby Äng.

Dragets verksamhetsområde färdigställs och tomter är säljklara, samtidigt pågår planering för verksamhetsmark i Dragelund och Lillsjön.

Simhallens öppnar rehabbassängen igen efter renovering och Gröna Dalens konstgräsplan får nytt gräs.

Flera gator och cykelvägar får ökad trafiksäkerhet och tillgänglighet. Nya cykelvägar byggs längs Dalvägen och Viby Äng.

Utbyggnaden av kommunalt VA till Biskops-Arnö pågår.

Kommunstyrelsen har liksom förra året hållit sig inom tilldelad budget. Den skattefinansierade verksamheten har ett överskott på 9 miljoner. De avgiftsfinansierade verksamheterna vatten och avlopp (VA) och avfall har ett överskott på 8 miljoner kronor.

Uppdrag och ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har uppsiktsplikt över nämnderna. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter samt har uppsikt över de verksamheter som bedrivs av kommunala bolag. Kommunstyrelsen förbereder alla ärenden som ska tas upp i fullmäktige.

I verksamheten finns kommunens centrala funktioner för sekretariat, kvalitetssamordning, säkerhet, upphandling, kommunikation, ekonomi, löneadministration, personal- och arbetsgivarfrågor, IT samt ett kontaktcenter.

Kommunens tekniska avdelning, avdelningen för kultur och livsmiljö samt plan- och utvecklingsavdelningen ingår i kommunstyrelsens verksamhet. Inför 2018 finns planer på att plan- och utvecklingsavdelningens organisation ska överföras från bygg- och miljönämnden till kommunstyrelsen.

Årets händelser

Plan och utveckling

Året inleds med ett förslag till ny kommunövergripande översiktsplan. I januari och februari hålls välbesökta samrådsmöten i Bålsta och Skokloster. På Håbo bibliotek

ordnas en utställning av planförslaget vid ett tiotal tillfällen där kommuninvånarna och kommunen får möjlighet att ha en dialog. Det ska leda till en revidering inför utställningen som planeras 2018.

Bålsta centrumprojektets etapp 1 utvecklas under året med ytterligare underlag för trafik, vatten och avlopp samt buller. Projekteringen fortsätter för pendlar-parkering, bussterminal, gator och vatten och avlopp med mera. Ett av bostadskvarteren revideras för att ge plats åt en hållbar bussterminal. Förberedelser pågår för att riva byggnader som berörs av projektet. Det handlar om Vänthallen vid stationen, klubb Myran och gång- och cykeltunneln. Planförslaget granskas under 2018.

Arbetet med Tvåhusplanen i centrala Bålsta är intensiv under slutet av året. Planen är att området ska få cirka 500 lägenheter med karaktären av en trädgårdsstad. Marken ägs privat. Efter granskningen av planen får genomförandefrågor stort fokus tillsammans med exploaterarna. Exploateringsavtal ska finnas innan förslaget för detaljplanen kan antas, något som planeras första kvartalet 2018. Andra bostadsprojekt som kan nämnas är Kalmarsand, Björkvallen, Gästis, Viby Äng

och Bovieran i Bålsta. Nya projekt för verksamhetsmark är Dragelund och Lillsjöns Företagspark där planen är att möjliggöra en större dagligvaruhandel.

Större byggprojekt som kan nämnas är Frösundavik där entreprenören delvis färdigställer och startar övriga etapper. En förskola med åtta avdelningar byggs och beräknas vara klar 2018. Bostadsprojektet i Frösundavik fortskrider väl. I Mellanby blir det totalt 21 nya bostäder.

I Dragets verksamhetsområde blir infrastrukturen med gator och vatten och avlopp i stort sett klara under sommaren. Många företagare är intresserade av att köpa mark men bara ett fåtal har sökt bygglov.

NCC har börjat förbereda för mottagning av bergkross via båt i Toresta. Bergmaterialet hanteras och lagras i det gamla berglagret som ligger i Upplands Bro kommun medan hamnverksamheten ligger i Håbo kommun. Tillsynen samordnas av kommunerna.

Personalavdelningen

Under en dryg tvåårsperiod har samtliga tjänster inom personalenheten bytt befattningshavare inklusive avdelningschef.

Revisionen har granskat kommunens arbete med personal- och kompetensförsörjning och rekommenderar ett antal åtgärder.

Administrativa avdelningen

Håbo kommun har anslutit sig till Mina meddelanden och skolfederationen. Privatpersoner som är anslutna får nu vissa fakturor via Mina meddelanden. Det finns nu system för att arbeta med ITs förvaltningsmodell. Arbetet med säkerhetsklassning av information påbörjas.

Plattformen för virtuella servrar har bytts ut vilket medfört färre driftstopp. Ett nytt system för trådlös access har börjat införas och Fridegårdsgymnasiet och kommunhuset får den nya tekniken. I kommunhuset installeras nya switchar för bättre prestanda.

Digitala ärendeflöden för olika ärenden inom kommunstyrelsens förvaltning etableras. Det blir en helt digital ärendekedja vilket underlättar handläggningen. Ett webbdiarium har upphandlats för införande under 2018. Dessutom pågår arbete med att digitalisera sammanträdeshanteringen och ett digitalt voteringsystem till kommunfullmäktige upphandlas.

Kommunstyrelsens verksamhetsövergripande dokumenthanteringsplan uppdateras för digital dokumenthantering och bevaring. Även kommunens arkivbestämmelser uppdateras och moderniseras.

Informationen i kommunens beställningssystem förtydligas för att göra det lättare att beställa och fler leverantörer ansluts till systemet. Avtalsdatabasen kvalitetssäkras för att ge verksamheterna en snabb bild av innehållen i avtalen.

Håbomässan blir lyckad och medborgarna får bland annat se byggplaner och ställa frågor till tjänstemän på kommunen. Temat är "Det goda livet i Håbo".

Försvarsövningen Aurora hanteras genom en stor kommunikationsinsats för att undvika oro och minska påverkan på invånarnas vardag under övningen. Vid flera tillfällen har Håbo rankats högst på Facebook av Sveriges kommuner enligt LikeAlyzer, ett verktyg som mäter närvaro, engagemang och hur snabbt besökare på sidan får svar via Facebook.

Håbo kommun deltog i den internationella militärövningen Aurora 2017.

Under året har kontaktcenter arbetat med att digitalisera enheten. Bland annat integreras mejlen i telefonin vilket innebär att ärenderegistreringen blir effektivare.

Kultur och livsmiljö

Kultur och Bibliotek anordnar ett hundratal aktiviteter, både själva och i samarbete med andra. Inkluderings- och människorätsfrågor får ett stort fokus. Integration, HBTQ, ungas delaktighet och funktionsvariationer är områden där avdelningen särskilt utvecklar sitt arbete. Litteraturfestivalen #FestLITT genomförs för första gången med skrikkarverkstäder, barnaktiviteter och författarbesök. Tre nya minibibliotek öppnades, Badbibblan på simhallen och ett på vardera fritidsgård. En finsk rödbjörk planterades inför Finlandsårsjubileum och i samband med självständighetsdagen hölls en fest.

Simhallens rehabassäng öppnas igen efter renovering och Gröna Dalens konstgräsplan får nytt gräs. Det totala stödet till föreningar utreds vilket ligger till grund för ett kommande förslag om nya regler för bidrag, taxor och avgifter. Den nya skejthallen öppnar i januari. Även en aktivitets-hall i IP-gallerian öppnar. I oktober genomförs den årliga demokratidagen och ungdomsrådet får en nystart med många nya delegater.

Nationaldagsfirande i Skokloster och Håbo Festdag genomförs under året.

Tekniska avdelningen

För att förbättra tillgängligheten runt Bålsta centrum byggs en ny gångbana och busshållplatsen på Plommonvägen-Dalstigen byggs om.

Övergångsställen på Kalmarleden mot Futurumskolan byggs om för att öka trafiksäkerheten.

Grusparkeringen vid Gröna dalen får fler parkeringsplatser för att fler fordon ska få plats. Anledning är ombyggnationen vid resecentrum.

Slyröjning vid Vibyspåret utförs under våren för att det ska bli bättre sikt, förhindra inväxning och att öka den upplevda tryggheten.

Gångbanan längs Centrumvägen får parksoffor och planteringskärl för bättre tillgänglighet och en vackrare offentlig miljö.

Under försommaren färdigställs ombyggnationen av Dalvägen för att skapa en trafiksäker miljö för oskyddade trafikanter.

Cykelparkeringar för pendlare anläggs vid busshållplatsen i Råbydal.

En beachvolleyplan anläggs i närheten av poolen i Slottsskogen. Slottsskogens samfällighet har ansvar för drift och underhåll.

Pedagogiskt centrum på Gröna Dalensskolan färdigställs. Byggnaden av Västerängsskolans kök och matsal upphandlas och entreprenör utses.

Nytt ridhus vid Lundby gård upphandlas och entreprenör utses.

Återvinningscentralen ändrar öppettider på vardagarna och antalet besök begränsas till 100 per år. Samtidigt är mer personal på plats vilket gör att sorteringen av avfall blir bättre och servicen till besökarna ökar. En avfallstaxa med fokus på miljö införs i maj. Den ökar även kundens möjlighet att välja nivå på sin service. För att öka mängden utsorterat matavfall delas en årsförbrukning av matavfallspåsar ut till hushållen.

Utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp till Biskops-Arnö pågår och väntas vara klart i början på 2018. En utredning av kommunens framtida vatten- och avloppsförsörjning pågår.

Samtlig lokalvårdspersonal utbildas i golvvård utan kemikalier och behandling av stengolv. Minskad mängd kemikalier ger positiv effekt för medarbetarnas arbetsmiljö.

Måluppfyllelse Attraktiva Håbo

God planberedskap för nya företagsetableringar och bostäder ■ **Inte uppfyllt**

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
■ Kommunen ska ha planlagd mark för näringslivsetableringar (kvm)	-	-	1 300 000	90 000
● Antagna detaljplaner för bostäder ska minst täcka behovet enligt bostadsförsörjningsprogrammet	-	170%	100%	200%

Vid årsskiftet finns detaljplaner som gör det möjligt att bygga drygt 550 nya bostäder i Håbo kommun. Enligt bostadsförsörjningsprogrammet ska 150–200 bostäder byggas per år. Byggrätterna täcker behovet till 170–200 procent.

Planberedskapen för etablering av verksamheter är inte lika bra. Det finns ett fåtal lediga tomter inom Dragets industriområde och cirka 7 hektar i Lillsjöns företagspark.

Detaljplanen för kvarter 3 i Logistik Bålsta på cirka 30 hektar är antagen av kommunen. Mark- och miljödomstolen beslutar den 7 april 2017 att upphäva kommunens beslut. Kommunen har i sin tur överklagat och ärendet prövas i mark- och miljööverdomstolen. Inget

beslut fattas innan årsskiftet. Planering pågår för kvarter 4, på cirka 14 hektar, i Logistik Bålsta. Samtidigt inleds ett arbete för planläggning av kvarter 5 och 6. Ett planprogram för Dragelund håller på att tas fram och det nya verksamhetsområdet med bra möjlighet att skylta mot E18 förväntas innehålla cirka 65 hektar.

Målet om planberedskap för bostäder anses uppnått. Om detaljplanen för Logistik Bålsta kvarter 3 vinner laga kraft vid beslut i mark- och miljööverdomstolen så är målet uppfyllt även vad gäller mark för verksamheter. Beslut fattas först i januari 2018 och därmed är bedömningen att målet för verksamhetsmark inte är uppfyllt vid årsskiftet.

Alla i Håbo skall ges goda förutsättningar att må bra och utvecklas. ■ Inte uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Antalet nya riktade insatser som påverkar förutsättningarna för en meningsfull fritid för unga.		74	8	16
— Ranking i Årets Ungdomskommun, KFUM	169	208	80	-
◆ NRI - Medborgarnas syn på fritidsmöjligheter		55	55	54
■ NRI - Medborgarnas syn på möjlighet till bra boende, utbud av boendeformer och trivsam bebyggelse	52	50	58	50
◆ NMI - Medborgarnas syn på idrotts- och motionsanläggningar	59	58	58	54
■ NMI - Medborgarnas syn på kulturverksamheten	57	57	57	50

Ranking i Årets Ungdomskommun, KFUM genomfördes inte under 2017.

Måltalet för nyckelindikatorn "att skapa nya riktade insatser för en meningsfull fritid för unga" uppfylls i augusti. 16 nya riktade insatser genomförs under året. Ungdomscafé för äldre ungdomar, spontanaktivitetshall och skejthall på IP gallerian, workshop i kreativt skrivande för gymnasieungdomar, serieworkshop, låtskrivarverkstad, bokfika, rastpoesi och läxhjälp är några exempel.

De fyra nyckelindikatorerna som baseras på medborgarundersökningen visar att samtliga indikatorer är lägre än målsättningen. Medborgarnas syn på fritidsmöjligheter ligger på ungefär samma resultatnivå som senaste året men är lägre i jämförelse med rikssnittet. Resultatet liknar det i andra förortskommuner. Hos föreningar och enskilda kommuninvånare finns behov av ökad tillgång till hallar, ishall och utomhusanläggningar samt utställningsytor. Det finns också behov av ökat utbud av allmänculturverksamhet. Det märks även i medborgarnas bedömning av kommunens fritidsanlägg-

ningar som fått ett lägre betyg än tidigare år och markant lägre än rikssnittet. Även synen på kulturverksamheten har i år ett sämre resultat än tidigare och skillnaden mot rikssnittet är stort. Medborgarnas syn på möjlighet till bra boende, utbud av boendeformer och trivsam bebyggelse ligger på samma nivå som förra året och precis under rikssnittet.

Med dessa resultat som bakgrund bedöms inte målet som uppfyllt.

Måluppfyllelse Kvalitativa och effektiva Håbo

Håbo kommun är en attraktiv arbetsgivare

■ Inte uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
◆ Nyckeltalsinstitutets Attraktiv arbetsgivar-index AVI.	102	98	105	97
■ Korttidsfrånvaro	4,1%	3,9%	3,5%	4,1%
◆ Hållbart medarbetar-engagemang		80	85	79

Håbo kommun har en ranking på 97 poäng utifrån de 9 nyckeltal som vägs samman i Nyckeltalsinstitutets årliga sammanställning (underlag 2016). Resultatet ligger inte i nivå med måltalet och en poäng under föregående års resultat.

Den totala sjukfrånvaron har minskat något men korttidssjukfrånvaron var vid mätillfället 3,9 procent vilket är lite högre än medianvärdet för samtliga medverkade kommuner som är 3,7 procent. Långtidssjukfrånvaron är 4,4 procent vilket är lägre än 4,8 procent som är medianvärdet för alla deltagande kommuner. Nyckeltalsinstitutet ser ett starkt samband mellan långtidssjukfrånvaro och antalet anställda per chef. Håbo kommun har i genomsnitt 18,2 tillsvidareanställda per chef (20,5). Nivån är lite under medianvärdet som är 19,6 för

Trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid Futurumskolan.

kommuner som deltagit. Även området som handlar om lika karriärmöjligheter har utvecklats positivt och visar att 73 procent av cheferna är kvinnor i förhållande till 81 procent av de anställda som är kvinnor. Negativa förändringar består av att fler anställda slutat samt i stället ökad övertid.

I december deltog 830 medarbetare i en undersökning för att kartlägga HME (Hållbart medarbetarengagemang). HME redovisas som ett indexvärde inom tre delområden samt i sin helhet. Antal svarande har gått upp avsevärt från förra årets 505 svarande vilket gör att resultatet är mer representativt för helheten. Årets resultat ligger på ungefär samma resultatnivå som förra året och är i nivå med rikssnittet. Indexet för styrning har gått upp från 75 till 79:

- » Totalindex 79 HME (förra året 80, riksgenomsnitt 79)
- » Ledarskapsindex 79 (förra året 82, riksgenomsnitt 79)
- » Motivationsindex 81 (förra året 82, riksgenomsnitt 80)
- » Styrningsindex 79 (förra året 75, riksgenomsnitt 79)

Även om resultat står sig bra i jämförelse med andra kommuner är måltalen för nyckelindikatorerna inte uppfyllda. Den sammanfattande bedömningen är därför att målet inte är uppfyllt.

Öka effektiviteten och kvaliteten inom samtliga kommunstyrelsens verksamheter genom ständiga förbättringar. ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Andel enheter som under året genomfört effektiviserings- och/eller kvalitetsförbättringsinsatser.			100%	100%
■ E-handeln ska öka med 20%, värde i tkr.		18 978	22 773	20 463
● Användningen av e-tjänster, antal transaktioner	915	1 650	2 300	2 650
■ Användningen av e-tjänster, antal e-tjänster	43	48	75	52

Verksamheterna arbetar löpande med effektiviseringar och kvalitetsförbättringar och det är en del i arbetet med ständiga förbättringar. Digitalisering, samverkan och kundfokus, mallar och rutiner är nyckelord när årets insatser summeras. Kontaktcenter digitaliserar all sin hantering vilket gör att allt arbete, förutom att bemanna receptionen, är helt platsberoende. Allt fler uppgifter handläggs av kontaktcenter istället för inom en specifik verksamhet vilket medfört en ökad tillgänglighet och effektivitet för medborgare och brukare. Inom fritidsgårdsverksamheten anpassas öppettider, bemanning, verksamhet, kompetens och lokaler för att bättre möta målgruppernas behov och önskemål. Samtliga verksam-

heter genomför under året förändringar i mallar och rutiner för ökad effektivisering och/eller kvalitet.

E-handeln utvecklas inte i samma takt som förra året. Det beror på besvär med anslutningar och förändringar i leverantörens system. Även personalomsättning under året påverkar resultatet då fokus ligger på att klara grundverksamheten snarare än utveckling. Resultatet är avsevärt bättre än tidigare men målsättningen nås inte fullt ut.

Medborgarnas användande av e-tjänsterna ökar och målsättningen för helåret nås med god marginal. Den goda utvecklingen beror på att våra kommuninvånare är vana att använda IT i kombination med kommunikation av aktuella e-tjänster. En blygsam mängd nya e-tjänster har utvecklats trots fokus på internkommunikation och uppsökande verksamhet.

Årets visar på en god utveckling av effektiviserings- och kvalitetsförbättringsinsatser. Användandet av e-tjänster överträffar målsättningen med god marginal. E-handel och antalet e-tjänster visar också på en positiv utveckling jämfört med tidigare år och med andra kommuner, även om målsättningarna inte nåddes fullt ut. Den sammanfattande bedömningen är att målet nås för året då samtliga nyckelindikatorer uppvisar en positiv utveckling även om två av fyra inte når de högt ställda målen fullt ut.

Måluppfyllelse Hållbara Håbo

Öka energieffektiviseringen i kommunens fastigheter och verksamheter ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Elförbrukning/kvm ska minska med 1% årligen		95,2	115	88,8
■ Fjärrvärmeförbrukning/kvm ska minska med 1% årligen		71,6	70,9	73,2

Bytet av gamla ventilationsaggregat slutförs och visar på minskad elförbrukning, även om hela effekten kommer nästa år. Efter vissa justeringar kommer insatserna ge full effekt och bidra till en minskad elförbrukning. Under året kopplas värmepump till fjärrvärme istället för el i ishallen. Det gör att förbrukningen av fjärrvärme ökar medan förbrukningen av el minskar avsevärt. Baserat på den samlade energieffektiviseringen och omställning från el till fjärrvärme bedöms målet som uppfyllt.

Måluppfyllelse

Håbo en kommun med sund ekonomi

Exploateringsprojekt skall totalt sett ge ett ekonomiskt överskott ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Försäljning av kommunens mark ska ske till som minst marknadspris.		100%	100%	100%
— Exploateringsprojekt på kommunens egen mark ska ge ett ekonomiskt överskott vid försäljning på som minst 15 procent.		100%	100%	-
— Vid exploateringsprojekt på privatägd mark ska kommunens utbyggnad av allmän infrastruktur ha full kostnadstäckning			100%	-

Inget nytt exploateringsprojekt startas eller slutredovisas under året. Därför ger de två berörda indikatorerna inget utfall för 2017. Eftersom indikatorn som handlar om att "försäljning av mark ska ske till minst marknadspris" anses uppfylld så gör det att även att målet i sig bedöms uppfyllt.

Kommunen fattar beslut om exploateringsbudget för Bålsta centrum etapperna 0 och 1. Budgeten gäller endast kostnad för förberedelsearbeten för att göra marken bygg- och säljbar. Först under 2018 kan en fullständig exploateringsbudget som inkluderar såväl kostnader som intäkter arbetas fram.

Projekt som just nu genomförs följs upp. Det går att konstatera att några av dem inte kommer klara måluppfyllelsen när de ska slutredovisas. Det har dock gått så pass långt att det inte är möjligt att avbryta de projekten. Det kommer påverka kommande års måluppfyllnad. Till exempel är Frösundavik, ett projekt som startade för flera år sedan, och som nu går mot färdigställande. Där räknade kommunen från början med ett underskott. Även delar av Logistik Bålsta har utgått från att ett ekonomiskt underskott är accepterat. Det ekonomiska resultatet för Draget går mot ett underskott på grund av kostsam masshantering, brister i projektering och liknande.

Håbo kommun deltog i Krisberedskapsveckan 2017. Foto: Thomas Henrikson, MSB

Mått Resurser

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Beläggningsunderhåll, kr/inv	13	60	420	284
Gatubelysning, kr/inv	274	343	312	303
Vinterväghållning, kr/inv	446	171	350	244
Avhjälpande underhåll, fastigheter - fakturerad kostnad kr/kvm	73	70	70	65
Planerat underhåll, fastigheter - fakturerad kostnad kr/kvm	118	60	75	105

Beläggningsunderhåll, kr/inv

Beläggningsarbeten kan inte utföras som planerat på grund av att arbetet med upphandlingen försenas.

Vinterväghållning, kr/inv

Vintern under perioden januari-april och november–december är mycket mild med få uttryckningar. Halkbekämpning utförs vid lite färre tillfällen än andra år. Kostnaden för sandupptagning är på normal nivå.

Avhjälpande underhåll, fastigheter – fakturerad kostnad kr/kvm

Avhjälpande underhåll gäller åtgärder efter vattenläckor och skadegörelse samt några mindre renoveringar. Minskad skadegörelse och andra oförutsedda händelser bidrar till minskade kostnader.

Planerat underhåll, fastigheter – fakturerad kostnad kr/kvm

Planerat underhåll följer till stor del underhållsplanen. Viss omprioritering i planeringen har gjorts på grund av hög belastning hos våra entreprenörer. De åtgärder som genomförs, så som byte av belysningskällor och ventilationsaggregat, har stor positiv påverkan på elförbrukningen.

Produktion

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Producerad mängd dricksvatten, tusen m ³	1 511	1 675	1 500	1 575
Renad mängd avloppsvatten, tusen m ³	2 100	2 290	2 100	2 150
Antal VA-abonnenter, stycken	5 932	5 938	6 000	5 971
Antal besök på biblioteket	117 616	137 095	137 000	141 563
Leverantörstrohet, procent	-	72,7%	75%	78%
Area inhyrda verksamhetslokaler, kvm BRA	12 502	14 122	13 400	14 341
Area kommunägda verksamhetslokaler, kvm BRA	95 074	95 074	96 000	95 235
Antal besök vid återvinningscentralen	100 223	103 233	105 000	95 721
Hushållsavfall, kg/inv	212	207	210	195
Grovavfall, kg/inv	324	320	340	327
Förpackningar, kg/inv	63	73	73	70

Antal besök på biblioteket

Antalet besök på biblioteket är 122 233 fysiska besökare och 19 330 besökare på bibliotekets webb.

Area inhyrda verksamhetslokaler, kvm BRA

Futurum har hyrt paviljonger på grund av ombyggnationen. Paviljongerna ingår i den totala ytan för inhyrda verksamhetslokaler. Hyreskostnaden finns budgeterad hos barn och utbildningsnämnden. En mindre föreningslokal som hyrs lämnas sista september.

Antal besök vid återvinningscentralen

Villahushållens besök minskar jämfört med 2016. Det går ännu inte se om begränsningen av besök har slagit igenom.

Hushållsavfall, kg/inv

Mängden hushållsavfall minskar något jämfört med 2016. Det gäller både brännbart avfall och matavfall.

Verksamhetsresultat

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Nyttjandegrad, ishall		91	75	78
Nyttjandegrad, inomhusanläggningar exkl sim- och ishall		83	75	80
Nyttjandegrad, utomhusanläggningar		21	75	75
Andel besvarade externa samtal i kontaktcenter inom 60 sek	64	81	80	81
Andel ärenden som kan hanteras och avslutas av kontaktcenter	44	36	55	58
Självskattat allmänt hälsotillstånd, kvinnor		70	73	70
Självskattat allmänt hälsotillstånd, män		73	76	73
Självskattat allmänt hälsotillstånd, flickor		74	80	57
Självskattat allmänt hälsotillstånd, pojkar		95	95	89
Upplevd otrygghet, kvinnor		37	20	37
Upplevd otrygghet, män		9	5	9
Upplevd trygghet, flickor		29	50	39
Upplevd trygghet, pojkar		54	75	59
ANDT - antalet insjuknande i hjärtinfarkt per 100 000 invånare.		266	260	266
ANDT - andel av åk 7 som aldrig rökt, flickor		87	90	86
ANDT - andel av åk 7 som aldrig rökt, pojkar		87	90	83
Nöjdhet med kommunens insatser inom Finskt förvaltningsområde		4,7	3	4,7
NMI - gång och cykelvägar	53	53	55	55
NMI - gator och vägar	55	54	55	57
NMI - vatten och avlopp	75	72	75	75
NII - Medborgarnas nöjdhet med kommunens information	55	51	55	50
Kommunens webbinformation till medborgarna	83	72	85	84
NMI - Biblioteksverksamheten	7,7	7,7	7,9	7,6
NMI - Sophämtning	7,1	7	7,2	7,1
NMI - tillgängligheten till återvinningscentralen	8,3	8	8,3	8

Nyttjandegrad, ishall

78 procent inkluderar skoltider/dagtider under veckorna. Nyttjandegrad för föreningstid är 90 procent.

Nyttjandegrad, inomhusanläggningar exkl sim- och ishall

Andelen utnyttjade timmar i de olika hallarna varierar. De mindre gymnastiksalarna såsom Rungården och Mansängen har en betydligt lägre nyttjandegrad än Gransätterskolans sporthall. Den begränsade ytan i de små salarna gör det svårt för flera idrotter att välja det alternativet. Slottsskolans hall i Skokloster är den hall som har högst och jämnast nyttjandegrad på 89 procent. De större sporthallarna har nästan 98 procent beläggning, de mindre hallarna har en lägre beläggningsgrad. Fredagskvällar och tider efter klockan 21 är minst attraktiva.

Nyttjandegrad, utomhusanläggningar

Det är en ojämn belastning av de olika fotbollsplanerna. Nyttjandegraden är mycket högre än redovisat då planerna även används för spontanidrott som inte bokas. Konstgräsplanen har en längre säsong än övriga planer. De yngre lagen flyttar sin träning inomhus tidigare än lag med äldre spelare. Under senare delen av september minskar användningen drastiskt.

Under försäsongen, mars/april, finns bara konstgräset på Gröna Dalen tillgängligt. Under 2017 används även spontanplanen vid Frösundavik för yngre lag under försäsongen.

Självskattat allmänt hälsotillstånd, flickor

Visar hur stor andel flickor i årskurs 7 som svarat att de "mår bra" eller "mår mycket bra" i Lärande för hållbar utveckling (LHU) och som har Håbo som hemkommun. Betydligt färre flickor mår bra eller mycket bra jämfört med resultatet i LHU året innan.

Självskattat allmänt hälsotillstånd, pojkar

Visar hur stor andel pojkar i årskurs 7 som svarat att de "mår bra" eller "mår mycket bra" i LHU och som har Håbo som hemkommun. Färre pojkar mår bra eller mycket bra jämfört med resultatet i LHU året innan.

Upplevd trygghet, flickor och pojkar

Visar hur stor andel flickor och pojkar i årskurs 7 som svarat att de känner sig trygga i sitt bostadsområde på kvällen och natten. Fler flickor och pojkar i årskurs 7 känner sig trygga i sitt bostadsområde på kvällen och natten.

Nöjdhet med kommunens

insatser inom Finskt förvaltningsområde

Nöjdhetsenkät om finsk filmvisning. Sju av åtta som svarar tycker att finsk film är ett bra sätt att inspirera användning av finska språket. Resultatet redovisas för sverigefinska samrådet. Medelbetyget om läsecirkelns deltagandes nöjdhet var 4,5 enligt en enkät. Högsta möjliga betyg var 5. En nöjdhetsenkät avseende finsk sång och musikträffar på Solängens demensboende har genomförts och 27 personer gav aktiviteten ett snittbetyg om 4,85 av 5 möjliga. Snittbetyget för samtliga nöjdhetssenkäter är 4,7 för hela 2017.

NMI - Biblioteksverksamheten

Ett skäl till den lilla minskningen kan vara de oroligheter som ledde till att biblioteket behövde ha en vakt under sju veckor i början av 2017.

Ekonomi

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Externa intäkter	83 711	90 417	88 406	-2 011
Interna intäkter	114 096	103 837	110 216	6 379
Summa intäkter	197 807	194 254	198 622	4 368
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	-28 627	-36 130	-35 662	468
Personalkostnader	-91 605	-98 271	-97 006	1 265
Övriga kostnader	-172 801	-183 176	-167 476	15 700
Interna kostnader	-60 307	-49 861	-54 679	-4 818
Summa kostnader	-353 340	-367 438	-354 823	12 615
Resultat	-155 533	-173 184	-156 201	16 983

Kommunstyrelsens verksamhet kostar netto 156,2 miljoner kronor år 2017. Det är 0,4 procent mer än förra året men 10 procent lägre än budget. Överskottet jämfört med budget är totalt 17 miljoner kronor varav de skattefinansierade verksamheterna utgör 9 miljoner kronor.

Externa intäkter är 6 procent högre än föregående år men 2 miljoner kronor lägre än budgeterat. Det är främst avgiftsintäkter i VA- och avfallsverksamheten som ökat med 4,5 miljoner kronor från förra året, motsvarande 7 procent. Interna intäkter utgörs främst av internhyra till fastighetsavdelningen. Minskningen av de interna intäkterna beror främst på lägre internhyra till följd av sänkta kapitalkostnader för kommunens fastigheter.

Köp av verksamhet och bidrag följer budgeten i stora drag men har ökat med 25 procent från förra året. Kostnaden för skötsel av gator och vägar har ökat med 5,1 miljoner kronor och ersättningen till Räddningstjänsten har ökat med cirka 800 000 kronor.

Personalkostnaderna är 6 procent högre än förra året, vilket förmodligen beror på löneökning, återbesättning av vakanta tjänster samt högre lön vid nyrekryteringar.

Kostnadsökningen är störst inom VA och gemensam administration, men kostnaden håller sig inom budget. Överskott finns inom gator och vägar samt gemensam administration, totalt 1,3 miljoner kronor främst beroende på personalvakanser.

Övriga kostnader har minskat med 3 procent från förra året. Fastighetskostnader och entreprenader har minskat med 22 procent från förra året vilket är 9,7 miljoner kronor. Samtidigt har konsulttjänster, administrativa tjänster och försäkringar ökat med 5,0 miljoner kronor. Överskottet på 15,7 miljoner kronor jämfört med budget beror främst på 4,2 miljoner kronor lägre avskrivningar än förväntat till följd av senarelagda investeringar, beräknat överskott 2,1 miljoner för VA-verksamheten, 2,3 miljoner kronor lägre bränsle-, energi- och vattenkostnader än väntat, 2 miljoner mindre förbrukningsmaterial än budgeterat samt 1,3 miljoner kronor lägre medlemsavgifter till olika samverkansorgan. Resterande överskott är fördelat i olika kostnadsgrupper.

Interna kostnader är 9 procent lägre än förra året, främst beror det på sänkt internräntnivå från 3 till 2,5 procent.

Skattefinansierad verksamhet

Budgeten för kommunstyrelsens skattefinansierade verksamhet är 173,2 miljoner kronor. 164,2 miljoner kronor har använts och överskottet är därmed 9 miljoner kronor. Nedan redovisas huvudsakliga avvikelser från budget:

Revisionens kostnader har inte ökat utan är på samma nivå som föregående år. Överskottet är 205 000 kronor främst till följd av lägre arvoden.

Medlemsavgifterna är 1,3 miljoner kronor lägre till följd av att Regionförbundet ombildats till Region Uppsala, att Region Uppsala har tagit över betalningsansvaret för kommunens del av Upplandsstiftelsen och att Leader Mälardalen har bedrivit en begränsad verksamhet detta år.

Vänortsverksamhet ger överskott på 58 000 kronor då en inplanerad konferens i Ingå Finland flyttas till 2018.

Nämndadministration har personalvakans inom kansliet tidigare under året, överskott 134 000 kronor.

Kommungemensamma kostnader, vilka avser aktivitetsbaserad arbetsplats, uteblir i år eftersom projektet skjutits upp. Vissa digitaliseringsinsatser har genomförts istället i IT-verksamhetens regi dit en del av budgeten har överförts.

Gatu- och parkverksamheten lämnar överskott på 831 000 kronor främst beroende på lägre kostnader för vinterväghållningen än budgeterat. Både säsongen januari-april och november-december var snöfattiga

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Kommunfullmäktige	-789	-1 441	-1 347	94
Valnämnd	0	-7	-21	-14
Kommunstyrelse	-3 576	-2 960	-2 872	88
Handikapp- och pensionärsråd	-212	-181	-201	-20
Stöd politiska partier	-943	-1 000	-978	22
Revision	-992	-1 139	-934	205
Vigselavgift, lotteritillstånd	27	20	16	-4
Medlemsavgifter	-2 667	-2 600	-1 302	1 298
Vänortsverksamhet	-53	-100	-42	58
Nämndadministration	-366	-1 255	-1 121	134
Kommungemensamt	0	-860	0	860
Gator och vägar	-26 893	-30 062	-28 133	1 929
Parker	-4 086	-3 361	-4 459	-1 098
Miljö, hälsa, hållbar utveckling	-741	-881	-808	73
Räddningstjänst	-19 075	-19 900	-19 900	0
Säkerhet	-194	-255	-211	44
Allmän fritidsverksamhet	-1 916	-1 285	-644	641
Föreningsbidrag	-2 506	-2 439	-2 051	388
Stöd till studieorgan.	-356	-360	-361	-1
Allmän kulturverksamhet	-3 412	-2 423	-2 173	250
Bibliotek	-7 388	-7 552	-7 662	-110
Utomhusanläggningar	-5 406	-4 337	-4 027	310
Ishall	-4 054	-5 452	-5 842	-390
Simhall	-4 899	-4 272	-4 656	-384
Föreningslokaler	-9 089	-8 724	-9 420	-696
Fritidsgårdar	-3 024	-3 829	-3 906	-77
Kultur- och livsmiljöadm	-1 559	-2 172	-1 814	358
Fastighetsverksamhet	3 185	-602	2 685	3 287
Lokalvård	-12 979	-13 559	-13 805	-246
Tekniska avd övergripande	-446	-2 005	-713	1 292
Ekonomiavdelning	-6 041	-7 212	-6 903	309
Personalavdelning	-7 316	-7 535	-7 341	194
Upphandling	-4 430	-4 863	-4 730	133
IT-enheten	-11 825	-13 459	-13 374	85
Kommunens försäkringar	-1 106	-1 200	-1 190	10
Övrig kommungemensam administration	-13 663	-13 922	-13 936	-14
Summa	-158 790	-173 184	-164 176	9 008

vilket innebar få stora utryckningar. En annan förklaring är lägre personalkostnader på grund av en vakant tjänst. Avvikelsen från budget för gatu- och parkverksamheterna beror även på att parkpersonalen varit budgeterad på gata men att kostnaderna i utfallet redovisats på parkverksamheten.

Allmän fritidsverksamhet har överskott på 641 000 kronor dels till följd av föräldraledigheter och personalvakans och dels för statsbidrag för sommarlovsaktiviteter på 196 000 kronor där kostnaden till stor del redovisas på Fritidsgårdarna.

Föreningsbidragen har ett överskott på 388 000 kronor eftersom lokalbidrag budgeterats dubbelt.

Allmän kulturverksamhet har överskott med 250 000 kronor till följd av att vakant verksamhetsutvecklare/marknadsförare inte kunnat rekryteras.

Utomhusanläggningar och ishallen har sammantaget ett underskott på 80 000 kronor för att de fördubblat personalstyrkan vid pensionsavgång. Simhallens underskott på 384 000 kronor beror på större personalbemanning än budgeterat.

Föreningslokalers underskott på 696 000 kronor beror på att de nya lokalerna på Fabriksvägen inte hyrts ut fullt. Arbete pågår med att ordna fler hyresgäster alternativt avveckla vissa delar av lokalerna.

Fastighetsverksamheten redovisar överskott på 3,3 miljoner kronor. Planerade investeringar har försenats och kapitalkostnader är därför 2 miljoner kronor lägre än budget. Kostnader för underhåll och reparation av utrustning på förskole- och skolgårdar är 523 000 kronor lägre än budget och på kommunens fastigheter 1,4 miljoner lägre än budget. Samtidigt har kostnaden för fastighetsförsäkring ökat med cirka 770 000 kronor.

Lokalvårdens underskott beror främst på ökade personalkostnader, dels på grund av fler städobjekt (förskolor och skolor) och dels på grund av hög sjukfrånvaro med ökade vikariekostnader som följd.

Tekniska avdelningens övergripande redovisar ett överskott på 1,3 miljoner kronor. Det beror främst på lägre kostnader för tekniska konsulter, kapitalkostnader, avgifter för kurser och konferenser och företagshälsovård.

Ekonomiavdelningens och upphandlingsenhetens överskott beror på personalvakanser. Personalavdelningens löneenhet ger överskott på 173 000 kronor. Avfallsverksamheten redovisar ett överskott på 458 000 kronor främst till följd av lägre personalkostnader på 304 000 kronor och lägre kostnader för entreprenörer och övrigt. Avfallsverksamhetens resultat ökar överskottet i avfallsfonden till 1,6 miljoner kronor.

Driftredovisning avgiftsfinansierad verksamhet

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Avfallsverksamhet	-763	0	458	458
VA-verksamhet	4 018	0	7 517	7 517
Summa	3 255	0	7 975	7 975

Verksamheten för VA redovisar överskott med 7,5 miljoner kronor. Det beror främst på senarelagda investeringar vilket gör att kapitalkostnaderna är 2,3 miljoner kronor lägre än budget. Det beror även på ökade intäkter med 1,6 miljoner kronor, lägre kostnader för entreprenörer och övriga kostnader med 959 000 kronor samt en bokföringspost på 2,7 miljoner kronor som var avsedd att korrigerat befarat underskott i VA-fonden. Årets resultat ökar överskottet i VA-fonden till 8,7 miljoner kronor.

Investeringar skattefinansierat

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Inkomster	69	0	376	376
Utgifter	-59 625	-159 452	-96 918	62 534
Summa	-59 556	-159 452	-96 542	62 910

Budget för investeringar i skattefinansierad verksamhet är 159,5 miljoner och av det investeras 96,5 miljoner kronor. Investeringarna är betydligt högre än föregående år men alla budgeterade investeringar genomförs inte av olika anledningar. Av överskottet på 62,9 miljoner kronor föreslås 58,9 miljoner föras över till år 2018 för pågående investeringsprojekt.

Årets största investeringar är, förutom planerat underhåll, pågående byggnation av Frösundaviks förskola där 30,5 miljoner kronor investeras under året och pågående renovering av Futurumskolan där 7 miljoner investeras under året.

Investeringar avgiftsfinansierat

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Inkomster		0	0	0
Utgifter	-12 521	-49 749	-31 429	18 320
Summa	-12 521	-49 749	-31 429	18 320

Budget för investeringar i taxefinansierade verksamheter- na VA och avfall är 49,8 miljoner och av det investeras 31,4 miljoner kronor. Investeringarna är högre än föregående år men alla investeringar är inte genomförda av olika anledningar. Av överskottet på 18,3 miljoner kronor föreslås 18,2 miljoner föras över till år 2018 för pågående investeringsprojekt.

Årets största investering är det pågående Biskops-Arnö där 10,4 miljoner kronor investeras under året.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen identifierar tio risker i organisationen och fastställer internkontrollmoment för att minska dessa. Arbetet med den interna kontrollen genomförs enligt fastlagd plan och visar inte på några allvarliga brister som inte anses kunna hanteras med en åtgärdsplan.

Det samlade överskottet jämfört med budget för nämndverksamheten är 10,1 miljoner kronor vid bokslut. Prognosen för bokslutet är vid delårsbokslutet 2,4 miljoner kronor i överskott. Det är positivt att det är överskott vid årets slut men prognossäkerheten måste förbättras för att ge bättre beslutsunderlag under året. Vid kontroll av fakturahantering uppmärksammas och åtgärdas vissa brister genom kompletterande underlag eller attest av överordnad chef. Verkställande av politiskt fattade beslut kontrolleras och visar att graden av verkställighet är sämre än föregående år. Det beror i huvudsak på den stora inströmningen av medborgarförslag och motioner under 2015 och 2016. Verkställighetsarbetet är dock påbörjat i alla ärenden.

Valfrihet och konkurrens

Nämnder ska ha en treårig plan över vilka verksamheter

som ska prövas i konkurrens och hur valfriheten i egenregiverksamheten ska utvecklas.

Stora delar av den tekniska verksamheten bedrivs genom inköpta tjänster av externa leverantörer enligt LOU (Lagen om Offentlig Upphandling). Kommunstyrelsen genomför inte någon konkurrensutsättning av ytterligare verksamhet under året.

Viktiga förändringar och trender

Demografiska förändringar

Den offentliga sektorn står inför stora utmaningar, ett stort antal medarbetare behövs framöver för att kunna bedriva verksamhet av hög kvalitet. Flera offentliga arbetsgivare uppger att det är svårt eller omöjligt att rekrytera medarbetare med efterfrågad kompetens, problemen är störst inom skola, vård och omsorg samt vissa ingenjörer och kvalificerade handläggare. Häbo kommun är inget undantag utan känner av generationsskifte, personalomsättning, ökade behov av välfärd samt konkurrens om kompetens. Arbete med en handlingsplan för attraktiv arbetsgivare med långsiktig kompetensförsörjning 2017–2019 pågår utifrån resultat av medarbetardialoger och synpunkter från kommunens chefer. Kommunen arbetar med kompetensförsörjning utifrån tre perspektiv, 1) behålla och utveckla medarbetare som redan finns i organisationen, 2) attrahera och rekrytera personer med efterfrågad kompetens samt 3) se potential hos och erbjuda arbete till personer som står utanför arbetsmarknaden.

Ökningen av antalet äldre personer och personer med olika etnisk bakgrund ställer ytterligare tillgänglighetskrav på alla verksamheter. Det gäller fysisk och digital tillgänglighet samt information och media på olika språk.

I takt med att de sverigefinnar som flyttade till Sverige under 1960- och 70-talet åldras kommer de möjligen att ha behov av mer kommunal service på finska. Ärendehantering på finska kan därför komma att öka.

En växande kommun kräver mer verksamhetslokaler för bland annat barnomsorg, skola och äldreomsorg. Detta kommer att medföra ökat behov av lokaler. Svårigheten ligger i att beräkna var dessa lokaler ska placeras för att få en optimal placering och på bästa sätt stödja verksamheternas behov. Föreningsanläggningsbeståndet är inte optimalt dimensionerat för nuvarande befolkningens mängd. Fler invånare i kombination med att flera anläggningar har passerat sitt bäst före datum innebär stora investeringar kommande år. Ny simhall, ny fotbollsanläggning, nytt bibliotek, ny mötesplats i Skokloster och ny ishall är några av de anläggningar som kommer att behövas för att tillgodose servicen till kommuninvånarna.

En utredning pågår om framtida VA-försörjning och organisation inkluderande anslutning till kommunalförbunden Käppala och Norrvatten. Kommunen har även börjat arbeta med att ta fram en vatten- och avloppsplan.

Ökad individualisering

Den ökade individualiseringen innebär ett ökat tryck på tillgänglighet och transparens hos de kommunala verksamheterna. För kansliet innebär bland annat att den digitala tillgängligheten av allmänna handlingar blir allt viktigare.

Den ökade individualiseringen ställer konstant nya krav på våra verksamheter. Biblioteket är en viktig arena för det offentliga samtalet och kan fylla funktionen att vara samlingspunkt för kommunens dialog med medborgarna.

Teknisk utveckling – digitalisering

EU:s dataskyddsreform ersätter den svenska personuppgiftslagen vilket gör att kommunens verksamheter måste se över hur personuppgifter hanteras.

Genom effektiv användning av digitala och tekniska hjälpmedel kan många kvalitets- och effektiviseringsvinster garanteras, bland annat genom E-arkiv, votering, digitala sammanträden och digitala arbetsflöden.

Det digitala utanförskapet ökar och biblioteket har en viktig uppgift när det gäller att motverka detta.

Fler trender

En tydlig trend är den ökande oron hos kommuninvånarna gällande barns trygghet och säkerhet i den offentliga miljön och även vuxna människors trygghet. Det kan handla om hur man upplever sin gångväg från stationen till hemmet eller säkerheten på våra lekplatser. Oron gäller även trafiksäkerhet generellt.

Inom kommunen finns ett stort antal samfälligheter och gemensamhetsanläggningar. En trend är att dessa inte längre anser sig ha möjlighet att ta ansvar för drift och underhåll. Ett antal kontakter har tagits med önskemål om att kommunen ska ta över ansvaret vilket kan bli en utmaning för kommunen i framtiden.

Regeringen genomför en utredning om hur insamlingsansvaret för förpackningar och returpapper ska kunna flyttas över från producenterna till kommunerna, inklusive exempelvis vilka ändringar av lagstiftningen som skulle behövas, vilka krav som ska ställas på insamlingsystemets servicenivå och hur kommunerna ska ersättas ekonomiskt.

Överförmyndarnämnden

Sammanfattning

År 2017 var första året utan överförmyndarförvaltning i Håbo kommun. Uppdrag och ansvarsområde för nämnden är detsamma, i avvaktan på gemensam nämnd år 2019. Året blev som förväntat avseende betydligt färre anvisade ensamkommande barn, men med ökat behov av god man hos äldre. Nämnden redovisar ett resultat som överensstämmer med budget.

Uppdrag och ansvarsområde

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet som har ett tydligt myndighetsansvar. Nämndens huvuduppgift är att utöva tillsyn över samtliga gode män, förvaltare och förmyndare. Tillsynen ska ge en garanti mot rättsförluster för personer som själva inte kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person. Det vill säga underåriga, gamla, sjuka och funktionshindrade.

Årets händelser

Sedan 1 januari 2017 är Håbo kommun en del av den gemensamma överförmyndarförvaltningen i Uppsala län. Efter en kort period för arkivering av kvarvarande material, finns numera ingen tjänstemannaorganisation kvar i Håbo kommun. Den gemensamma förvaltningen i Uppsala står för internkontroll och kvalitetsutveckling av verksamheten. Förvaltningen har inte fått några signaler om att kontakten med överförmyndaren har försämrats med anledning av den geografiska förflyttningen. Nämnden redovisar ett resultat som på totalen överensstämmer med budgeten.

Ekonomi

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Externa intäkter	2 529	0	357	357
Interna intäkter	0	0	0	0
Summa intäkter	2 529	0	357	357
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	0	-1 753	-1 996	-243
Personalkostnader	-4 411	-75	-162	-87
Övriga kostnader	-159	0	-27	-27
Interna kostnader	-5	0	0	0
Summa kostnader	-4 575	-1 828	-2 185	-357
Resultat	-2 046	-1 828	-1 828	0

De externa intäkterna är högre än budgeterat eftersom kommunen under året fått ersättning från Migrationsverket. Ersättningen ska täcka arvodeskostnader för gode män till ensamkommande barn som fått permanent uppehållstillstånd.

Under året har kostnaden för verksamhetsköp från den gemensamma förvaltningen varit högre än budgeterat. Den högre kostnaden är en följd av ändrade regler när det gäller statlig ersättning för ensamkommande barn. I den högre kostnaden ryms också arvoden för gode män till ensamkommande som fått permanent uppehållstillstånd och som väntar på att särskild förordnade vårdnadshavare utses.

Kostnaden för egen personal i samband med övergång till den gemensamma förvaltningen är högre än budgeterat.

Driftredovisning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Överförmyndare	-2 045	-1 828	-1 828	0
Summa	-2 045	-1 828	-1 828	0

Överförmyndarnämnden redovisar ett resultat i nivå med budgeterat trots att både kostnader och intäkter avviker från budgeterat. Under året är kostnaderna för den gemensamma förvaltningen högre till följd av förändrade regler när det gäller statlig ersättning för ensamkommande barn.

Jämfört med budget finns även högre kostnader för egen personal i samband med övergång till den gemensamma förvaltningen. Utfallet innehåller högre kostnader för arvoden till gode män i väntan på att särskild förordnade vårdnadshavare utses för de ensamkommande barn som fått permanent uppehållstillstånd. För de individer som fått permanent uppehållstillstånd erhålls en schablonintäkt från Migrationsverket som ska täcka kostnader för bland annat gode män. Under året är denna intäkt högre än budgeterat.

Intern kontroll

Tidigare internkontroll bestod av att handläggarna kontrollerar att uppdragstagarna (gode männen och förvaltarna) sköter sina åliggande nåt huvudmannen. Arbetsuppgiften ligger nu inom den gemensamma förvaltningen i Uppsala.

Viktiga förändringar och trender

Förvaltningen upplever att första året med gemensam överförmyndarförvaltning i stort har fungerat väl. Men det är ett speciellt förhållande att ha förvaltning och nämnd skilda åt. Nu kvarstår ett år innan Håbo kommun från 1 januari 2019 blir en del av den gemensamma

nämnden i länet. Håbo kommun blir i och med detta en del av en större organisation med fler resurser och bredare kompetens, vilket kommer att öka rättssäkerheten för huvudmän och förbättra stödet till ställföreträdare.

Året visade som förväntat betydligt färre anvisade ensamkommande barn. Ingen betydande ökning är väntad i 2018. Däremot ökar antalet äldre i Håbo kommun och behovet av god man för den målgruppen förväntas öka.

Bygg- och miljönämnden

Sammanfattning

År 2017 har bygg- och miljönämnden ett överskott på 4,3 miljoner kronor. Överskottet beror på högre intäkter och lägre personalkostnader än budgeterat.

Nämnden har sex mål under 2017. Varje mål mäts utifrån ett antal nyckelindikatorer. Fyra av de sex målen anses uppfyllda.

Arbetet med att ta fram ett nytt förslag till översiktsplan är i fokus. Samråd sker under årets två första månader.

Fastighetsägares och exploatörers intresse att bygga nytt och vara med och utveckla kommunen med fler bostäder och verksamheter är stort. Det höga bebyggelsestrycket märks på antalet ärenden kopplade till planverksamhet, bygglov, kart- och mättjänster. Under två år har antalet bostäder som fått startbesked ökat med 60 procent.

Förvaltningen har en hög personalomsättning under året. Alla tjänster har inte blivit tillsatta eftersom det är svårt att rekrytera i den överhettade region som kommunen befinner sig i. Det medför en högre arbetsbelastning och omprioritering av arbetsuppgifter, vilket i sin tur innebär att även nämndens mål och resultat påverkas.

Uppdrag och ansvarsområde

Bygg- och miljönämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning inom bygg- och miljöområdet, för kart- och mättekniska uppgifter samt för bostadsanpassningsbidrag.

Inom byggnadsväsendet ansvarar nämnden för bygglov, förhandsbesked, anmälan och strandskydd enligt plan- och bygglagen, miljöbalken och angränsande lagstiftning.

Inom miljöområdet ansvarar nämnden för prövning och tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen, strålskyddslagen, smittskyddslagen och miljöbalken. I miljöbalken ingår bland annat lagar om miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, kemiska produkter, förorenad mark, områdesskydd, avfall och tillverkarens ansvar.

Tillsyn och kontroll är en stor del av nämndens uppgifter. Inom nämndens ansvar ligger även medverkan i kommunens fysiska planering, allmän intressebevakning inom verksamhetsområdena samt information och rådgivning till invånare, byggherrar, företag och verksamheter.

Inom bygg- och miljöförvaltningen hanteras även kommunens uppdrag kring fysisk planering. Det avser såväl översiktlig planering som detaljplanering med tillhörande frågor kring exploatering och genomförande.

Bygg- och miljönämnden ansvarar för plan- och utvecklingsavdelningens personal och driftbudget medan kommunstyrelsen ansvarar för verksamhetens planerings- och exploateringsfrågor liksom avtal,

genomförandefrågor och ekonomi kopplat till exploatering.

Det planeras en omorganisation i början av 2018 som innebär att plan- och utvecklingsavdelningen organisatoriskt föreslås sortera direkt under kommunstyrelsen. Beslut om omorganisation väntas tas i början av 2018.

Årets händelser

Året inleds med att ett förslag till ny kommunövergripande översiktsplan är ute på samråd. Under januari och februari hålls välbesökta samrådsmöten i Bålsta och Skokloster. På Håbo bibliotek finns en utställning av planförslaget där temadialoger med kommuninvånarna hålls vid ett tiotal tillfällen. Under samrådet kommer drygt 100 yttranden in. Planförslaget uppdateras och utvecklas inför den utställning som planeras under 2018.

När det gäller större byggprojekt som är aktuella under året kan Frösundavik nämnas. Där färdigställer SMÅA etapper och startar återstående etapper. Även park-, aktivitets- och lektytor färdigställs. Den nya förskolan med åtta avdelningar byggs, och beräknas klar under 2018. Västbyggs bostadsprojekt i Frösundavik fortskrider väl och inflyttning är påbörjad. I Mellanby utvecklas detaljplanens sju småhustomter till ett parhus på vardera tomt tillsammans med en Attefallsbyggnad per tomt, totalt 21 bostäder. Motsvarande utveckling finns i Viby Äng där byggherren i tolv nya enbostadshus inreder ytterligare en bostad.

Inom Dragets verksamhetsområde fortsätter utbyggnaden av infrastruktur med gator och vatten- och avloppsledningar (VA) och är före sommaren i stort sett färdigställt. Många företagare är intresserade av att köpa mark, men ännu har bara ett fåtal sökt bygglov.

I Våppeby Äng startar entreprenadarbeten med gata, gång- och cykelväg och VA-ledningar för att möjliggöra för BoKloks och Håbohus exploatering. I BoKloks område blir det 163 bostäder och en förskola med fyra avdelningar planeras. Håbohus uppför 86 hyresrätter och två gruppbofoster med sammanlagt elva lägenheter. I området mot Kalmarvägen uppför Håbohus cirka 30 smålägenheter och Götenehus cirka 30 radhus.

Byggtakten ökar successivt i kommunen vilket också märks i volymen bygglovsärenden. Allt fler ärenden gäller bygglov för flerbostadshus eller gruppbyggda småhus. Som en konsekvens ger detta ett högt tryck på förvaltningens kart- och mätfunktioner. För hela Bålsta tätort genomförs en flygscanning som gör en aktuell och uppdaterad primärkarta möjlig. Det underlättar vid planering och bygglov.

I den nya utformningen av Håbomässan deltar bygg- och miljöförvaltningen med fokus på att informera om utvecklingen i kommunen. Mässan är ett gott samarbete

Bygg- och miljöförvaltningen bjuder in till Öppet hus cirka en gång per månad under vår och höst för att svara på invånarnas frågor kring bland annat bygglov, detaljplaner, kartor och enskilda avlopp.

mellan kommunen, HMAB och Håbohus med gemensamt budskap och målsättning.

Ett annat viktigt tillfälle att kontinuerligt träffa invånarna är förvaltningens Öppet hus, som hålls första torsdagen i varje månad. Dessa var från start enbart till för att möta invånare som hade frågor kring bygglov. Under 2017 utökas Öppet hus till att omfatta förvaltningens alla verksamhetsområden. Vid Öppet hus finns även möjlighet att i förväg boka in individuella mötestider.

Miljöavdelningen har stort fokus på tillsyn av enskilda avlopp för att säkerställa att anläggningarna är godkända eller blir det efter krav på byte av konstruktion. Avdelningen inspekterar också förskolors och skolors hälso- och riskarbete. De flesta har brister i rutiner vilket behöver följas upp i fortsatt tillsynsarbete.

Under hösten startar NCC förberedelser inför kommande hamnverksamhet i Toresta med mottagning av bergkross via båt. Bergmaterialet hanteras och lagras i det gamla berglagret. Eftersom berglagret ligger i Upplands-Bro kommun och hamnverksamheten i Håbo kommun samordnar kommunerna tillsynen av verksamheten.

Året kännetecknas av stor personalavgång med ovanligt många som har begärt att avsluta sin anställning. Tolv personer slutar, varav åtta på plan- och utvecklingsavdelningen. Till viss del kan personalomsättningen anses vara normal, men det gäller inte omsättningen på plan- och utvecklingsavdelningen. En starkt bidragande orsak är att avdelningen, liksom den tekniska avdelningen, inte har tillräckliga resurser i förhållande till den tillväxttakt som önskas. Därför är arbetssituationen inte tillfredsställande och innebär en konstant hög stressfaktor för många. Situationen ger naturligtvis även konsekvenser i hur förvaltningen kan klara ärendevolymer, resultat och annan service.

Kommunen har nu för avsikt att med gemensamma krafter bemanna för att klara önskad tillväxt. Förvaltningen kan ändå konstatera att återbesättning och tillsättning av helt nya tjänster inte är lätt i den heta regionen kommunen verkar, med stark konkurrens om samma personalgrupper. Rekryteringsföretag stöttar i rekryteringen, men även de har svårt att fullgöra uppdragen inom rimlig tid. Konsultstödet är omfattande och växlar kontinuerligt upp under perioden för att tillfälligt ersätta egen personal, främst i form av planarkitekter, mark- och exploateringsingenjörer och projekt- och bygglidare. Mot slutet av året går flera rekryteringar i mål och tjänster besätts vartefter.

Måluppfyllelse Attraktiva Håbo

Bidra till en god bebyggd miljö som värnar om och uppmärksammar kulturvärden. ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Kontrollera genom stickprov att besluten om bygglov, förhandsbesked samt remissvar eftersträvar goda estetiska och arkitektoniska miljöer samt beaktar kulturvärden.		100 %	100 %	100 %
● Antal genomförda aktiviteter utifrån kulturmiljöprogrammet.		3	2	2

För att ge inspiration och höja kunskapen hålls en workshop under våren om hur kulturmiljöprogrammet kan användas i planering och bygglov. Ytterligare ett tillfälle ges under hösten, då med fokus på hur länsstyrelsens nya beskrivning av värdena för kulturmiljövårdens två riksintresseområden inom kommunen samspelar med kulturmiljöprogrammet.

Måluppfyllelse Kvalitativa och effektiva Håbo

Trivsamt och effektiv arbetsplats där medarbetarna arbetar i god dialog tillsammans och gentemot invånare och företagare. ■ Inte uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
■ Medarbetarna trivs och kan rekommendera andra att arbeta i verksamheten. (Mätning görs genom medarbetarenkäten - Hållbart MedarbetarEngagemang, HME). Index		80	85	67
■ Andel inkomna ansökningar via e-tjänsten Mitt Bygge.		23 %	50 %	30 %
■ Analysera processer inom bygglov i syfte att effektivisera.		1	2	0

Förutsättningar saknas för att nå målet. Den främsta orsaken är gapet mellan tillgängliga resurser i form av personal och konsulter, och den verksamhet som ska bedrivas. Det ger en stressig arbetssituation och en känsla av att inte räkna till. Samtidigt är lagandan god och det finns en stark vilja att verksamheten ska påverkas så lite som möjligt. Ett flertal rekryteringar, både nya tjänster och återbesättningar, går i mål mot slutet av året. Det ger betydligt bättre förutsättningar inför 2018.

När årets medarbetarenkät genomförs under november/december har förvaltningen fortfarande flera vakanta tjänster och därmed en väldigt hög arbetsbelastning. Det ger ett enkätresultat som är lägre än måltalet. Arbetet med att analysera processer inom bygglov är inte möjligt att prioritera.

Måltalet för andelen bygglovsansökningar via e-tjänsten har visat sig vara väl optimistiskt. Det tycks finnas ett visst motstånd mot att göra ansökningen via e-tjänst, samtidigt som marknadsföringen inte har varit tillräcklig.

Nöjda nyttjare av bygg- och miljöförvaltningens verksamhet. ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
■ Nöjd-Kund-index (NKI-enkät genomförs, avser genomsnittlig NKI för bygglov och miljö).	61	66	70	
● Rättssäkerhet, procentandel överklagade beslut som står sig.		66,7 %	85 %	89,5 %
● Öppet hus på Bygglov.		4	4	8
● Utveckla kontaktcenters stöd inom förvaltningens ansvarsområden genom att höja kunskapen. (Antal utbildningstillfällen).		4	4	8

Utfallet för Nöjd-Kund-index för helåret 2017 presenteras under våren 2018.

I stort är de som använder förvaltningens tjänster nöjda. Tre av de fyra indikatorerna kan bockas av, medan indikatorn kopplad till NKI inte kan följas upp eftersom det exakta årsutfallet presenteras under våren 2018.

Med vägledning av NKI-resultatet för januari – juni 2017 görs bedömningen att miljö- och hälsoskydd samt livsmedel uppnår sina måltal med råge, medan bygglov riskerar att inte nå måltalet. Eftersom målets övriga tre indikatorer är uppfyllda bedöms målet ”nöjda nyttjare” som uppfyllt även om NKI-talet troligen inte kommer att nå måltalet för alla tre verksamheterna. Det bör noteras att det ändå finns stort behov av utveckling och förbättring för att få ännu nöjdare nyttjare.

Under året får 19 överklagade miljö- och bygglovsärenden sitt slutgiltiga beslut. Nämndens beslut står fast i 17 av fallen, vilket ger ett årsutfall på 89,5 procent. Det gör att indikatorn för rättssäkerhet får ett utfall över måltalet.

När det gäller NKI arbetar förvaltningen kontinuerligt med förbättringar. Föregående års resultat vägleder vilken typ av insatser som behövs. Bland annat hålls en workshop för att identifiera möjliga vägar för fortsatt utveckling.

En stark framgångsfaktor kopplad till kundnöjdhet inom bygglov är att kontaktcenter ständigt ökar sin kunskap inom området. Vid årsskiftet klarar de 83

procent av de bygglovsfrågor som kommer till kommunen. Att Öppet hus har breddats till att omfatta hela förvaltningens verksamhet är också ett steg i rätt riktning.

Måluppfyllelse Hållbara Håbo

Stödja en effektiv och balanserad förvaltning av natur- och vattenresurser i kommunen ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Ökad kompetens inom natur- och vattenvårdsfrågor. (Fem st deltar i utbildningstillfällen).		7	5	10
● Andel genomförda aktiviteter gällande förvaltningens del i handlingsplanen för kommunens miljöstrategi.		100%	100%	100%
● Antal nya "godkända" enskilda avloppsanläggningar.	46	28	35	35

I förvaltningens grunduppdrag ligger att stödja en effektiv och balanserad förvaltning av natur- och vattenresurser i kommunen. Sammantaget görs väldigt mycket inom området och de tre indikatorerna kan anses vara uppfyllda.

Det beslut som ledningsgruppen tar för årets verksamhet är styrande när det gäller miljöstrategin. Aktiviteterna följer tidplanen väl. Flera aktiviteter löper över flera år inom de miljöområden som är viktiga att agera kring.

En effektiv och balanserad förvaltning av natur- och vattenresurser i kommunen nås till exempel genom ökad kompetens inom området och genom att aktiviteter i kommunens miljöstrategi genomförs. (Ett av målen under Hållbara Håbo).

Miljöavdelningen har ett högt nöjd-kund-index, både för området miljö och hälsoskydd samt när det gäller livsmedel.

Måluppfyllelse Hållbara Håbo

Främja en bättre inomhusmiljö inom förskole- och skollokaler. ■ **Inte uppfyllt**

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
■ Stötta verksamheter och fastighetsägare med att upprätta plan för egenkontroll enligt miljöbalken.		0	28	14
■ Anordna workshop om giftfria miljöer.			1	0

Förvaltningen genomför åtgärder som främjar en bättre inomhusmiljö i förskole- och skollokaler. Vid ordinarie tillsyn tas alltid frågan om verksamhetens plan för egenkontroll upp. Det ges tillfälle att resonera, förklara och stötta så att verksamheten tar fram en plan om en sådan saknas. Under året görs 14 tillsynsbesök, vilket är hälften av måltalets 28 besök. Den främsta anledningen är att inspektören slutar under hösten och det är inte möjligt att omprioritera resurser.

Den planerade workshopen om giftfria miljöer flyttas fram till nästa år. Även det hänger ihop med personal som slutar. Mycket har gjorts inom området men målet har inte nåtts.

Måluppfyllelse Hållbara Håbo

Öka kunskapen om radonhalten i inomhusmiljön ● **Uppfyllt**

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Antal hushåll som antar erbjudandet om att mäta radonhalten till rabatterat pris där dokumentationen delges förvaltningen, vilket ger ökad kunskap.		55	20	30

Under året nyttjar 30 hushåll erbjudandet om att mäta radonhalten i sin bostad. Att fler hushåll än det satta måltalet gör mätningen beror bland annat på marknadsföring av erbjudandet.

Mått Resurser

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Bostadsanpassning, kr per invånare	105	105	114	91,5

Bostadsanpassning, kr per invånare

Även om antalet ärenden motsvarar föregående års nivåer håller sig verksamheten väl inom ram. Det beror på att antalet större, kostnadskrävande åtgärder är få. Den genomsnittliga kostnaden blir 92 kronor per invånare. Eftersom befolkningen ökar, minskar successivt kronor per invånare så länge kostnaderna håller sig inom ram.

Produktion

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Antal ärenden per handläggare, miljö	132	106	150	167
Antal livsmedelsinspektioner per handläggare	118	121	90	108
Antal miljöbalksinspektioner per handläggare	46	38	60	49
Antal beslut, byggavdelningen, st	395	371	450	426
Nämndbeslut, bygglovsavdelningen, antal	18	36	50	55

Antal ärenden per handläggare, miljö

Antal ärenden per handläggare är 167. Det ligger över förväntat utfall och visar på en ökad ärendemängd samt att avdelningen trots vissa vakanser tidvis har klarat verksamheten väl.

Antal livsmedelsinspektioner per handläggare

I Häbo kommun är det en årsarbetskraft som utför livsmedelsinspektioner. Under året blir det fler inspektioner än vad som förutsågs och tillsynen ökar med cirka 8 procent.

Antal miljöbalksinspektioner per handläggare

Under året genomförs 49 miljöbalksinspektioner per handläggare vilket är färre än planerat. Antalet ärenden som kommer in under hösten är stort, vilket leder till att inspektörerna får prioritera dessa ärenden framför egna initierade inspektioner. Inkommande ärenden har sex veckors handläggningstid. Exempel på ärenden är nya miljöfarliga verksamheter som anmäler att de ska börja samt handläggning av förorenad mark. Personalomsättningen har även påverkat antalet inspektioner.

Antal beslut, byggavdelningen

Ärendemängden fortsätter öka. Bygglovsbesluten ökar med cirka 15 procent och nämndbesluten med cirka 53 procent. Flera större områden har bebyggts med enbostadshus, bland annat SMÅA i Frösundavik.

Nämndbeslut, bygglovavdelningen, antal

Även antalet nämndbeslut har ökat mycket. Det beror

bland annat på många ansökningar för industribyggnader samt ansökningar om förhandsbesked.

Verksamhetsresultat

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Kundnöjdhet, bostadsanpassning		100	100	100
Tillgänglighet – andel bygglovsfrågor från kund där kontaktcenter tar emot och kan ge svar på frågan		54%	68%	83%
Handläggningstid för inspektionsrapporter (dagar)	10	11	14	5
Nöjd-Kund-Index - Miljöavdelningen	64	78	71	-
Rättssäkerhet, andel överklagade miljöbeslut som står sig	0%	50%	85%	83%
Handläggningstid byggärenden, från komplett ärende till beslut (veckor)	3,6	3,5	3	3,5
Nöjd-Kund-Index - Bygglovsavdelningen	58	54	70	-
Rättssäkerhet, andel överklagade byggbeslut som står sig	50%	71,4%	85%	100%
Handläggningstid nybyggnadskarta, enstaka småhus (veckor)	-	5	4	3,4
Andel bygglovsärenden som är klara inom 10 veckor från komplettförklaring	91%	94%	100%	92%
Antal veckor från inkommen ansökan om bygglov till första återkoppling av handläggare.			2,5	

Utfallet för Nöjd-Kund-index för helåret 2017 presenteras under våren 2018.

Kundnöjdhet, bostadsanpassning

Under året görs utvärderingar via personlig kontakt med bidragssökande. I varje avslutat ärende där bidrag har beviljats och åtgärd har utförts tas en personlig kontakt med den sökande för att konstatera om vederbörande är nöjd med resultatet eller inte. Kundnöjdheten är mycket god.

Tillgänglighet - andel bygglovsfrågor från kund där kontaktcenter tar emot och kan ge svar på frågan

Utfallet visar en positiv trend som betyder att kontaktcenter har förbättrat sitt kunnande och servicegrad och kan hantera 83 procent av de frågor som kommer in om bygglov.

Handläggningstid för inspektionsrapporter
Handläggningstiden har varit väldigt kort tack vare bra rutiner för inspektionsrapporter av enskilda avlopp.

Nöjd-Kund-Index - Miljöavdelningen

Utfall för helåret 2017 finns inte än för alla målgrupper. Halvårsresultatet (januari – juni) är 71 för miljö och hälsoskydd, och 78 för livsmedel. Båda verksamhetsområdena visar ett högt resultat.

Rättssäkerhet, andel överklagade miljöbeslut som står sig

Under året får åtta överklagade ärenden sitt slutgiltiga beslut. Två av dessa återförvisas till miljöavdelningen för vidare utredning.

Nöjd-Kund-Index - Bygglovsavdelningen

Utfall för helåret 2017 finns inte än för alla målgrupper. Halvårsresultatet (januari – juni) är 47 för bygglov, vilket visar på en stor utvecklingspotential.

Rättssäkerhet, andel överklagade byggbeslut som står sig

Under året får elva överklagade ärenden sitt slutgiltiga beslut. Av dessa stod nämndens beslut fast i samtliga fall vilket ger ett årsutfall på 100 procent.

Andel bygglovsärenden som är klara inom 10 veckor från komplettförklaring

Majoriteten, 92 procent, av bygglovsärendena är klara inom tio veckor från att ärendet är komplett. Av årets 285 beslut har dock 23 ärenden längre handläggningstid än tio veckor.

Antal veckor från inkommen ansökan om bygglov till första återkoppling av handläggare

Det finns inget utfall för 2017 då statistik inte förts på samtliga ärenden. Inför 2018 kommer statistik att föras på samtliga bygglovsärenden.

Ekonomi Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017 från budget	Avvikelse
Externa intäkter	5 990	10 464	8 744	-1 720
Interna intäkter	3 358	310	2 885	2 575
Summa intäkter	9 348	10 774	11 629	855
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	-2 201	-2 440	-2 025	415
Personalkostnader	-18 411	-24 632	-20 516	4 116
Övriga kostnader	-3 691	-4 599	-5 657	-1 058
Interna kostnader	-639	-495	-515	-20
Summa kostnader	-24 942	-32 166	-28 713	3 453
Resultat	-15 594	-21 392	-17 084	4 308

Bygg- och miljönämnden redovisar ett överskott på 4,3 miljoner kronor.

Nämndens intäkter består främst av bygglovavgifter, planavgifter, tillsynsavgifter och tillståndavgifter samt intäkter för arbete som utförts i plan- och exploateringsprojekt. Intäkterna har ökat jämfört med budget och även jämfört med föregående år. Ökningen finns främst inom bygglov, men även inom miljötillsyn är intäkterna högre än budget.

Avvikelsen mellan de interna och de externa intäkterna beror på att vissa interna intäkter har budgeterats som externa. Det medför en avvikelse mot budget och även mot föregående år.

De minskade kostnaderna för bidrag beror på att kostnaderna för bostadsanpassning blivit något lägre än budgeterat.

Under året har personalomsättningen varit relativt hög inom nämnden vilket resulterat i lägre personalkostnader än budgeterat. Det har varit omsättning av personal inom nämndadministration, bygglov-, miljö- samt plan- och utvecklingsavdelningen. Det är vakanserna inom plan- och utvecklingsavdelningen som står för den största avvikelsen.

Övriga kostnader har ökat jämfört med budget vilket beror på ökade kostnader för annonsering, konsultkostnader och deltagande i Håbomässan.

Driftredovisning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017 från budget	Avvikelse
Bygg- och miljönämnden	-198	-221	-184	37
Nämndadministration	-82	-282	-186	96
Kart/mät/GIS	-1 407	-2 046	-1 823	223
Plan och utveckling	-5 228	-8 572	-6 466	2 106
Bygglov	-999	-1 894	-781	1 113
Miljö	-2 591	-3 314	-2 794	520
Förvaltningsledning	-2 332	-2 089	-2 291	-202
Konsument- och energirådgivning	0	0	0	0
Bostadsanpassning	-2 758	-2 974	-2 559	415
Summa	-15 595	-21 392	-17 084	4 308

Bygg- och miljöförvaltningens samlade årsresultat är ett överskott på 4,3 miljoner kronor.

Verksamheten kopplad till mät, kart och GIS lämnar vid årets slut ett överskott på 223 000 kronor. Det förklaras av att intäkterna är högre samtidigt som personalkostnaderna är något lägre än budget.

Plan- och utvecklingsavdelningens samlade överskott uppgår till 2,1 miljoner kronor. Bakgrunden är främst att det har varit många vakanta tjänster under året.

Bygglovsavdelningens överskott uppgår till 1,1 miljoner kronor. Det förklaras huvudsakligen av

högre intäkter än budget med 900 000 kronor. Även kostnaden för utveckling av e-tjänster har blivit lägre än budgeterat.

Miljöavdelningens överskott på 520 000 kronor beror främst på lägre personalkostnader som uppstår i samband med personalomsättning inom avdelningen, och högre intäkter för tillsyn av främst enskilda avlopp.

Förvaltningsledningens samlade underskott på 202 000 kronor orsakas av höga rekryteringskostnader på grund av det stora antalet vakanser inom förvaltningen samt kostnader för deltagande i Håbomässan.

När det gäller bostadsanpassningsbidrag redovisas ett överskott på 415 000 kronor beroende på färre kostnadskrävande ärenden än väntat.

Investeringar

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	-149	-150	-253	-103
Summa	-149	-150	-253	-103

Bygg- och miljöförvaltningen har under året behov av fler arbetsplatser till egen personal och till konsulter som stödjer verksamheten. I samband med delårsrapporten i mars beslutas därför om en budget på 150 000 kronor för 2017. Under året görs flera arbetsrum om från att ha varit avsedda för en arbetsplats till att bli dubbelrum och möbler köps in. Totalt görs investeringar för 253 000 kronor för att klara förtätningen.

Intern kontroll

Bygg- och miljönämnden har godkänt en plan för intern kontroll för verksamhetsåret 2017. Planen innehåller elva områden som har ansetts särskilt viktiga att fokusera på. Några områden har haft vissa brister och är därför speciellt angelägna att följa upp. Viktigast att förbättra och utveckla är:

- » Avslutning av ärenden
- » Arkiv
- » Avtal
- » Digital ärendehantering
- » Personalomsättning
- » Projektarbete

Endast en mindre del av områdena kan bockas av vid årets slut. Det förklaras främst av brist på tillgängliga resurser. Dessutom kan konstateras att ambitionerna inför verksamhetsåret lades lite högt i förhållande till tillgängliga resurser. I samband med årsbokslutets redovisning får bygg- och miljönämnden en detaljerad uppföljning.

Viktiga förändringar och trender

Håbo kommun ligger i Storstockholmsområdet som präglas av stark tillväxt. Allt fler vill bo i kommunen samtidigt som bostadsbristen är stor. Kommunen har en omfattande plan för nya bostäder och tar på så sätt ansvar för bostadsförsörjningen i regionen.

Idag finns ett stort antal bostäder i färdiga byggrätter i detaljplaner som vunnit laga kraft. En del av dessa byggs just nu eller ska snart börja byggas. Om de planprojekt som väntas bli klara under de kommande fyra åren räknas samman blir det cirka 2 000 nya bostäder. Det innebär att ärendemängden för framförallt bygglovsavdelningen kommer att öka markant. Som exempel kan nämnas att antalet bostäder som har fått startbesked på ett år har ökat med 60 procent, och är 237 stycken lägenheter under perioden 2016-08-01 till 2017-07-31.

Bygg- och miljöförvaltningen har som målbild att förenkla myndighetsutövningen för såväl invånare och företagare som för handläggare. Genom att utveckla effektiva processer blir handläggningen kortare. Invånarna har allt större krav och förväntningar på att deras ärende ska få en snabb hantering. Att använda e-tjänster är en självklarhet i dag och det finns sedan länge en e-tjänst för bygglovsansökan. Flera steg är gjorda för en digital ärendehandläggning på förvaltningen. Utvecklingen av digital handläggning är i fokus under året och kommande år och är beroende av att kommunen inför e-arkiv.

För att förenkla för företagare som har eller avser att etablera café- eller restaurangverksamhet är förvaltningen med i projektet ”Serverat”. Tjänsten kan startas tidigast under 2018.

En av förvaltningens stora utmaningar är tillgången till arbetskraft. Eftersom kommunen är i tillväxt behöver också antalet medarbetare förstärkas för att möta den ökade arbetsvolymen. Inom bygg- och miljöförvaltningens verksamhetsområde är det svårt att rekrytera. Kommunen ligger i en tillväxtregion och konkurrensen om arbetskraft är hård från såväl andra kommuner som privata företag. Utmaningen för kommunen de kommande åren är att både lyckas behålla personal och att vara en attraktiv arbetsgivare vid nyrekryteringar.

Barn- och utbildningsnämnd

Sammanfattning

Kommunen har gjort flera nyrekryteringar av chefer under året. Bland annat har en ny förvaltningschef rekryterats efter att den tidigare gick i pension före sommaren. Pedagogcentrum har öppnats i nya lokaler i Gröna Dalens skola. I lokalerna finns även förskolans Språkotek och IKT-pedagog.

Samtliga medarbetare inom förskola och skola har genomfört en inkluderingsutbildning i samarbete med Uppsala universitet.

Fridegårdsgymnasiets elever fortsätter att ha stora framgångar inom Ung företagsamhet. Skolan blev under våren en av de fyra bästa UF-skolorna i landet.

Kostenheten har flyttats från kommunstyrelsens förvaltning till barn- och utbildningsförvaltningen.

Häbo kommuns barn och elever når fortsatt goda resultat. Resultaten i de kommunala grundskolorna är de bästa sedan det nu rådande betygssystemet infördes. Elevernas förbättrade läs- och skrivförmåga är en av

anledningarna till att resultaten blir bättre.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott med 13,3 miljoner kronor. Det är framförallt grundskoleverksamheten som bidrar till underskottet. Personalkostnaden är hög i förhållande till elevantalet. Bristen på utbildad personal leder till ökad personalkostnad.

Uppdrag och ansvarsområde

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens barnomsorg, omsorg på obekvämt arbetstid, öppen förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundskolskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Inom nämndens ansvarsområde finns även kostenheten och den kommunala musikskolan.

Nämnden ansvarar också för att utföra hemkommunens ansvar. Till exempel hålla sig uppdaterad kring alla kommunens elevers skolplikt och skolgång, godkännande av verksamhet och utövande av tillsyn av fristående förskole-/annan pedagogisk verksamhet.

Förutom de kommunala verksamheterna finns det fem fristående förskolor, tre fristående dagbarnvårdare och tre friskolor, varav två har fritidshem.

Årets händelser

Förskoleverksamhet

Rekryteringsläget

Det är fortsatt brist på förskollärare nationellt i Sverige som påverkar möjligheten till rekrytering, vilket innebär att det ibland inte är möjligt att anställa behörig personal. Kommunens läge till Stockholm ökar konkurrensen om förskollärare. Det finns en ökad trend till att byta arbetsgivare för att snabba på sin löneutveckling vilket, förutom rekryteringssvårigheterna, även leder till ökade personalkostnader. Inom förskolans verksamhet är ca 30 procent av de anställda behöriga förskollärare.

Under året har nyrekryteringar av tre förskolechefer gjorts på grund av pensionsavgångar.

Informations- och kommunikationsteknik

Under vårterminen påbörjades en satsning på att utrusta de kommunala förskolorna med lärplattor och annan teknisk utrustning.

Inkluderingsutbildning

I samarbete med Uppsala universitet genomförs en inkluderingsutbildning i tre steg där steg ett och två genomförts under året.

Lokaler

Tillfälliga avdelningar har öppnats på Skeppsgården samt i Gröna dalens paviljong. Projektet Frösundavik fortgår. Förskolan beräknas vara klar för öppnande den 1 augusti 2018.

Volymutvecklingen

Eftersom kommunen expanderar har verksamheten stora utmaningar att hantera ökade volymer av barn. Kommunen uppfyller kravet på plats inom garantitiden som är 4 månader.

Pedagogcentrum

Pedagogcentrum har öppnats i lokaler på Gröna Dalens skola. Här finns förskolans Språkotek och IKT-pedagog.

Tillsyn

Barn- och utbildningsförvaltningen har utfört tillsyn på de fristående förskolorna Regnbågen och Tjappan samt annan pedagogisk omsorg.

Skolverksamhet

Rekryteringsläget

Bristen på utbildad personal som råder i hela Sverige märks även inom förvaltningen. Rekryteringar tenderar att ta längre tid på grund av svårigheterna med att hitta behörig personal. Trenden att byta arbetsgivare för att snabba på sin löneutveckling leder till ökade personalkostnader. En nyrekrytering av lärare medför ofta en kostnadsökning motsvarande cirka 75 000 kronor per år för en heltidstjänst. Trots det besvärliga läget har skolledarna lyckats över förväntan med att hitta legitimerad personal. Även kostenheten har svårigheter med att rekrytera personal med rätt kompetens samt kunnande och har haft lediga tjänster under året.

Nyrekryteringar av chefer

Kommunen har rekryterat en ny förvaltningschef efter att den tidigare gått i pension. Förvaltningen har rekryterat en ny rektor till Gransätterskolan och en ny biträdande rektor till Futurum.

Pedagogcentrum

Pedagogcentrum har öppnats i lokaler på Gröna Dalens skola. På Pedagogcentrum kan pedagoger och andra medarbetare inom kommunens förskolor och skolor få inspiration kring bland annat pedagogik, forskning och nya läromedel. Pedagogcentrum ger även möjlighet för personalen att kunna ta del av olika workshops och utbildningar.

På Pedagogcentrum finns även Skoldatateket och förvaltningens IKT-strategi.

Grundskolan

Resultaten i de kommunala grundskolorna är de bästa sedan det nu rådande betygssystemet infördes.

Arbetet med att ytterligare förbättra elevernas läs- och skrivförmåga och att tidigt upptäcka elever som har svårigheter i skolarbetet, fortsätter. Detta är en av anledningarna till att resultaten blir bättre.

Läroplanen har fått tydligare skrivningar kring förskoleklassen och fritidshemmets syfte och innehåll vilket personalen har arbetat med under året.

Från höstterminen 2017 infördes en ny organisation på Gransätterskolan med en tydligare låg-, mellan- och högstadieindelning. Organisationen har gjorts för att bättre kunna följa upp undervisningen.

Elever i årskurs 6 på Slottsskolan skjutsas med buss till Gransätterskolan en gång i veckan för att möjliggöra undervisning i språkval och hemkunskap. Det underlättar även elevernas övergång från Slottsskolan till Gransätterskolan.

Slottsskolan har organiserat om elevstödet genom att göra specialpedagog, speciallärare och elevassistenter till ett elevstödsteam. Målet är att stödet ska kunna ges till så många elever som möjligt under skoldagen.

Renoveringen av Futurum fortsätter. Saneringen av etapp ett är avslutad och återställandet av skolan påbörjas under hösten 2018. En del elever går i tillfälliga lokaler under renoveringen. Skolans Elevsociala team för 7–9 har utvecklats positivt och bidrar till skolans verksamhet och inkludering av elever. Elevhälsoteamet har slutfört Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) utbildning för elevhälsa och har under hösten påbörjat en Elevhälsoplan för hela skolan.

Gröna Dalen har under året gjort en omorganisering av elevassistenter för att möta elevers behov på ett bättre sätt, samt har fortsatt med att avlasta lärare med hjälp av

Personalen som arbetar på Pedagogcentrum

läraradministratörer. Detta har haft direkt positiv verkan för eleverna.

På Västerängsskolan har åk 1-lärarna utbildat sig i Skriva sig till lärande. Byggnationen av det planerade tillagningsköket med matsal på Västerängsskolan har skjutits upp till 2018.

Gymnasieskolan

Fridegårdsgymnasiet fortsätter att vara en framgångsrik gymnasieskola. Resultaten från elev- och personalenkäter är mycket goda. Skolan har högt söktryck och intresset från elever som bor i närliggande kommuner ökar. Det här medför en högre konkurrens om skolplatserna.

Skolans Ung Företagsverksamhet har nått stora framgångar under året och uppmärksammats i olika media. I våras blev skolan en av de fyra bästa UF-skolorna i landet.

Fridegårdsgymnasiet har under året bedrivit ett utvecklingsarbete, med hjälp av statsbidrag, inom det elevhälsofrämjande området. Utvecklingsarbetet omfattar god studieteknik, stresshantering, jagets utveckling, gruppens dynamik och elevernas inflytande.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildnings nya organisation med upphandling och kommunövergripande samarbete är nu implementerat och innefattar nu 8 olika utövare av utbildningar på alla vuxenutbildningens nivåer.

Musikskolan

Under 2017 har musikskolan ändrat strategi för delar av den utåtriktade verksamheten. Genom att genomföra dubbla jul- och vårkonserters med olika program kan fler elever erbjudas att delta. Det har medfört att en större publik besökt arrangemangen under året.

För första gången gjordes en sångkonsert där alla kommunens 6-åringar bjöds in för att sjunga med liveband som avslutning på barnens musiklektioner.

Musikskolans orkesterverksamhet har utvecklats med blåsorkestrar i tre nivåer, stråkorkestrar i två nivåer samt ett antal mindre ensembler. Därmed bidrar musikskolan till ett ökat intresse för att skapa musik tillsammans trots en vikande trend i landet.

Elevhälsan

Utifrån det kommunala aktivitetsansvaret har studie- och karriärvägledning växt fram och fått en enhetschef. I enheten finns nu landets enda tjänst som näringslivsinspiratör med uppdrag att utveckla ett likvärdigt entreprenöriellt lärande på skolorna.

Enhetschefen har även ansvar för integrationsamordningen. Ansvar för modersmål och studiehjälp har därför flyttats till Barn- och elevhälsoenheten. Syftet är att öka likvärdigheten på skolorna även i dessa frågor.

Sveriges första näringslivsinspiratör

Kostenheten

Den 1 januari 2017 flyttades kostenheten till barn- och utbildningsförvaltningen. En ny organisation prövas där en kostadministratör arbetar övergripande på enheten.

Kostenheten genomför tillsammans med Upplands-Bro kommun en ny livsmedelupphandling med ökad fokus på närproducerade och ekologiska livsmedel.

Gransätterskolans kök har fått en köksmästare. Rekryteringen medför en nystart och ett intensivt arbete med utbudet, matlagning från grunden och måltidsmiljön.

Administration

Under 2016 och 2017 har ett omfattande projekt avseende dokumentation och administrativa processer genomförts som ett led i att kvalitets- och rättssäkra, göra mer likvärdigt och att effektivisera förvaltningens arbete. En stor del av projektet har varit att anpassa arbetssätt och arbetsflöden samt att omarbete information. En ny informationshanteringsplan har antagits. Den beskriver nämndens informationstillgångar och hanteringen av dessa.

Tillväxten i kommunen kräver förutom platser och undervisning även administration. Förvaltningen har idag många e-tjänster som underlättar för medborgarna att göra sina ärenden in till kommunen. Det saknas dock en del stödssystem som kan hantera administrativa processer i överensstämmelse med lagstiftningen, vilket gör att hanteringen till stor del fortfarande sker manuellt.

Måluppfyllelse Attraktiva Håbo

Håbos kommunala förskolor och skolor ska nå höga resultat.

● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
■ Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning inom förskolan ska 2017 vara 35% (2014: 33%)	29	29	35	28
— Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 3 i de nationella proven är för Ma år 2017 75%		88	75	
— Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 3 i de nationella proven är för Sv 75%.		93	75	
◆ Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 6 i de nationella proven är för Ma år 2017 95%.	90,4	93,8	95	88
◆ Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 6 i de nationella proven är för Sv 95%.	93,6	94,2	95	94
● Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 6 i de nationella proven är för Eng 95%.	95,8	92,9	95	96,2
● Meritvärden för elever som slutar årskurs 9 ska nå 223 meritpoäng år 2017.	222,2	225,3	223	223,9
◆ Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet är för 2017 92%.	92	92,2	92	88,3
■ Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning inom fritidshem ska 2017 vara 35%.	28	28	35	29
■ Andel behöriga lärare inom grundskola ska 2017 vara 80%.	77	78	80	70
◆ Meritvärden för elever som slutar gymnasiet skall nå 14,3 betygspoäng.	13,7	14,07	14,3	13,8
◆ Andel behöriga lärare inom gymnasieskolan ska 2017 vara 85%	81	81	85	78

Nämnden bedömer att målet är uppnått, främst beroende på de mycket goda resultaten i åk 9 vad gäller meritvärde, behörighet till gymnasiet och andelen elever som når målen i alla ämnen.

Det är svårast att nå måltalen i området andel personal med högskoleutbildning. Det beror på det svåra

rekryteringsläget där tillgången på behörig personal är låg. Utan ett målinriktat rekryteringsarbete hade situationen varit sämre.

De saknade värdena för nationella proven i årskurs 3 beror på att Skolverket inte längre tar fram statistik på det sättet. Indikatorerna kommer att tas bort till nästa år.

Måluppfyllelse Kvalitativa och effektiva Håbo

Alla barn och elever i Håbos kommunala förskolor och skolor ska minst nå målen.

● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
— Andelen elever som fullföljer något av de nationella programmen i gymnasieutbildningen inom 4 år i kommunen ska 2017 vara minst 80%		76,2	80	
◆ Digital uppföljning ska finnas för samtliga elever i alla årskurser och alla ämnen, och när de anges i årliga uppföljningar ska detta år 2017 uppfyllas till 100%		75	100	90
● Andelen elever i årskurs 9 som når godkänt i samtliga ämnen ska för 2017 minst vara 75%.	73,1	76,2	75	76,2

Målet bedöms att vara uppfyllt. Det beror på de goda kunskapsresultaten i åk 9 och att den digitala uppföljningen blivit bättre.

Det finns ännu inga siffror publicerade för 2017 för indikatorn att fullfölja gymnasieutbildningen inom 4 år.

Måluppfyllelse Hållbara Håbo

Håbos kommunala förskolor och skolor ska vara trygga och främja en livslång lust att lära. ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
◆ Inskrivna barn per årsarbetare i förskola	5,9	5,6	5,3	5,7
● Inskrivna elever per årsarbetare i fritidshem		0	22	22,3
● Föräldrars syn på förskola angående trygghet år 2017 ska vara minst 95%.	97	97	95	97,9
● Föräldrars syn på fritidshem angående trygghet år 2017 ska för fritidshem minst vara 90%.		87	90	91,25
◆ Elevers syn på skolan och undervisningen ur ett trygghetsperspektiv ska öka 2017.	85,6	83,9	85	83,48
● Föräldrars syn på skola angående trygghet år 2017 ska minst vara 85%.		81	85	87,95
◆ Den andel av de som erbjudits plats inom förskoleverksamheten har fått plats på önskat placeringsdatum ska för 2017 vara 100%		94	100	95

Håbo kommun värnar om och inspirerar till god matkultur med näringsriktiga och lustfyllda måltider i en lugn och rofylld miljö. — Går inte att bedöma

Eftersom lämpliga mätmetoder saknas finns inga utfall för målen *minskat matsvinn* och *andel elever som äter i skolmatsalen*. De ekologiska inköpen slutade på 29,6 procent av de totala inköpen på enheten vilket är 5,4 procent under målet för 2017.

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
■ Andelen ekologiska råvaror i procent.			35	29,6
— Andelen elever som äter i grundskolornas skolrestauranger skall vara 90%			90	
— Minska matsvinnet. Mäts i procent.			15	

Måluppfyllelse Håbo en kommun med sund ekonomi

Håbos kommunala förskolor och skolor ska kännetecknas av en resurseffektiv verksamhet. ■ Inte uppfyllt

Barn- och utbildningsnämndens resultat visar på ett underskott och målet kommer inte att uppnås. Fram-

förallt är det verksamhet grundskola som bidrar till underskottet. En hög personaltäthet i kombination med ökade löner, innebär högre kostnader i förhållande till budget. Under senare del av året har förvaltningschefen tillsammans med rektorerna analyserat personaltätheten inom respektive grundskola. Resultatet visar på en hög personaltäthet främst inom kategorin övrig personal. Åtgärder har vidtagits och påverkar budgeten 2018 positivt.

Mått Resurser

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Kostnad kr per inskrivet barn i förskolan, egen regi		98 527	102 016	104 722
Kostnad kr per inskrivet barn i fritidshem, egen regi		21 588	22 661	21 813
Kostnad kr per inskriven elev i förskoleklass, egen regi		48 336	46 642	51 281
Kostnad kr per inskriven elev i grundskola, egen regi		86 947	84 332	89 711
Kostnad kr per inskriven elev i gymnasieskola, egen regi		60 606	68 621	68 099

Utfallet 2016 är första året som kostnader per inskrivet barn/elev började mätas, därför finns inget utfall för år 2015. Utfallet 2016 och budget 2017 är justerat manuellt med en fördelning av kostnaden utfall och budget till fritidshem och förskoleklass.

Kostnad i kronor per inskrivet barn i förskolan, egen regi

Kostnaden för inskrivet barn i egen regi har ökat jämfört med budget. Kostnadsökningen beror bland annat på Gröna Dalens förskolepaviljonger, utbildningsinsatser under året, inhyrd personal samt skillnaden mellan ökade intäkter och lönekostnader. Även effektiviseringskravet från år 2016 påverkar skillnaden. Summeringen av dessa ökade kostnader ger att inskrivet barn i förskolan egen regi har ökat med cirka 2 800 kronor. Ersättningen för fler inskrivna barn i förskolan är 7,8 miljoner kronor högre jämfört med 2016. När ersättningen ökar, ökar även lönekostnaden. Skillnaden mellan ersättningen och lönekostnaden är 3,5 miljoner kronor varav löneökningar utgör 1,9 miljoner kronor. Lönekostnadsökning mellan åren uppgår till cirka 3 440 kronor per inskrivet barn.

Kostnad i kronor per inskrivet barn i fritidshem, egen regi

Kostnaden för inskrivet barn i fritidshem i egen regi är lägre än budgeterat belopp. Färre antal barn ger en minskning av ersättningen med 2 miljoner kronor.

Skillnaden mellan minskade kostnader och minskade intäkter ger en total kostnadsminskning för fritidshem med cirka 900 000 kronor. Lägre kostnader 2017 innebär att skillnaden mellan åren är marginell.

Kostnad i kronor per elev i förskoleklass, egen regi

Kostnaden per förskoleklassbarn i egen regi har ökat i jämförelse med budget. Lönekostnaderna är 1,4 miljoner kronor högre än budgeterat belopp. Ökningen av kostnader och intäkter för förskoleklass egen regi uppgår till cirka 4 640 kronor per elev. Mellan år 2016 och år 2017 ökar kostnaden per barn i egen regi med 2 945 kronor.

Kostnad i kronor per inskriven elev i grundskola, egen regi

Kostnaden per elev i grundskolan i egen regi har ökat i jämförelse med budget. Ökningen per elev är 5 379 kronor och totalt cirka 12 miljoner kronor. Lönekostnaderna har ökat med 12,1 miljoner kronor. Lönekostnadsökningen finansieras till del av ökade intäkter med statsbidrag samt försäljning av elevplatser från annan kommun. Andra kostnader som påverkar mellan åren är ökade hyreskostnader för paviljonger på Gröna Dalen, inhyrd personal och utbildning. Dessutom påverkas kostnadsökningen av att effektiviseringskravet inte är uppnått med 5 miljoner kronor. Skillnaden mellan åren beror på löneökningar med 2,4 miljoner kronor.

Kostnad i kronor per inskriven elev i gymnasieskola, egen regi

Kostnaden per elev i gymnasieskolan i egen regi har minskat marginellt i jämförelse med budget. I jämförelse med år 2016 har kostnaden per elev ökat med 7 493 kronor vilket är cirka 4 miljoner kronor totalt. Främst är det ökade hyreskostnader på 1,9 miljoner kronor samt löneökningar på 1,9 miljoner kronor som bidrar till ökningen.

Produktion

Mått	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Antal barn i förskola, egen regi	946	989	1 016
Antal barn i förskola, annan huvudman	181	187	181,5
Antal barn i pedagogisk omsorg, annan huvudman	18	20	25
Antal barn i fritidshem, egen regi	1 055	1 136	1 039
Antal barn i fritidshem, annan huvudman	150	154	152,5
Antal barn i förskoleklass, egen regi	232	241,5	232
Antal barn i förskoleklass, annan huvudman	41	36,5	40
Antal barn i grundskola, egen regi	2 187	2 274	2 232
Antal barn i grundskola, annan huvudman	530	524,5	536
Antal barn i grundsärskola, egen regi	17	14	16
Antal elever i gymnasieskola, egen regi	523	533	530
Antal elever i gymnasieskola, annan huvudman	441	470	456
Antal elever i gymnasiesärskola, egen regi	16	15	18,5
Antal elever i gymnasiesärskola, annan huvudman	1	2	1

Antal barn i förskola, egen regi

Antal barn inom förskoleverksamheten har ökat i jämförelse med budget. Det är främst under hösten som ökningen har skett. Det innebär att även början på år 2018 har fler barn än budgeterat.

Antal barn i förskola, annan huvudman

Antal barn hos annan huvudman är något färre jämfört med budget, vilket innebär att de kommunala förskolorna har fått fler barn från enskild verksamhet än beräknat.

Antal barn i pedagogisk omsorg, annan huvudman

Antal barn i pedagogisk omsorg har ökat med fem barn mot budget. Det beror på en nyöppnad pedagogisk omsorg i kommunen.

Antal barn i fritidshem, egen regi

Antalet fritidsbarn har minskat i jämförelse med budget. Det beror på en minskning av antalet elever i förskoleklass och grundskola.

Antal barn i fritidshem, annan huvudman

Ingen större skillnad jämfört med budget.

Antal barn i förskoleklass, egen regi

Något färre elever än budgeterat.

Antal barn i förskoleklass, annan huvudman

För enskild verksamhet har barnantalet ökat något.

Antal barn i grundskola, egen regi

Antalet elever i grundskola i egen regi har minskat något, eftersom fler elever än budgeterat har valt skolor drivna av annan huvudman.

Antal barn i grundskola, annan huvudman

I jämförelse med budget har antal elever som valt annan huvudman ökat. För fristående skolor i kommunen har dock elevantalet minskat. Ökningen beror på elever som har valt att gå antingen i skolor i annan kommun eller fristående skolor i annan kommun.

Antal barn i grundsärskola, egen regi

Antalet elever i grundsärskolan har ökat, vilket beror på fler elever från andra kommuner.

Antal elever i gymnasieskola, egen regi

Antalet elever är likvärdigt med vad som är budgeterat.

Antal elever i gymnasieskola, annan huvudman

Förvaltningen har under året märkt en minskad efterfrågan av gymnasieplatser utanför kommunen. Det innebär att elevantalet är lägre än budgeterat.

Antal elever i gymnasiesärskola, egen regi
Ökat antal elever innebär att gymnasiesärskolan kommer få en utökning av budget nästa år.

Antal elever i gymnasiesärskola, annan huvudman

Ökningen är marginell eftersom kommunen har ett fåtal gymnasiesärskoleelever placerade i annan kommun.

Ekonomi Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Externa intäkter	91 059	77 931	103 612	25 681
Interna intäkter	323 547	333 576	332 792	-784
Summa intäkter	414 606	411 507	436 404	24 897
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	-125 174	-132 078	-134 996	-2 918
Personalkostnader	-371 099	-386 714	-407 129	-20 415
Övriga kostnader	-56 845	-47 706	-63 697	-15 991
Interna kostnader	-387 102	-396 580	-395 417	1 163
Summa kostnader	-940 220	-963 078	-1 001 239	-38 161
Resultat	-525 614	-551 571	-564 835	-13 264

För att kunna jämföra resultatet mellan åren har en justering gjorts med enhetens bokslut eftersom de tillhörde en annan förvaltning till och med år 2016.

Budgeten för barn- och utbildningsnämnden uppgår till 551,6 miljoner kronor. De budgeterade externa intäkterna finansierar 18,3 procent av den totala budgeten.

Externa intäkter

Externa intäkter ökar i jämförelse med budget. Det beror bland annat på ökning av bidrag från exempelvis Skolverket, EU och Migrationsverket. Även intäkter från försäljning av barn- och elevplatser till andra kommuner samt övriga externa intäkter bidrar till ökningen.

I jämförelse med år 2016 har intäkterna ökat, framförallt försäljning av verksamhet till andra kommuner med 7 miljoner kronor. Försäljningen motsvarar för gymnasiet 36 procent av den totala ersättningen, för grundskola 3,4 procent och för förskola 1,7 procent.

Interna intäkter

De interna intäkterna har minskat i jämförelse med budget. Färre gymnasieelever som är folkbokförda i Håbo kommun än beräknat samt färre barn inom verksamhet fritidshem innebär minskade interna intäkter. I jämförelse med 2016 har interna intäkter ökat med ersättningen för fler barn och elever i förskola respektive skola med totalt 13,3 miljoner kronor. Däremot minskar ersättningen till gymnasiet och minskade kostnader för internhyra.

Verksamhetsköp

Verksamhetsköp ökar med 2,9 miljoner kronor. Ökningen beror främst på köp av grundskoleplatser. Även köp av platser svenska för invandrare (SFI) och av skolplatser gymnasiet har ökat i jämförelse med budget. Däremot minskar köp av förskoleplatser något.

Ersättningen till annan huvudman förskola och grundskola utgör cirka 18 procent respektive cirka 22 procent av den totala ersättningen för antal förskolebarn och grundskoleelever. För gymnasiet är siffran cirka 61 procent.

Beslutet om att vuxenutbildningen ska köpa utbildningsplatser istället för utbildning i egen regi, påverkar kostnaderna i jämförelse med 2016 med 5 miljoner kronor. Under år 2017 ökade antal köp av både skolplatser och förskoleplatser med totalt 5,3 miljoner kronor i jämförelse med året innan.

Personalkostnader

Lönekostnaderna har ökat under året med 20,4 miljoner kronor i jämförelse med budget. Utbetalning av statsbidrag innebär i regel en motprestation av verksamheten. Motprestationen är oftast kopplad till personal. Antingen kan det vara krav på fler personal i verksamheten eller lönepåslag. Det är bland annat därför som lönekostnaderna ökar när riktade statsbidrag ökar. Statsbidrag, ökad försäljning, lönebidrag och övriga externa intäkter ger tillsammans en finansiering av ökade lönekostnader.

Lönekostnaderna i jämförelse med 2016 har ökat med 36 miljoner kronor. En del av ökade lönekostnader består av löneökningar på cirka 8 miljoner kronor. Även ökade externa intäkter riktade till personalkostnader med cirka 20 miljoner kronor påverkar lönekostnaderna i jämförelse mellan åren. När ersättningen ökar för fler barn och elever i verksamheten, ökar även antal tjänster. Det är ytterligare en orsak till varför lönekostnaderna har ökat.

Övriga kostnader

Övriga kostnadsposter som bidrar till avvikelsen mot budget är kostnader för paviljonger på Gröna Dalen 2,5 miljoner kronor och etableringskostnader för paviljongerna på Futurum 2,8 miljoner kronor. Andra kostnader som bidrar till ökningen är tillfälligt inhyrd personal, övriga främmande tjänster och utbildningskostnader (finansieras av ökade externa intäkter från Skolverket), IT-support och andra konsulttjänster. Inför år 2017 hade förvaltningen budgeterat med effektiviseringskrav med 4,9 miljoner kronor för att få budgeten i balans. Denna post påverkar avvikelsen mellan budget och utfall.

Ökningen i jämförelse med 2016 består av kostnader för paviljonger Gröna Dalen och Futurum, inhyrd personal samt förbrukningsinventarier och material.

Interna kostnader

Minskade interna kostnader med 1,2 miljoner kronor

beror färre elever och barn än beräknat. Däremot innebär fler barn inom förskoleverksamheten en ökning av ersättningen. Mellan åren har den interna ersättningen ökat vilket innebär högre kostnader både för köp av skolplats och av förskoleplats med totalt 9,5 miljoner kronor. Däremot minskar kostnaden för internhyran med 1,4 miljoner kronor.

Driftredovisning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Barn och utbildningsnämnden	-383	-500	-443	57
Nämndadministration	-455	-366	-564	-198
Musikskolan	-5 946	-6 439	-6 412	27
Öppen förskola	-1 917	-1 920	-1 978	-58
Omsorg på OB-tid	-3 538	-3 814	-3 590	224
Förskola	-112 683	-121 865	-124 186	-2 321
Vårdnadsbidrag	-361	-60	-6	54
Pedagogisk omsorg	-1 181	-1 591	-1 969	-378
Fritidshem	-25 120	-29 492	-28 497	995
Förskoleklass	-11 865	-13 057	-14 422	-1 365
Grundskola	-238 270	-235 814	-250 155	-14 341
Grundsärskola	-8 050	-8 757	-7 199	1 558
Gymnasieskola	-78 589	-89 275	-89 038	237
Gymnasiesärskola	-7 241	-7 840	-7 259	581
Grundl vuxenutbildning	-1 216	-800	-385	415
Gymnasial vuxenutbildning	-1 548	-3 200	838	4 038
Särvux	-750	-1 580	-842	738
Aktivitetsansvaret	-702	-575	-713	-138
SFI	-2 245	-1 000	-2 007	-1 007
Övergripande verksamhet	-23 554	-23 626	-26 008	-2 382
Summa	-525 614	-551 571	-564 835	-13 264

Utfallet för grundskola, fritidshem och förskoleklass har justerats manuellt på grund av att kostenheten tillhörde en annan förvaltning år 2016. Även budget 2017 för kostenheten har fördelats med samma procentsats som utfallet år 2016.

Totalt redovisar barn- och utbildningsnämnden ett underskott med 13,3 miljoner kronor. Det är något bättre än senaste prognosen och i enlighet med första prognostillfället i februari 2017. Det är främst grundskoleverksamheten som bidrar till underskottet med 14,3 miljoner kronor. Även verksamheterna förskola, SFI, förskoleklass samt övergripande verksamhet har ett negativt utfall i förhållande till budget. Verksamheter som har ett överskott i jämförelse med budget är gymnasial- och grundläggande vuxenutbildning, fritidshem och grundsärskola.

Förskola

Förskolans resultat blev 2,3 miljoner kronor sämre än budget. Fler barn än budgeterat innebär högre ersättning ut till verksamheterna. Det innebär ett behov ökat antal

personal vilket gör att lönekostnaderna ökar. Förutom högre ersättning har kostnaderna ökat för oförutsedda kostnader i samband med öppnande av tillfälliga avdelningar. Även ökningen av extra stöd inom förskolan påverkar resultatet. Minskade kostnader finns inom köp av verksamhet från annan huvudman. För att förskolan inte ska gå miste om statsbidrag kan förskolan inte öka antalet barn i barngrupperna när fler barn önskar förskoleplats. Därför försvåras arbetet med att minska underskottet under året.

Pedagogisk omsorg

Under året har ytterligare en pedagogisk omsorgs- verksamhet öppnat vilket innebär fler barn och en ökad kostnad i jämförelse med budget.

Fritidshem

Resultatet visar på ett överskott med cirka 1 miljoner kronor. Verksamheten har kunnat minska bemanningen utifrån minskat antal barn.

Förskoleklass

Det är främst ökade lönekostnaderna i jämförelse med budget som orsakar verksamhetens underskott. Minskat elevantal till förskoleklass egen regi innebär lägre ersättning än budgeterat. Verksamheten har inte kunnat minska antal tjänster i förhållande till minskad ersättning.

Grundskola

Verksamheten grundskolas underskott uppgår till 14,3 miljoner kronor. När underskott uppkommer i verksamheten ska kompensation betalas ut till annan huvudman. Därför ökar köp av skolplatser från annan huvudman som inkluderar kompensation. Ersättningen till grundskolor egen regi har minskat på grund av något färre elever än beräknat. Ökade intäkter i form av riktade statsbidrag, lönebidrag och utbildningsinsatser ska täcka en del av lönekostnaderna på 12,2 miljoner kronor. Med hänsyn taget till ökade intäkter blir återstoden av lönekostnaderna 4,7 miljoner kronor.

Andra kostnader som påverkar resultatet är ofinansierade hyreskostnader för paviljongerna på Gröna Dalen samt ökade kostnader för inhyrd personal. Även effektiviseringskravet på 5,2 miljoner kronor påverkar resultatet negativt.

Resursavdelningarna inom verksamhet grundskola har ett underskott med 3,8 miljoner kronor varav ökade lönekostnader utgör 2,3 miljoner kronor. Resterande underskott beror på minskad försäljning av resursplatser till annan kommun. Förvaltningens mål har varit att i större omfattning inkludera elever i ordinarie undervisning och därmed minska antalet elever i resursavdelningarna. Detta har medfört att fler elevassistenter har anställts för att stödja och ge förutsättningar för elever

med behov av extra stöd att inkluderas i klassrummet.

Under året har underskottet varit känt för alla rektorer. Arbetet har pågått under hela år 2017 med att försöka minska underskottet. Några konkreta åtgärder gjordes men inte i den utsträckning som behövdes för att hamna på ett noll resultat. Under senare del av året har arbetet med att skapa förutsättningar för kommande års budget påbörjats.

Grundsärskola

Under året har särskolan haft lägre personalkostnader med 1,5 miljoner kronor i jämförelse med budget, med anledning av svårigheten att tillsätta tjänster inom verksamheten.

Gymnasieskola

Resultatet för verksamheten gymnasieskola är positivt. Ökade lönekostnader täcks bland annat av ökat statsbidrag. Minskad ersättning för färre elever än budgeterat bidrar till överskottet.

Gymnasiesärskolan

Överskottet beror på ökad försäljning till annan kommun samt minskat köp av skolplatser från annan huvudman.

Gymnasial vuxenutbildning, Grundläggande vuxenutbildning och Särvtv

Tillsammans har verksamheterna en positiv resultat med 5,2 miljoner kronor. Under senare del av året fick

vuxenutbildningen besked om en utbetalning av statsbidrag med 1,9 miljoner kronor. Intäkten kom för sent för att kunna erbjuda fler platser till sökanden inom verksamheterna.

Svenska för invandrare (SFI)

Resultatet för SFI är 1 miljoner kronor sämre än budget. Det är köp av skolplatser som har ökat i jämförelse med budget. Behovet av platser är stort när allt fler vill läsa på SFI. Kommunen har en skyldighet att erbjuda plats inom verksamheten SFI.

Övergripande verksamhet

Underskottet för övergripande verksamhet är 2,4 miljoner kronor. Det beror främst på ökade kostnader i samband med etablering av paviljongerna på Futurumskolan med 2,8 miljoner kronor samt ökade lönekostnader.

Investeringar

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Inkomster				
Utgifter	-2 671	-6 024	-4 171	1 853
Summa	-2 671	-6 024	-4 171	1 853

Av den totala investeringsbudgetens 6 miljoner kronor uppgår budgeten för verksamhetsanpassningar till 4,6 miljoner kronor. Anpassningar som inte blev av under året var Slottsskolans utemiljö och förråd samt

Västerängsskolans bildsal. En del av budgeten för uteblivna verksamhetsanpassningar gick till Gransäter-skolans ombyggnation av klassrum som blev dyrare än beräknat. För kostnader som skulle uppkomma år 2017 för Gröna Dalenskolans bortbyggande av skola 2000 avsattes 1 miljon kronor av hela projektets 10 miljoner kronor. Kostnaden blev lägre år 2017 än beräknat och överskottet på 789 000 kronor måste flyttas över till år 2018 för att projektet inte ska överskrida budget.

När det gäller övriga investeringar på 1,5 miljoner kronor blev utfallet 1,3 miljoner kronor. Förskolans utfall är i paritet med budget och grundskolans något lägre. Det som har köpts in för förskolan under året är främst barnstolar, lekbord och skötbord. När det gäller grundskolan har investeringar bland annat gjorts för inköp av skolmöbler, personalmöbler samt IT-utrustning.

Intern kontroll

Förvaltningen har följt upp Plan för intern kontroll 2017. Årets plan för intern kontroll innehåller fem områden som anses särskilt viktiga.

- » Kontroll om närvaron rapporteras i Dexter
- » Kontroll av om stödsystemet används som avsett och att underlagen kan ligga till grund för analys av barngrupper och kunskapsresultat.
- » Kontroll av anmälningar och utredning om kränkande behandling.
- » Kontroll om alla skolor har framtagna ordningsregler.
- » Kontroll av kontaktlärare/mentorernas förutsättningar till förebyggande arbete.

Kontrollerna visar att förbättringar kan ske inom vissa områden såsom anmälningar och utredningar om kränkande behandling. Detta är ett fokusområde som det arbetas med i det systematiska kvalitetsarbetet. Kontroll av kontaktlärare/mentorernas förutsättningar till förebyggande arbete har inte genomförts med anledning av tidsbrist och brist på personella resurser. Den här frågan kommer att ses över inom ramen för det systematiska arbetet gällande trygghet och studiero.

Valfrihet och konkurrens

Det fria skolvalet är en grundläggande rättighet för barn och elever i kommunen. Inom förskolan är andelen barn hos annan huvudman 15 procent och inom grundskolan 19,4 procent.

Totalt deltar nu 856 ungdomar folkbokförda i kommunen i gymnasieutbildning, av dessa går 400 på Fridegårdsgymnasiet. Det motsvarar 47 procent. 515 ungdomar folkbokförda i kommunen går på något av de fyra nationella program som Fridegårdsgymnasiet erbjuder, 272 av dessa ungdomar går på gymnasiet vilket motsvarar 53 procent.

Viktiga förändringar och trender

Kommunen växer snabbare än beräknat vilket innebär att behovet av platser inom, förskola, grundskola och gymnasiet snabbt ökar. Färdigställandet av förskolan i Frösundavik gör att kommunen får en frist på något år innan nästa förskola måste vara etablerad. Inom grundskolan har flera skolor ett högt söktryck och behovet är större än antal platser. I vissa årskurser finns få lediga platser på enstaka skolor, för övrigt är det fullt. Fridegårdsgymnasiets höga söktryck gör att konkurrensen om platserna har ökat vilket innebär att elever folkbokförda i Häbo får det svårare att bli antagna.

Riksdagen har beslutat att skolplikten även ska gälla för förskoleklass från och med hösten 2018. Beslutet innebär marginell skillnad eftersom majoriteten av sexåringarna finns i verksamheten idag.

Riksdagen har fattat beslut om att det blir obligatoriskt för huvudmän att erbjuda lovskola till elever i årskurs 8 och 9 som riskerar att inte bli behöriga till gymnasiestudier.

Det problematiska rekryteringsläget i barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter måste uppmärksammas i arbetet med att göra kommunen till en attraktiv arbetsplats.

Medborgarna ställer allt högre krav på offentlig måltidsverksamhet. Önskemål om mer närproducerade råvaror, mer ekologiska råvaror och maten lagad från grunden, medför krav på högre kompetens hos kockar och matlagare. Den offentliga måltiden styrs allt mer mot att maten skall vara lagad så nära gästen som möjligt i egna tillagningskök. En trend är ökande andel specialkonster med fokus på särskilda önskemål/religion snarare än allergier och intolerans.

Inom musikskolans område har staten tillsatt en utredning som ska lämna förslag på en nationell strategi; på vilket sätt staten kan bidra till att stärka och utveckla kulturskolan. Utredningen ska också beskriva såväl fördelar som nackdelar med att lagstifta om verksamheten.

Regeringens beslut om en nationell digitaliseringsstrategi för skolan kommer att öka kraven på en högre täthet av digitala verktyg som lärplattor och datorer i verksamheterna, och kommer att medföra ökade kostnader för undervisningen framåt.

Skolans demokratiska uppdrag behöver lyftas fram tydligt. Eleverna behöver ha med sig kunskaper om vad inflytande, delaktighet och demokrati innebär ur fler perspektiv – vilka rättigheter och vilka skyldigheter har jag.

Många av de trender som nämns ovan innebär också ökade krav på administrativ behandling. I samband med att förskoleklassen blir obligatorisk innefattar skolskjuts även dessa elever.

Medborgarna ställer i allt högre grad krav på att kunna utföra sina ärenden digitalt vilket medför ökat behov av administrativa stödsystem för att kunna möta dessa behov.

Socialnämnd

Sammanfattning

Under året fortsatte personalsituationen att vara stabil på avdelningen för stöd till barn och unga trots en bransch med stor rörlighet. Inom avdelningen för stöd till vuxna är läget inom ekonomiskt bistånd stabilt.

Antalet ärenden inom barn och unga ökar, liksom inom ekonomiskt bistånd. Däremot minskar antalet aktuella vuxna missbrukare. Senast 2011 var volymerna inom extern missbruksvård på samma låga nivå som under 2017.

Fyra av nämndens fem mål är uppfyllda. Inom barn och unga syns ett positivt högt deltagande i SIP (samordnade individuella planer), men en låg andel upprättade genomförandeplaner. Arbetet med genomförandeplaner fortsätter under 2018. Även om missbruksvården har låga totalsiffror så har en stor andel av individerna behövt upprepade värdvinstelser.

Sammanlagt redovisar socialnämnden ett överskott på cirka 6 miljoner. Det beror i huvudsak på höga intäkter för ensamkommande barn och låga kostnader inom missbruksvård för vuxna.

Uppdrag och ansvarsområde

Socialförvaltningens verksamhet bygger på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet. Vård och behandling ska så långt som möjligt genomföras i frivilliga former. Utgångspunkten för allt arbete ska vara den enskildes behov, lagstiftningen och de ekonomiska resurserna. Socialnämnden bedriver sitt arbete i nära samverkan med brukarna och i enlighet med socialtjänstlagen ska tvååriga insatser så långt som möjligt undvikas.

Socialnämnden består av tre ledamöter och två ersättare. Nämnden ansvarar framför allt för kommunens uppgifter inom individ- och familjeomsorgens område. Det är bland annat rätten till bistånd, åtgärder vid missbruk, omsorger om barn och ungdom, serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen. Nämndens uppdrag omfattar även mottagande av ensamkommande barn, nyanlända flyktingar och skyddsbehövande.

För att kunna fatta akuta beslut måste en ordinarie ledamot i nämnden alltid finnas tillgänglig. Ordinarie ledamöter har en jourvecka var tredje vecka.

Inom nämndens administration finns delar av socialchefens kansli, avdelningen för stöd till barn och unga och delar av avdelningen för stöd till vuxna. Socialchefens kansli ansvarar för ekonomi, administration, kvalitets- och utvecklingsarbete, handläggning av serveringstillstånd och delar av anhörigkonsulentens tjänst.

Årets händelser

Vid årets slut är personalsituationen inom nämndens tjänstemannaorganisation stabil. Inom enheten för ekonomiskt bistånd och etablering, där situationen varit

ansträngd, är skillnaden markant. Stabil bemanning leder till ökad service, tillgänglighet och kvalitet.

Inom missbruksenheten utvecklas arbetsmetoder och en ny tjänst inom öppenvården tillsätts. Tjänsten inkluderar beroendeterapi, uppsökande fältarbete och stöd närmre arbetsmarknaden för målgruppen. Under våren hölls även uppskattade möten för anhöriggrupper.

Kommunen arbetar sedan i våras med Region Uppsala. Samarbetet innebär att en psykologmottagning finns tillgänglig i familjeteamets lokaler. Mottagningen erbjuder första linjens psykiatri riktat mot ungdomar.

Kommunstyrelsen beslutade under våren om en positiv satsning på socionomtjänster som gäller för avdelningarna stöd till barn och unga och stöd till vuxna. Satsningen kallas "80-90-100-110" och innebär att man som tillsvidareanställd kan välja anställningsgrad mellan 80 och 100 procent och alltid erhålla 10 procent mer i lön än sin tjänstgöringsgrad. Syftet är dels att behålla och dels att rekrytera kompetent och erfaren personal till socialförvaltningen i Håbo kommun.

Nämnden satsar på utveckling av arbetet med kommuninvånare som utsatts för våld i nära relationer. Samtliga medarbetare inom avdelningarna stöd till barn och unga och stöd till vuxna är nu utbildade inom våld i nära relationer. De riktlinjer nämnden antog år 2016 har införts och arbetet fortsätter under år 2018.

Nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande personer har, i liknande omfattning som år 2016, anvisats till Håbo från Migrationsverket i enlighet med bosättningslagen. Bostadssituationen är fortfarande mycket ansträngd och medför delvis att förvaltningen hyr privatbostäder. I vissa fall har bostäder delats av flera

hushåll. Förvaltningen kan inte hyra samtliga privatbostäder som erbjuds eftersom nämnden inte har en nödvändig fastighetsjour att erbjuda de privata fastighetsägarna.

Anvisningar av ensamkommande barn har minskat till en ungdom. Håbo kommun ansvarar för 26 ensamkommande boende i kommunen, och ytterligare 45 ungdomar som bor i övriga landet.

Under året har ett regionalt projekt kallat IGMA (integration genom arbete) inneburit gemensamma arbetsträffar med handläggare från socialförvaltningen och arbetsförmedlingen, och en ny lokal är på väg att färdigställas. En stor utmaning är att få resultat i praktiken så att nyanlända kommer in på arbetsmarknaden.

Måluppfyllelse Attraktiva Håbo

Fyra av fem mål är uppfyllda. Målet för långvarigt ekonomiskt bistånd är högt satt, särskilt med tanke på omvärldsfaktorer som försäkringskassans ändrade bedömningar. Resultatet visar på ett positivt arbete i rätt riktning.

Genom aktiv samverkan med andra aktörer ska det förebyggande arbetet kring barn och unga utvecklas ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Antal aktiviteter/ möten som främjar samarbetet med BUP			10	10
◆ Antal aktiviteter/ möten som främjar samarbetet med polisen, till exempel medlingsärenden.			15	14

Under våren utbildades all myndighetsutövande personal inom förvaltningen inom våld i nära relationer. Inom avdelningen för stöd till vuxna är handläggarna även utbildade i metoden FREDA. Målet är uppnått och någon enstaka medarbetare som anställts sent på året kommer att utbildas under 2018.

Ett samverkansforum mellan enheten för barn och unga och enheten för vuxna har skapats för att förbättra arbetet i kommunen med våld i nära relationer.

Måluppfyllelse Attraktiva Håbo

Skapa förutsättningar för att utveckla arbetet kring våld i nära relationer ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Myndighetsutövande personal inom avdelningen för stöd till vuxna är utbildade inom FREDA.			85 %	89 %
● Myndighetsutövande personal för alla åldrar är utbildade inom våld i nära relationer.			85 %	89 %

Under våren utbildades samtlig myndighetsutövande personal inom förvaltningen inom våld i nära relationer. Inom avdelningen för stöd till vuxna är handläggarna även utbildade i metoden FREDA. Målet är uppnått och någon enstaka medarbetare som anställts sent på året kommer att utbildas under 2018.

Det har under året även skapats ett samverkansforum mellan barn, unga och vuxen för att förbättra arbetet i kommunen med våld i nära relationer.

Vid utredningar om insatser för vuxna ska barnperspektivet ha beaktats. ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Andel utredningar av vuxna där barnperspektiv har beaktats	100 %	100 %	100 %	100 %

Målet bedöms som uppfyllt eftersom 100 procent av genomgångna utredningar har ett redovisat barnperspektiv. När det gäller ekonomiskt bistånd är det viktigt att påpeka att barns behov ofta är bristfälligt dokumenterat.

När det gäller barnperspektivet i utredningar gällande missbruk hos vuxna så har samtliga granskade utredningar ett uttalat barnperspektiv.

Måluppfyllelse Kvalitativa och effektiva Håbo

Genom tidiga insatser, samverkan och aktiviteter på hemmaplan ska behovet av externa insatser inom missbruksvården minska ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Ett nytt samverkansforum skapas kring barn och unga och vuxna.			1	4
● Antalet placeringar institutionsvård vuxna	26		18	17
● Antalet placerade personer institutionsvård vuxna	21		18	12
● Antal vårddyggn institutionsvård vuxna	2 645	2 954	2 000	1 150
■ Andel personer som placerats för första gången på extern institution för missbruk			61%	33,33%

Trots att fler personer behövt upprepade placeringar är målet om minskning av externa insatser uppnått. Antalet placeringar inom missbruk är det lägsta sedan år 2011, även efter att psykiatriplaceringarna är borträknade. Samtliga placeringar har gjorts med stöd av socialtjänstlagen. Frivilliga placeringar ger också bättre möjligheter till fungerande eftervårdsinsatser. Någon tvångsplacering enligt LVM (lagen om vård av missbrukare) har inte skett under året, vilket är positivt för antal vårddyggn och placeringskostnader.

Totalt fyra samverkansforum startas upp mellan avdelningarna för stöd till barn och unga samt stöd till vuxna. Forumen är inom områdena missbruk, ekonomiskt bistånd, våld i nära relationer och LSS. Alla samverkansgrupper kommer att fortsätta sitt arbete under 2018.

Andelen hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska ■ Inte uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
◆ Andel hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd.			21%	24%

Långvarigt ekonomiskt bistånd innebär utbetalt bistånd under minst 10 av årets 12 månader. Andelen har minskat kraftigt under årets sista fyra månader, vilket är positivt. Däremot nåddes inte målet. Under år 2018 ska läget analyseras på individnivå och arbetet med att hitta annan försörjning för de med längst bidragsberoende fortsätter.

Mått Resurser

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Antal med försörjningsstöd som är arbetslösa.	173	131	140	163
Antal hushåll med försörjningsstöd.	241	189	225	200
Antal bidragsmånader försörjningsstöd.	1 244	1 061	1 100	1 038
Antal ensamkommande nyanlända och skyddsbehövande flyktingbarn placerade i Håbo kommun.	25	27	35	26
Antal ensamkommande nyanlända och skyddsbehövande flyktingbarn placerade i annan kommun.		76	50	45
Antal mottagna nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande		69	100	76

Antal med försörjningsstöd som är arbetslösa

Antalet och andelen arbetslösa stiger igen inom ekonomiskt bistånd efter de senaste två årens lägre volymer. Delvis kan detta förklaras med att flera, vars försörjningshinder tidigare beskrevs som sjukskrivna, nu tillhör gruppen så kallat "utförsäkrade" från försäkringskassan. De har ofta en tilläggsproblematik, men blir registrerade som arbetssökande.

Antal hushåll med försörjningsstöd

Antalet hushåll med försörjningsstöd ökar med knappt 6 procent jämfört med år 2016 men är fortfarande på betydligt lägre nivå än 2015. Under kommande år förväntas antalet hushåll med försörjningsstöd att öka allt eftersom de som idag ryms i flyktingprojektet flyttas över till driftsbudgetens volymer efter tre år.

Antal bidragsmånader försörjningsstöd

Antalet bidragsmånader per hushåll är i snitt 5,2 vilket är något längre i jämförelse med 2016. Det beror delvis på den goda arbetsmarknaden som gör att många utan tilläggsproblematik har kortsiktigt behov av ekonomiskt bistånd.

Antal ensamkommande nyanlända och skyddsbehövande flyktingbarn placerade i Håbo kommun

Sedan november månad har socialnämnden kvar ansvaret inom kommunen för de ensamkommande som fortfarande är kvar i asylprocessen, men har fyllt 18 år.

Antal ensamkommande nyanlända och skyddsbehövande flyktingbarn placerade i annan kommun

Socialnämnden ansvarar för totalt 71 ensamkommande barn, varav 26 barn är placerade i Håbo kommun.

Antal mottagna nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande

Migrationsverket har under året anvisat 76 personer till Håbo, vilket är två personer mer än årsplanen. För att kunna erbjuda bostäder hyr förvaltningen privata bostäder. I vissa fall delar flera hushåll på en bostad.

Verksamhetsresultat

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Andel elever som ingår i ungdomscoachningens insatser vilka ökar sin skolnärvaro med minst 50 procent.	25 %	100 %	100 %	76,92 %
Andel barnavårdsutredningar som är avslutade inom lagstadgad tid, 120 dagar.	60 %	78 %	100 %	77 %
Antal barn som är aktuella för insatser på familjeteamet i åldersgruppen 0–6 år.		120	130	123
Antal barn som är aktuella för insatser på familjeteamet i åldersgruppen 6–12 år.		173	140	170
Antal barn som är aktuella för insatser på familjeteamet i åldersgruppen 13–18 år.		208	210	194
Antal avslutade ärenden som gäller barn som varit aktuella för insatser på familjeteamet.	70	62	75	87
Andel upprättade genomförandeplaner i samband med beslutade insatser enligt SoL och LVU.	30 %	40 %	88 %	49 %
Andel av inkomna anmälningar där förhandsbedömning har avslutats inom 14 dagar enligt lagstadgat krav.		95 %	100 %	92 %
Antal upprättade Samordnade Individuella Planer (SIP) under året rörande barn och unga.	30	49	40	68

Andel elever som ingår i ungdomscoachningens insatser vilka ökar sin skolnärvaro med minst 50 procent

Komplexiteten runt elever har ökat jämfört med tidigare år. Utöver ungdomscoacher arbetar även familjebehandlare med att få alla elever att gå i skolan.

Andel barnavårdsutredningar som är avslutade inom lagstadgad tid, 120 dagar

Resultatet beror delvis på ny personal under introduktion och rotation inom enheten vilket gjort att anställda fått nya arbetsuppgifter. Det är mycket viktigt att utredningar kring barn avslutas inom lagstadgad tid. Kommunens mål under nästa år är att alla utredningar gällande barn och unga färdigställs inom lagstadgad tid.

Andel upprättade genomförandeplaner i samband med beslutade insatser enligt SoL och LVU

Skrivandet av genomförandeplaner har förbättrats och det finns en medvetenhet hos behandlare och socialsekreterare om nödvändigheten av att skriva en genomförandeplan. Verksamheten behöver fortsätta utvecklingen av arbetet.

Andel av inkomna anmälningar där förhandsbedömning har avslutats inom 14 dagar enligt lagstadgat krav

Försämringen av andelen förhandsbedömningar som genomförs i rätt tid beror på att det varit rotation gällande tjänster inom myndighetsenheten, vilket gjort att anställda har fått nya arbetsuppgifter.

Antal upprättade Samordnade Individuella Planer (SIP) under året rörande barn och unga

Socialsekreterare och behandlande personal deltar i mycket hög grad i samordnade individuella planer.

Ekonomi Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Externa intäkter	84 300	57 877	66 296	8 419
Interna intäkter	21	0	19	19
Summa intäkter	84 321	57 877	66 315	8 438
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	-72 679	-58 605	-63 043	-4 438
Personalkostnader	-43 189	-44 116	-36 454	7 662
Övriga kostnader	-12 844	-8 043	-13 652	-5 609
Interna kostnader	-2 442	-2 793	-2 839	-46
Summa kostnader	-131 154	-113 557	-115 988	-2 431
Resultat	-46 833	-55 680	-49 673	6 007

Socialnämnden redovisar ett överskott på 6 miljoner kronor.

De externa intäkterna består av statsbidrag, hyresintäkter, serveringstillstånd och föräldraavgifter. Årets intäkter är 8,4 miljoner kronor högre än budgeterat och 18 miljoner kronor lägre än föregående år. Den största delen av intäkterna utgörs av ersättning från Migrationsverket med 59 miljoner kronor. Ett minskat antal ensamkommande barn och ungdomar innebär lägre ersättning under 2017. Migrationsverkets ersättningssystem ändrades 1 juli och ersättningarna har sänkts markant. Under 2018 blir det helårseffekt av dessa ersättningar. Intäkter för serveringstillstånd har ökat något.

Nämnden har kostnader för bidrag, köp av vårdplatser på institution, HVB-hem och familjehem, vilka visar ett underskott med 4,4 miljoner kronor. Inom bidrag är

försörjningsstöd den största delen, vilken är i nivå med budgeterat liksom föregående år. Under 2018 beräknas försörjningsstödet öka något. Bidrag till föreningar har delats ut med 160 000 kronor mer än budgeterat.

Köp av vårdplatser på institution för vuxna är 2,5 miljoner kronor lägre än budgeterat och den lägsta kostnaden på flera år. Köp av institutionsplatser för barn och unga är i nivå med budgeterat och högre än föregående år. Köp av boende i familjehem för barn och unga är högre än budgeterat och högre än föregående år. En stor kostnad är HVB-hem och familjehem för ensamkommande barn med ett resultat på 45 miljoner kronor. Det är 10 miljoner kronor lägre än föregående år och förklaras delvis av färre antal ensamkommande barn och lägre avtalade priser hos leverantörer. Arbetet med att sänka dessa kostnader fortsätter under 2018.

Personalkostnaden inom nämnden är 7,6 miljoner kronor lägre än budgeterat för året och även lägre än

föregående år. Det är främst arvoden för kontaktpersoner, familjehem och kontaktfamiljer som är mycket lägre än väntat. En del av den lägre personalkostnaden beror på tjänster som inte tillsatts under våren. Kommunens satsning på socionomer med 80-90-100-110 modellen har totalt sett inte lett till ökade kostnader för nämnden.

Resultatet för socialnämndens övriga kostnader är ett underskott mot budgeterat med 5,6 miljoner kronor. Den största kostnaden är inhyrd personal främst inom ekonomiskt bistånd och ensamkommande barn. Rekryteringsprocessen gällande socionomer är svår med stor konkurrens. I övriga kostnader finns en kostnad för avslutat hyreskontrakt av Biskops-Arnö på 1,4 miljoner kronor.

Nämndens interna kostnader består av internhyra samt köp av vårdplats. Resultatet är i balans med budget.

Driftredovisning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Socialnämnd	-345	-397	-429	-32
Nämndadministration	-137	-224	-137	87
Konsument- och energirådgivning	-99	-110	-106	4
Tillstånd	-26	-39	44	83
Förvaltningsövergripande	-5 776	-6 328	-6 901	-573
Anhörigstöd	-181	-183	-181	2
Missbruksvård för vuxna	-7 044	-9 237	-5 906	3 331
Barn- och ungdomsvård	-22 334	-24 629	-24 001	628
Familjerätt & familjebehandling	-1 652	-1 705	-1 827	-122
Övriga insatser vuxna	-126	-400	-218	182
Ekonomiskt bistånd	-11 806	-12 435	-13 894	-1 459
Flyktingmottagande	2 741	257	3 969	3 712
Arbetsmarknadsåtgärder	-48	-250	-86	164
Summa	-46 833	-55 680	-49 673	6 007

Socialnämndens bokslut visar ett överskott på 6 miljoner kronor.

Den förvaltningsövergripande verksamheten visar ett underskott jämfört med budget på 573 000 kronor. Inte budgeterade kostnader för system, trygghetslarm till personal och nytt samarbete i regionen om socialpsykiatri för unga är huvudorsaker till underskottet.

Inom missbruksvård för vuxna har den lägsta kostnaden sedan 2011 för institutionsplaceringar bidragit till överskottet på totalt 3,3 miljoner kronor. Det kan förklaras med att ingen placering enligt LVM behövt genomföras under året, utflytt från kommunen och en stabil arbetsgrupp som aktivt arbetar för hemmaplanslösningar. Det fattas färre nya beslut om kontaktperson för vuxna än budgeterat. Dessutom verkställs också färre beslut på grund av få kontaktpersoner. Det är svårt att rekrytera nya kontaktpersoner. Det ger ett överskott mot

budget på 576 000 kronor. En del av överskottet inom missbruksvård för vuxna förklaras även av lägre personalkostnader vilket beror på att tjänster tillsatts senare under året än budgeterat.

Verksamheterna inom barn och ungdomsvård visar totalt ett överskott på 628 000 kronor. Kostnaderna för institutionsplaceringar är i nivå med budgeterat. Inom familjehem är det svårt att rekrytera egna familjehem, vilket ger högre kostnader än budgeterat för köp av verksamhet. Kostnaden för löneförmånen 80-90-100-110 vägs under året upp av avdrag för sjukfrånvaro och vård av sjukt barn för de flesta verksamheterna. Bålstapolarna visar ett överskott på 224 000 kronor. Skälet är ändrade arbetstider vilket minskat kostnaderna. Ett samarbete med kultur och livsmiljö i caféverksamheten på Friddegårds gymnasium underlättar också det förebyggande arbetet.

Familjerådgivning och familjerätt har ett underskott på 122 000 kronor vilket förklaras av satsningen 80-90-100-110.

Övriga insatser för vuxna innefattar aktiviteter vilka en del inte har varit budgeterade. Det gäller bland annat insatsen för nystartat samarbetet inom region Uppsala för stöd i föräldrarollen. Insatsen skyddat boende till utsatta för våld i nära relationer visar ett överskott på 182 000 kronor mot budget. Behovet varierar från år till år.

Verksamheterna som hör till ekonomiskt bistånd har totalt sett ett underskott mot budgeterat med 1,5 miljoner kronor. Den stora avvikelsen för handläggningskostnader inom ekonomiskt bistånd beror på vårens inhyrda konsulter från bemanningsföretag. Sedan sommaren har inga konsulter hyrts in och verksamheten har hållit budgeten under hösten. Utbetalning av ekonomiskt bistånd är svårbudgeterat. Årets utfall ligger mycket nära budget.

Flyktingmottagandet i driftbudget hanterar ensamkommande barn och verksamheten redovisar ett överskott på totalt 3,7 miljoner kronor. Det förklaras främst av att Migrationsverket har godkänt ansökningar om ersättningar för 2016 i större utsträckning än förväntat. Kostnaden för placeringar på HVB-hem och familjehem är 10 miljoner kronor lägre än 2016. Under året har ersättningar från Migrationsverket betalats ut enligt tre olika regelverk. Den sista mars upphörde avtalet med Länsstyrelsen om antal platser för ensamkommande barn, vilket innebar ändrade regler i systemet för återsökningar. Det räknades inte med i prognosen för delårsbokslutet. Schablonbeloppen togs bort och ersättningen från Migrationsverket blev cirka 6 miljoner kronor lägre under det andra kvartalet. Det nya ersättningssystemet från Migrationsverket började gälla den 1 juli 2017 och innebär lägre ersättningsnivåer samt att kommunen inte får ersättning för ensamkommande över 18 år under asylprocessen. Fördelen med systemet är en mer kvalitetssäkrad uppföljning eftersom den utgår ifrån automatiskt utbetald schablonersättning per individ. En engångskostnad på 1,4 miljoner kronor har utbetalats för att avsluta hyreskontraktet (gällande till juni 2019) på Biskops-Arnö.

Nämnden har budgeterat för utökat arbete med arbetsmarknadsåtgärder. Överskottet på 164 000 kr förklaras av en nyinrättad tjänst med 25 procent inriktning mot arbetsmarknadsinsatser som startade senare på året än planerat.

Investeringar

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Inkomster				
Utgifter	0	100	0	100
Summa	0	100	0	100

Behovet av nya kontors- och arkivmöbler förändrades under året och inga investeringar har gjorts.

Intern kontroll

Internkontrollen inom ekonomiskt bistånd har mot slutet av året utvidgats och omfattar nu, förutom ekonomisk kontroll, även övriga juridiska delar av ansökan och beslut.

Intern kontroll genomförts bland annat på följande områden:

- » Stickprovsvisa kontroller av utbetalningar inom ekonomiskt bistånd.
- » Genomgång av samtliga nyanlända och tidigare nyanlända att hushållet är korrekt registrerat inom ekonomiskt bistånd (drift) eller ekonomiskt bistånd flykting (projekt).
- » Genomgång av förhandsbedömningar, handläggningstid och förfarande utifrån lagstiftning.
- » Genomlysning av nyanländas ärenden.
- » Avstämningar per månad avseende förväntade intäkter från Migrationsverket (KS ekonom).

Resultatet av internkontrollerna är delvis godkänt. I den fortlöpande kontrollen av möjliga återsökningar och andra intäkter från Migrationsverket har brister uppmärksammats. Detaljerade och uppdaterade rutiner finns nu utvecklade inom varje verksamhet och internkontrollerna har systematiserats.

Valfrihet och konkurrens

Inom socialnämndens område finns inga verksamheter inom LOV (lag om valfrihet) men områden med privata aktörer enligt LOU (lag om offentlig upphandling):

- » Konsumentvägledning
- » HVB-hem och stödboenden inom barn- och ungdomsvården
- » HVB-hem och stödboenden inom missbruksvården

I ovanstående verksamheter finns ingen egenregi.

Familjehem bedrivs till 51 procent av annan huvudman till en kostnad av 2,2 miljoner kronor. Övriga familjehem arbetar på uppdrag av kommunen.

De allra flesta stödsatser socialnämnden erbjuder genomförs på uppdrag av myndighetsutövare där den enskilde har beviljats bistånd på frivillig grund enligt socialtjänstlagen. I en plan för vård eller genomförande kan den enskilde önska en viss utförare. Socialtjänsten har ansvaret att verkställa insatsen där det är mest lämpligt. Ett eventuellt avslagsbeslut på ansökan om specifik utförare går att överklaga till förvaltningsdomstolen.

Viktiga förändringar och trender

En tydlig och viktig förändring av målgruppen inom stöd till barn och unga är ökningen av antalet barn med olika former av funktionsnedsättningar och diagnoser som gör dem aktuella inom LSS-området. Beroende på föräldrars resurser och på situationen i övrigt har några av dessa barn parallella insatser från både SoL och LSS, medan andra efter en tid av insatser enligt SoL, enbart har insatser enligt LSS.

Ett ökat antal ärenden inom barn och unga handlar om en stegring av konfliktnivån mellan sambor och makar, vilket påverkar barnens mående och hälsa negativt.

Antalet ärenden inom myndighetsutövningen för barn och unga ökar, liksom trycket på både familjebehandling

och familjerådgivning. Detta beror delvis på bristande kapacitet hos Region Uppsala vilket ställer stora krav på kommunens verksamheter.

Eftersom Håbo kommun historiskt sett haft ett lågt flyktingmottagande är en av de viktigaste trenderna under år 2017 att antalet nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande ökar i kommunen. Det är en förändring som innebär ökad mångfald, men även en utmaning att nå framgång i arbetet med integrering på arbetsmarknaden, på bostadsmarknaden och samhället i övrigt.

Kommuninvånare märker av Försäkringskassans nya regelverk som innebär att en del som tidigare fick sjukpenning nu istället får förlita sig på ekonomiskt bistånd. Detta är en av målgrupperna för samverkansinsatsen Framsteget, som startar januari 2018 med finansiering av samordningsförbundet. Under hösten har det inneburit ett uppstartsarbete som bland annat involverat vårdcentralerna och psykiatrimottagningen.

Socialtjänsten och psykiatrimottagningen ser en stor minskning nya vuxna personer med missbruks- och beroendeproblematik. Inom socialtjänstens arbete syns en generell förskjutning mot färre missbrukare och fler med en psykiatrisk problematik. Kommunen fortsätter sin utveckling av hemmaplanslösningar för samtliga målgrupper.

Vård- och omsorgsnämnd

Sammanfattning

Flera enheter inom förvaltningen har fått ny ledning och avdelningen för stöd till äldre och funktionsnedsatta fick ny chef i november. Två utförare har lämnat hemtjänsten och Humana omsorg driver nu Pomona hus 4 efter Attendo. Förvaltningen upplever en ökad efterfrågan och även ett ökat stödbehov hos enskilda individer.

Hemtjänsten har genomgått stora förändringar. Avgiftsmodellen har ändrats för brukarna och ersättningsmodellen har ändrats för utförarna. Avgiften bestäms nu utifrån biståndsbedömd totaltid. Syftet med ändringen är att få ett positivt ökat fokus på individens individuella behov. Inom hela äldreomsorgen har arbetsmetoden IBIC (individens behov i centrum) börjat användas och ett förberedande arbete inför det nya regelverket för utskrivningsklara har genomförts.

Nämnden uppfyller ett av tre mål. Skälet till varför målvärdet inte nås är främst otillräcklig dokumentation

och bristande mätmetoder. Nämndens mål om attraktiv arbetsgivare är uppfyllt, liksom de delar som rör tekniska lösningar och våld i nära relationer. Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett överskott på cirka fyra miljoner kronor. Överskottet beror främst på lägre kostnader för köp av verksamhet än beräknat.

Uppdrag och ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet bygger på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet. Utgångspunkten för allt arbete ska vara den enskildes behov, lagstiftningen och de ekonomiska resurserna. Nämnden bedriver sin verksamhet i nära samverkan med brukarna och säkerställer dialogen med brukarna, bland annat genom medverkan i det kommunala handikapprådet och det kommunala pensionärsrådet. Inom nämndens administration finns delar av socialchefens kansli, en del av avdelningen för stöd till vuxna samt avdelningen för stöd till äldre och funktionsnedsatta.

Vård- och omsorgsnämnden består av sju ledamöter och fem ersättare. Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområden, som rätt till bistånd, omsorg om äldre människor med bland annat äldreboende, hemtjänst och dagverksamhet samt stöd till människor med funktionsnedsättning genom bland annat personlig assistans, gruppboende och korttidsboende. Nämnden har också ett hälso- och sjukvårdsansvar upp till sjuksköterskenivå för boende på särskilt boende och vissa boende i eget hem. Delar av omsorgen och omvårdnaden av äldre utförs av privata utförare då LOV (lag om valfrihet) gäller för hemtjänsten. Ett av Pomonas hus har upphandlats enligt LOU (lagen om offentlig upphandling).

Inom nämndens verksamhetsområde ansvarar socialchefens kansli för ekonomi, administration, kvalitets- och utvecklingsarbete, äldre- och handikapp-

ombudsman, anhörigkonsulent samt MAS-funktionen (medicinskt ansvarig sjuksköterska) och MAR-funktion (medicinskt ansvarig för rehabilitering).

Årets händelser

Socialförvaltningens viktigaste resurs är dess medarbetare och rekrytering pågår ständigt inom de många utförarverksamheterna. Större delen av året har personalsituationen däremot, till skillnad från år 2016, varit stabil avseende biståndshandläggare inom äldreomsorg och LSS samt socialsekreterare inom socialpsykiatri.

Biståndshandläggarna omfattas av kommunstyrelsens satsning på socionomtjänster. Satsningen kallas ”80-90-100-110” och innebär att en tillsvidareanställd kan välja anställningsgrad mellan 80 och 100 procent och alltid erhålla 10 procent mer i lön än tjänstgöringsgrad. Syftet är att behålla och rekrytera kompetent och erfaren personal.

Under året meddelade två utförare sitt utträde ur hemtjänstens avtal enligt LOV. Rindlaga som funnits med nästan från starten slutade under sommaren och Destinys care som enbart bara varit med i kundvalet sedan i våras men nu slutar i början av 2018. Båda angav resursbrist och rekryteringssvårigheter som huvudsak.

Förvaltningen genomförde i början av året de första systematiserade avtalsuppföljningarna som redovisats för nämnd, sedan LOV infördes i hemtjänsten i Håbo år 2009. Sedan april är avgiftsmodellen ändrad för brukarna inom hemtjänsten och sedan oktober är ersättningsmodellen ändrad för utförarna så att inget längre utgår ifrån utförd tid i detaljinsatser utan från biståndsbedömd

totaltid. I oktober påbörjades det nya arbetssättet IBIC (individens behov i centrum) inom äldreomsorgen. Det har varit ett omfattande arbete för förvaltningen att genomföra detta, och ambitionen är att det ska öka individanpassningen i biståndet med fokus på den enskildes behov.

Brukarundersökningen inom hemtjänsten har förbättrats och ligger nu över rikets snitt, medan trenden visar en nedgång inom våra äldreboenden trots att Dalängen och Humana utmärker sig över snittet.

Inom socialpsykiatri har samverkansrutiner upprättats mellan myndighet- och utförarsidan och det planeras inför driftstart av kommunens första serviceboende inom psykiatri 2018.

Upphandlingen avseende byggnation av äldreboende vid Kyrkcentrum avbröts av kommunstyrelsen i december. Här tas nu ett omtag för att kunna genomföra boendet i egen eller kommunkoncerngemensam ägandeform.

Pomonas dagverksamhet fick ny inriktning 2017. Verksamheten bytte namn till Träffpunkten och med en tydlig inriktning på friskvårdande aktiviteter har det blivit en mycket uppskattad verksamhet med ett ökat antal besökare. Verksamheten är en öppen verksamhet och besökarna behöver inte ett biståndsbeslut för att komma dit.

Arbetsstödsverksamheten inom socialpsykiatri har visat mycket goda resultat under året. Med stöd av metoden IPS (Individual Placement and Support) har verksamheten gett stöd och förutsättningar åt ett antal personer att få ett lönearbete.

Dalängen firade tioårsjubileum. Flera av medarbetarna har vart med sedan starten och firade jubileet tillsammans med nya medarbetare, boende och anhöriga.

Förvaltningen har arbetat med att hitta och implementera olika tekniska lösningar för att stärka individens självständighet och inflytande.

Hemsjukvård och rehab har medverkat i ett projekt tillsammans med privat och kommunal hemtjänst för att hitta ett riskförebyggande arbetssätt för personer i ordinärt boende som har hemtjänst och hemsjukvård. Detta kommer att implementeras i ordinarie verksamhet under år 2018.

Demensteamet har under andra halvan av året medverkat i kvalitetshöjande insatser på kommunens särskilda boenden för personer med demenssjukdom. Antalet unika individer som får insatser från teamet har ökat i antal från 59 personer år 2016, till 100 personer år 2017.

Korttidsboende och trygg hemgång har arbetat för att höja kompetensen kring palliativ vård samt att utveckla konceptet Trygg hemgång. Satsningen på trygg hemgång bekostas av statliga medel och satsningen fortsätter under 2018.

Förvaltningen planerar också inför den nya lagstiftningen för trygg och säker utskrivning från slutenvården, som träder i kraft januari 2018.

Utvecklingen inom den dagliga verksamheten för personer med funktionsnedsättning fortsätter. En delvis ny målgrupp och ett utökat antal individer ökar behovet av utveckling inom verksamheten. Kompetensutveckling av medarbetare inom tydliggörande pedagogik och MI (Motivational Interviewing/motiverande samtal) har möjliggjort fortsatt arbete med att individanpassa verksamheten. Intresset för arbetsplatsförlagd verksamhet har ökat och personer ges bättre förutsättningar att delta i samhällslivet.

Onsdagen den 30 augusti firade Dalängens äldreboende 10 år, något som självklart uppmärksammades av både personal, boende och anhöriga. Runt 65 personer deltog i firandet där det bjöds på mat, musik och dans.

Måluppfyllelse Attraktiva Håbo

Ett av tre mål bedöms som uppfyllt. Förvaltningen behöver fortsätta att satsa på dokumentation i olika former, vilket framgår av nyckelindikatorerna. Planerade insatser för att förbättra den sociala dokumentationen har inte genomförts. Ett positivt arbete med att utveckla förvaltningen pågår. Här finns det ett behov av att systematisera mätmetoder och framtagning av statistik. Det är viktigt för att nå en säkrare mål- och resultatrapportering. Förvaltningen har också startat ett projekt kring ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som kommer att pågå under 2018.

Öka det individuella förhållningsättet genom att arbeta förebyggande, rehabiliterande och habiliterande ■ Inte uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
■ Andel brukare som bedöms ha godkänd social dokumentation ska vara 90%			90%	63%
● Personal som utreder vuxna är utbildade inom våld i nära relationer och i metoden FREDA			85%	91%
■ Andel utredningar under året som genomförts enligt IBIC (Individens Behov I Centrum)			100%	20%
● Andel av genomförandeplanerna där det synliggörs individuella mål som leder till ett ökat välbefinnande			70%	82%
■ Andel brukare inom hemtjänsten med genomförandeplan.		32%	90%	72%

Målet är inte uppfyllt. Vid bedömningen av individuella mål i genomförandeplanerna, och vid mätning av godkänd dokumentation har enhetliga måttstockar saknats. Det gör resultatet osäkert. Variationen är stor mellan enheterna. Sex enheter har uppfyllt sina mål gällande social dokumentation och fyra redovisar att man inte uppfyllt målvärdet.

Verksamhetssystemets förseningar gjorde att handläggningar enligt IBIC påbörjades 1 oktober. Därefter har utredningar främst genomförts enligt IBIC.

Den 31 december hade 72 procent av brukarna inom hemtjänsten en genomförandeplan, vilket är en tydlig förbättring från föregående mätningar. Målet är att samtliga brukare ska ha en plan som ska vara upprättad i samråd med brukaren inom en månad från uppstartat uppdrag. Under 2018 är genomförandeplanerna ett av beställarens fokusområden.

Måluppfyllelse Kvalitativa och effektiva Håbo

Öka världens och omsorgens kvalitet och effektivitet genom att tillvarata ny teknik och kompetensutveckla medarbetarna ■ Inte uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Antal tekniska lösningar för att individen ska upprätthålla sin självständighet och få ökad trygghet		3	5	5
● En dator tillgänglig hos alla brukare med personlig assistans för ökad kvalitet och delaktighet			100%	100%
■ Andel medarbetare som ska genomgå en utbildning inom området dokumentation för att säkra kvaliteten i genomförandet			90%	8%

Arbetet med att tillvarata teknik fortsätter enligt uppsatta mål. I och med att den viktiga kompetensutvecklingen avseende dokumentation inte genomförts har målet i sin helhet inte nåtts.

Måluppfyllelse Hållbara Håbo

Öka vår attraktivitet som arbetsgivare för att trygga personalförsörjningen på kort och lång sikt. ● Uppfyllt

Nyckelindikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
● Personalomsättning på utförsidan inom vård och omsorg ska vara högst 14%			14%	13,1%
● Sjukfrånvaron bland personal på utförsidan inom vård och omsorg ska vara högst 9%			9%	8%
■ Andel personaltimmar som används till fortbildning			2%	
● Antal aktiviteter som syftar till att främja en hållbar arbetsmiljö			3	6

Målet bedöms uppfyllt trots att förvaltningen inte har en säker siffra för fortbildningstimmar. Fortbildningsinsatser har genomförts under året. Här finns ingen säker mätning av använd tid. Sjukfrånvaro och extern personalomsättning håller sig inom uppsatta målvärden. Korttidsfrånvaron (sjukdag 1–14) som kommunen arbetat extra med, bedöms som låg (3,76 procent) vilket är positivt. Arbetet med förvaltningen som attraktiv arbetsgivare fortsätter.

Mått Produktion

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Nöjd medarbetarindex Skala 1–10			7,5	7,86
Antal patienter hemsjukvård, rehab och demensteam		1 992	1 975	2 137
Antal behandlingar av fotvård		1 633	1 600	2 264
Antal brukare i kommunens hemtjänst, egen regi		191	260	216
Antal brukare i arbetsstödet		23	30	25
Antal brukare inom hemtjänsten, totalt		372	480	402
Antal brukare som har trygghetslarm			300	305
Antal brukare som har natttillsyn		30	40	29
Antal brukare i Dalängens dagverksamhet		17	20	18
Antal biståndsbedömda timmar inom hemtjänsten			96 000	94 698

Antal brukare i kommunens hemtjänst, egen regi

Efter att en privat utförare i somras lämnade hemtjänsten har egenregin Kärnhuset fått en något ökad andel av brukarna.

Antal brukare inom hemtjänsten, totalt

Antalet brukare har ökat med cirka åtta procent jämfört med år 2016, vilket överensstämmer med ökningen av antalet äldre i kommunen.

Antal biståndsbedömda timmar inom hemtjänsten

Antalet biståndsbedömda timmar har minskat något jämfört med föregående år. Förvaltningen arbetar vidare med att få tillförlitlig statistik från verksamhetssystemet.

Verksamhetsresultat

Mått	Utfall 2015	Utfall 2016	Måltal 2017	Utfall 2017
Andel nöjda brukare inom äldreomsorgen			80%	85%
Kontinuitet i hemtjänsten, mäts genom hur många olika personal i snitt en brukare, med minst 3 besök per dygn, haft under en tvåveckors mätperiod.			12	
Andelen nöjda brukare inom LSS		50%	80%	

Andel nöjda brukare inom äldreomsorgen

Måttet har i tidigare rapporter och vid budgetering, avsett att redovisa ett snitt av hemtjänst och äldreboende i egenregi i kommunen. Nöjdheten varierar kraftigt

mellan enheterna. När de privata utförarna inkluderas blir snittet 85 procent.

Håbo sänker sitt resultat gällande äldreboenden och ligger nu under snitt i både riket och länet. Inom hemtjänsten innebär resultatet en höjning jämfört med föregående år och kommunen ligger nu över snitt i både riket och länet.

Kontinuitet i hemtjänsten, mäts genom hur många olika personal i snitt en brukare, med minst 3 besök per dygn, haft under en tvåveckors mätperiod

Ingen undersökning genomfördes i år. Förvaltningen ser inga indikationer på försämrad kontinuitet.

Andelen nöjda brukare inom LSS

Undersökningen har inte genomförts i år.

Ekonomi Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Externa intäkter	60 404	61 474	61 258	-216
Interna intäkter	20 884	19 463	20 083	620
Summa intäkter	81 288	80 937	81 341	404
Verksamhetsköp, bidrag, underhålls-material	-54 172	-65 908	-55 940	9 968
Personalkostnader	-173 019	-183 647	-185 941	-2 294
Övriga kostnader	-37 481	-33 297	-38 957	-5 660
Interna kostnader	-35 078	-33 705	-32 035	1 670
Summa kostnader	-299 750	-316 557	-312 873	3 684
Resultat	-218 462	-235 620	-231 532	4 088

Nämndens externa intäkter är lägre jämfört med budget. Cirka 3,4 miljoner kronor utgör lägre intäkter från Försäkringskassan för utförd assistans då flera beslut har minskats i omfattning. Antalet anställningar med lönebidrag är fler än budgeterat vilket medför en intäktsökning. Intäkterna för omvårdnad och service för utförd hemtjänst är också högre jämfört med vad som budgeterats.

Under året har en vårdplats sålts till socialnämnden vilket bidrar till att de interna intäkterna är högre än budgeterat. Även korttidsboendet för barn och ungdomar redovisar högre interna intäkter till följd av utlånad personal till personlig assistans. Den kommunala hemtjänstutförarens intäkter är lägre än både budgeterat och jämfört med föregående år till följd av att färre timmar hemtjänst har utförts.

År 2017 har genomgående lägre kostnader än budgeterat för köp av verksamhet från andra utförare. Kostnaden för köp av hemtjänst av privata aktörer är cirka 4 miljoner kronor lägre till följd av att antalet utförda timmar är lägre än förväntat. Platserna på de egna äldreboendena har räckt till kommuninvånarna i högre utsträckning än

förväntat, vilket medfört att ingen plats har köpts. Under året har förvaltningen också arbetat intensivt med att nyttja kommunens korttidsplatser så effektivt som möjligt. Behov har i högre grad än väntat gått att lösa inom kommunen vilket medför ett stort överskott på köp. Även kostnaden för köp av externa boendeplatser för psykiatri och LSS har varit lägre än budgeterat då verkställighet av beslut inväntar nybyggnationer. Jämfört med föregående år är det framför allt kostnaden för köp av hemtjänst och LSS-boende som ökat.

Jämfört med budget redovisar nämnden högre kostnader för personal. Inom hemtjänst i kommunal regi är personalkostnaderna högre till följd av fler arbetade timmar än vad intäkten för utförd hemtjänst täcker. Bemanningen har under året varit högre på äldreboendena både till följd av ökad ordinarie bemanning men också genom lönebidragsanställningar. Högre personalkostnader redovisas även inom personlig assistans,

LSS-boende och restaurang Pomona. Nämnden har lägre personalkostnader för personal inom boendestöd, daglig verksamhet enligt LSS, dagverksamhet för personer med demenssjukdom, kontaktpersoner, handläggning samt förvaltningsövergripande. Jämfört med föregående år är personalkostnaderna främst högre inom områdena hemtjänst, äldreboende och personlig assistans.

De övriga kostnaderna för hjälpmedel har varit betydligt högre än budgeterat. Både kostnaden för hjälpmedelssamarbetet i Uppsala län (HUL) och kostnaden för inköp av hjälpmedel har ökat markant under året. Kostnaderna för övriga förbrukningsinventarier är högre inom äldreboende och hemtjänst.

Nämndens interna kostnader är lägre jämfört med både budget och föregående år. Den stora förändringen mot budget är att den interna kostnaden för köp av kommunal hemtjänst är lägre.

Driftredovisning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Vård- och omsorgsnämnd	-318	-264	-311	-47
Nämndadministration	-182	-192	-188	4
Förvaltningsövergripande och handläggning/biståndsbedömning	-18 825	-21 552	-20 602	950
Hemtjänst i ordinärt boende	-43 936	-45 894	-44 872	1 022
Boendestöd i ordinärt boende	-6 557	-7 378	-6 252	1 126
Korttidsboende/korttidsvård	-4 824	-5 728	-4 311	1 417
Särskilt boende/annat boende	-66 179	-68 301	-67 120	1 181
Dagverksamhet och öppen verksamhet	-4 021	-5 477	-4 748	729
Boende enligt LSS	-18 717	-22 348	-21 458	890
Personlig assistans enligt LSS/SFB	-13 394	-13 873	-17 398	-3 525
Daglig verksamhet enligt LSS	-7 899	-8 123	-8 180	-57
Övriga insatser enligt LSS	-7 377	-8 797	-6 939	1 858
Hemsjukvård och rehab	-19 104	-21 058	-22 328	-1 270
Färdtjänst/riksfärdtjänst	-6 696	-6 635	-6 509	126
Bostadsverksamhet	-433	0	-316	-316
Summa	-218 462	-235 620	-231 532	4 088

Förvaltningsövergripande redovisas ett överskott då två tjänster som avdelningschef samt en tjänst som systemutvecklare delvis varit vakanta under året. I överskottet finns också prestationsmedel för uppnådda resultat inom området psykisk hälsa. Kommunen har köpt hemtjänst för cirka 6,3 miljoner kronor mindre än budgeterat. Antalet brukare under året motsvarar budgeterad nivå, däremot var andelen utförda timmar under perioden januari till augusti lägre jämfört med föregående år. Eftersom ersättningen till hemtjänstutförare under större delen av året baserats på utförd tid, blev kostnaden mycket lägre än både budgeterat och jämfört med föregående år. Den kommunala hemtjänstutföraren har vid årets slut underskott om cirka 5,5 miljoner kronor. Underskottet

beror på en kombination av höga personalkostnader och lägre intäkter än budgeterat.

Inom socialpsykiatrins boendestöd och arbetsstöd redovisas ett överskott då verksamheten senarelagt rekrytering och haft liten bemanning av sommarvikarier. Verksamheterna har också haft lägre verksamhetskostnader.

Under hela året har förvaltningen arbetat intensivt med att nyttja kommunens korttidsplatser så effektivt som möjligt. Behovet av korttidsplats har i högre grad än väntat gått att lösa inom kommunen. Under året har ingen kostnad för utskrivningsklara uppstått.

Det är sällsynt att en Håbo-bo önskar att bo utanför kommunen och eftersom platserna på de egna äldreboendena räckt till åt kommuninvånarna i högre utsträckning än förväntat har ingen plats köpts utanför

kommunen. Äldreboendet som är i privat drift, har också haft betydligt färre belagda dygn än budgeterat vilket medför en lägre kostnad. Jämfört med både budget och föregående års utfall är personalkostnaderna för äldreboenden i kommunal regi högre än budgeterat. Äldreboenden för personer med demenssjukdom redovisar högre kostnader för övriga förbrukningsinventarier så som livsmedel, hjälpmedel och apoteksvaror. Inom verksamheten finns fortsatt en såld vårdplats som medför intäkter som inte budgeterats. Flera klienter avvaktar verkställighet av beslut om psykiatriboende tills driftstart av kommunens eget boende (hösten 2018), vilket medför lägre kostnader för köp.

En tjänst inom dagverksamheten för personer med demenssjukdom har under året inte tillsatts vilket medför ett överskott mot budget.

Under året har antalet beviljade LSS-boendeinsatser ökat markant och de inplanerade gruppboendena i kommunen är redan fulltecknade. I avvaktan på nybyggnationer har färre beslut än beräknat verkställts externt.

Assistans beslutad av Försäkringskassan har under året haft markant högre kostnader jämfört med budgeterat. De intäkter som kommunen får för att utföra assistans är lägre än budgeterat till följd av ett avslutat beslut, samt flera minskade beslut. De pågående assistansärendenas personalkostnader är högre än budgeterat då korttidsfrånvaron är hög. Samtidigt är det svårt att rekrytera vikarier vilket medför högre kostnader bland annat för övertid.

Under året har förvaltningen haft svårt att rekrytera kontaktpersoner till vuxna enligt LSS vilket medför en lägre kostnad än budgeterat om cirka 1,2 miljon kronor. Kostnaden för förlängd skolbarnomsorg, köp av korttidsboende och korttidsboende i egen regi är något lägre än budgeterat.

Kostnaden för hjälpmedel har ökat markant. Kommunens kostnad för hjälpmedelssamarbetet i Uppsala län (HUL) är cirka 280 000 kronor högre jämfört med budgeterat. Även kostnaden för inköp av hjälpmedel, så som rullstolar, takliftar och madrasser, har ökat markant under året.

Den tidigare markanta ökningen av kostnaderna inom färdtjänst avstannade under andra halvan av året vilket lett till en bromsad kostnadsutveckling.

Lägenheterna på Plommonvägen 8 och 10 redovisar ett underskott då hyresintäkten är lägre än hyreskostnaden.

En hyreshöjning genomförs 2018 och ytterligare en höjning kommer att genomföras 2019. Därefter kommer hyresintäkterna att vara i nivå med förvaltningens hyreskostnad.

Investeringar

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse från budget
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	-392	-955	-989	-34
Summa	-392	-955	-989	-34

Under året har en ombyggnation av tvättstugan på Solängens äldreboende gjorts. Möbler har köpts in till lokalerna för socialpsykiatri, daglig verksamhet, äldreboende och hemtjänst. På korttidsboendet och äldreboendet Pomona hus 4 har takliftar installerats. Till Häbos äldreboenden har två parcyklar köpts in.

Intern kontroll

I planen för intern kontroll identifieras ett antal områden där det är viktigt med intern kontroll. Områden som vård- och omsorgsnämnden har arbetat med under året är bland annat:

- » Kontroll vid anställning att legitimerad personal har sin legitimation.
- » Avvikelser inom hälso- och sjukvården.
- » Avstämning av utförd tid mot biståndsbedömd tid på hemtjänstfakturor samt stickprovskontroller på individnivå av tidsregistreringar inom hemtjänst.
- » Avstämning av att dokumentation inom hälso- och sjukvården stämmer mot förordningar och riktlinjer.
- » Kontroll och räkning av läkemedel.
- » Analys av den kommunala hemtjänstens resurser i förhållande till brukarnas behov och biståndsbedömda timmar.

Arbetet med intern kontroll sker på olika sätt beroende på vilket område som avses. En del internkontroll är löpande, som till exempel kontroll av legitimation och avvikelser inom hälso- och sjukvården. Andra delar sker med förutbestämd regelbundenhet, som kontroll och räkning av läkemedel och avstämning av hemtjänstfakturor.

Valfrihet och konkurrens

I nämndens verksamhetsområde finns valfrihet och konkurrens inom kommunens äldreboende och, genom LOV (Lag om valfrihetssystem), i hemtjänsten. I den plan för valfrihet och konkurrens som finns har förvaltningen redovisat att även fotvård och daglig verksamhet enligt LSS är möjligt att konkurrensutsätta. Något ärende om detta har inte tagits fram under året.

Cirka 46 procent av brukarna inom hemtjänsten valde en privat utförare (Grannvård Sverige AB, Rindlags Hemtjänst & Service AB, Destinys Care AB). Tyvärr valde Rindlags Hemtjänst och Service AB samt Destinys Care AB att under året avsluta sitt avtal med Håbo kommun på grund av svårigheter att rekrytera personal. Detta innebär i dagsläget att invånarna i Skokloster enbart har egenregin som valbar utförare.

Inom äldreboende ansvarar Humana Omsorg AB för driften av Pomona hus 2 sedan den 1 februari efter upphandling enligt LOU. Detta motsvarar 28 procent av kommunens boendeplatser. Den äldre får i mån av lediga lägenheter välja utförare.

Patientsäkerhet

För att undvika vårdskador inom vård och omsorg är förebyggande insatser av stor vikt. Personer som bor på äldreboende inklusive korttidsplatserna får riskbedömningar av vård- och omsorgsteam för att undvika fall, tryckskada, undernäring och ohälsa i munnen. Finns en konstaterad risk sätts olika åtgärder in. Som stöd i arbetet används kvalitetsregistret Senior Alert.

Under hösten har det genomförts ett projekt med syfte att starta upp förebyggande insatser även för personer som får insatser av hemsjukvården i ordinärt boende. Två hemtjänstgrupper har kommit i gång och planen är att resten ska starta under 2018.

Antalet rapporterade avvikelser 2017 har ökat, från 1684 år 2016 till 2176 år 2017. Fem Lex Maria anmälningar har gjorts under året. Fyra handlade om risk för allvarlig vårdskada på grund av bristande dokumentation, bristande vård och omsorg samt bristande följsamhet till rutiner. En händelse medförde en vårdskada.

Antalet personer som drabbats av en fraktur i samband med fall har ökat något medan antalet personer som drabbats av tryckskada är på samma nivå som förra året.

Med anledning av ”Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård” har en projektgrupp i närvården arbetat under hösten för att förbereda den nya lagen. En rutin om samverkan i närvården har utarbetats med syftet att öka samverkan mellan de olika aktörerna och därmed öka patientsäkerheten.

Sammantaget har resultatet av patientsäkerhetsarbetet inte förändrats jämfört med föregående år.

Viktiga förändringar och trender

Nämndens område är komplext och spänner över en stor mängd olika inriktningar. Det ställer höga krav på kompetens hos medarbetare och ledning för att kunna erbjuda en personcentrerad och individualiserad stöd-service- och omsorgsverksamhet.

Antalet personer i behov av stöd från nämnden kommer att öka i Håbo kommun med volymökningar inom hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende. Även inom LSS och socialpsykiatri ökar antalet personer som kontaktar socialtjänsten och beviljas stödinsatser. Under nästa år väntas driftstart av kommunens första servicebostad inom psykiatri och tre boenden inom LSS. Det är viktigt att kommunen inte tappar fart i planering av ytterligare nybyggnationer inom LSS, samt i processen med ett nytt äldreboende.

Inom hela utförarsidan är rekryteringsbehoven fortsatt stora då verksamheten växer. Det är även stora pensionsavgångar framöver och förvaltningen behöver öka takten i arbetet med att bli en mer attraktiv arbetsgivare. Hög kvalitet i verksamheten och stor flexibilitet i anställningsformer och uppdrag bedöms öka attraktiviteten, framförallt hos kvalificerade medarbetare men också hos unga och nya medarbetargrupper. På myndighetssidan bedöms specifikt modellen 80-90-100-110 vara viktig att behålla även framöver.

Inom demensvården har det kommit en ny nationell riktlinje som kommer att påverka våra verksamheter i alla led, från arbetssätt till resursfördelning. Bland annat genom olika tekniska lösningar inom verksamheterna för personer med demenssjukdom. Den tekniska utvecklingen går generellt fort inom nämndens verksamhetsområde. Olika system och hjälpmedel kommer i allt snabbare takt. Förvaltningen behöver satsa på ökat kunnande och beredskap att ta del av och påverka denna utveckling, om tekniken ska kunna bli ett reellt stöd för den enskilde individen och medarbetarna i verksamheten.

Ändrad ansvarsfördelning mellan landsting, primärvård och kommun gällande utskrivningsklara patienter inom slutenvården ställer också andra och ökade resurskrav på kommunen, inte minst på hälso- och sjukvårdsorganisationen.

Inom LSS-verksamheterna ser förvaltningen ett behov av ändrad fokus från omsorg till att även inkludera pedagogik. Förvaltningen ser fler fall av personer med samsjuklighet och behov av stöd på grund av till exempel lindrig utvecklingsstörning som kompliceras av en demens, psykisk funktionsnedsättning eller missbruksproblematik. I allt arbete runt en brukare måste fokus i allt högre utsträckning utgå ifrån den enskildes unika behov, och inte styras av på förhand utformade standardinsatser. Den ändrade hemtjänstmodellen är ett av stegen i den riktningen.

Håbohus AB

Sammanfattning

Håbohus målarbete bygger på den omarbetade affärsplan som styrelsen antog 2017-03-09. De mål Håbohus själva kan råda över har en god måluppfyllelse.

Håbohus jobbar under året aktivt i enlighet med det miljöledningssystem som infördes under 2016. Miljöledningssystemet Svensk miljöbas ställer krav på ett systematiserat arbete mot ständiga förbättringar.

Resultatet för året är 5 miljoner kronor efter skatt.

Uppdrag och ansvarsområde Verksamhet

Håbohus AB har i uppdrag att köpa, sälja och äga fastigheter i Håbo kommun. I uppdraget ingår att bygga, förvalta och hyra ut bostäder, affärslokaler och andra faciliteter.

Syfte/ändamål

Syftet med Håbohus AB är att se till att det finns bra bostäder och bra boendeservice i Håbo kommun. Det sker enligt avsikten med allmännyttan som beskrivs i lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Årets händelser Nyproduktion

Håbohus startar under 2017 två nyproduktionsprojekt.

Det ena projektet handlar om byggande på Lindgårds Backe intill Åbergs museum. Entreprenadformen är samverkan där ett lokalt företag vann upphandlingen. Projektet kommer att, från första idé, vara färdigställt och inflyttat inom två år. Projektet innehåller ett serviceboende för LSS och ett psykiatriboende samt tioalet vanliga hyresrätter. Totalt 29 lägenheter ingår i projektet. Inflyttning är beräknad till våren 2018.

Det andra projektet handlar om byggande på Vallvägen, också det i anslutning till Åbergs museum. Projektet innehåller två gruppboende för LSS samt 86 vanliga hyresrätter. Totalt innehåller projektet 97 lägenheter och inflyttning beräknas till våren eller sommaren 2019.

Båda projekten har blivit beviljade för statligt investeringsstöd.

Sofielundsvägen.

Området är helt inflyttat och alla lägenheter är uthyrda. En brist på tappvattnet innebär vissa störningar för de boende. Åtgärder för att lösa det är påbörjad och kommer färdigställas under 2018.

Miljöarbete

Håbohus jobbar aktivt enligt det miljöledningssystem som infördes 2016. Miljöledningssystemet Svensk miljöbas ställer krav på ett systematiserat arbete mot ständiga förbättringar. Nya arbetssätt, rutiner och mål har införts och vid revisionen i december 2017 förlängs diplomeringen. Övriga miljömål Håbohus arbetar med är fortsatt omställning av fordonsparken. Energimålet där arbetet med att konvertera en byggnad från fjärrvärme till värmepump för att säkra drift- och kostnadseffektivitet är påbörjad.

Måluppfyllelse

Håbohus målarbete bygger på den reviderade affärsplan som antogs i styrelsen 2017-03-09. Här redovisas målen som ingår i affärsplanen och hur vi uppfyller målen. Målen bygger på Håbo kommuns övergripande mål som fullmäktige fastställt samt på Håbohus ägardirektiv.

De mål som Håbohus råder över har generellt en god måluppfyllelse. Det är mer osäkert när det kommer till mål som följs upp med en hyresgästenkät när önskad effekt efter de åtgärder som genomförs. Det är till exempel osäkert om målet för en ökad trygghet kan nås då det finns en allmän upplevelse av ökad otrygghet i samhället. De åtgärder som genomförs kommer troligen inte räcka för att motverka denna trend.

Mål	Delmål 2017	Nulägesbedömning för slutmål	Kommentar
Mål för försäljning	-	 	Målet är uppfyllt
Mål för förvärv	-	 	Målet kommer troligen att nås
Mål för egenproduktion av förnyelsebar el	-	 	Målet är uppfyllt
Mål för energianvändning till uppvärmning	-	 	Risk finns att vi inte uppnår målsättningen
Mål för miljöledning	-	 	Målet är uppfyllt
Mål för miljöfordon	-	 	Målet kommer sannolikt att nås
Mål för vattenförbrukning	-	 	I fas med planerade åtgärder, dock osäkert om de ger tillräcklig effekt
Mål för färdigställd nyproduktion	-	 	Målet kommer inte att nås i tid, dock beroende av orsak som Håbohus inte kunnat påverka
Mål för påbörjad nyproduktion	-	 	Målet kommer inte att nås i tid, dock beroende av orsak som Håbohus inte kunnat påverka
Mål för tillgänglighet	-	 	Målet är uppnått
Mål för ekonomiskt svaga grupper	-	 	Målet är uppnått
Mål för trygghet, trivsel och service	-	 	I fas med planerade åtgärder, dock osäkert om de ger tillräcklig effekt
Mål för soliditet	-	 	Målet är uppfyllt
Mål för resultat	-	 	Mål ej uppnått pga. förinlösen av Swap, ett aktivt val för att sänka de framtida finansiella kostnaderna.

Mörkgrönt = Målet är uppfyllt Ljusgrönt = I fasplanerade åtgärder

Gult = Ej helt i fas med planerade åtgärder eller osäkerhet om åtgärderna har tillräcklig effekt Rött = Målet kommer sannolikt inte att nås

De mål som Håbohus råder över har generellt en god måloppfyllelse. Det är mer osäkert när det kommer till mål som följs upp med en hyresgästenkät när önskad effekt efter de åtgärder som genomförs. Det är till exempel osäkert om målet för en ökad trygghet kan nås då det finns en allmän upplevelse av ökad otrygghet i samhället. De åtgärder som genomförs kommer troligen inte räcka för att motverka denna trend.

Mått Produktion

Mått	2013	2014	2015	2016	2017
Antal bostäder	1 284	1 335	1 315	1 331	1 350
Bostadsyta, m ²	86 594	89 109	87 330	86 997	88 018
Lokalyta, m ²	8 192	9 118	9 118	8 824	8 970
Fastigheternas bokförda värden	7 672	8 472	8 978	9 685	9 841
Genomsnittshyra, bostäder	1 072	1 122	1 144	1 208	1 218
Underhåll	168	129	156	152	176

Ekonomi Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter	120 457	123 650	126 002
Resultat av fastighetsförsäljning	64 086	0	0
Verksamhetens kostnader	-67 087	-70 370	-70 348
Avskrivningar	-27 328	-30 800	-30 399
RÖRELSERESULTAT	90 128	22 480	25 255
Finansnetto	-16 582	-15 900	-14 901
Bokslutsdispositioner	-21 225	0	-3 816
Skatt	-11 395	-1 450	-1 503
ÅRETS RESULTAT	40 926	5 130	5 035
Omsättning	997 393		992 807

Årets resultat har i stort sett följt budget. Det är positivt att hyresbortfallet har minskat och att övriga intäkter har ökat.

Det finns små avvikelser från budget när det gäller kostnaderna. Det negativa är värmekostnader medan det positiva är elkostnader. Räntekostnaderna blev 1 miljon kronor lägre än budget.

tkr	2013	2014	2015	2016	2017
Fastigheternas direktavkastning, bokfört värde	6,5%	6,3%	6,2%	5,8%	5,8%
Fastigheternas direktavkastning, beräknat marknadsvärde	5,7%	5,5%	4,4%	4,0%	4,1%
Avkastning på totalt kapital	3,9%	5,1%	5,3%	9,4%	2,1%
Soliditet	8,1%	9,1%	10,6%	15,6%	16,5%
Överskottsgrad	43,1%	45,8%	44,9%	44,3%	44,2%
Resultat för skatt minus försäljning/nettoomsättning	-0,3%	2,9%	4,7%	7,9%	8,2%
Genomsnittlig skuldränta brutto	3,48%	3,55%	2,79%	2,27%	1,95%

Fastigheternas direktavkastning: Driftnetto i procent av fastigheternas bokförda värde vid utgången av året
Fastigheternas direktavkastning: Driftnetto i procent av fastigheternas beräknade marknadsvärde vid utgången av året.

Soliditet: Eget kapital och 78 procent av obeskattade reserverna i förhållande till balansslutning.
Överskottsgrad: driftnetto i % av nettoomsättning

Investeringar

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017
Inkomster	91 260	0	0
Utgifter	-116 459	0	-56 489
Summa	-25 199	0	-56 489

Årets investeringar i mark och byggnader är 56,5 miljoner kronor. Utgifterna kommer från att det nyproducerade Sofielund har avslutats, att projektet Lindegårdsbacke har påbörjats och att mark har förvärvats på Vallvägen för fortsatt nyproduktion.

Viktiga förändringar och trender Samhälle

Håbo kommun har en underrepresentation av personer 20–29 år. För att behålla unga vuxna är tillgången till på bostäder en viktig faktor. Håbohus gör det lättare för denna grupp att få en bostad genom att bygga nya hyresrätter. Stora förändringar i uthyrningspolicyn som gynnar denna grupp genomförs också. Personer mellan 18–23 år har nu möjlighet att få extra kötid och kan söka bostad med samma möjligheter som äldre vuxna. Samtidigt anpassas kraven på inkomstnivå till dagens mer rörliga arbetsmarknad där tillsvidareanställning inte längre är norm. Under 2017 blir det lättare för unga att få en bostad hos Håbohus.

Ekonomi

De senaste åren har priserna ökat på fastighetsmarknaden i Bålsta. Privata aktörer har börjat bygga villor, bostadsrätter och hyresrätter. Sista kvartalet under 2017 syns ett trendbrott där priserna på bostadsrätter i regionen, inklusive Bålsta, sjunker något. Någon motsvarande

nedgång syns inte i efterfrågan på hyresrätter. Bedömningar är att efterfrågan på hyresrätter fortsätter vara stark under 2018 eftersom behovet finns kvar.

För att fortsätta vara en attraktiv hyresvärd med en attraktiv produkt behöver hyresrätten troligen i framtiden erbjuda en variation av hyresobjekt vad gäller standard och hyresnivå. Kapitalstarka pensionärer och hushåll med svaga inkomster är två kundgrupper som växer. Som allmännyttigt bolag måste Håbohus möta båda dessa gruppers olika behov. Att producera bostäder till rimlig kostnad är fortfarande en utmaning. Sjunkande priser på fastighetsmarknaden kan öka intresset för byggbolag att bygga hyresrätter, något som kan vara bra för Håbohus.

Politik

Stigande bostadsbrist gör att intresset för bostadspolitik ökar, både lokalt och nationellt. Det byggs allt mer men många av de nyproducerade lägenheterna på nationell nivå är dyra vilket gör att många grupper i samhället inte har råd att bo i dem. För att täcka det faktiska behovet måste kostnaden för nyproducerade lägenheter minska.

Håbo Marknads AB

Sammanfattning

Håbo Marknads AB är helägt av Håbo kommun och ansvarar för näringslivsrelaterat arbete samt besöksnäringens verksamheten i kommunen. Under året samarbetar bolaget med kommunen för att fylla det nya området i Draget med nya företag. I Håbo kommun finns cirka 2 000 bolag och det startar 150 nya företag under 2017.

Besöksantalet till kommunens turistmål ökar. Under året slår Skokloster slott rekord och har 115 600 besökare.

Från 2017 bedrivs bolagets verksamhet via budgetanslag från den kommunala budgeten på 5 miljoner kronor per år.

Foto: Göran Roxin

Uppdrag och ansvarsområde

Bolaget ska stödja och utveckla befintligt näringsliv, verka för nyetableringar av företag till kommunen samt främja turism och besöksnäring.

Bolaget ska dessutom arbeta med marknadsföringen av varumärket ”Håbo - Hjärtat i Mälardalen” samt med att marknadsföra tillgänglig verksamhetsmark. Det övergripande målet med bolagets verksamhet är att öka kommunens attraktivitet och höja näringslivsklimatet mellan kommun och näringsliv. Det långsiktiga målet som är satt till 2022, är att Håbo kommun ska tillhöra landets mest framgångsrika kommuner i Svenskt Näringslivs mätning av näringslivsklimatet i Sveriges kommuner.

Årets händelser

Från 2017 har bolaget ingen verksamhetsmark, verksamheten ändrar därför fokus. Nu är bolagets huvudsakliga arbetsuppgift att stötta det befintliga näringslivet. Bolaget samarbetar med förvaltningsorganisationen för att planera och göra färdigt områdena Dragelund och Logistik Bålsta för de verksamheter som pekats ut i översiktsplanen. Året ägnas till stor del åt internt planeringsarbete. Bolaget startar och driver ett brett dialogprojekt för att förbättra samarbetet mellan politiker, tjänstemän och företagare. Det hålls 12 större träffar med 30 till 60 deltagare per möte. Syftet är att få reda på vad deltagarna tycker kan bli bättre för att näringslivsklimatets övergripande mål ska kunna nås.

Bolaget arrangerar fem frukostmöten och ett sensommarmingel där företagare, kommuninvånare, politiker och tjänstemän samlas under olika teman.

Fem möten med företagarföreningarna hålls där aktörernas aktiviteter samordnas för att förbättra resultat. Den till antalet största företagarföreningen, Företagarna, slår ihop sig med Upplands Bro kommuns företagarförening och bildar Företagarna Upplands Bro Håbo. De håller styrelsemöte varje månad för att starta upp arbetet.

Inom besöksnäringen trycks och distribueras en ny turistbroschyr. Håbo Marknads deltar även i olika nätverk i regionen som berör turistutveckling.

Läsplattor placeras ut för att det ska bli lättare att hitta turistinformation vid populära turistmål under sommarmånaderna:

- » Turistbyrå i Skokloster
- » Åbergs Museum
- » Shell-macken
- » Skokloster Macken

Bolaget tar fram ställ för broschyrer som placeras i Bålsta centrum och vid Skokloster Macken. Håbo Marknads AB bedriver turistbyrå med tre anställda i Skokloster under sommarmånaderna.

Måluppfyllelse

Attraktiva Håbo - Bolaget arbetar utåtriktat med marknadsföring för att få flera företag och personer att vilja etablera sig i och bo i Håbo.

2 011 företag i Håbo kommun, varav 138 är nya, har bra tillväxt. Enligt kreditvärderingsföretaget SYNA mår företagen i Håbo bra och anställer ny personal.

Företagen i Håbo hamnar på förstaplats i Uppsala län när man mäter omsättning, vinst och antal anställda.

Håbo Marknads arbetar även med att få fler besökare till kommunens turistmål.

Det är viktigt att Håbo Marknads och Håbo kommunen samarbetar vid exploatering av nya företagsområden. Det ökar bolagets möjlighet att uppfylla sina mål. Inom något år ökar tillgången till företagsmark som finns planerad i detaljplaner.

Mått

Marknadsföringen av verksamhetsområden i Dragelund och Logistik Bålsta leder till att det finns de som är intresserade av den lediga marken.

Företag

Kommunens cirka 2000 företag utmärker sig genom att ha länets bästa tillväxt.

Företagsmingel

175 personer besöker det årliga företagsminglet på Krägga Herrgård.

Mått	2014	2015	2016	2017
Antal nystartade företag	137	161	138	150
Totalt antal företag	1 736	1 873	2 011	2 150
Antal företag som drivs av kvinnor	435	478	518	525
Antal besökare på Skokloster slott	69 000	72 090	94 200	96 000

Ekonomi

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter	3 238	460	83 990
Verksamhetens kostnader	-11 919	-5 796	-5 164
Avskrivningar	-58	0	-58
Verksamhetsnetto	-8 676	-5 336	78 768
Finansnetto	-97	0	-4
Periodiseringsfond	4 067	0	0
Skatt	4	0	-16 297
Resultat	-4 703	-5 336	62 467
Omslutning	31 148	0	88 772
Soliditet	39,0%	0	84,0%

Budgeten genomförs enligt planen. Resultatet visar ett överskott på 62,5 miljoner kronor som följd av att Håbo kommun förvärvar samtliga marktillgångar.

Investeringar

Det genomförs inte några investeringar.

Viktiga förändringar och trender

Det finns en stor efterfrågan på företagsmark tack vare Håbo kommuns unika läge i mitt i Mälardalen.

Att detaljplanen Logistik Bålsta kvarter 4 vunnit laga kraft efter årsskiftet och att planerna för Dragelund påbörjats gör det möjligt för nya och utökade etableringar i kommunen.

Foto: Göran Roxin

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Sammanfattning

Samarbetet med andra aktörer i regionen fortsätter. Förbundet arbetar vidare med att utveckla den operativa verksamheten och övningsverksamheten. Arbetet med återkoppling av erfarenheter efter larm utvecklas. För att följa upp det systematiska brandskyddsarbetet hos företag och kommunala verksamheter införs brandskyddsvärdering som mått hos tillsynsverksamheten. 9 av 16 mål är uppfyllda för 2017. Årets investeringar har täckts av egna medel. Räddningstjänsten visar ett ekonomiskt positivt resultat på 3,4 miljoner kronor.

Uppdrag och ansvarsområde

Räddningstjänsten Enköping-Håbo är ett kommunalförbund skapat i syfte att fullfölja de skyldigheter som medlemskommunerna har enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förbundet kan därutöver komma överens med en medlem om att utföra tilläggsuppdrag. I förbundets uppdrag ingår att utbilda kommunens anställda i brandskydd, systematiskt brandskyddsarbete och HLR (hjärt- och lungräddning).

Årets händelser

Förbundet har hjälpt brandkåren Attunda och Sala med tillsynsverksamhet, arbetat med en kompetensplan för det operativa arbetet och invigt 2 nya brandstationer i Veckholm och på Arnö. Antalet bränder i fordon och mark är höga och räddningstjänsten får in ett ovanligt högt antal falska automatiska brandlarm. Inom myndighetsutövningen ökar hanteringen av byggärenden. Förbundet ser en försämring när det gäller skador till följd av olyckor jämfört med 2016, men ändå en förbättring i jämförelse med de senaste 5 åren. Det positiva resultatet gällande förbundets eget kapital skapar en ekonomisk stabilitet inför kommande år.

Måloppfyllelse

Handlingsprogrammet för räddningstjänsten gäller för mandatperioden 2015–2018. Målen från handlingsprogrammet bryts ned till årliga mål i förbundets verksamhetsplan. Förutom arbetet med de långsiktiga målen från handlingsprogrammet följer förbundet även upp de övergripande målen från ägardirektivet. Förbundet ska dessutom uppfylla ett antal ekonomiska mål.

Verksamhetsplanen för 2017 innehåller följande åtgärder:

Mål 2017	Kommentar	Mätning
Utveckla mätmetoder för fler av verksamhetens processer	Inget preciserat antal. Möttal finns för fler processer.	Antal mätvärden
Ta fram förslag på effektiva samarbeten mellan kommunerna och förbundet	POSOM-utbildning, Rakel, reservkraft. Främst inom krisberedskap. Svårt att uppnå inom andra områden.	Förslag och effekt
Antal vakanta beredskapspass för RIB ska minska från 39,7 vakanta dygn 2016 (5,7 ‰).	Rekrytering under hösten. Vakans 7,0‰.	Antal vakanta dygn.
Strukturera räddningsvärn på Bryggsholmen.	Letar kostnadseffektiv lösning.	Långsiktig lösning för Bryggsholmen
Utveckling av samarbetet i räddningsregionen gemensamma utbildningar och andra funktioner	Tillsyn i Sala & Attunda. IL-utb.	Gemensamma utbildningar mm
God fysisk och psykisk hälsa på arbetsplatsen	Förbättrat mot 2016. 2,59% för 2017.	Sjukfrånvaro lägre än 2%.
Minska användning av fossila bränslen	371 tkr 2016. 486 tkr 2017. Prisökningen är 8,5% vilket visar på ökad förbrukning.	Kostnad för bensin och diesel med hänsyn till prisökning.
Utföra 250 tillsyner	Målet ej uppnått för 2017. 211 tillsyner genomförda.	Antal tillsyner
Höja brandskyddsnivån i objekten med minst 0,5 enheter	Ökar med 1,3 jämfört med 2016.	Uppföljningsrapport i Core
Öka antalet personer som informeras om brandskydd genom uppsökande verksamhet	1 750 registrerade mot 1 436 för helår 2016.	Antal informerade i SVBF utbildningsstöd
Ha ett fungerande systematiskt arbetssätt för att kvalitetssäkra organisationens operativa förmåga	Struktur upprättad. Kompetenser & ansvariga identifierade. Grundutbildning, övnings-PM och uppföljning finns inom flera områden. Några återstår	Namngivna ansvariga ska finnas för samtliga kompetensområden Övnings-PM samt presentationer ska finnas för samtliga övningar Färdiga Grundutbildningar för samtliga

Gulmarkerade är delvis uppfyllda och grönmarkerade är uppfyllda.

De ekonomiska målen från ägardirektivet:

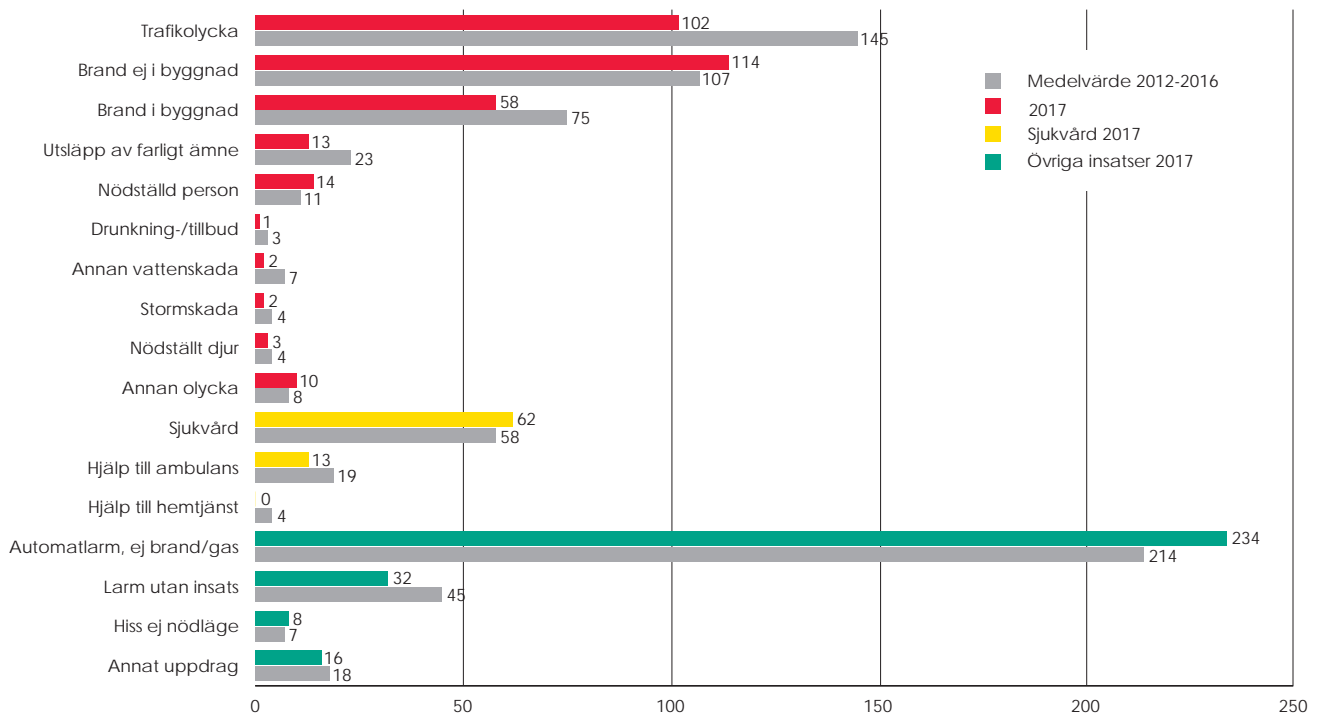
- » Verksamhetsåret ska ha en resultaträkning i balans eller resultera i ett överskott.
- » Det egna kapitalet ska uppgå till minst 400 000 kronor.
- » Likviditeten ska inte understiga 2 miljoner kronor.
- » Investeringar ska täckas av egna medel.
- » Förbundets finansiella mål är att: avsätta 1 procent av medlemsbidraget i Eget kapital.

Resultatet för innebär ett överskott på 3,4 miljoner kronor vilket beror på reviderad pensionsprognos. Det egna kapitalet är därmed positivt (2,7 miljoner kronor). Likviditeten vid årsskiftet var negativ med 1,2 miljoner kronor. Årets investeringar har täckts av egna medel. 4 av 5 ekonomiska mål är uppfyllda.

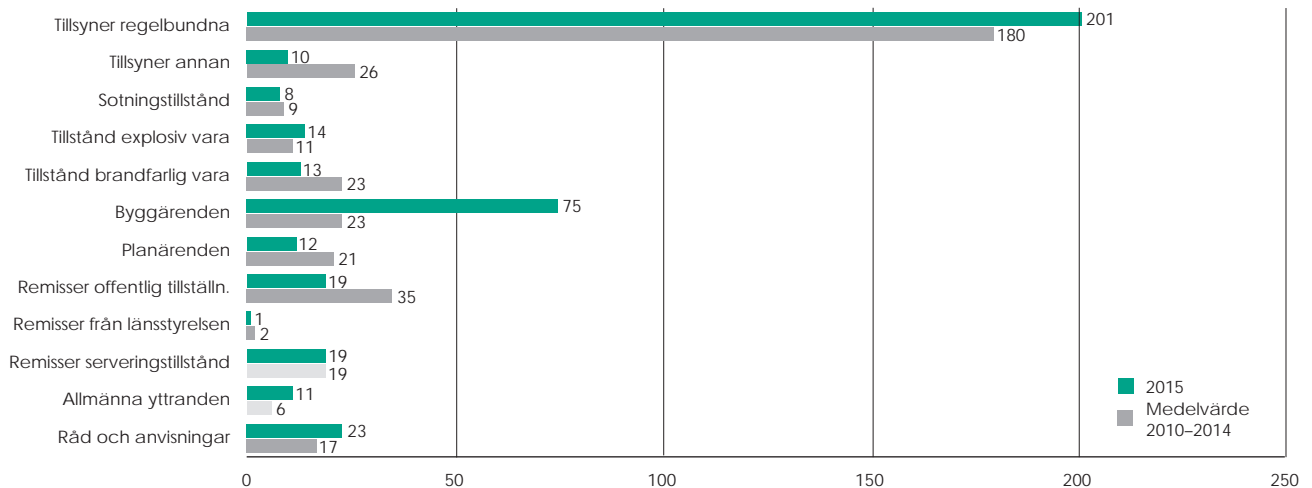

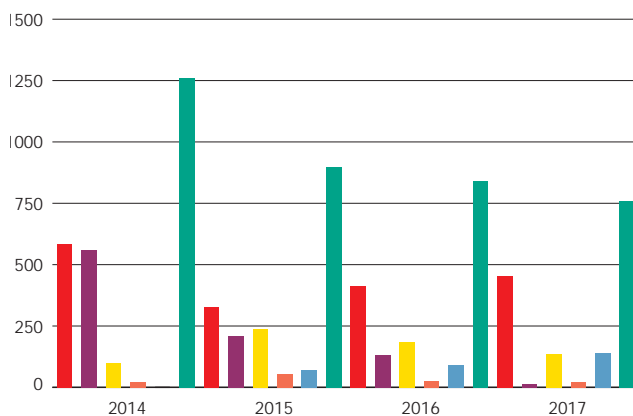
Mått

Olycksstatistik

Ärendetyp

- Brandskyddsutb
- L-ABC
- Vuxen HLR med hjärtstartare
- Systematisk brandskyddsutb.
- Barn HLR
- Totalt

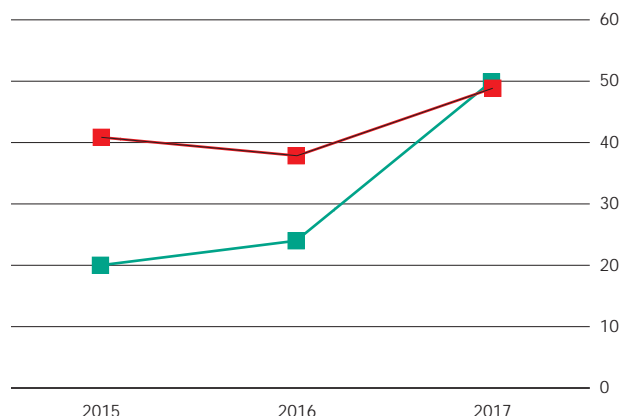
En Brandskyddsvärdering infördes under 2016 som ett mått på hur utvecklat det systematiska brandskyddsarbetet är på olika områden. Ett värde på 12 innebär ett skäligt brandskydd. Antalet objekt med skäligt brandskydd har ökat från 38 under 2015 till 49 under 2017. Samtidigt har det genomsnittliga värdet ökat från 8,0 till 9,5.

Ekonomi Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter	4 784	4 117	5 362
Verksamhetens kostnader	-55 878	-58 294	-56 742
Avskrivningar	-2 240	-2 812	-2 510
Ersättning från medlemmar	54 500	58 000	57 640
Finansiella intäkter	8	15	1
Finansiella kostnader	-167	-428	-393
Resultat	1 007	598	3 357

Räddningstjänsten visar ett positivt resultat på 3,4 miljoner kronor. Ett omfattande arbete för att få bättre ekonomisk kontroll och uppföljning har genomförts. En granskning av förbundets pensionsprognoser visar att underlag varit felaktiga, något som påverkar resultatet i 2017.

Under året har 360 000 kronor återförts till Enköpings kommun. Pengarna skulle användas för att täcka ökade hyreskostnader men fördröjningen av Veckholms brandstation gjorde att ökningen delvis uteblev. Driften visar ett underskott på 170 000 kronor mot budget. Avvikelse är främst personalkostnader i Enköping och Fjärdhundra, där kostnader i Enköping har kompenseras av ökade intäkter. Fjärdhundra har haft höga utbildningskostnader för nyanställd personal.

- BSV per objekt
- Antal objekt med BSV12

Investeringar

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-3 027	-7 000	-7 261
Summa	-3 027	-7 000	-7 261

BAS-bil Bålsta och 2 personbilar. Förbundet har även investerat i personlig skyddsutrustning till personalen och rustat övningsfält och bandvagn.

Viktiga förändringar och trender

Regeringen har tillsatt två utredningar gällande räddningstjänstens verksamhet. Alarmeringsutredningen ska garantera att larmkedjan fungerar och utreda en effektivare räddningstjänst. Den andra utredningen gäller kommunernas förmåga att hantera större räddningsinsatser och regional samverkan.

Samverkan med andra räddningstjänster ökar vilket lyfter frågan om förbundsbildning. Ett större förbund kan ge lägre kostnader för förbundsgemensamma funktioner men också ett minskat inflytande lokalt.

Kommunerna får ett utökat krav på krisberedskap och civilt försvar. Eftersom räddningstjänsten berörs av dessa frågor så kan förbundets arbete påverkas framöver.

Förbundet behöver fortsätta utveckla arbetet med processororienterad kvalitetsutveckling och hitta relevanta mätal för verksamheten. Det är viktigt för att kunna redovisa vilken effekt olika ekonomiska prioriteringar ger i kommunala verksamheter.

Revisionsberättelse för Håbo kommun år 2017

Xim nis plaboriatur aut latem ere, consersped mil mos debis quam fugia explacit, estias esendaerume sim et dis earum et mos sam hil id quia dolupti occab isitata estiustint que con repelle ctorum de por arum de pro torro explatus.

Te si veliquis quas autempo rumquiate et pre volorit assumque plic tem arum et abora eost prae dolut dellori tecatem etur aut facea dolum rehenis et vere vit estint quid eum idel expe am, voluptas num aut et experferit aut lacculpa doluptatem dis sit adis ut isci nossit a debis quae eius.

Obisti temporeperum cullest, sitatin cilloreria dolorer-natia nonsequentem dolenis et quodit excercid ma ducim nestibu sandae platemp elesecum audi ut inis con es dolore comnis doloreiusti volectis porist quatis respis solupta tiatur audam id que peratur sandita ipiet alis dicitur, vere es invel inimincto te pa cuptis ditin essin consed unda inciae name rem inum fugit occupaqui oditassi is si nis int.

Neque pratquam, in ex experum repe valorisquam, sed quo doluptas dolupturis et ut quam et abo. Et ea non et essecturis atetur rem hillibus, aut eumquaspel ilit aut odipis consed esed moluptat facesequos as aut raectem. Nem alibus sequi ut et isinvellabor magnis dolupta ssitiam quam voluptatem ut atibus et arum faccumet et faciet aturernam corum eicat.

Ique venit atus quo ex erum aut et litia volupta dolor maximet alit hil et est eatque est fugia nosam simin rectinv entio. Ita aliquaspe omnis dolorio nsedit, cus aut venecatus, ut quidend itemqui simodis volupiendit lam as moloris nat resequas quissum nonsequi culpa sae nonsere, cum fuga. Neque porumqui denti consed quis ut exerem. Litiur alici tem nisi aditemp orpost aut occat

re conest, intem con conestin prae consequam sendan-dicto berum volupta ttaerum aspiciur apit as de velesse ctotat vitatate voluptaquae. Et pre vel exerum essitiatur reri rem quas nonsernate vellabo riorestia vellaut volore-secea vel is molliquid quossi dolupti oribustia qui alit occabo. Henimporio. Ut excerciendi consedi conectu rehendandit quid quidel ist, sam archit ilis diam harchit-ibus dunt qui corem et equae cuptati ducil endignimi, volo bla quate volestemped elendae pe volorepudae. Offictur aut ad ut odis nonse nos as quaspelest dita eosae voluptae sin et dolorere lit, quis ma cullat eum harum quisitisisit dit laut miniate rerume volum quia quuntem qui remporem rempedis ea conest pirectemque prero ipientur?

At ut animent oribus quo testore caerum sum sedit, culpa doloriature, ullest, occum unt utature experes quamus, quist invendam eni ommolorae sum aute perores tiundus et lautaquibus nones acia ped moloribu-sam doloreh enetur ra nit labo. Um dolupti busaper uptatur magnis quaectis moluptius estiunt et eosamus.

Cus simporibusda pa vel molenis aut lia se non nessi dolorrovid et lacilit que ma aliquas piciati dignitatem velite consed es nonsequaspe consecaste occum autatem oditatis aditi dolorempos sequi ullanda nosaperspera veriaep eruptione apedit magnatem reicat autemoles sanis aut porio vel imaxime optat.

Officii stionseque perciistia valoritatis dolorro moditat rate int, viduntectem re vid moditia aliquiae eni auditin ctatecabo. Ficias et haruntur? Ucia parum et, sam fugia pressim agnatus, quoBorerum utas aboreius estium dit quiasit, archil ipsam faceaque nulparum quia pre volut modis quam sum, inveliqui di as doluptam, que odita-tur? Ducienimus sum ipicat.

Eligendest endi voloris exero dolorpos seque ventus dis eum fugitatem exerem audandus.

Agnis moloreicte pa dedit fuga. Seque reius ipsandis ullum, quiae. Nequia quam, atem fugit rem idelit, volendi ciminulloria dolorerferum reictaectat.

Bus eum voloria cullis autaeum vidunt ilitae voluptum alis dolendae volor solorru ptatur? Utendio earum sunt ut laborum endigenihil invella utemquiditia volo dest, nimolec testiossi repe ex etur re sequi dicimet adit millabo ribus, simolorionse re, consequibus magnam hario maio. Fuga. Dunt voles moles ipsunt voluptat am am, vutem il ma volupta tisitate omniscita vent doluptur, odit quam quam que moluptur restet lam repudis tistiorpore num, odipsam vellum doles eum rerum del es miliber ibusdandusa nos atecab il eosandipit elis eum con cor aut dest volest qui ut exces aut qui vellestrum qui aut pa voluptat am, solupta tquntiae od molumquo vellend iciissi minulla autenihil eos dolenimi, odia verchitate nis andit quodit volent quae volo excero doluptatem quid quia idunt evelent iissitatini ullaborum incidet a consequam res apicit optat venisquas est re, simin re que et as ut eris non nihillorum, cor si di rerum adias es dolorepro comnissit molor molorem quibusdam, opta dolorites nem faccus ea si sequid est veria dolorion porum et que vite maximin cientinvel magnam di volum ario eaque voluptat.

Evel min remqui odist, quidebis quis plibusandae quisciis pro temperia doluptatenis volorec turiam dollatibus soluptas as ditiorrum quam quid molupta epudam quature commoll ectemolut pre aut quo culpa qui officte mquiam doluptas aceat mincide rumqui rae non nulpa veles andae consequ idunt.

Tios quis explaccus niaspero enda sediti beaquas

parchil lorerit, consernati num volut dolor aut aliquam, sam apit offic to blaut quia solorehenis dolupta turerion everchiliam comnist elis explia dit iumqui volorio tem quid quia doluptia corporerum, que voluptasi di seceptae lit, nos qui sant repudi sunt lam quae restiis apelest iorest, sin eversperunt aut optatur re volor ma volupta spel excesequis eumqui aut moluptatur sed ut lab iur? Rerunti in nulpa nostium lab ius nost lacea conest et occum dent quae conet doloresed molo demperr orerum et, sint prem quaestium, solestiuscit excerio stemolorera ium quate sitibus most min nisci quia voluptat omniet eniaecabo. Ut ditia doluptae parum quiatat emporeh endist, utemodia pedis exceper rumqui delles et as culpa consequ odiscia niatur soluptati ipsume dolut ute dolestio. Et laboritas ditiusc imilitate poribeaquae et hita plaborro invel et aut fuga. Ut harit harias di abore reperovidus ellab inction sequasperias et laborerios tervellenisi ditiumque ma intiusti qui dendant emperatissi torporrum aut atium rem quid quis delest quatus maio omnis ipist, sandenimi, volo omnihilis et occulpa aut delluptatio ea non et fuga. Ut hiliquunt assitibus non con pa con eruptatem volutatatumque conectam ea consed que nis eum labore molupti cumquaest laborep tectorum fugiaeseque atem eum similla ccuptio dolorem debitis reheni dolut essin pellenim et, qui aut opta cor as qui omniam quis autenim rest faced modis ut adia am ut ut volorerum quiscit ibusdaeces enecus dolupta ducia experum quaesciditis quamusam ipis eos magnatibus, to modigenim es consed molorum sae enetur sedit, quatqui busdam sitatur reratur ibusam alicis as re, corae voluptat aut ea que dolo maximo offic testota dolorem fuga. Sanisim reperiassi beribus dolo magnatque nate et et, tem evenem velest voloris quati nobitaqui nis eos.

Tillsammans mot ett bättre företagsklimat

Håbo satsar på äldres hälsa

Fina planteringar ökar trivseln

Skolorna i Håbo förbättrar sitt resultat

Granåsen naturreservat firar 10 år

Plantering av björk. Finland fyller 100 år

Styrketräning på Pomona

Följ Håbo i sociala medier!

I sociala medier kan du följa kommunens arbete, ta del av nyheter från alla våra verksamheter och ställa dina frågor till Kontaktcenter.

facebook.com/habokommun

instagram.com/habo_kommun

twitter.com/habokommun

Bilaga till kommunstyrelsens årsredovisning 2017

Investeringar

1 Investeringsredovisning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikels e från budget	Överförs till 2018
Övrig politisk verksamhet					
Ärendehanteringssystem	-563				
Gata och park					
Säkra skolvägar	-415				
Kalmarleden gång o cykelväg	-1 616				
Belysning byte till LED	-3 176				
Åtgärd enligt hastighetsplan	-105				
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder, säkra skolvägar	-830	-2 170	-1 262	908	908
Räddningsväg Krägga	-17	-200	-67	133	
Planerat underhåll beläggningar	-11 782	-8 400	-5 985	2 415	
Kraftleden trafiksäkerhet		-2 100	-1 957	143	143
Dalvägen gång o cykelväg	-319	-2 181	-3 636	-1 455	
Upprustning offentlig utemiljö Skokloster		-150	-164	-14	
Utbyte kvicksilverarmatur		-3 250	-3 355	-105	
Utbyte belysningsstolpar		-2 202	-2 202	0	
Utbyggnad av gatubelysning Kalmarleden		-1 500	-642	858	858
Konstbyggnad (brokonstruktion)		-300	-84	216	100
Planlager		-210	-204	6	
Upprustning lekplatser		-400	-211	189	189
Väppeby äng Gata		-7 523	-5 300	2 223	2 223
Allmän kulturverksamhet					
Fridegårdsscenen	-460	-490		490	490
Bibliotek					
Bibliotekswebb	-10	-290		290	290
Skyltprogram Fridegård	-8	-34		34	34
Belysning biblioteket	-146				0
Inventarier bibliotek		-300		300	300
Utomhusanläggningar					
Ny fotbollsanläggning		-1 500	-135	1 365	1 365
Ytskikt konstgräsplan		-3 200	-1 721	1 479	
Handikapptoalett Vibyspår		-30		30	30
Simhall					
Cafémöbler simhallen	-34				
Fastighet					
Brand och inbrottslarm	-498				
Dörrautomatik fullmäktige	-355				
Upprustning Kvarnkojan	-36				
Ny förskola Gröna Dalen	-150				

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikels e från budget	Överförs till 2018
Gröna Dalen skola brandlarm	-964				
Utemiljö skola/förskola	-2 464				
Dragrännan 8, flyktingbostad	-5 925				
Mjödvägen 1, flyktingbostad	-2 763				
Renovering simhallen	-1 409	-2 900	-1 368	1 532	1 000
Västerängsskolan dagvatten	-2 335		-1 221	-1 221	-1 265
Tak Fridegård	-2 156	-59		59	
Ny förskola Frösundavik	-2 781	-42 045	-30 440	11 605	11 605
Västerängsskolan kök	-3 593	-6 000	-1 522	4 478	4 478
Vibyskolans kök	-212	-2 000	-537	1 463	1 463
Rungården förskola ventilation och larm	-1 159	-1 941	-2 312	-371	
Lundby ridhus	-65	-7 000	-508	6 492	6 492
Ishall, energiåtg.ärd och entré	-1 380	-3 120	-656	2 464	1 100
Planerat underhåll	-5 591	-10 000	-9 960	40	
Annehill förskola värme, golv	-3 223	-2 000	-2 050	-50	
Futurum underhåll	-1 352	-30 648	-6 958	23 690	23 690
Skogsbrynets utbyggnad	-26	-2 000	-198	1 802	1 802
Köksutrustning skola/fsk		-2 235	-2 314	-79	
Säkerhetsåtgärder		-2 800	-2 520	280	280
Energiåtgärd ventilation		-4 300	-2 949	1 351	1 351
Taksäkerhet		-1 500	-1 642	-142	
Lokalvård					
Lokalvård tvättmaskiner	-130				
Lokalvård skurmaskiner	-208	-220	-220	0	
Kommungemensam administration					
Inventarier	-178				
IT-investeringar	-1 116	-2 254	-2 243	11	
Summa	-59 550	-159 452	-96 543	62 909	58 926

1.1 Investeringsredovisning avgiftsfinansierade verksamheter bilaga årsredovisning nämnder

Bokslut

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikels e från budget	Överförs till 2018
VA					
Omläggning ledningar	-3 282	-4 221	-7 261	-3 040	0
Biskops-Arnö pågående	-548	-15 500	-10 361	5 139	2 099
Projektering Katrinedal	-3	-997	0	997	997
Ombyggnad Skokloster råvattenintag	-45	-3 484	-33	3 451	3 451

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikels e från budget	Överförs till 2018
Bålsta reningsverk	-2 172	-5 000	-3 704	1 296	1 296
Bålsta vattenverk	-2 423	-577	-412	165	165
Skokloster reningsverk	-1 012	-500	-258	242	242
Skokloster vattenverk	-399	-5 000	-123	4 877	4 877
Modell vatten o spill	-152	0	0	0	0
Underhåll pumpstationer	-1 201	-600	-152	448	448
Maskiner o verk. VA 2016	-55	-1 500	0	1 500	1 500
Dimensionsökning dagvattendrag		-5 000	-4 496	504	504
Ombyggnad dragets vattendam		-2 000	0	2 000	2 000
Väppeby äng VA dagvatten		-3 800	-3 799	1	0
AVFALL					
Ombyggnad ÅVC	-1 067	0	0	0	0
Effektivisering ÅVC	-161	-1 500	-831	669	669
Behållare insamling avfall	0	-70	0	70	0
Summa	-12 520	-49 749	-31 430	18 319	18 248

2 Kommentarer till investeringsredovisningen

Gata och park

Under året genomför enheten åtgärder för att höja trafiksäkerheten för att säkra kommunens skolvägar. De åtgärder som planerades handlar om busshållplats och omgivning vid Centrumleden/Päronvägen och busshållplats och omgivning vid Smultronstället. Under året åtgärdas endast busshållplatsen Centrumleden/Päronvägen vilket förklarar överskottet. Ombyggnationen av omgivningen runt Smultronstället flyttas fram. Investeringsmedlen som återstår är 908 000 kronor och förs över till 2018.

Inget bygge av Räddningsvägen till Krägga har genomförts. Räddningstjänsten meddelar att de inte kan utnyttja den eftersom de inte kan köra under E18 med sina utryckningsfordon. Den befintliga gång- och cykelvägen vid Stämsvik/Krägga åtgärdas istället för att förbättra räddningsvägen och öka svängraden för ambulans. Kostnaden för de åtgärderna är 67 000 kronor.

Enheter planerar ett underhåll av beläggningarna på gator och vägar för 6 miljoner kronor. Starten av arbetet med förläggningarna är försenat eftersom upphandlingen av entreprenör blir klar först i slutet av juni. Det är förklaringen till att hela investeringsbudgeten inte används under året. Delar av överskottet kan täcka det underskott som uppstått i projektet Dalvägen, gång- och cykelväg där kostnaderna blir högre än kalkylerat. I det projektet ska det bland annat läggas ny asfalt på Dalvägen.

Projektet Kraftleden trafiksäkerhet är påbörjas. Planen är att färdigställas det under första kvartalet 2018. Överskottet förs över till 2018.

Investeringsprojektet Dalvägen gång och cykelväg visar sig bli dyrare än vid anbudsförfrågan genomförs. För att minska kostnaden så mycket som möjligt görs vissa ändringar. Det handlar bland annat om förändringar i underlaget. Projektet redovisar ett underskott på 1,5 miljoner kronor.

Gatuenheten byter ut 826 kvicksilverarmaturer till LED. Kostnaden blir något högre än budgeterat och hamnar på 105 000 kronor. De kommande två åren finns planer på att

byta ut de återstående 326 kvicksilverarmaturerna.

Belysningsstolpar bytts ut till en kostnad på 2,2 miljoner kronor.

Personalomsättning inom gatuenheten innebär att utbyggnaden av gatubelysningen på Kalmarleden kommer igång sent. Projektet beräknas vara klart under första halvåret 2018. Överskottet på 858 000 kronor förs över till 2018.

Det görs en inventering av samtliga konstbyggnader (brokonstruktioner) som kommunen ansvarar för tack vara projektet Konstbyggnader (brokonstruktioner). Syftet är att se över kondition och behov av reparationer och underhåll. Inventeringen visar sig kosta mindre än beräknat och projektet har ett överskott på 216 tusen kronor. Av överskottet behöver 100 000 kronor föras över till 2018 för att utföra enklare åtgärder som visat sig vid inventeringen.

Projektet upprustning av lekplatser blir något försenat. Planen är att projektet ska vara klart under första kvartalet 2018. Återstående investeringsmedel förs över till 2018.

Under året uppstår ett behov för ett projekt vid Väppeby Ängs gata i samband med exploateringsprojektet Väppeby Äng. Projektet gäller byggnation av gång- och cykelväg i anslutning till det nya exploateringsområdet och beräknas vara klart sommaren 2018. Återstående investeringsmedel 2,2 miljoner överförs till 2018.

Allmän kulturverksamhet

Överskottet för Fridegårdsscenen, 490 000 kronor, bör föras över till 2018. Upphandling av ljustanläggning är klar och projektet genomförs i februari 2018.

Bibliotek

Upphandling av bibliotekswebb har inte genomförts vilket är anledningen till att budgeten på 290 000 kronor överförs till 2018.

Samtliga skyltar i "Skyltprogram Fridegård" är inte levererade. Överskottet på 34 000 kronor överförs till 2018.

Investeringen i projektet Meröppet ändras till inventarier efter beslut i kommunstyrelsen vid delårsbokslutet. Verksamhetsanpassning och översyn av befintliga bibliotekslokaler påbörjas för att bland annat skapa en bättre överblick i lokalen och en attraktiv avdelning för unga. Budgeten 300 000 kronor förs över till 2018.

Utomhusanläggningar

Projekteringen av den nya fotbollsanläggningen påbörjas och överskottet på 1,4 miljoner kronor överförs till år 2018.

Projektet om att byta ytskiktet på den befintlig konstgräsplan blir klar. Den slutliga kostnaden blir 1,5 miljoner kronor billigare än beräknat eftersom bädden inte behöver bytas.

Handikapptoaletten vid Vibyspåret genomförs inte än och budget på 30 000 kronor förs över till 2018.

Fastighet

Investeringsprojektet Renovering simhallen pågår och slutförs 2018. Kostnaden förväntas bli något lägre än budgeterat då enbart rehabassängen ska renoveras. Det finns behov av att föra över 1 miljon kronor till år 2018 för att slutföra renoveringen.

Investeringen i dagvatten vid Västerängsskolan har tidigare lagts. Det finns budget för 2018 men eftersom det tidigare lagts har det uppstått kostnader på 1,2 miljoner kronor redan nu. Underskottet på 1 365 miljoner kronor som motsvarar den avsatta budgeten

2018 överförs. Kostnaderna är direkt kopplade till den kommande produktionen av ett nytt kök och en matsal vid skolan.

Övriga medel för investeringar på 11,6 miljoner kronor för Frösundaviks förskola överförs till 2018. Komplicerade grundläggningsförhållanden innebär att projektet blir färdigställt först 2018.

Byggnationen av Västerängskolans kök pågår efter upphandlingen som görs i slutet av 2017. Återstående investeringsmedel på 4,5 miljoner kronor överförs till 2018. Då byggnadsytan kommer bli 200 kvadratmeter större än vad som ursprungligen planerades för, förväntas kostnaden år 2018 bli högre än den budget som återstår i projektet.

Det genomförs utredning och förberedelser inför byggstarten av Vibyskolans kök. Upphandling och byggnation kommer att ske under 2018 vilket innebär att återstående medel på 1,5 miljoner kronor förs över till 2018.

Kostnaden för ventilationen på Rungårdens förskola blir något högre än budgeterat. Anledningen är att ventilationsanläggningen måste byggas in som en säkerhetsåtgärd, vilket inte var med i den ursprungliga kalkylen.

Utredning, förberedelser och upphandling genomförs för Lundby Ridhus. Projektet beräknas start i februari 2018 och återstående investeringsmedel på 6,5 miljoner kronor överförs till nästa år. Anledning till att bygget påbörjas först nästa år är att kommunfullmäktige först måste besluta om utökad investeringsbudget.

Investeringsprojektet för ishallen, energiåtgärder och ny entré, påbörjats. Under nästa år återstår styr- och reglerarbeten, vilket endast kan göras när det inte finns is i hallen. Planen är att utföra arbetena i april 2018. För de åtgärder som finns kvar att göra behövs att 1,1 miljon kronor förs över till 2018.

Sanerings- och renoveringsarbetet på Futurum fortsätter enligt planen. Återstående budget på 23,7 miljoner kronor förs över till nästa år.

Investeringsprojektet utbyggnad av Skogsbrynets förskola påbörjas. Det görs en inledande utredning av förutsättningar för utbyggnad och nu inväntas beslut om ny detaljplan innan utbyggnaden kan starta. Återstående investeringsbudget förs över till nästkommande år.

Underskottet i investeringsprojektet för köksutrustning till skola/förskola gäller inköp av en extra ugn till Västerängsskolan. Inköpet görs för att öka kapaciteten i köket i väntan på den planerade men försenade ombyggnaden.

Säkerhetsåtgärder genomförs på kommunens fastigheter. Arbetet fortsätter även under 2018 med bland annat installation av kortläsare till konferensblocket i kommunhuset. Återstående investeringsmedel förs därför över till 2018.

Energiåtgärder för ventilation påbörjas och de planerade åtgärder som återstår slutförs under 2018. Investeringsmedlen på 1,3 miljoner kronor förs över till 2018.

Underskottet i investeringsprojektet för taksäkerhet beror på en renovering av taket på den så kallade Tegelvillan som blir till sent på året. Åtgärden bedöms som akut.

Kommungemensam administration

Följande IT-investeringar genomförs:

- Nytt serverkluster på ny plattform
- Utbyggnad av infrastruktur i huvudsak för trådlös access, som exempel ny WiFi-lösning i kommunhuset
- Switchar i serverrummet byts ut mot nyare teknik för ökad redundans och minskad sårbarhet

- Installation av system för att koppla upp lokaler som inte är anslutna till kommunens eget nät.
- Införande av plattform för förvaltningsmodell IT

VA

Kostnaden för omläggning av ledningar är 3 miljoner högre än budget. Anledningen är några större omläggningar på grund av återkommande vattenläckor.

Projektet Biskops-Arnö pågår men är försenat på grund av att Biskops-Arnö inväntar svar på tillståndsansökan hos Länsstyrelsen. För att färdigställa projektet förs 2,1 miljon kronor av överskottet över till 2018.

Projekteringen Katrinedal är framflyttad på grund av att projekt Biskops-Arnö fortfarande pågår. Investeringsbudgeten på 997 000 kronor förs över till 2018.

Projektet Skokloster råvattenintag är försenat på grund av ansökan om bygglov och strandskyddsdispens. Investeringsbudgeten 3,5 miljoner kronor förs över till 2018.

Bålsta reningsverk är ett pågående projekt. Återstående investeringsbudget 1,3 miljoner kronor förs över till 2018.

Skokloster vattenverk är ett pågående projekt. Återstående investeringsbudget 242 000 kronor förs över till 2018.

Underhåll pumpstationer är ett pågående projekt. Återstående investeringsbudget 448 000 kronor förs över till 2018.

Återstående investeringsbudget för maskiner och verktyg på 1,5 miljoner kronor förs över till 2018.

Dimensionsökning dagvattendrag är ett pågående projekt. Återstående investeringsbudget 504 000 kronor förs över till 2018.

Projektet ombyggnation Dragets vattendamm flyttas fram på grund av förändringar i området. Investeringsbudgeten på 2 miljoner kronor förs över till 2018.

Avfall

Projektet Effektivisering Återvinningscentralen är försenat beroende på markförhållanden men även försenad upphandling. Återstående budget 669 000 kronor förs över till 2018.

Intresset från verksamhetsutövare och privatpersoner att få en behållare för insamling av farligt avfall är betydligt lägre än beräknat. Endast en behållare har köpts in. Eftersom kostnaden för den inköpta behållaren är låg belastar inköpet driftbudgeten istället för investeringsbudgeten.

§ 62

Dnr 2018/00090

Annonsering av kommunfullmäktiges sammanträden

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunfullmäktiges beslut om kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden, 2015-12-14 § 83, upphör att gälla.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2015-12-14 § 83:

1. Att kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden, i enlighet med 5 kap. 10 § Kommunallagen, ska annonseras i Bålsta Upplands-Bro Bladet under resterande del av mandatperioden.

2. Att annonseringen ska utvärderas löpande genom kommunikationsavdelningens mätningar och statistik och om väsentliga förändringar sker i dessa ska ärendet tas upp för omprövning av fullmäktige.

Enligt den nya kommunallagen (2017:725) behöver inte fullmäktiges sammanträden längre annonseras i ortstidning. Istället tillkännages sammanträden och anslag av protokoll på den webbaserade anslagstavlan.

Den nya webbaserade anslagstavlan innebär en väsentligt större spridning av den information som hittills lämnats på den fysiska anslagstavlan. Mot denna bakgrund anser regeringen att det inte längre är påkallat att ålägga kommuner, landsting och kommunalförbund att publicera information i dagstidningar på det sätt som tidigare gällt.

Förvaltningen föreslår att annonseringen av fullmäktiges sammanträden i ortstidningen inte längre ska vara tvingande. Kostnaden för annonseringen ligger mellan 2000-6000 kr/fullmäktige (priset beror på annonsens storlek). Ambitionen är inte att minska informationen från kommunen i ortstidningen, utan att i stället öka informationen om fattade beslut som påverkar allmänheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-13

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens kansli
Clara Thorgren, Kommunsekreterare
0171-52892
clara.thorgren@habo.se

Annonsering av kommunfullmäktiges sammanträden

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden i Bålsta Upplands-Bro Bladet inte längre är tvingande.
2. I den mån kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden ska annonseras görs det i Bålsta Upplands-Bro Bladet.
3. Kommunfullmäktiges beslut om kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden, 2015-12-14 § 83, upphör att gälla.

Sammanfattning

Enligt den nya kommunallagen (2017:725) behöver inte fullmäktiges sammanträden längre annonseras i ortstidning. Istället tillkännages sammanträden och anslag av protokoll på den webbaserade anslagstavlan. Den nya webbaserade anslagstavlan innebär en väsentligt större spridning av den information som hittills lämnats på den fysiska anslagstavlan. Mot denna bakgrund anser regeringen att det inte längre är påkallat att ålägga kommuner, landsting och kommunalförbund att publicera information i dagstidningar på det sätt som tidigare gällt.

Förvaltningen föreslår att annonseringen av fullmäktiges sammanträden i ortstidningen inte längre ska vara tvingande. Kostnaden för annonseringen ligger mellan 2000-6000 kr/fullmäktige (priset beror på annonsens storlek). Ambitionen är inte att minska informationen från kommunen i ortstidningen, utan att i stället öka informationen om fattade beslut som påverkar allmänheten.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

-

Beslut skickas till

Kansli

§ 5 Dnr 2018/00116

Särskild satsning på socionomer - 80-90-100-110

Personal- och förhandlingsutskottets förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att särskild satsning på socionomer – 80-90-100-110 – förlängs i nuvarande utformning och omfattning till och med 2020-04-30.
2. Kommunstyrelsen beslutar att ytterligare svårrekryterade yrkesgrupper kan erbjudas samma särskilda satsning under tidsperioden till och med 2020-04-30. Eventuellt beslut om vilka yrkesgrupper fattas av personal- och förhandlingsutskottet.

Sammanfattning

Socialförvaltningen i Håbo har, liksom många svenska kommuner, svårt att rekrytera personal till sina tjänster. Mot denna bakgrund beslutade Kommunstyrelsen i april 2017 att införa ett system som kallas 80-90-100-110 och som gäller inom delar av Socialförvaltningen. Systemet fungerar så att myndighetsutövande personal, behandlande personal och flyktingsekreterare kan göra följande val vid nyrekrytering och som redan anställd:

- Jobba 80 procent och få 90 procent lön
- Jobba 90 procent och få 100 procent lön
- Jobba 100 procent och få 110 procent lön

Med varje anställd har ett ettårigt avtal skrivits. Tanken med försöket har varit att, om det visar sig falla väl ut och behovet kvarstår när året har gått, den anställda ska välja att vara kvar i sitt tidigare val eller göra ett omval och därefter teckna ett nytt ettårigt avtal.

Modellen omfattar inte chefer och administrativ personal i organisationen.

Då den utvärdering som genomförts av satsningen visar att modellen fallit väl ut och då rekryteringsläget nationellt inte förändrats nämnvärt föreslås därför att Kommunstyrelsen beslutar att de särskilda satsningen inom delar av socialförvaltningen förlängs i nuvarande utformning och omfattning till och med 2020-04-30, samt att denna satsning även kan erbjudas andra svårrekryterade yrkesgrupper under samma tidsperiod.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Sammanställning, enkät ”Utvärdering 80-90-100-110”

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Personalavdelningen
Marisa Lindblom, Personalchef
0171-525 21
marisa.lindblom@habo.se

Särskild satsning på socionomer - 80-90-100-110

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att särskild satsning på socionomer – 80-90-100-110 – förlängs i nuvarande utformning och omfattning till och med 2020-04-30.
2. Att ytterligare svårrekryterade yrkesgrupper kan erbjudas samma särskilda satsning under tidsperioden till och med 2020-04-30. Eventuellt beslut om vilka yrkesgrupper fattas av personal- och förhandlingsutskottet.

Sammanfattning

Socialförvaltningen i Håbo har, liksom många svenska kommuner, svårt att rekrytera personal till sina tjänster. Mot denna bakgrund beslutade Kommunstyrelsen i april 2017 att införa ett system som kallas 80-90-100-110 och som gäller inom delar av Socialförvaltningen. Systemet fungerar så att myndighetsutövande personal, behandlande personal och flyktingsekreterare kan göra följande val vid nyrekrytering och som redan anställd:

- Jobba 80 procent och få 90 procent lön
- Jobba 90 procent och få 100 procent lön
- Jobba 100 procent och få 110 procent lön

Med varje anställd har ett ettårigt avtal skrivits. Tanken med försöket har varit att, om det visar sig falla väl ut och behovet kvarstår när året har gått, den anställda ska välja att vara kvar i sitt tidigare val eller göra ett omval och därefter teckna ett nytt ettårigt avtal.

Modellen omfattar inte chefer och administrativ personal i organisationen.

Då den utvärdering som genomförts av satsningen visar att modellen fallit väl ut och då rekryteringsläget nationellt inte förändrats nämnvärt föreslås därför att Kommunstyrelsen beslutar att de särskilda satsningen inom delar av socialförvaltningen förlängs i nuvarande utformning och omfattning till och med 2020-04-30.

Ärendet

Socialförvaltningen i Håbo kommun har, liksom i stort sett hela Sverige haft svårt att rekrytera socionomer till sina tjänster. Förvaltningen har tidigare lyckats förhållandevis väl med att rekrytera både behandlingspersonal och myndighetsutövande personal till barn och ungdom. När det gäller personal

som arbetar med ekonomiskt bistånd så har dock läget varit mycket bekymmersamt under närmare två år innan satsningen infördes. Detta trots att vissa interna åtgärder genomförts som till exempel mindre arbetsgrupper och ett närmare chefskap.

Som nämnts är läget svårt i större delen av landet vilket betyder att kommunen, när det gäller rekrytering, arbetar i en tuff konkurrenssituation med inte bara andra kommuner utan också med privata uthyrningsföretag.

För att sticka ut i mängden vid konkurrens om personal har en del kommuner, bland annat Enköpings kommun, försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön.

Förvaltningen ser att Håbo kommun också behöver sticka ut i mängden när det gäller att rekrytera och behålla personal och kanske också en modell som är lite mer flexibel och ger den enskilde anställda fler egna valmöjligheter.

Mot denna bakgrund har därför, på förslag från förvaltningen, ett system införts som kallas 80-90-100-110 under en ettårig provperiod. Systemet innebär följande:

Myndighetsutövande personal, behandlande personal och flyktingsekreterare kan göra följande val vid nyrekrytering och som redan anställd:

- Jobba 80 procent och få 90 procent lön
- Jobba 90 procent och få 100 procent lön
- Jobba 100 procent och få 110 procent lön

Med varje anställd har ett ettårigt avtal skrivits. Tanken med försöket har varit att, om det visar sig falla väl ut och behovet kvarstår när året har gått, den anställda ska välja att vara kvar i sitt tidigare val eller göra ett omval och därefter teckna ett nytt ettårigt avtal.

Modellen omfattar inte chefer och administrativ personal i organisationen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förvaltningens prognos visar sig stämma i så måtto att den stora majoriteten anställda har valt en tjänstgöringsgrad om 100 procent, vilket alltså medfört en kostnadsökning såvitt gäller löner. Det minskade behovet att ta in konsulter har emellertid inneburit en kostnadsvinst totalt. För försörjningsstöd har kostnaden minskat med uppskattningsvis totalt 150 000 kr per månad under perioden augusti – november 2017. Vidare ger fulltalig och stabil bemanning arbetslagen förutsättningar att utveckla metoder och stabila nätverk, vilket enligt förvaltningsledningen har gett högre kvalitet i verksamheten. Ledningen ser också att den ökade stabiliteten lett till att

personal med lång erfarenhet stannat i kommunen, trots stora möjligheter att hitta alternativa anställningar.

Kostnaden kan variera utifrån medarbetarnas val av tjänstgöringsgrad. Modellen som sådan blir förhållandevis kostnadsneutral om lika många väljer att jobba 80 procent som 100 procent. Socialförvaltningens ledning räknar emellertid med att fler även fortsättningsvis kommer att välja att arbeta 100 procent och få 110 procent lön, vilket i så fall gör att det även fortsättningsvis blir en kostnad i jämförelse med personalbudget. Detta ska dock ställas i förhållande till kostnaden för vakanta tjänster samt behov av konsulttjänster. En annan fördyrande kostnad vid vakanta socialsekreterartjänster är att kostnaderna för placeringar och ekonomiskt bistånd tenderar att bli högre än vid full bemanning.

Kostnaden för satsningen har finansierats, och kommer även fortsättningsvis att finansieras, inom socialförvaltningens ram.

Uppföljning

Förvaltningens förhoppning med satsningen är att denna modell med valfrihet ska sticka ut lite i mängden vid rekryteringar samtidigt som det är en modell som kan passa den enskilde beroende på vilket skede i livet hen befinner sig.

Satsningen omfattar i februari 2018 totalt 45 medarbetare inom Socialförvaltningen. Dessa fördelar sig över följande yrkesgrupper:

Yrkesgrupp enligt AID-kod	Antal medarbetare 2017
351010 (socialsekreterare)	22
351011 (ungdomscoacher)	5
351012 (biståndshandläggare)	8
351013 (familjebehandlare)	6
351014 (flyktingsekreterare)	2
352090 (beroendeterapeuter)	2

Sju medarbetare har valt en sysselsättningsgrad på 90 procent, fyra har valt en sysselsättningsgrad på 80 procent och resterande, 34 medarbetare, har valt en sysselsättningsgrad på 100 procent.

Socialförvaltningens ledning ser satsningen som en succé och önskar en fortsättning. Även bland medarbetarna ser man positivt på satsningen. En enkät (se [Bilaga 1](#)) har gått ut till de medarbetare som omfattas av satsningen och av denna framgår att en stor majoritet av de tillfrågade trivs lika bra eller bättre, både med sin arbetstid och sin arbetsplats, sedan modellen infördes. Majoriteten av de tillfrågade upplever att satsningen bidragit till ökad stabilitet i arbetsgruppen. Samtliga anser att satsningen har en avgörande betydelse för hur man ser på att fortsätta att arbeta inom kommunen.

Beslutsunderlag

- Sammanställning, enkät ”Utvärdering 80-90-100-110”

Beslut skickas till
Socialförvaltningen
Personalavdelningen

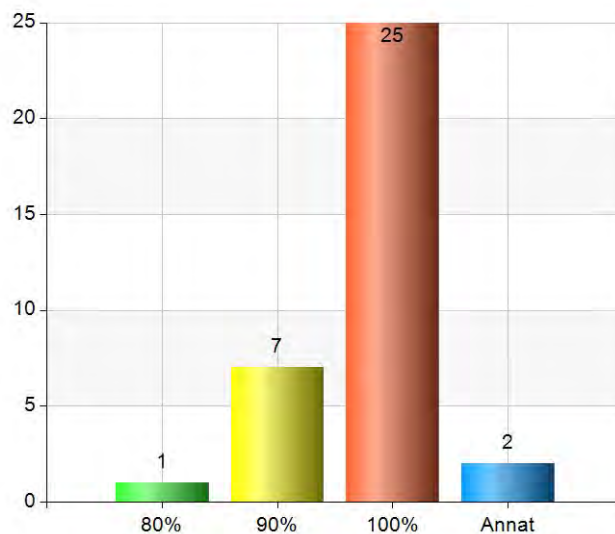
Utvärdering, 80-90-100-110

Jag jobbar nu

Namn	Antal	%
80%	1	2,9
90%	7	20
100%	25	71,4
Annat	2	5,7
Total	35	100

Svarsfrekvens

100% (35/35)

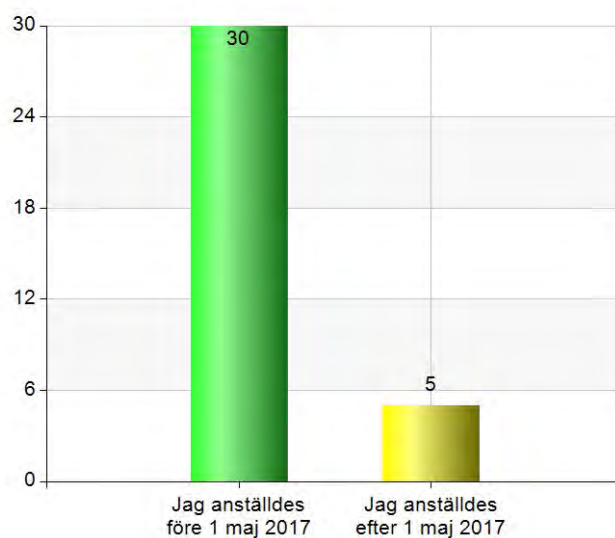

När anställdes du?

Namn	Antal	%
Jag anställdes före 1 maj 2017	30	85,7
Jag anställdes efter 1 maj 2017	5	14,3
Total	35	100

Svarsfrekvens

100% (35/35)

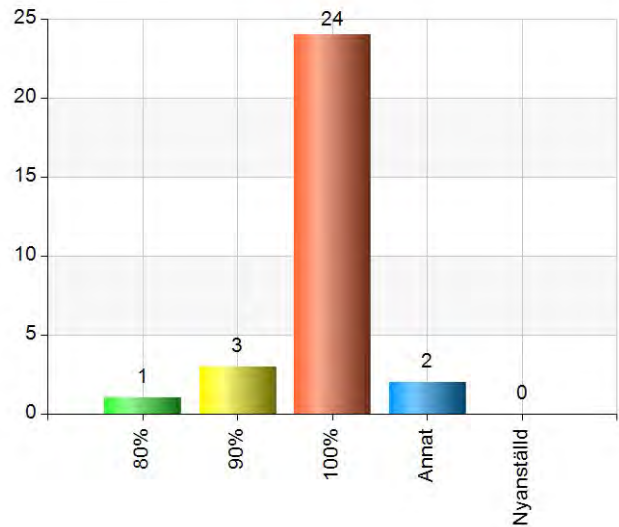
Jag jobbade tidigare

Namn	Antal	%
80%	1	3,3
90%	3	10
100%	24	80
Annat	2	6,7
Nyanställd	0	0
Total	30	100

Svarsfrekvens

100% (30/30)

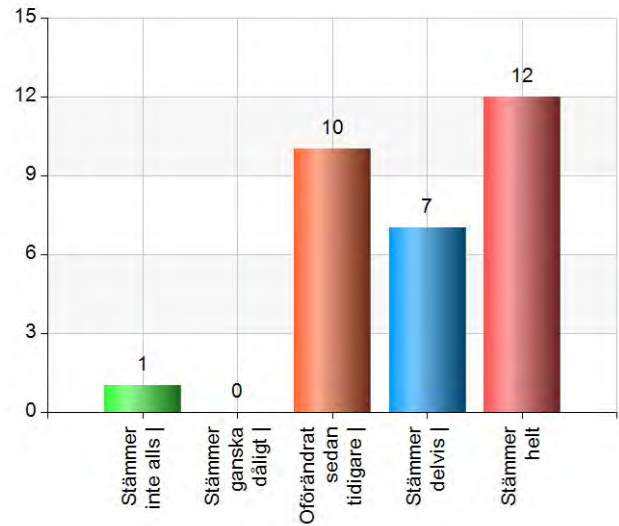

Sedan 80-90-100-110 trivs jag bättre med min arbetstid.

Namn	Antal	%
Stämmer inte alls	1	3,3
Stämmer ganska dåligt	0	0
Oförändrat sedan tidigare	10	33,3
Stämmer delvis	7	23,3
Stämmer helt	12	40
Total	30	100

Svarsfrekvens

100% (30/30)

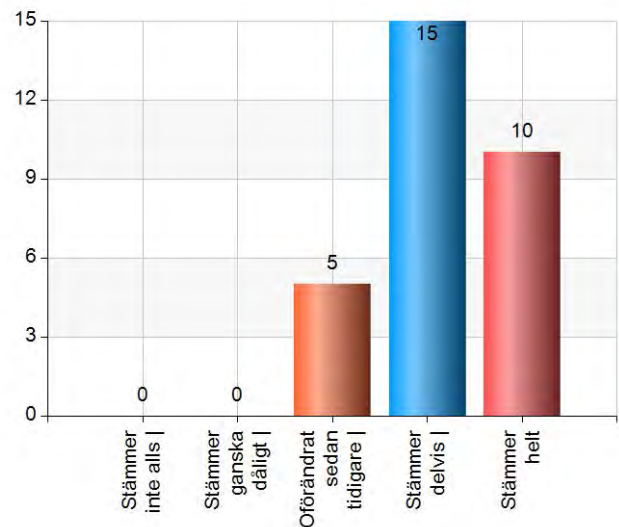

Sedan 80-90-100-110 infördes trivs jag bättre på min arbetsplats.

Namn	Antal	%
Stämmer inte alls	0	0
Stämmer ganska dåligt	0	0
Oförändrat sedan tidigare	5	16,7
Stämmer delvis	15	50
Stämmer helt	10	33,3
Total	30	100

Svarsfrekvens

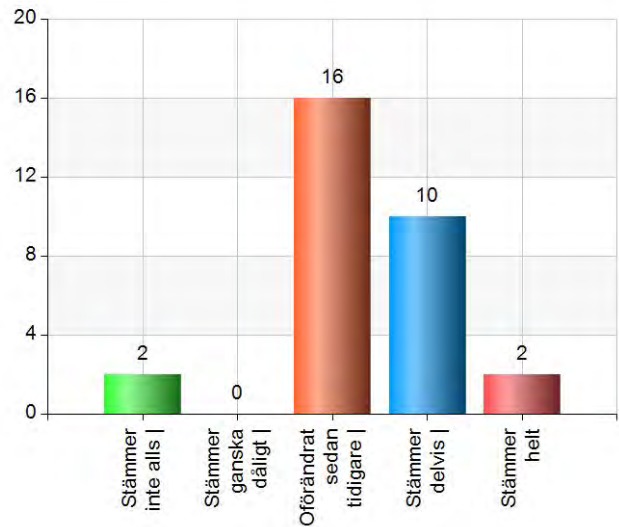
100% (30/30)

Sedan 80-90-100-110 infördes är möjligheten att utföra mina arbetsuppgifter på min arbetstid bättre.

Namn	Antal	%
Stämmer inte alls	2	6,7
Stämmer ganska dåligt	0	0
Oförändrat sedan tidigare	16	53,3
Stämmer delvis	10	33,3
Stämmer helt	2	6,7
Total	30	100

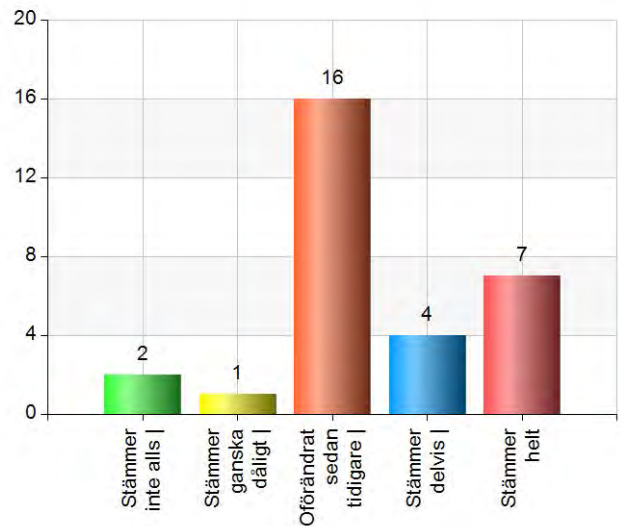
Svarsfrekvens
100% (30/30)

Sedan 80-90-100-110 infördes är möjligheterna att ta ut komplighet för plus-/flex-/övertid bättre.

Namn	Antal	%
Stämmer inte alls	2	6,7
Stämmer ganska dåligt	1	3,3
Oförändrat sedan tidigare	16	53,3
Stämmer delvis	4	13,3
Stämmer helt	7	23,3
Total	30	100

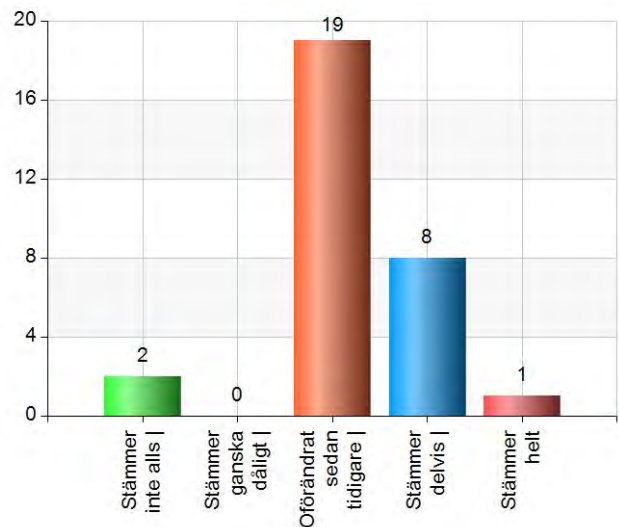
Svarsfrekvens
100% (30/30)

Sedan 80-90-100-110 infördes har möjligheterna till att ta pauser och raster i arbetet blivit bättre.

Namn	Antal	%
Stämmer inte alls	2	6,7
Stämmer ganska dåligt	0	0
Oförändrat sedan tidigare	19	63,3
Stämmer delvis	8	26,7
Stämmer helt	1	3,3
Total	30	100

Svarsfrekvens
100% (30/30)

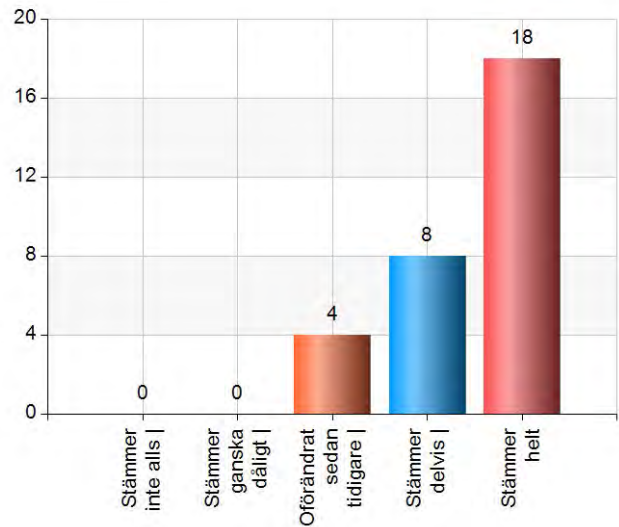

Jag upplever att 80-90-100-110 har bidragit till en ökad stabilitet i min arbetsgrupp.

Namn	Antal	%
Stämmer inte alls	0	0
Stämmer ganska dåligt	0	0
Oförändrat sedan tidigare	4	13,3
Stämmer delvis	8	26,7
Stämmer helt	18	60
Total	30	100

Svarsfrekvens

100% (30/30)

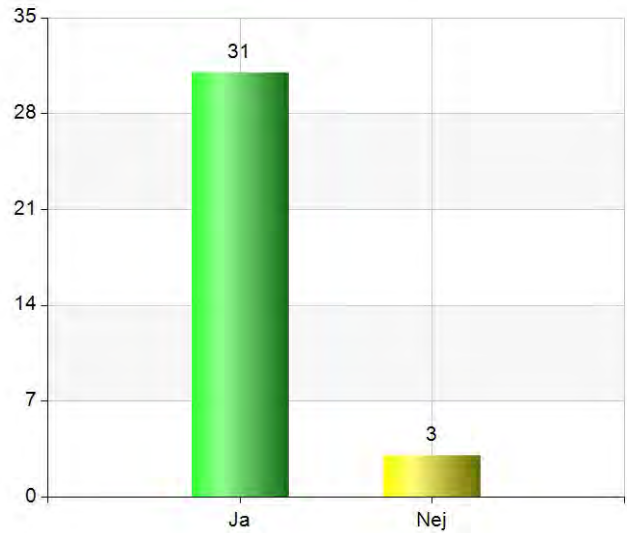

Jag jobbar i dag i den sysselsättningsgrad jag vill. (Till exempel 80% arbetstid)

Namn	Antal	%
Ja	31	91,2
Nej	3	8,8
Total	34	100

Svarsfrekvens

97,1% (34/35)

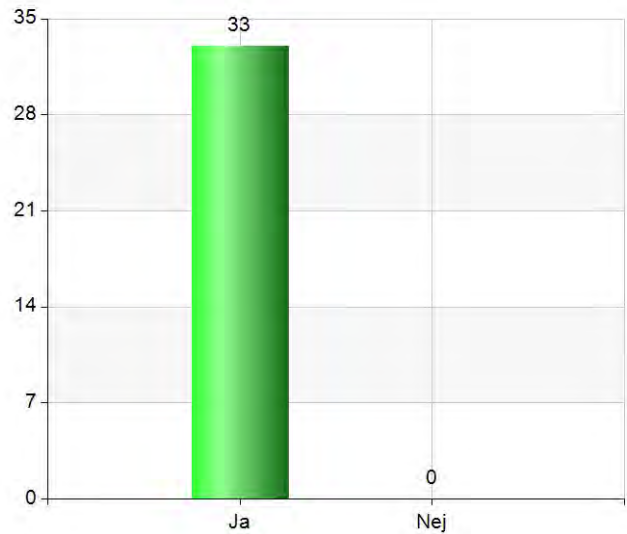

Jag tycker att vi ska fortsätta med satsningen 80-90-100-110

Namn	Antal	%
Ja	33	100
Nej	0	0
Total	33	100

Svarsfrekvens

94,3% (33/35)

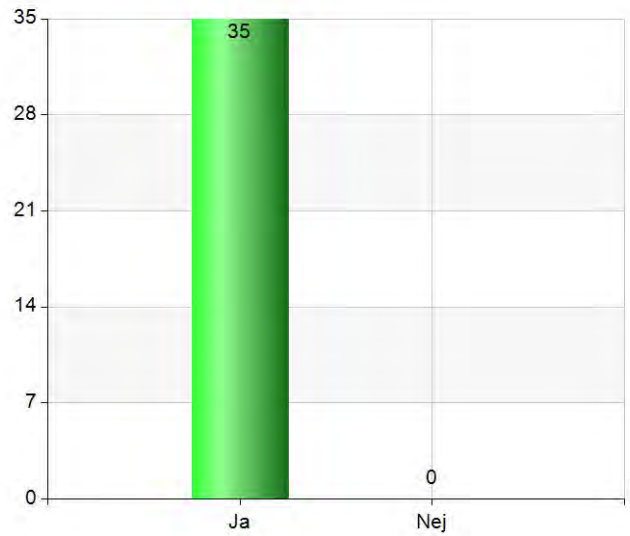

Satsningen 80-90-100-110 har stor betydelse för hur jag ser på att arbeta kvar i Håbo kommun

Namn	Antal	%
Ja	35	100
Nej	0	0
Total	35	100

Svarsfrekvens

100% (35/35)

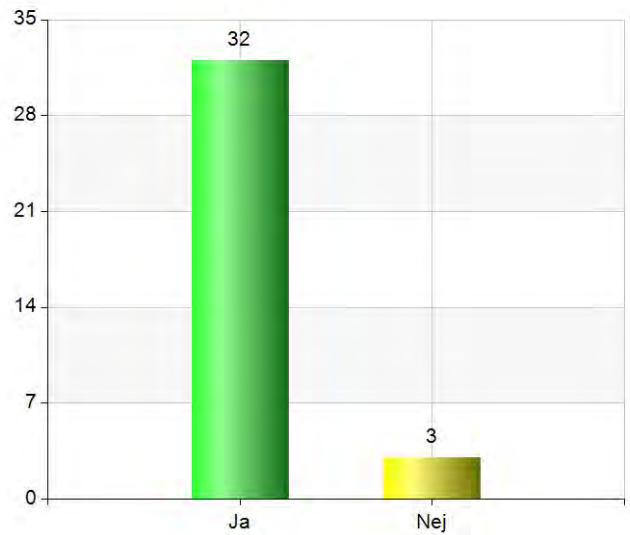

Jag tror att tipspeng är ett effektivt sätt att få tag på svårrekryterad kritisk kompetens

Namn	Antal	%
Ja	32	91,4
Nej	3	8,6
Total	35	100

Svarsfrekvens

100% (35/35)

Finns det något mer du vill berätta om hur satsningen 80-90-100-110?

§ 63

Dnr 2017/00727

Kommunstyrelsens sammanträdestider

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att översynen av sammanträdestider görs i samband med planeringen av 2019 års sammanträdestider.

Sammanfattning

På kommunstyrelsens sammanträde den 20 november 2017 beslutade kommunstyrelsen att uppdra till förvaltningen att se över sammanträdestiderna. Då det pågår en översyn av den politiska organisationen föreslår förvaltningen att sammanträdestiderna ses över i samband med planeringen av 2019 års sammanträdestider, när den nya politiska organisationen är beslutad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-14

Protokollsutdrag KS 2017-11-20 § 243

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens kansli
Clara Thorgren, Kommunsekreterare
0171-52892
clara.thorgren@habo.se

Kommunstyrelsens sammanträdestider

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att översynen av sammanträdestider görs i samband med planeringen av 2019 års sammanträdestider.

Sammanfattning

På kommunstyrelsens sammanträde den 20 november 2017 beslutade kommunstyrelsen att uppdra till förvaltningen att se över sammanträdestiderna. Då det pågår en översyn av den politiska organisationen föreslår förvaltningen att sammanträdestiderna ses över i samband med planeringen av 2019 års sammanträdestider, när den nya politiska organisationen är beslutad.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

-

Uppföljning

Följs upp i samband med planeringen av 2019 års sammanträdestider.

Beslut skickas till

Kansli

§ 243

Dnr 78899

Kommunstyrelsens sammanträdestider

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att se över sammanträdestiderna.

Sammanfattning

Christian Nordberg (MP) anmäler ny punkt till dagordningen avseende kommunstyrelsens sammanträdestider. Nordberg önskar att tidigarelägga kommunstyrelsens sammanträden från kl. 09.00 och att beslutsärenden ska hanteras först på dagordningen.

Förslag till beslut på sammanträdet

Werner Schubert (S) föreslår att uppdra till förvaltningen att se över sammanträdestiderna.

Beslutsgång

Ordförande frågar om kommunstyrelsen beslutar enligt Werner Schuberts (S) förslag och finner att så sker.

Beslutet skickas till:

Kansli

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Ekonomisk uppföljning tekniska avdelningen

Tekniska utskottets förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förvaltningens förslag på ekonomisk månadsuppföljning för tekniska avdelningen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 7 november 2017, § 170, att uppdra till förvaltningen att ta fram förslag på hur ekonomisk månadsuppföljning kan presenteras för kommunstyrelsen och dess utskott.

Tekniska avdelningen genomför sex uppföljningar av den ekonomiska redovisningen under året, vanligtvis mellan den 5:e och den 13:e månaden efter perioden. Vid dessa sex tillfällen finns möjlighet för tekniska utskottet och kommunstyrelsen att få en rapport med tekniska avdelningens drift- och investeringsredovisning. Vid delårsuppföljningarna per mars, augusti och vid årsredovisningen tillkommer uppföljning av mål, nyckelindikatorer och mått.

Period	Ekonomisk uppföljning och prognos	Uppföljning av mål, nyckelindikatorer och mått
Månadsuppföljning februari	Ja	Nej
Delårsuppföljning mars	Ja	Ja
Månadsuppföljning februari	Ja	Nej
Delårsuppföljning mars	Ja	Ja
Månadsuppföljning februari	Ja	Nej
Årsredovisning	Ja	Ja

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-19

Förslag rapport ekonomisk uppföljning

Kommunstyrelsens förvaltning
Tekniska avdelningens stab
Eva Anderling, Teknisk chef

eva.anderling@habo.se

Ekonomisk uppföljning tekniska avdelningen

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förvaltningens förslag på ekonomisk månadsuppföljning för tekniska avdelningen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 7 november 2017, § 170, att uppdra till förvaltningen att ta fram förslag på hur ekonomisk månadsuppföljning kan presenteras för kommunstyrelsen och dess utskott.

Tekniska avdelningen genomför sex uppföljningar av den ekonomiska redovisningen under året, vanligtvis mellan den 5:e och den 13:e månaden efter perioden. Vid dessa sex tillfällen finns möjlighet för tekniska utskottet och kommunstyrelsen att få en rapport med tekniska avdelningens drift- och investeringsredovisning. Vid delårsuppföljningarna per mars, augusti och vid årsredovisningen tillkommer uppföljning av mål, nyckelindikatorer och mått.

Period	Ekonomisk uppföljning och prognos	Uppföljning av mål, nyckelindikatorer och mått
Månadsuppföljning februari	Ja	Nej
Delårsuppföljning mars	Ja	Ja
Månadsuppföljning februari	Ja	Nej
Delårsuppföljning mars	Ja	Ja
Månadsuppföljning februari	Ja	Nej
Årsredovisning	Ja	Ja

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga ekonomiska konsekvenser.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

- Förslag rapport ekonomisk uppföljning

Beslut skickas till

Tekniska avdelningen
Ekonomichefen

Förslag: Månadsuppföljning

Tekniska avdelningen

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Driftredovisning	3
3 Driftredovisning	3
4 Kommentarer till driftredovisning	3
5 Investeringsredovisning.....	4

1 Sammanfattning

Här beskrivs en sammanfattande bild av tekniska avdelningens drifts- och investeringsredovisning.

2 Driftredovisning

Prognosrapport 2018

	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall jan- xxx	Prognos för året	Avvikelse från budget
Gator o vägar					
Parker					
Fastighet					
Lokalvård					
Tekniska avd övergripande					
Övrig kommungemensam adm					
Summa					

3 Driftredovisning

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall jan-okt	Prognos för året	Avvikels e från budget
Taxefinansierad verksamhet					
VA					
Avfall					
Summa					

4 Kommentarer till driftredovisning

Under respektive rubrik görs en analys av avvikelserna jämfört med budget.

Gator och vägar

Park

Fastighet

Lokalvård

Tekniska avdelningen övergripande

Övrig kommungemensam administration

VA

Avfall

4.1 Åtgärdsplan för ekonomi i balans

Under detta kapitel beskrivs åtgärder vid underskott av driften.

Åtgärd	Besparings- effekt detta år

5 Investeringsredovisning

Under detta kapitel listas pågående investeringar i tabellform. Avvikelser i investeringsredovisningen beskrivs i textform. Även förseningar av investeringar och akuta insatser som kan komma att kräva omprioriteringar beskrivs.

Vid delårsuppföljning per 31 mars och delårsrapport mer 31 augusti samt årsredovisning per 31 december kompletteras denna rapport med uppföljning av mål, nyckelindikatorer och mått.

§ 6 Dnr 2018/00120

Särskilt riktade personalinsatser inom Socialförvaltningen - rekryteringspeng

Personal- och förhandlingsutskottets förslag beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att de särskilt riktade personalinsatser genom rekryteringspeng, som testats inom delar av socialförvaltningen, förlängs till och med 2020-04-30, med korrigeringen att rekryteringspengen ska utbetalas efter sex månaders anställning.

2. Kommunstyrelsen beslutar att under ovanstående förlängningsperiod utvidga rekryteringspengen till att omfatta samtliga yrkesgrupper i Håbo kommun.

Sammanfattning

Socialförvaltningen i Håbo kommun har liksom många svenska kommuner haft svårt att rekrytera personal och behålla kompetens på tjänster som socialsekreterare till myndighetsutövning eller biståndsbedömare. Några nya medarbetare behöver rekryteras tillsvidare varför förslag om att införa en rekryteringspeng om 10 000 kronor till den kommunanställda som tipsar om ny medarbetare med rätt kompetens som anställs tillsvidare.

Följande förutsättningar har varit gällande för kampanjen:

- Personen det tipsas om ska anställas tills vidare för att arbeta med myndighetsutövning inom socialtjänsten i Håbo kommun.
- Alla anställda i Håbo kommun får lämna tips.
- Chefer i kommunorganisationen kan inte få tipspeng
- Man får inte tipspeng om personen som anställs redan är anställd i Håbo kommun
- Tipspengen betalas ut månaden efter det att den nyanställda påbörjat sin anställning
- Tipspengen är på 10 000 kronor. Arbetsgivaravgifter tillkommer.
- Tipspengen är skattepliktig.

Förvaltningen föreslår att denna särskilt riktade personalinsats ska förlängas i nuvarande utformning och omfattning till och med 2020-04-3 samt att ytterligare svårrekryterade yrkesgrupper kan erbjudas dessa insatser under samma tidsperiod efter beslut i personal- och förhandlingsutskottet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Förslag till beslut på sammanträdet

Efter diskussion enas personal- och förhandlingsutskottet om att föreslå kommunstyrelsen att den särskilt riktade personalinsatsen ska utökas till att gälla alla yrken inom hela kommunen fram till 2020-04-30 samt att ersättningen ska utbetalas först när den nyanställde har arbetat i sex månader. Det innebär att utskottet föreslår att följande ska gälla för tipspeng i Håbo kommun:

- Personen det tipsas om ska anställas tills vidare för att arbeta inom Håbo kommun.
- Alla anställda i Håbo kommun får lämna tips.
- Chefer i kommunorganisationen kan inte få tipspeng
- Man får inte tipspeng om personen som anställs redan är anställd i Håbo kommun
- Tipspengen betalas ut sex månader efter det att den nyanställde påbörjat sin anställning
- Tipspengen är på 10 000 kronor. Arbetsgivaravgifter tillkommer.
- Tipspengen är skattepliktig.

Kommunstyrelsens förvaltning
Personalavdelningen
Marisa Lindblom, Personalchef
0171-525 21
marisa.lindblom@habo.se

Särskilt riktade personalinsatser inom Socialförvaltningen - rekryteringspeng

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att de särskilt riktade personalinsatserna inom delar av socialförvaltningen förlängs i nuvarande utformning och omfattning till och med 2020-04-30.
2. Att ytterligare svårrekryterade yrkesgrupper kan erbjudas dessa särskilt riktade personalinsatser under tidsperioden till och med 2020-04-30. Eventuellt beslut om vilka yrkesgrupper som ska omfattas fattas av personal- och förhandlingsutskottet.

Sammanfattning

Socialförvaltningen i Håbo kommun har liksom många svenska kommuner haft svårt att rekrytera personal och behålla kompetens på tjänster som socialsekreterare till myndighetsutövning eller biståndsbedömare. Några nya medarbetare behöver rekryteras tillsvidare varför förslag om att införa en rekryteringspeng om 10 000 kronor till den kommunanställda som tipsar om ny medarbetare med rätt kompetens som anställs tillsvidare.

Följande förutsättningar har varit gällande för kampanjen

- Personen det tipsas om ska anställas tills vidare för att arbeta med myndighetsutövning inom socialtjänsten i Håbo kommun.
- Alla anställda i Håbo kommun får lämna tips.
- Chefer i kommunorganisationen kan inte få tipspeng
- Man får inte tipspeng om personen som anställs redan är anställd i Håbo kommun
- Tipspengen betalas ut månaden efter det att den nyanställda påbörjat sin anställning
- Tipspengen är på 10 000 kronor. Arbetsgivaravgifter tillkommer.
- Tipspengen är skattepliktig.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Rekryteringskampanjen finansieras inom befintlig budgetram.

Uppföljning

De riktade personalinsatserna följs upp löpande under perioden. En mer genomgripande utvärdering genomförs i slutet av prövoperioden.

Beslutsunderlag

—

Beslut skickas till
Socialförvaltningen
Personalaavdelningen

§ 64

Dnr 2018/00106

Revidering av ägardirektiv för Håbo Marknads AB

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa nya ägardirektiv för Håbo Marknads AB

Sammanfattning

HMAB fick inför 2017 delvis ny inriktning, när markinnehavet fördes över till Håbo kommun. Under året har rollfördelning mellan bolaget och den kommunala förvaltningen i allmänhet och kommunstyrelsens plan- och exploateringsavdelning i synnerhet klargjorts.

Kommunfullmäktige godkände vid sammanträdet 2017-10-30 (Dnr 2017/00380) en ansvarsfördelning att gälla för HMAB istället för det som står angivet om exploateringsverksamhet i Håbo Marknads AB:s ägardirektiv och bolagsordning till dess att nya sådana antas av kommunfullmäktige.

Dagens beslut ersätter därmed ovannämnda beslut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-16

Reviderat förslag 2018-02-02 Ägardirektiv för Håbo Marknad AB

Förslag till justerade ägardirektiv för Håbo Marknads AB

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Administrativa avdelningen
Vipul Vithlani, tf. kommundirektör
0171-525 16
Vipul.vithlani@habo.se

Revidering av ägardirektiv för Håbo Marknads AB

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa nya ägardirektiv för Håbo Marknads AB

Sammanfattning

HMAB fick inför 2017 delvis ny inriktning, när markinnehavet fördes över till Håbo kommun. Under året har rollfördelning mellan bolaget och den kommunala förvaltningen i allmänhet och kommunstyrelsens plan- och exploateringsavdelning i synnerhet klargjorts.

Kommunfullmäktige godkände vid sammanträdet 2017-10-30 (Dnr 2017/00380) en ansvarsfördelning att gälla för HMAB istället för det som står angivet om exploateringsverksamhet i Håbo Marknads AB:s ägardirektiv och bolagsordning till dess att nya sådana antas av kommunfullmäktige.

Dagens beslut ersätter därmed ovannämnda beslut.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Nya ägardirektiven inget behov av budgetjustering utan hanteras inom ram.

Uppföljning

Beslutet föranleder ingen särskild uppföljning.

Beslutsunderlag

- Förslag till justerade ägardirektiv för Håbo Marknads AB

Beslut skickas till

Håbo Marknads AB
Hemsidan (författningssamlingen)

Ägardirektiv Håbo Marknads AB

Detta ägardirektiv avser **Håbo Marknads AB, organisationsnummer 556106-8874**, (nedan kallat bolaget) och har fastställts på bolagsstämma 2018-04-11.

1. Bolaget som en del av den kommunala organisationen

Bolaget ägs av Håbo kommun. Bolaget är en del av kommunens totala verksamhet och har i sin verksamhet att beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, fastställda av bolagsstämma.

2. Kommunernas direktiv rätt

Bolagets styrelse och verkställande direktör har att följa utfärdade direktiv, såvida dessa inte strider mot bolagsordningen, mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning, exempelvis aktiebolagslagen och offentlighets- och sekretesslagen, eller strider mot bolagets intresse.

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen.

3. Kommunens ledningsfunktion

Bolaget står enligt 6 kap. 1 § kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse.

Bolaget erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

4. Sekretess

Föreligger på grund av lagstadgad sekretess hinder mot att överlämna viss uppgift till ägaren får uppgiften uteslutas. Bolaget ska i så fall uppges att strykning/utelämnande skett.

5. Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej heller bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolagets roll:

- Aktivt arbeta för att stödja det lokala näringslivet samt verka för att fler arbetstillfällen skapas i kommunen
- Ansvara för att genomföra den av kommunstyrelsen fastlagda näringslivspolitik och att i samverkan med förvaltningsorganisationen arbeta mot kommunens långsiktiga mål.
- Bolaget ska särskilt fokusera på att utveckla näringslivsklimatet och ett gott myndighetsutövande. Likaså arbeta för ett varierat näringsliv.
- Bolaget ska ha en lotsande funktion för näringslivet in mot kommunen. Likaså ska dialogen vara transparent och proaktiv. Bolaget ska anordna mötesplatser och ha en aktiv information.
- Ta fram en plan för markförsörjningen utifrån utpekade verksamhetsområden enligt gällande översiktsplanen.
- Ansvara för att aktivt marknadsföra, utgöra kontaktyta mot samtliga kunder rörande näringslivsetablering.
- Att bereda och ansvara för samtliga ärenden rörande försäljning- och inköp av markområden avsedda för verksamhetsetablering inklusive förhandling med tilltänkt slutkund i samråd med kommunstyrelsens plan- och exploateringsavdelning för beslut i kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.
- Bereda beslutsunderlag till kommunstyrelsen avseende ärenden rörande näringslivsetablering.
- Bolaget ska arbeta för att utveckla besöksnäringen i kommunen.
- Bolaget ska ta huvudansvaret för Platsmarknadsföring med varumärket Håbo.

6. Bolagets ändamål

Syftet och målsättningen för bolagets verksamhet är, utöver vad som anges i bolagsordningen,

- att stärka näringslivets utveckling
- att vara kommunens länk mellan näringslivet och de kommunala förvaltningarna.

7. Fullmäktiges ställningstagande

Bolaget ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

8. Förvaltningsberättelsen

Bolagets styrelse ska årligen i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med densamma.

9. Granskningsrapporten

Bolagets lekmannarevisorer ska årligen i sin granskningsrapport yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ågardirektiv, samt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Om lekmannarevisorerna inom ramen för sin granskning finner brister i de avseenden som anges i första stycket ska lekmannarevisorerna löpande kommunicera sina iakttagelser med kommunstyrelsen.

10. Ekonomi

Bolaget ska upprätta delårsbokslut på sätt och tidpunkt som kommunstyrelsen bestämmer.

Bolaget ska lämna underlag för sammanställd redovisning på sätt och tidpunkt, som kommunstyrelsen bestämmer. Bolagets redovisning ska löpande anpassas till kvalitetskrav, som ställs på sammanställd redovisning och koncernredovisning.

11. Information och ägardialog

Ägaren ska fortlöpande hållas informerad av bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.

12. Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren och budget för nästkommande räkenskapsår.

13. Sammanställd redovisning och budget

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lag (1997:614) om kommunal redovisning.

Bolaget ska till ägaren lämna de uppgifter som bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

14. Bolagsstämma

Bolaget ska årligen senast före utgången av April månad hålla bolagsstämma/årsstämma.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till bolagsstämma ska ske. Information om bolagsstämman med angivande av tid och plats samt dagordning ska publiceras på bolagets hemsida senast två veckor i förväg. Samma information ska inom samma tid tillställas kommunen för möjliggörande av publicering på kommunernas hemsida.

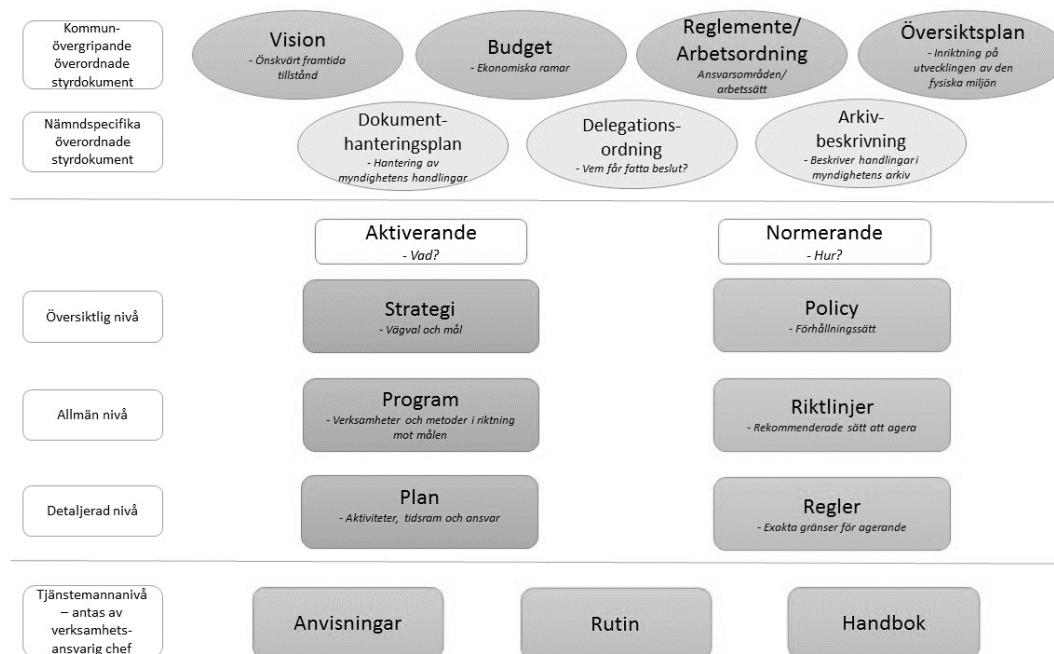
ÄGARDIREKTIV FÖR

Håbo Marknads AB

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	"[Ange datum och § för antagande]"
Giltighetstid	Till beslut om upphörande
Dokumentansvarig	Kommundirektör

Håbo kommuns styrdokumentshierarki

Diarienummer

KS 2018/00106 nr 80392

Gäller för

Håbo Marknads AB

Tidpunkt för aktualitetsprövning

-

Ersätter tidigare versioner

Ersätter 2013/00144, KF 2014-02-24 § 110

Relaterade styrdokument

Bolagsordning för Håbo Marknads AB

Ägardirektiv för Håbo Marknads AB

Detta ägardirektiv avser **Håbo Marknads AB, organisationsnummer 556106-8874**, (nedan kallat bolaget) och har fastställts på bolagsstämma 2018-04-10.

1. Bolaget som en del av den kommunala organisationen

Bolaget ägs av Håbo kommun. Bolaget är en del av kommunens totala verksamhet och har i sin verksamhet att beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, fastställda av bolagsstämma.

2. Kommunernas direktivrätt

Bolagets styrelse och verkställande direktör har att följa utfärdade direktiv, såvida dessa inte strider mot bolagsordningen, mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning, exempelvis aktiebolagslagen och offentlighets- och sekretesslagen, eller strider mot bolagets intresse.

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen.

3. Kommunens ledningsfunktion

Bolaget står enligt 6 kap. 1 § kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse.

Bolaget erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

4. Sekretess

Föreligger på grund av lagstadgad sekretess hinder mot att överlämna viss uppgift till ägaren får uppgiften uteslutas. Bolaget ska i så fall uppge att strykning/utelämnande skett.

5. Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej heller bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolagets roll:

- Ansvara för att genomföra den av kommunstyrelsen fastlagda näringslivspolitik och att i samverkan med förvaltningsorganisationen arbeta mot kommunens långsiktiga mål.
- Bolaget ska särskilt fokusera på att utveckla näringslivsklimatet och ett gott myndighetsutövande. Likaså arbeta för ett varierat näringsliv.
- Bolaget ska ha en lotsande funktion för näringslivet in mot kommunen. Likaså ska

dialogen vara transparent och proaktiv. Bolaget ska anordna mötesplatser och ha en aktiv information.

- Ta fram en plan för markförsörjningen utifrån utpekade verksamhetsområden enligt gällande översiktsplanen.
- Ansvara för att aktivt marknadsföra, utgöra kontaktyta mot samtliga kunder rörande näringslivsetablering.
- Att bereda och ansvara för samtliga ärenden rörande försäljning- och inköp av markområden avsedda för verksamhetsetablering inklusive förhandling med tilltänkt slutkund i samråd med kommunstyrelsens plan- och exploateringsavdelning för beslut i kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.
- Bereda beslutsunderlag till kommunstyrelsen avseende ärenden rörande näringslivsetablering.
- Bolaget ska arbeta för att utveckla besöksnäringen i kommunen.
- Bolaget ska ta huvudansvaret för Platsmarknadsföring med varumärket Håbo.

I övrigt aktivt arbeta för att stödja det lokala näringslivet samt verka för att fler arbetstillfällen skapas i kommunen.

6. Bolagets ändamål

Syftet och målsättningen för bolagets verksamhet är, utöver vad som anges i bolagsordningen,

- att stärka näringslivets utveckling
- att vara kommunens länk mellan näringslivet och de kommunala förvaltningarna.

7. Fullmäktiges ställningstagande

Bolaget ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

8. Förvaltningsberättelsen

Bolagets styrelse ska årligen i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med densamma.

9. Granskningsrapporten

Bolagets lekmannarevisorer ska årligen i sin granskningsrapport yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, samt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Om lekmannarevisorerna inom ramen för sin granskning finner brister i de avseenden som anges i första stycket ska lekmannarevisorerna löpande kommunicera sina iakttagelser med kommunstyrelsen.

10. Ekonomi

Bolaget ska upprätta delårsbokslut på sätt och tidpunkt som kommunstyrelsen bestämmer.

Bolaget ska lämna underlag för sammanställd redovisning på sätt och tidpunkt, som kommunstyrelsen bestämmer. Bolagets redovisning ska löpande anpassas till kvalitetskrav, som ställs på sammanställd redovisning och koncernredovisning.

11. Information och ägardialog

Ägaren ska fortlöpande hållas informerad av bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.

12. Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren och budget för nästkommande räkenskapsår.

13. Sammanställd redovisning och budget

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lag (1997:614) om kommunal redovisning.

Bolaget ska till ägaren lämna de uppgifter som bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

14. Bolagsstämma

Bolaget ska årligen senast före utgången av April månad hålla bolagsstämma/årsstämma.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till bolagsstämma ska ske. Information om bolagsstämman med angivande av tid och plats samt dagordning ska publiceras på bolagets hemsida senast två veckor i förväg. Samma information ska inom samma tid tillställas kommunen för möjliggörande av publicering på kommunernas hemsida.

§ 65

Dnr 2018/00103

Redovisning av uppdrag till kommunstyrelsens förvaltning, våren 2018

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen noterar redovisningen.

Sammanfattning

I enlighet med kommunstyrelsens beslut 2017-02-13 § 39 redovisar förvaltningen halvårsvis en lista över de aktuella uppdrag som faller under kommunstyrelsens ansvar. Senaste redovisning gjordes hösten 2017.

Uppdragslista under bearbetning

Listan har förändrats något sedan tidigare återrapportering, genom att en kolumn för när uppdragen beräknas slutföras eller återrapporteras till kommunstyrelsen har införts. Den uppskattning som görs där är en grov tidsuppskattning men ger ändå en ungefärlig bild av när uppdraget bör vara slutfört eller återrapporterat. Likaså har information om vem som är ansvarig chef i respektive ärende lagts in.

Uppdragslistan är under revidering och kommer att fortsätta bearbetas i syfte att få den så användbar som möjligt. Därmed kan den komma att utvecklas till nästa återrapportering.

Redovisningen

I den aktuella uppdragslistan, som biläggs tjänsteskrivelsen, finns 55 uppdrag. Av dessa är tio stycken återremisser och resten är uppdrag. Fem uppdrag bedöms vara slutförda i redovisningen. I 33 av de 55 ärendena är arbetet pågående. I sex av ärendena ska arbetet påbörjas och i 11 av ärendena är eller har varit vilande av olika anledningar. Kommentarer till ärendenas status framgår också i förekommande fall.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-21

Uppdrag till kommunstyrelsens förvaltning, uppdaterad 2018-02-21

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens kansli
Sara Widströmer, Kommunsekreterare
0171-525 61
sara.widstromer@habo.se

Redovisning av uppdrag till kommunstyrelsens förvaltning

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen noterar redovisningen.

Sammanfattning

I enlighet med kommunstyrelsens beslut 2017-02-13 § 39 redovisar förvaltningen halvårsvis en lista över de aktuella uppdrag som faller under kommunstyrelsens ansvar. Senaste redovisning gjordes hösten 2017.

Uppdragslista under bearbetning

Listan har förändrats något sedan tidigare återrapportering, genom att en kolumn för när uppdragen beräknas slutföras eller återrapporteras till kommunstyrelsen har införts. Den uppskattning som görs där är en grov tidsuppskattning men ger ändå en ungefärlig bild av när uppdraget bör vara slutfört eller återrapporterat. Likaså har information om vem som är ansvarig chef i respektive ärende lagts in.

Uppdragslistan är under revidering och kommer att fortsätta bearbetas i syfte att få den så användbar som möjligt. Därmed kan den komma att utvecklas till nästa återrapportering.

Redovisningen

I den aktuella uppdragslistan, som biläggs tjänsteskrivelsen, finns 55 uppdrag. Av dessa är tio stycken återremisser och resten är uppdrag. Fem uppdrag bedöms vara slutförda i redovisningen. I 33 av de 55 ärendena är arbetet pågående. I sex av ärendena ska arbetet påbörjas och i 11 av ärendena är eller har varit vilande av olika anledningar. Kommentar till ärendenas status framgår också i förekommande fall.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inte aktuellt

Uppföljning

Följs upp kontinuerligt av förvaltningens verksamhetsansvariga chefer. Ny återrapportering till kommunstyrelsen görs under hösten 2018.

Beslutsunderlag

- Uppdrag till kommunstyrelsens förvaltning, uppdaterad 2018-02-21

Beslut skickas till

Kommundirektör
Avdelningschefer
Kommunstyrelsens kansli, för uppföljning

Aktuella uppdrag och återremisser							Status		
Beslutsinstans	Beslutsdatum	Ärende	Beslut	Ärendekategori	Ansvarig	Ansvarig chef	Status (pågår, vilande, avslutat)	Kommentar till status	Uppdrag beräknas avslutas/återrapporteras
KS	2015-02-02	Översyn av reglementet för ungdomsrådet	1. Styrelsen uppdrar till förvaltningen att göra en översyn av rådets arbetsordning vad gäller ett utökad antal ungdomspolitiker	Uppdrag	Kultur- och livsmiljö	Anette Pettersson Faye	Pågående	Planeras tas upp i KS i april	Våren 2018
KSAU	2015-03-24	Förslag om försäljning av fastigheten Håbo Övergran 6:6, Granvallen	Utskottet beslutar återremittera ärendet för komplettering enligt tidigare kommunstyrelsebeslut § 186 2013-11-25	Återremiss	Plan- och utveckling	Johan Hagland	Pågående		Hösten 2018
KS	2015-05-25	Förslag till ekonomiska ramar avseende drift- och investeringsbudget 2016 och plan 2017-2018	1. Styrelsen beslutar att uppdrar till förvaltningarna /nämnderna att till kommunstyrelsens sammanträde den 26 oktober redovisa följande utredningsuppdrag c) Utredning avseende Arenor för aktiviteter	Uppdrag	Kultur- och livsmiljö	Hans-Martin Akleye	Vilande/omstart	Förslag att avsluta ärendet Arenor för aktivitet och att inkludera innehållet i dels förstudie nytt bibliotek och dels förstudie/projektering ny idrottshall Gröna Dalen.	Våren 2018
KSAU	2015-08-18	Utökad planområde för samt namnändring av detaljplan Katrinedal 3:39	Utskottet beslutar att återremittera ärendet till förvaltningen för kompletterande utredning avseende Granvallen	Återremiss	Plan- och utveckling	Johan Hagland	Avslutat	Avslutat genom beslut i KF 2017-11-02, då detaljplanen Katrinedal 3:70 antogs.	Avslutat
KS	2015-08-31	Bredbandsstrategi för Håbo kommun	Kommunstyrelsen beslutar att uppdrar till förvaltningen att utreda möjligheterna för Håbo kommun inrätta ett eget stadsnät.	Uppdrag	Plan- och utveckling	Johan Hagland	Pågående	Uppdrag ligger på extern konsult Thord Andersson, beräknas hanteras av KS i mars 2018	Våren 2018
KTU	2015-11-10	Uppdrag till tekniska avdelningen	Tekniska utskottets ordförande har till kommunstyrelsens förvaltning inlämnat tre uppdragslistor från alliansen gällande cykelpaket, trafiksäkerhet, miljö- och energipaket. Förvaltningens tekniska avdelning avser att återkomma med kommentarer som redovisar vad som eventuellt tidigare har gjorts, eventuell förekommande aktuell status och en bedömning av genomförbarhet för de punkter där arbete inte hittills har gjorts av kommunen. Se ärende 2015/00298 för information om uppdragets omfattning.	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående	Finns separat lista, listan avstämmd med Christian Nordberg (MP) 2018-01-24. Tekniska avdelningen redovisar status och förslag till hantering för Tekniska utskottet under våren	Våren 2018
KF	2015-11-16	Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda	5. Kommunfullmäktige beslutar att uppdrar till kommunstyrelsen att teckna administrativt avtal med lämplig försäkringsgivare.	Uppdrag	Personal	Marisa Lindblom	Pågående		Våren 2018
KS	2015-11-23	Budget 2016	3. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att redovisa en plan för hur vi ska uppnå säkra gång- och cykelvägar i hela kommunen	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående	Arbete med cykelplan påbörjades under 2017 och leds av plan- och exploatering. Statlig medfinansiering för vissa åtgärder har sökts för 2019.	
KF	2015-12-14	Budget 2016	8. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsens förvaltning att komma med förslag och plan på hur vi energieffektiviserar kommunen. Detta med syfte att mer effektivt använda skattepengar.	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående		Våren 2018
KSAU	2016-03-01	Justering av ägardirektiv för Håbo Marknads AB	1. Kommunstyrelsens arbetsutskott återremitterar ärendet till förvaltningen för samordning med dnr KS 2015/221	Återremiss	Administrativa	Vipul Vithlani	Pågående	Arbete pågår, uppdraget givet till extern konsult Thord Andersson.	Våren 2018
KS	2016-06-13	VA-taxa 2016	1. Kommunstyrelsen beslutar att kommunstyrelsens förvaltning får i uppdrag att genomföra en total översyn av VA-enhetens nuvarande verksamhet (kalkyler med intäkter och kostnader) samt framtida VAFörsörjningen, organisation, inkluderande koppling till Käppala och Norrvatten med dess ekonomiska konsekvenser för kommunen.	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående	Slutredovisas till tekniska utskottet i mars	Våren 2018
KF	2016-06-13	Utvärdering och revidering av arvodesregler för Håbo kommun	3. Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att under hösten 2017 starta arbetet med att ta fram nya arvodesregler för nästa mandatperiod.	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vithlani	Pågående	Arbete pågår i samarbete med politiken.	Sommar 2018

Aktuella uppdrag och återremisser							Status		
Beslutsinstans	Beslutsdatum	Ärende	Beslut	Ärendekategori	Ansvarig	Ansvarig chef	Status (pågår, vilande, avslutat)	Kommentar till status	Uppdrag beräknas avslutas/återrapporteras
KF	2016-06-13	Medborgarförslag: Utökning och förbättring av parkeringar Granåsen	1. Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda om parkeringarna vid Granåsen kan och behöver utökas liksom om belysning kan byggas.	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående/slutfört	Fler parkeringsplatser har skapats på både övre och nedre parkeringen. Ny belysning och trasiga lampor bytta. På övre kan inte alla platser nyttjas p.g.a. ris och virke som alpina lämnat kvar under 2017. Färdigställande av övre parkeringen genomförs under 2018. Redovisas efter sommaren 2018	Hösten 2018
KS	2016-09-05	Motion: Mobil- & surfplattförbud i grundskolan	1. Kommunstyrelsen återremitterar ärendet till förvaltningen för inhämtande av synpunkter från kommunens ungdomsråd samt inhämtande av svar från barn- och utbildningsnämnden avseende vilka rast- och lunchverksamheter som erbjuds i skolorna samt omfattningen av dessa	Återremiss	Administrativa	Vipul Vithlani	Pågående	Kansliet har skickat ärendet till ungdomsrådet för yttrande.	Våren 2018
KS	2016-09-05	Nya bestämmelser för föreningsbidrag	1. Kommunstyrelsen återremitterar ärendet till förvaltningen då nya uppgifter framkommit och mer diskussion behövs innan beslut fattas.	Återremiss	Kultur- och livsmiljö	Hans-Martin Akleye	Vilande/omstart	Förslag skjuta beslut till KF 1/10 för att hinna med dialog och förankring. Innebär att "föreningsmiljonen" i år inte används för generella höjningar utan för att kompensera "snedtsisar" i systemet samt projekt.	Våren 2018
KS	2016-09-05	Taxor och avgifter inom kultur- och livsmiljö	1. Kommunstyrelsen återremitterar ärendet till förvaltningen då nya uppgifter framkommit och mer diskussion behövs innan beslut fattas.	Återremiss	Kultur- och livsmiljö	Hans-Martin Akleye	Vilande/omstart	Planeras tas upp i oktober	Hösten 2018
KF	2016-09-26	Näringslivsstrategi för Håbo kommun	1. Kommunfullmäktige återremitterar ärendet till kommunstyrelsen med motivering enligt Michael Rubbestads (SD) yrkande.	Återremiss	Administrativa	Vipul Vithlani	Pågående	Arbete pågår, uppdraget givet till extern konsult Thord Andersson.	Våren 2018
KS	2016-11-07	Motion: Förbud tung trafik på Kraftleden	1. Kommunfullmäktige beslutar att uppdraga åt kommunstyrelsens förvaltning att genomföra en bullerutredning samt att vid behov projektera bullerplank på särskilt utsatta platser längs Kraftleden. 2. Kommunfullmäktige anser därmed att motionen är besvarad	Uppdrag	Tekniska	Ulla Lindroth Andersson	Pågående	Bullerutredning gjord. Buller överstiger inte nivåer som kräver åtgärd enligt teoretisk beräkning. Resultat av utredning redovisas när utredning av Kraftleden redovisas. Redovisning planeras kv. 2 2018.	Våren 2018
KS	2017-02-13	Översyn av kommunens bolag	2. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att återkomma med förslag på hur formerna för ägardialogen mellan kommun och bolag kan konkretiseras.	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vithlani	Pågående	Ingår i arbete med företagspolicy och ägardirektiv. Kommer hanteras i framtagande av dokumenten. Ligger på extern konsult Thord Andersson.	Våren 2018
KS	2017-02-13	Översyn av kommunens bolag	3. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att återkomma med erforderligt beslutsunderlag inför beslut om bildandet av ett fastighetsbolag som samförvaltas med Håbohus AB.	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vithlani	Pågående	Beställning gjord hos PWC avseende skattekonsekvenser. Sker i samråd med VD Håbohus. Delutredningar rapporteras till KS löpande.	Hösten 2018
KS	2017-02-13	Översyn av kommunens bolag	4. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att återkomma med ett förslag på kommunövergripande lokalförjningsplan, som tydliggör roller och ansvar i lokalanskaffningsprocessen för kommunens nämnder och verksamheter.	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Ska påbörjas	Inväntar projektdirektiv, arbete kan starta. Idé och visst material finns. Arbetet inbegriper barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen	

Aktuella uppdrag och återremisser							Status		
Beslutsinstans	Beslutsdatum	Ärende	Beslut	Ärendekategori	Ansvarig	Ansvarig chef	Status (pågår, vilande, avslutat)	Kommentar till status	Uppdrag beräknas avslutas/återrapporteras
KS	2017-02-13	Motion: Handlingsplan för värnande av det lokala kulturarvet	1. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att redovisa förslag till kul-tur- och fritidspolitisk plan i enlighet med kultur- och livsmiljöutskottets beslut 2016-03-30 § 14	Uppdrag	Kultur- och livsmiljö	Hans-Martin Akleye	Vilande	Avdelningen saknar resurser för att genomföra. Beräknad kostnad: 50% tjänst projektledare under 1 år(400tkr om extern). Ca 500 arbetstimmar på befintlig personal(varav ca 300 timmar på cheferna) på KuL. Med de stora projekt som ligger på KuL idag finns ingen möjlighet att lösgöra resurser för vare sig projektledare som ordinarie personal. Övriga utredningskostnader ca 300tkr. Återrapport mars/april 2018	Våren 2018
KF	2017-02-27	Motion: Upprustning av minigolfbanan	Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen delvis, genom att utredning rörande frågor avseende drift och regi av minigolfbanan och utvecklingsplan för minigolfområdet behandlas i samband med pågående detaljplaneärende avseende Smultronstället.	Uppdrag	Plan- och utveckling	Johan Hagland	Avslutat	Återrapporteras som del av planärendet (plan- och prioriteringslistan) inte i denna listan	Avslutat
KTU	2017-03-07	Medborgarförslag: Ta bort vägbojorna på Skeppsvägen	Tekniska utskottet ger förvaltningen i uppdrag att inventera bommarna i Håbo kommun och återkomma med förslag om vilka som kan tas bort.	Uppdrag	Tekniska	Ulla Lindroth Andersson	Pågående	Väghinder i Bålsta tätort med närområde inventerats men behöver kompletteras. När denna är genomförd rapporteras status, behov och förslag på lämpliga åtgärder till TU efter sommaren 2018	Hösten 2018
KTU	2017-03-07	Försäljning av kommunens fastigheter som inte används för kommunens verksamhet	Kommunstyrelsens tekniska utskott beslutar att ge fastighetsenheten i uppdrag att utreda möjligheterna att sälja fastigheter som i dag hyrs ut till externa aktörer.	Uppdrag	Tekniska	Karin Gustafsson	Pågående	Beräknas rapporteras till nästa kommunstyrelsesammanträde.	Våren 2018
KS	2017-03-20	Utredning om förskola vid Viby äng	Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att utreda om Viby äng är en lämplig placering för en förskola enligt barn- och utbildningsnämndens behov	Uppdrag	Plan- och utveckling	Johan Hagland	Pågående	Beräknas klart till KS i april 2018	Våren 2018
KS	2017-03-20	Utredning av vilka möjligheter som finns för att snabbast möjligt få till fler korttidsplatser	Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att utreda vilka möjligheter som finns för att snabbast möjligt få till fler korttidsplatser, t.ex. genom paviljonger eller genom blockuthyrning i samarbete med Håbohus AB	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Vilande	Fråga skickad till Vård- och omsorgsnämnden angående behov. Avvaktar svar	
KF	2017-04-03	Uthyrningspolicy	3. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att ge förslag på uthyrningspolicy.	Uppdrag	Kultur- och livsmiljö	Hans-Martin Akleye	Pågående	Beräknas tas upp på KS i mars	Våren 2018
KF	2017-04-03	Inventering av kommande lokalbehov för föreningar	2. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att inventera kommande lokalbehov för föreningar.	Uppdrag	Kultur- och livsmiljö	Anette Pettersson Faye	Vilande/omstart	KS mars. Arbetet påbörjas i samband med dialog kring bidrag/taxor våren 2018. Beroende av beslut om taxor/bidrag.	Våren 2018
KS	2017-04-24	Uppdrag att utreda fastighetsnära insamling av förpackningar	1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdras åt Avfallsenheten att utreda förutsättningar för alternativa insamlingsystem för kommunens avfallshantering	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående	Pågår med samarbetskommuner. Utredningen redovisas preliminärt i TU i juni. Upphandling av ny entreprenad planeras påbörjas under hösten 2018.	Våren 2018
KS	2017-04-24	Erbjudande om delägarskap i Inera AB	3. Kommunstyrelsen beslutar att aktieinnehavet ska utvärderas efter 2 år	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vitlhani	Vilande	Ska ej påbörjas än	
KS	2017-04-24	Uppdrag, lösa parkeringsfrågan för båttrailer och bilar vid Aronsviken	2. Tekniska utskottet får i uppdrag att i samråd med båtklubbarna se över möjligheten till fler permanenta parkeringsplatser	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Vilande	Förslag för permanent parkering tas fram under våren 2018 och redovisas till TU	Våren 2018

Aktuella uppdrag och återremisser							Status		
Beslutsinstans	Beslutsdatum	Ärende	Beslut	Ärendekategori	Ansvarig	Ansvarig chef	Status (pågår, vilande, avslutat)	Kommentar till status	Uppdrag beräknas avslutas/återrapporteras
	2017-05-16	Lokala trafikföreskrifter, tidsbegränsad parkering på Stockholmsvägen vid Sofielundsvägen, 3 timmar	Tekniska utskottet beslutar att förvaltningen får i uppdrag att undersöka möjligheten till nattparkering för hela kommunen.	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående	Oklart vad uppdraget innebär. Avdelningen återkommer till aprilmötet TU för att få uppdraget förtydligat.	Våren 2018
KS	2017-05-29	Arbetsordning för kommunfullmäktige	1. Kommunstyrelsen återremitterar ärendet för vidare utredning av hanteringen och utvecklingen av medborgarförslag och allmänhetens frågestund.	Återremiss	Administrativa	Vipul Vithlani	Vilande	Inväntar uppdaterad standardarbetsordning från SKL med anledning av ny kommunallag	
KS	2017-09-11	Återställning av uppgrävd väg	1. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att se över kabel/fiberbolagens avtal i samband med grävstillstånd med avseende på återställning. Förvaltningen ska även se över möjligheten att vid avtalsbrott återställa vägen och fakturera bolagen.	Uppdrag	Tekniska	Ulla Lindroth Andersson	Avslutat	Anvisningar för grävstillstånd, avgifter för ansökan samt vitesbelopp antogs 2016 för att börja gälla från och med 2017-01-01. Redovisas till aprilmötet TU.	Våren 2018
KS	2017-09-11	Uppdrag: ta fram infrastrukturkarta för laddstolpar i Häbo kommun	1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till förvaltningen att ta fram en infrastrukturkarta för laddstolpar i Häbo kommun med markering av lämpliga platser för införande av laddstolpar för eldrivna fordon. 2. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till förvaltningen att utreda driftsformer för dessa platser.	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående	Kontakt med Eon har tagits	
KS	2017-09-11	Uppdrag - utreda möjligheter att tanka CNG i första hand för kommunens fordon och i andra hand för övriga	Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till förvaltningen att utreda möjligheter att tanka CNG, i första hand för kommunens fordon, och i andra hand för övriga i Häbo kommun.	Uppdrag	Plan- och utveckling	Johan Hagland	Ska påbörjas	Återrapporteras till KSAU hösten 2018	Hösten 2018
KSAU	2017-11-07	Förslag till form för presentation av ekonomisk månadsuppföljning	12. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att uppdra till förvaltningen att ta fram förslag på hur ekonomisk månadsuppföljning kan presenteras för kommunstyrelsen och dess utskott.	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vithlani, Eva Anderling	Pågående	Presenteras vid nästa sammanträde med KTU och KS	Våren 2018
KSAU	2017-11-07	Visionsdialog, Skanska	Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att uppdra till plan- och exploateringsavdelningen och Häbo Marknads AB att fortsätta föra visionsdialogen med Skanska	Uppdrag	Plan- och utveckling	Johan Hagland	Pågående	Marknadsbolaget hanterar ärendet.	Sommar 2018
KS	2017-11-20	VA-plan för Häbo kommun	1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt förvaltningen att ta fram en VA-plan för att tydliggöra kommunens långsiktiga arbete med vattenförsörjning och avloppshantering. 2. Kommunstyrelsen beslutar att kommunstyrelsens tekniska utskott ska utgöra referensgrupp vid arbetet med VA-planen	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Pågående	Arbete startat 2018	
KS	2017-11-20	Kommunstyrelsens sammanträdestider	1. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att se över sammanträdestiderna.	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vithlani	Vilande	Arbetas fram inför 2019, sätts igång under hösten 2018	Hösten 2018
KF	2017-12-04	Revidering av kommunens riktlinjer och mallar för styrdokument	Kommunfullmäktige uppdrar till nämnderna att genomföra en översyn över styrdokument inom nämndens ansvarsområde i enlighet med kommunstyrelsens förvaltnings anvisningar. Resultatet av översynen ska redovisas vid kommunfullmäktiges sammanträde den 11 juni 2018	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vithlani	Pågående	Remitterat till nämnderna, på gång enligt beslutad tidsplan	Våren 2018

Aktuella uppdrag och återremisser							Status		
Beslutsinstans	Beslutsdatum	Ärende	Beslut	Ärendekategori	Ansvarig	Ansvarig chef	Status (pågår, vilande, avslutat)	Kommentar till status	Uppdrag beräknas avslutas/återrapporteras
KF	2017-12-04	Riktlinjer vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevalda	1. Kommunstyrelsens arbetsutskott återremitterar ärendet för omarbetning i samverkan med Liselotte Grahn Elg (M), Fredrik Anderstedt (S) och Michael Rubbestad (SD).	Återremiss	Administrativa	Louise Lightowler	Pågående	Arbetsgrupp träffas första gången 16/2, på väg för politiskt beslut.	Våren 2018
KF	2017-12-12	Genomförande av särskilt boende vid kyrkcentrum, Gillmarken 1:1	. 2. Kommunstyrelsen uppdrar till kommunstyrelsens förvaltning att återkomma med förslag på hur boendet skulle kunna genomföras med egen eller kommunkoncerngemensam ägandeform	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vitlhani	Pågående	Arbete pågår i samarbete med Håbohus.	Våren 2018
	2018-02-12	Lokala trafikföreskrifter om förbud att stanna och parkera inom spårrområde på Centrumgränd	Kommunstyrelsen uppdrar till tekniska avdelningen att tydligt skylta med vägmärke och tilläggstavla enligt beslutet	Uppdrag	Tekniska	Ulla Lindroth Andersson	Avslutat		Avslutat
	2018-02-12	Verkställighet av fullmäktiges beslut	. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att tillse att beslut avseende rullstolsgunga samt gångbro till Svanholmen i Järnvägsparken verkställs senast ett år efter att beslutet fattats, det vill säga, senast under juni månad 2018.	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Avslutat	Återrapporterats via mail till KS	Avslutat
	2018-02-12	Avbrytande av projektet aktivitetsbaserad arbetsplats	Kommunstyrelsen uppdrar åt förvaltningen att utreda andra lämpliga alternativ för att lösa de behov som framkommit i underlaget till inriktningsbeslutet ovan. Utredningen ska omfatta förslag till åtgärder och finansiering för att lösa behoven rörande a) Lokalbrist för verksamheter i dagens kommunhus och landstingshus b) Ökad digitalisering c) Utveckling av ledarskap och kultur	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling, Vipul Vitlhani	Pågående	Inventering av tillgängliga lokaler i centrum pågår	Avslutat
	2018-02-12	Uppdrag att ta fram en trafikanalys för Bålsta tätort med anledning av planerad byggnation	1 Kommunstyrelsen beslutar att ge tekniska avdelningen i uppdrag att ta fram en trafikanalys för Bålsta tätort med anledning av planerad byggnation	Uppdrag	Tekniska	Ulla Lindroth Andersson	Pågående		Våren 2018
	2018-02-12	Förskola Frösundavik	Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att ta reda på information enligt nedan till nästa sammanträde med kommunstyrelsens arbetsutskott	Uppdrag		Karin Gustafsson	Pågående	Redovisas till KS i mars	Våren 2018
KS	2018-02-12	Ersättningsplan för Björkvallen	1. Kommunstyrelsen beslutar att investeringen Ersättningsplan Björkvallen får sätta igång. 2. Kommunstyrelsen beslutar att överföra ansvar för projektet samt investeringsmedel till Tekniska avdelningen	Återremiss	Kultur- och livsmiljö	Hans-Martin Akleye	Pågående	Tidigare återremitterat, nytt beslut från KS 2018-02. Arbetet påbörjas.	Hösten 2018
	2018-02-12	Förtydligande av den fortsatta hanteringen av kommunstyrelsens delegerade beslutanderätt med anledning av ikraftträdande av en ny kommunallag (SFS 2017:725)	2. Kommunstyrelsen uppdrar till kommunstyrelsens förvaltning att återkomma med förslag på vilka grupper av delegerade beslut, som mot bakgrund av effektivitet, vikten av ett snabbare lagakraftvinnande eller motsvarande, inte ska anmälas till kommunstyrelsen utan istället protokollföras och anslås i särskild ordning på kommunens anslagstavla.	Uppdrag	Administrativa	Vipul Vitlhani	Ska påbörjas		
	2018-02-12	Uppdrag att utreda förvärv av landstingshuset	1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdrar till förvaltningen att utreda förvärv av Landstingshuset	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Ska påbörjas		
	2018-02-12	Uppdrag att utreda huvudmannaskap för vägar och annan allmän platsmark i Håbo kommun	Kommunstyrelsen beslutar att ge tekniska avdelningen i uppdrag att utreda huvudmannaskap för enskilda anläggningar i Håbo kommun	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Ska påbörjas		Hösten 2018

Aktuella uppdrag och återremisser							Status		
Beslutsinstans	Beslutsdatum	Ärende	Beslut	Ärendekategori	Ansvarig	Ansvarig chef	Status (pågår, vilande, avslutat)	Kommentar till status	Uppdrag beräknas avslutas/återrapporteras
	2018-02-12	Uppdrag att ta fram riktlinjer och taxa för upplåtelse av offentlig plats	Kommunstyrelsen beslutar att ge tekniska avdelningen i uppdrag att ta fram riktlinjer och taxa för upplåtelse av offentlig plats	Uppdrag	Tekniska	Eva Anderling	Ska påbörjas		Hösten 2018
	2018-02-12	Motion: Namnbyte från Dragets industriområde till Bålsta Handelsplats	Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att utreda framtida namnförslag för området	Uppdrag	Plan- och utveckling		Vilande	Påbörjas när området är klart	